

LET ČARODĚJNICE
ANEB
CIVILNÍ DOBRODRUŽSTVÍ

Emil Hakl

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Městská knihovna v Praze

Let čarodějnice
aneb
Civilní dobrodružství

Emil Hakl

Znění tohoto textu vychází z díla [Let čarodějnice aneb Civilní dobrodružství](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Argo v Praze v roce 2008. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

Podle [předlohy](#) z fondu [Moravské zemské knihovny v Brně](#).

§

Text díla (Emil Hakl: Let čarodějnice aneb Civilní dobrodružství), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 22. 10. 2021.

OBSAH

1. Mnohokrát slyšené	7
2. Dejchej!	18
3. V nitru Barakudy	27
4. Kašel a dým	35
5. Kouř a smích	44
6. Záhada Blair Witch	50
7. Co jsem viděl a slyšel ve sklepě.....	54
8. Kouřící hora.....	68
9. Mám tě, ty nacistickéj špióne!.....	74
10. Kafe a klid.....	80
11. Kdo eště?.....	84
12. Neklid.....	96
13. Snad jenom ty boty.....	103
14. Vylisováno jest.....	110
15. Modelo.....	119
16. Bon voajáž	123
17. Slunce a vzduch	129
18. To právě musíš	139
19. Onačejší než v ráji	145
20. Ve třetím patře	152
21. Královna.....	161
22. Vitulomonachus, politováníhodná zrůda ze Salamanky.....	167
23. Jehly na vodách	178
24. Tvrzení proti tvrzení	184
25. Hysteron proteron	191
26. Náměstí Míru	198
27. Postupné zpomalování	204
28. V hnízdě ptáka Noha	211
29. Cesta do středu	223
30. Postupné zrychlování	231
Citované prameny a inspirační zdroje	236

- Každý na světě má aspoň jeden svůj hrneček, kdo ho nemá, ten je teprve v hajzlu.
- Rozbilas nákej, jo?
- Naopak, jeden jsem si před chvílkou koupila.

(rozhovor dvou žen v MHD)

1. Mnohokrát slyšené

Držel jsem se tyče, vyhlížel ven a registroval, jak mě postupně naplňuje bezdůvodné dopolední štěstí. Ve vzduchu nebylo nic mimořádného, snad jen lidi v tramvaji byli cítit víc než obvykle. Nějak to už začínalo jít nade všechny meze, vedra sužovala město druhý měsíc. Přenesl jsem váhu na levou nohu, v pravé mi pořád škubalo, zánět, antibiotika. Mohl jsem zůstat doma tři neděle. Jenomže mi už po týdnu volala šéfka, že mě nutně potřebuje. Zrušil jsem tedy bloumání a jel jsem. Fajfka mě mezi řadovými přepravovanými brněla hned o poznání míň. Už jsem na ni neměl to pravé soustředění. Tramvaj se prokymácela dvojitou zatáčkou a vplazila se uprostřed nadbytečného přibrzdňování a odbrzdňování na most. Pár lidí se přetočilo kolem tyče. V kapse mi zatukal telefon.

„Ano,“ řekl jsem.

„Ve 100+1 písou, že v lidskym pupíku žije nezávislej komplex hub a baktérií,“ řekla Barunka, „který produkujou ňákej psychedelickéj alkaloid. Tak teď konečně vim, proč tam lidem strkáš nos.“

„Tak to konečně vim taky.“

„Co právě děláš?“

„Jedu do práce.“

„To máš, pyšane, cukrovej život, já dávno zařezávám.“

„Měl jsem ten zánět, že jo.“

„Každej něco má, mě zas budí už druhej měsíc v sedum ráno country, kterou si pouštěj dělníci na lešení za voknem,“ vrčelo mi do lícní kosti, „budeme mít novou fasádu. Zateplenou, růžovou.“

„Růžová je holt jedna ze tří možností.“

„Druhá je žlutá, a jaká je třetí?“

Všekazi, kožojedi a duchamorky, hádátka, mnišky, mšice a vši. Jeden druhého otukáváme drobnými klepítky a s obrovským

zájmem ochutnáváme, rozebíráme a zkoumáme. Třeba nám to i nechutná, ale přestat neumíme.

„Třetí je takzvaná zelinkavá. Aspoň vám nebude foukat do kuchyně, ne?“ řekl jsem a dvě ženy, zřejmě matka s dcerou, se na mě podívaly. Starší neměla vůbec žádné rty, vyhlížela jako vzteklá smrt. Vypadaly, že si jedou na gyndu pro výsledek.

„Ať nám radši fouká, než abych musela denně v sedm hodin ráno poslouchat *Zachraňte koně, žil jsem jen pro ně.*“

Když jsme dojeli do půlky mostu, zasněžil nad námi kus protržené oblohy. Vzápětí se to však zase zatáhlo. Hradčany se vlekly po horizontu jako animovaný ještěr z *Cesty do pravěku*.

U Anděla jsem vystoupil a vstoupil do obchodáku. Chodím tudy do práce i z práce, je to zajímavější než obcházet blok. Vejdu do haly naplněné obchodním pižmem, vůní čerstvě vybalených, dokonale neužitečných výrobků. Mrknu, komu šlechtí v devět ráno rychlé ruce kadeřnic odulou spící hlavu, zatímco žhavé vakuum venku kručí vše živé. Beze spěchu projdu výlohy, knihy, muziku, optiku, elektroniku. Nejraději mám buňku, kde dráždí oko zájemce řada skutečně podivných piškuntálií. Nemůžu se nabažit zákoutí zabydleného těžkými stojany s globusy všech velikostí, na nichž je každý stát vylíčen jinak barevnou plochou. Z bolavě modrého oceánu svítí perleťová Kanada, jantarová Čína, malachitová Brazílie, achátové Monako, olivínová Indie. Nebude zadarmo tahle radost, když certifikát hlásí, že jde o samé polodrahokamy a rovník je, můj ty ferdo, vyložen karátovým zlatem. Zbytek krámu vyplňovala majoliková vejce, sošky leopardů a zhovadilé špacírštoky. Na polici se kácela ke straně fronta anorektických božstev, Osiris s mrtvým pohledem, jak saze černý Anubis, optimálně prsatá Sachmet, Hor s červíkem v zobáku, s přichyceným kouskem dřevité vlny asi.

V rámci navyklé trasy jsem dospěl k nožířství. Na první pohled mi padl do oka jednoduchý, lehce zakřivený nůž s pryžovou rukojetí. Vedle všelijakých pajzáků a zubatých vyhazováků vypadal

jako kníže Rohan mezi hadrníky. Nepatrně mi zkalil radost nápis na čepeli, *outdoorsman*, nicméně byl překrásný. Z jeho tvarů vyzařovala staletá elegance účelu. Nalepil jsem nos na sklo, abych si ho pořádně prohlédl. Prodavač zareagoval a přitočil se.

„Poslední kus,“ dýchl mi do tváře, „do třicátého platěj slevy.“

„A co děláš teď?“ ptala se Barunka, když jsem přijal hovor.

„Asi si kupuju nožík.“

„A neuděláte chybu,“ pospíšil si komediant.

„Tak se neřízni.“

„Jo,“ řekl jsem, „vezmu si ho.“

Muž otevřel vitrínu, dal mi nůž na chvíli podržet a přesunul se k pokladně.

„Bohužel k němu nemám originál krabici,“ dodal.

„Nevadí,“ řekl jsem, zaplatil požadovanou částku, strčil kudlu do tašky a pokračoval.

Co je to za úvahu, kupuješ si nůž, tak se neřízni, odfrkával jsem u semaforu mezi obchodákem a nemocnicí. Naproti stojícím mohlo připadat, že si zpívám. Nestál jsem jim ovšem za pohled, Anděl je od rána do noci různých zpěváků plný.

Drtinova ulice stála uprostřed zeleně, tajuplná a rovná jako lyže, a mírně stoupala k chundelatému hrbu Petřína. Akáty vzdorovaly dusnu s nehybnými listy. Celková nehybnost byla stvrzena čerstvě položeným žhnoucím asfaltem. V tichu drnčely sbíječky, datlové velkoměsta, a k tomu zněla zvonkohra lešenářských trubek, podporovaná bezpočtem kladívek a rozbrušovaček. Minul jsem vydavatelství *Cosmopolitanů* a *Harper's Bazaarů*, kde jsem kdysi vydržel v pracovním poměru přesně čtyři dny. Kladný dojem z Drtinovy jsem si tím však zkazit nenechal, měla do sebe takhle v létě cosi balkánského.

Ohnul jsem kroky doprava, pak zase doleva a vešel do jiného, menšího vydavatelského domu. Výtah mě vynesl bez příhod do

čtvrtého patra. Čekala tam na mě klidná, skoro příjemná práce editora v jednom týdeníku. Nechtělo se po mně víc, než abych si nechal mozkiem protékat cizí slova, sem tam některé vyměnil, poopravil. Vyházel ukazovací zájmena, vyběhané výrazy nahradil méně omletými. Abych nechal pleskat klauzule, floskule a fráze.

Prošel jsem chodbou, rozdal pár pozdravů, sedl jsem do kóje. Ťuknutím do ikony oživil molocha sítě. Pootevřel jsem brašnu, vyndal kudlu z pouzdra a rychle si ji prohlédl. Pořád mi připadala nádherná.

Na chodbě u okna pokuřovaly dvě redaktorky. „Víš ale, co je na nehty úplně nejlepší?“ repetily.

„Ne.“

„Pomáznout je ušním mazem, to se vydržeš lesknout celej den.“

„Holky?“ zahalekal jsem.

„Ááno?“

„A jak ten maz těžíte?“

„Tyčinkou,“ řekla jedna.

„Pomocí tyčinky Kalypso,“ dodala druhá a vydala zvuk podobný vrzání pelesti. Do toho někde blízko zazvonil budík.

„To zvoní tobě,“ řekly holky, „vyměnili nám pevný linky.“

Pod pohozenými papíry a plachtami jsem nahmatl sluchátko. „Ano,“ řekl jsem.

„Tos věděl, jak může bejt hezký jíst banán v čokoládě, když sedím s mámou, máme každá svůj a zrovínka vedle nás sedí Bém se svojí mámou a taky maj před sebou banán v čokoládě?“

„Jemu ten banán zaplatím z daní rád,“ zahučel jsem.

„Proč jemu jo a jinýmu ne?“

„Je jedinej, kdo nemá ksicht jak z hrubě satirickýho komiksu.“

„To je snad horší, ne? Má kapacitu tě zklamat.“

„To je, jako kdyby mě mohlo zklamat třeba rádio.“

„Ty náký posloucháš?“

„Vůbec.“

„Takže tě zklamalo.“

„Znudilo, což není totéž.“

Holky odešly na oběd. Vzduch od větráků listoval v papírech a rozfoukával je po koberci. Ověřil jsem si, že jsem v místnosti sám, hodil jsem na zem zlaté stránky, vytáhl nůž, klekl a vši silou bodl. Špička pronikla do strany 726. Byl jsem spokojen. Schoval jsem kudlu a šel se taky najíst. Ve výloze řeznictví na Arbesáku se vznášela ovce ve skoku, stažená a vykuchaná, ale nikoli bez hlavy. Z huby jí trčel černý jazyk. Chodník sálal, teploty neklesaly pod pětatřicet a ona visela na háčích dennodenně. Uvažoval jsem, jak to asi dělají. Buď ji dávají na noc do mrazáku, nebo aranžují každé ráno novou. Tak jako tak do ní dávají drát či co, aby držela tvar.

Když jsem položil táč s jídlem na pult, aparát se rozvibroval.

„Co děláš, že to tak praská?“ ptala se.

„Jim.“

„A co, v takovém vedru?“

„Ledvinky, voněj přesně jako ty ze školní jídelny.“

„Chcankama, to ti chutná. S rejží?“

„Jo.“

„Co mi to šeptáš?“

„Že když vezmeš do ruky horkej talíř, tak tě nemůže nenapadnout –“

„Že bych se poblínkala, ale ty spíš přemejšlíš vo klidu nebo vo energii.“

„Jak to víš?“

„Vobraz tvý psychiky tvoří takovej triangl, v prvním rohu je otázka energie a co s ní, ve druhým klid, jak ho mít co nejvíc, a ve třetím ženský, jak se jich šup šup zbavit, abys měl klid a moh přemejšlet vo energii. A na cos přišel?“

„A tak nebudu tady řvát.“

„Tak mi to pošeptej.“

„Energie je život hmoty,“ řekl jsem a vysloužil si zhnusenou pozornost spolustolovníka po levici. „Svět se nedá dělit na živej a neživej, rozumíš. Je to život sám.“

„Neděláš si ze mě psinu, že ne? Neděláš si z Baruny tak šikovně prdel, že to vona nepozná, že ne? Co noha, bolí?“

„Je to lepší.“

„Skočíme teda večer na kafe? Moh bys mi vyprávět vo energii a já bych ti visela na rtech, panečku. Ne?“

„Dneska ne. Zejtra bys nešla?“

„Šla bych dneska,“ řekla, „končím, přišel Soukup.“

Dojeda jsem a vrátil se do redakce.

„Snad tě moc nezdržuju,“ přihlásila se z pevné. „Máma vykládala, jak teď náš fotr žárlí na Belmonda, kterej tvrdí v životopise, že měl přes čtyři sta intimních vztahů, a fotr ať počítá jak počítá, tak se přes třístovku nepřehoup.“

„Proč zrovna na něj?“

„Namlouvá si, že mu je podobnej. Pak vyčet mámě, že ani nemá doma slušnou whisky, aby si moh dát panáka na tlak, já prej se taky vyvedla po ní a ne po něm, zklamou ho pokaždý, když vo mně slyší. To z něj vypadlo a šel. Pod' na kafe, nebo už toho mám taky všeho dost. Proč nechceš jít, seru tě?“

„Ale kdepak,“ řekl jsem. Unikl mi nicméně povzdech.

„Já to slyšela,“ řekla a zavěsila.

Ve čtvrt na sedm jsem se odpojil od sítě, hodil do truhly hrst virů a sešel po schodech. Jít po schodech, milá starosvětská zábava. Hold zmizelým časům. Když jsem procházel obchodákem, dostal jsem chuť na šunku, na salát, na něco. Vyprostil jsem nákupní vůz a vtlačil jej do chrámu potravin. Třicátníci nakládali u vidiny večerní švandy grilovací klobásky, starci bagrovali točeňák, skupina sekretářů se probírala předraženými drobkami prošlých gorgonzol. Ženy tlačily přetékající koše. Z Dáblic a z Řep, z dalekých hnízdišť se po nich už už natahovaly tisíce zmlsané zobáčky. Vozy si vjížděly do cesty a s malátnou neodvratností se srážely. Přiložil jsem k uchu sluchátko.

„Budu stručná,“ hlásila. „Právě jsem roztřískala tu toyotu, co mi dal fotr velkoryse k užívání, poněvač sám si koupil bavora. Což vod něj bylo velký gesto smíření, jako že jsem sice pořád stejná kráva, ale von mi přesto dává ještě šanci. A prd, vlít do mě Peršan, škoda za tři sta tisíc. Když mi to došlo, tak jsem chodila po asfaltu, sbírala rozsypaný kusy plechu a cpala je do kufru. Nemohli mě vod toho dostat. Asfalt byl horkej a lepil se.“

„Kdo?“

„Asfalt.“

„Kdo tě vod toho nemohl dostat?“

„Policajti, kdo jinej.“

„A jak se to stalo?“

„Pozdě jsem zabrzdila, no. Nešel bys sakra na to kafe večer?“

„Dneska ne. A jinak seš v rychtyku, nebolí tě hlava, za krkem? Nejseš v šoku?“ řekl jsem a strhl ze stojanu trs mikrotenových pytlíků. Zkoušel jsem je otevřít fouknutím, pak nehtem, mnutím a nakonec znovu foukáním.

„Ne, akorát jsem se nedokázala vodpárat vod těch střepů, kolem hučely tiráky a já to měla všechno zpomalený, sbírala jsem kusy nárazníku, sklo, nějaký dráty. V žádnym šoku nejsem, jsem čerstvá jako sup. Akorát mě bolí retní pouzdro, co jsem toho zas musela přes den nažvanit. Kde seš?“

„V potravinách.“

„Baruna se ještě vohlásí, je dost úporná, dost úporná.“

Stání ve frontě u pokladny bylo zostřeno tím, že skrz nás občas profrčela vysoká čamrda ve firemním dresu na inlinech se stohem krabic. Rodiny, obalené hrozny smrkáňat, jí tak tak stačily uhýbat. Vedle kasy stál nevelký kudrnáč v modročerné bundě s odznakem. Fronta se kolébala, on každého zhoupł v cukajícím oku. Rysy mu muchlál jakýsi aktivní neklid. Do toho hovořil s neurvale stavěnou zrzkou, markující zboží. Najednou se vedle mě ocitla stařena, strupatý šňupák jí trčel mezi povislými tvářemi jak rypák z rytířské

helmy. Začala šíbovat s košem. Hlavu držela u ramene, aby ze sebe mohla ve stavu nouze udělat chudinku. Vydalo to na únavně dlouhou sérii machinací, než se definitivně zařadila přede mě. Několikrát narazila vozem na okraj pokladny, než se trefila.

„Todle by nemělo chodit mezi lidi,“ pronesl ostrahář nad její hlavou.

„Co?“ ptala se zrzka a harašila ukazovákem v přihrádce.

„Že bych takovej humus nepouštěl mezi lidi,“ mířil kudrnáč na babu bradou, „to už patří do pece.“

„Chorche, to neříkěj,“ udrolila kasírka a odpočítávala mince.

Asi jsem na něj hleděl déle a jinak, než byl zvyklý. Registroval to. V klidu vyčkal. Když jsem zaplatil a odjížděl s vozíkem, popošel za mnou.

„Ukázal byste mi s dovolením,“ vsykl slinu.

V koši ležel už jen rajský protlak a čokoláda s nápisem excellence. Proč tu jsem koupil, nevím. Někomu ji dám. Stáli jsme u sloupu. Za jeho zády se řehnulo vysokánské mužstvo v červených mikínách, nějací driblovači, skákači. Ohýbali se až na něj, jak se smáli. A on byl typ, kterého trápí každý milimetr. Chorche.

„V zájmu klidu bych vám radil,“ řekl ještě.

Ztratil jsem náladu odpovídat. Konejšit nabuzeného slouhu, co to přehání s anaboliky. Volit slova. Vysvětlovat. Nechtělo se mi. Taky mě bolela ta noha. Sáhl jsem do tašky, vytáhl nůž a vrazil ho do něj. Doprostřed, trochu doprava. Vjel dovnitř jako nic. Píchl jsem, myslím, dvakrát. Což mě překvapilo. Škublo to s ním, hluše žbluňkl. Ovanula mě kolínská. Zadoufal jsem, že se to nestalo. Že šlo o nezdařený pokus o vtip. Chorche však narazil zády na sloup a sesul se dolů. Ústa měl stažená do šklebu jako někdo, kdo se pokouší natahovat moldánky. Ohlédl jsem se, všude spousta lidí. Část uhýbala další figuře na inlinech, zbytek upíral oči do košů, do stropu, na zem. Pokladní zápasila s šuplíkem. Tak, řekl jsem si. Ted' se povezeš. Utéct nemůžeš, darmo by ses zesměšnil. Stůj a mlč. Svět se ke mně

nahrnul v poryvu mnohohlasého řevu. „Co tu děláš, knote?“ ryčel kdosi. „Kupuju čapaty a pekoríno!“ volal jiný. „Echeché,“ křičeli oba. „Hodinu jsem se sprchovala!“ ječel další hlas.

Pochopil jsem, že se mě to netýká. Prostě řev. Vrátil jsem kudlu do tašky, sebral igelitku s nákupem, protlačil jsem se mezi chrochtajícími basketáky, prokličkoval davem k posuvným dveřím. Vedle nich stála další ostraha. Viděl jsem každý chlup na jeho bundě. Přišlo mi nemožné ho beze všeho minout, ale stalo se. Stál jsem v skleněné pasti Anděla. „Dobrý den, moh byste řisvět na vostižený děti?“ přistoupil ke mně kluk v šále.

„Ne,“ řekl jsem.

„Částka dobrovolná,“ řekl a vtáhl nosem nudli. „Nebo si kupte svíčku.“

Měl jsem dojem, že vidím o něco ostřeji. V dálce nad Plzeňskou jsem zahlédl cosi neuvěřitelně milého – nad červenou střechou čněly špičky kostelních věží. Ty, co tam čněly vždycky. Když se jde Plzeňskou k mostu, postupně mizí, až zmizí. Co to je asi za kostel.

Počkal jsem na zelenou, přešel křižovatku a ocitl jsem se v ulici Na Bělidle. V díře vrat stála hrstka výrostků. Strnule na mě civěli. O kus dál vyprskla herna na chodník snědé hráče, kteří do sebe v úprku tvrdě boxovali. Smíchov se nafukoval a vydechoval. *Půjčovna kojeneckých vah*, bylo psáno ve výloze. Došel jsem ulicí k řece, dokráčel k mostu, sešel na nábřeží. Opřel jsem se o modře natřený sloupek s cedulí. Odehnal jsem mouchy. Po vodě se hnaly rytmicky tleskající vlnky. Chtěl jsem mezi ně plivnout, ale neměl jsem slinu. Zase jsem odehnal mušky. Rozhlédl jsem se a vytáhl nůž. Nebyla na něm krev, jen nahnědlá mázdra. Průsvitný šlem či co. Upustil jsem *outdoorsmana* do vody. Vystoupal jsem na most, na schodech ležela dámská rukavička. Dal jsem se po levé straně mostu. Celou dobu jsem šel po obrubníku. Párkrát jsem se ohlédl. Veslice ťukaly do hladiny jako tiplice. Při dalším ohlédnutí jsem spatřil u mola zakotvenou arogantně obrovskou motorovou jachtu,

spíš hvězdolet. Z nastavby vlálo telefonní číslo, asi k pronájmu. Dojet si v temném korábu do Davle na pfeffer steak a zpátky, proč ne. Na Palačáku jsem počkal na tramvaj. Igelitku s nákupem jsem držel v ruce. Mraky vypadaly, jako by se chystaly každou chvíli klesnout rovnou na chodník.

Doma jsem za sebou zamkl, ze zvyku otevřel tašku, vytáhl svíčku. Hranatá, těžká, koupil jsem ji tedy asi. Hodil jsem ji do koše, totéž jsem provedl s prázdným pouzdrem. Vzal jsem zvonící telefon.

„Poslechni si, co se stalo před půl hodinou! Fotr zaparkoval u Národního a vodskočil si na pouhejch pět minut za ňákou svojí metresou, a když se vrátil, bavor v čudu. A víš, co udělal ze všeho nejdřív?“

„Volal, abys mu vrátila toyotu.“

„Jenom prej na tři neděle, než si to ňák zařídí, poněvač ted' hlavně musí mít v čem jet do Mnichova. Takže tě musím znovu a důraznějc poprosit, jestli bys se mnou neskočil na kafe.“

„Skočím.“

„Fakt?“ znejistěla. „Neříkáš to moc tento, nechceš bejt radši doma? Můžem taky jindy.“

„V půl tam budu,“ řekl jsem. Byl květen. Poprvé za kvartál jsem se na něco nevymluvil.

„Kolikátý ale?“

„Devátý.“

„A nezapomeň mi vzít víš co.“

„Ne.“

„Máš amnézii, pyšo, z toho, že žereš ty prášky na spaní.“

„Nespat je údajně horší.“

„Něco pro věc udělat můžeš. Třeba dej pryč tu telku, co máš metr vod hlavy, vona vyzařuje, i když je vypnutá. Nic dobrýho.“

Šel jsem do pokoje, vytáhl ze zdi anténu, smotal kabel. Pak jsem ještě kladivem a kombinačkami zničil přípojku, abych si to už nemohl rozmyslet. Vynesl jsem televizi před dům, postavil na chodník.

Neměl bych vlastně zvracet? Nedělá se to, údajně? Neměl bych radši teď, než aby to na mě přišlo v tramvaji nebo před Barunou? Chvilku jsem chrčel nad mísou se třemi prsty v jícnu. Pak jsem si všiml, že na porcelánu lpí kus neřádu. Vzal jsem štětku a pořádně jsem to vydrbal. Polil savem a vzal to ještě jednou. Umyl jsem si ruce. Odhrnul jsem závěs, vyhlédl ven. Bedna stála na dlažbě pod zoufale ořezaným akátem, kdo by chtěl patnáct let starý křáp. Zasunul jsem nohy do sandálů a vyrazil. Okna v ulici byla do jednoho otevřená. Obyvatelé větrali, aby se aspoň večer nadechli.

2. Dejchej!

Prostor bistra neobsahoval nic, co by mohlo fungovat jako důvod, proč se neobrátit a nejtít jinam. My si však zvykli chodit sem, když už. Za pultem přecházela majitelka podniku, masivní blondýna s těžkým tygřím obličejem, o které se tvrdilo, že je hodně na chlapy a že občas přefikne nepozorného hosta přímo tam někde vzadu u mrazáku. Bar se jmenoval Barakuda. To byl možná ten důvod. Rádio hrálo. Barunka seděla v koutě a na ukazováku levé ruky měla flastr, ze kterého zuby vytahovala nit.

„To je nefér,“ vyprskla vlákno.

„Je,“ souhlasil jsem.

„Já bych si přála, aby už to skončilo.“

„Co?“

„Ty víš. Hlavně nezačni vopakovat, že ti bude čtyřicet a že seš nudnej, sobeckej, rozvedenej. A co mám dělat, když se mi vo tobě zdaj sny? Dneska jsi ve mně měl dva prsty, honil sis péro a moc ses mi vmlouval, že neznáš jinej způsob, jak se mnou navázat dialog.“

„Dva prsty, celej já – nic pořádně,“ řekl jsem a přihlížel, jak si nípá náplast.

„Strouhala jsem si k vobědu vokurku,“ podotkla. „Dva jsou dost, dyť jsem jak za groš kudla.“

„Protože nejíš, dej si něco.“

„Co si mám dát?“

„Něco neutrálního, třeba smažák.“

Dala si kuřecí tortilu. Díval jsem se stranou. Co prováděla s jídlem, bylo hotové voodoo. Všechno pokrájela a překrájela na kousky, ty pak přesouvala po talíři a za neustálého dalšího řezání a urovnávání si tu a tam vzala drobek, který neprodleně zapila. Nejedla, pitvala. *Ein, zwei, polizei, drei, vier, grenadier*, hrála jí k tomu Evropa 2.

Vedle toho jsem byl nucen opakovaně odolávat zvláštnímu psychomotorickému zkrutu, do něhož mi hnala míchu nejistota, co že se mi to dneska vlastně přihodilo.

„Huš, kluku!“ řekla. „Cuká ti žíla na krku, víš to?“

„Stal se mi průser.“

„Jakejpak se ti moh stát průser, když skoro nežiješ?“

„Někomu jsem nechtě ublížil.“

„Přejels někoho?“

„Nemám auto, něco horšího.“

„Něco, kvůli čemu tě budou nejspíš hledat? Kdy se to stalo, jo teď'ka! V kolik? Viděl tě někdo? Do háku musíš? Dovolenu si vzít nemůžeš?“

Poprvé, co jsem ji znal, kladla praktické otázky. Případy, anomálie, excesy, s tím ona uměla. Na některé jsem našel jednoslabičnou odpověď, na jiné ani tu ne.

„A nechtěl by ses u mě na nákej den zašít?“ navrhla. „Aby ses zklidnil, vypadáš hrozně.“

„Nevyhrocujeme to trochu?“

„Jenom to trochu dramatizujem. Dejme si poslední, já jedu domu, ty si někde sežeň náhradní ponožky a zvaž to.“

„Dyt' ani nevím, kde bydlíš.“

„A proč myslíš, že sem asi chodíme,“ řekla a načmárala mi adresu. „Protože mám bejvák támhle za rohem.“

Podrobil jsem situaci zkoumání a nacházel samá proti. Měl jsem za sebou složitý, dlouho nastavovaný vztah, s bývalou jsem komunikoval, na dceru platil. O další polízanici s animou jsem nestál. Barunka, středně spřízněná duše. Kromě těch slovních asambláží jsme spolu nic nepěstovali. Dávala všemu, pravda, takový příjemně nezávazný, zastřený rozměr. Nic víc. Měl bych jet domů. Jel jsem tedy domů. Tam jsem natlačil do batohu štůsek košil, trik, přidal diář a byl jsem zase venku. Moje televize už na chodníku nestála. Krátce jsem zalitoval hloupé staré bedny. Byly i světlé chvílky, *Smrtonosná past, MTV*.

Scházel jsem po schodech křovinatým územím pod Apolinářem. Místy, o kterých před sto lety referoval Egon Ervín Kisch ve fejetonu Jedová chýše, tanec s mrtvolou. Doktoři z patolky sem údajně chodili štípat do zadku medičky a též různá chátra nalézala azyl v divokém roští. Nemocniční areál tonul ve tmě, jen v zabíleném okně pitevny v postranním dvoře se svítilo. Prošel jsem mezi pustými budovami soudního lékařství, toxikologie a patologie. Na Albertově mě přepadl pocit, že se chovám jako postava z komiksu. Ne jako svobodná figura, jako její opak. Že mířím k něčemu, o čem se ví, jak to dopadne. V Barakudě bylo zhasnuto. Vzápětí jsem spatřil Botičem podmáčený, lešením obklopený, mému srdci zničehonic milý cihlový činžák. Prošel jsem kolem chrastících a ťukajících popelnic, zaklepal, zazvonil. Když jsem se v předsíni zouval, všiml jsem si několika párů mužských bot zasunutých do tlamy botníku.

„Tady někdo bydlí?“ zeptal jsem se.

„Muj muž.“

„Ty seš vdaná?“

„Šťastně vdaná, pyšane.“

„Hm. A kdybych tě teď chtěl kupříkladu začít líbat nebo podobně, tak by ses klidně nechala?“

„Spíš bych ti dala facku. Ty bys mě chtěl už ve dveřích líbat?“

„Ale ne, jenom si vymezuju prostor.“

„Jo, to ty děláváš.“

„A jemu nebude vadit, že tu budu po nocích pískat nosem?“ optal jsem se ještě, to už jsme seděli pod nemilosrdně svítící žárovkou v pokoji a drželi horký čaj.

„Nebude, von je totiž tenhle měsíc v Jižní Koreji.“

Seděli jsme v obyčejném, příjemně zařízeném bytě. Zdála se mi být drobátko nesvá. Byla se mnou zvyklá absolvovat krátká odpolední kafe, někdy do kina, pak tequila a nazdar. Byla zvyklá poslouchat krkolonné výmluvy, obstrukce. A teď tu znenadání sedím a srkám ouble. Hodiny ukazovaly 2:20.

„Heled’“ řekla, „já se teď převlíknu do nočního trika a pudem spát.“

„To udělej, přece nebudeš spát v týhle smaragdový toaletě.“

„Toaleta je *petrolejová* a spát v ní nebudu, akorát se prosím ne-
dívej, až se budu svlíkat, poněvač tak daleko my dva spolu nikdy
nebudem.“

„Já si беру svůj prášek na spaní, a než bys řekla švec, už tady ze
mě bude při sobě jenom huba.“

„Což by možná i stačilo,“ utrousila, rozložila mi křeslo, hodila na
něj deku.

Když jsem se vzbudil, byla fuč. Dělal v publicistickém pořadu, od
božího rána musela shromažďovat invektivy, které si přes ni vymě-
ňovali různí hodnostáři. Chvíli jsem zkoušel věřit, že byl minulý den,
stejně jako všechny předchozí, jen bezbolestný přelud. Pak už jsem
musel rozlepit oči a zahájit činnost. Otevřel jsem lednici, snědený
jogurt, vyschlý džem. Střídala dvě období, buď jedla a odpočívala, to
vypadala jako vytažená z mrazáku. Anebo spala čtyři hodiny denně,
nepřijímala potravu a přežvykovala s kravatáky jejich ulepené ódy.
Leckoho by taková dávka temného záření přiotrávila, pokroutila,
ale jí tenhle režim svědčil. Na každý pád jí to během těch asketic-
kých etap slušelo. V očích měla jas, odhazovala kadeře a pořád měla
k ruce diktafoněk, naplněný absurdními vyprávěnkami.

Na stole ležel rohlík, ukousl jsem z něj. Na desce šuměl počítač.
Co dělá tvuj muž v Jižní Koreji? poslal jsem na její pracovní adresu.
Nechci, abysme to tímhle stylem rozebírali, přišla odpověď.

Vzápětí telefon: „Nechci se vo tom bavit, chápeš, takže ti ani ne-
vysvětlím, proč se vo tom nechci bavit. Jak ses u mě poprvé vyspal?“

„Fajnově, ale měl bych prosbu.“

„Já vim. Zkusim něco zjistit.“

„Pokud by tě neobtěžovalo mrknout na četku nebo kam.“

„Mrknu na četku nebo kam. Tak večer.“

Při natahování kalhot mě napadlo, že to od ní možná nebude
pouhá solidarita. Zvědavost, mnohem spíš. Tuší, že to ze mě vymámí.

A to ona vymámí, že mě dostat cokoliv není problém. Na kývnutí prstem hned bliju klauny. Pustil jsem zbytek nedožvýkaného rohlíku z úst do koše a zamkl byt klíčem, který mi přivázala barevnou šňůrkou na palec u nohy někdy v průběhu spánku.

Lidi v tramvaji se drželi za krk. „Už aby sprchlo,“ modlili se, „tohle nejde!“ a jiní: „Nemá pršet až do konce měsíce.“ Načež ze sebe vydali drobnou porci ranního vzdechu, vznášejícího se pak ve formě kyselých nitek uvnitř vozidla. Vystoupil jsem o stanici dřív a vzal to zadem kolem kostela. Ve stínu kaštanu seděl na kufru trhan, škrábal se pod trikem a opakoval: „Nechte si zdarma změřit tuk, nechte si zdarma změřit tuk.“

Psal jsem, přepisoval, vracel články příspěvatelům k přepsání, pak jsem to po nich stejně ještě předělával. Do toho jsem mluvil na holky a vyťukával nohama v sandálech komplikované rytmy. Vše plynulo bez příhod. Editor nemá na nějaké příhody čas, večer to zabalí, dopíjí, dojídá, užasle popochází. Pak mu někdo zavolá, jestli by nešel na pánáka, on jde, sedí a rozkládá. Domů dorazí posledním metrem, snaží se usnout. Kolem páté vešla do redakce jako vždy uklízečka. Nikoho si nevšímala, nikdo si nevšímal jí. Sesypala papíry, vyluxovala. Nakrátko oškubaná, mladá, malá, kašlavá, neforemná. Když brala koš zpod mých nohou, úplně jsem cítil, jak mě nenávidí za to, že si tu sedím.

„Vyber ňáký kino a budeme se dívat,“ navrhla Barunka, přičemž bojovala se sáčkem lískových jader.

Přesunul jsem se k lepenkovým krabicím, zaplněným ohmatanými obaly, popsánymi lajdáckými chlapskými verzálkami. Mnoho disků vězelo v potrhaných papírových obálkách, spousta se jich válela jen tak. Bylo znát, že v nich bývá pravidelně blouděno. Vybral jsem americký film z padesátých let, deklarovaný jako horor. Byl o pavoucích. Napřed byli malí, zato jich bylo jako máku. Lezli po okapech, po stromech, ale především žili na zapřenou vzadu v policích supermarketů.

„Hanoběj zboží,“ podotkla Barunka, chroupající ořechy. „A za to přijde trest.“

Členovci se postupně zvětšovali. Herečka otevřela dveře kůlny, zevnitř na ni kdosi hodil gumového noháče, ona do něho plácala. Čišelo z ní, že to pro ni byla navzdory směšnosti atrapy odporná chvílka. Poté se krajinou pohybovala už jenom jediná maketa, zato obrovská, a vytrvale cukala nohama. Učesaný muž vystoupil z limuzíny. Tarantule vyšla z lesa. Nic nepodnikala. Chlap vyndal pistoli, tvor absorboval střely bez povšimnutí. Mužovy nohy opustily trávník. Mezi rozpačitě tvarovanými kusadly se otevřela chlupatá vrátka a chlap byl vtažen. Bylo vidět, jak asistent zevnitř zabral. Příšera odkráčela.

„Snad nevdá, že taky někdy mlčím,“ špitla Barunka.

Na obrazovce se objevily létající talíře. Pořád tentýž film, disk jsme nevyměňovali. Přistály u lesa, otevřely se rampy a po nich vklouzly do světa další tarantule, rovnou už ty veliké.

„Heleď,“ řekl jsem. „A mrkla ses mi teda?“

„Mrkla, ale nic nemaj. Hlavní případ, ktorej řešej, je tělo bez obličeje, který našli za Zličínem, chyt se toho někdo z radnice. Jinak samý loupežný přepadení, aktivista, co se udusil zvratkama, jedna střílečka a jeden pobodanej, ten a dva chlapi z lítačky jsou na tom blbě. Souvisí něco z toho s tebou?“

Zavrtěl jsem hlavou.

„Takže jo?“

„Ne,“ řekl jsem.

Uvědomil jsem si, že ji znám jen jako lehce ironickou bytost, která umí používat slova. Vůbec ji neznám, zčistajasna u ní bydlím a ke všemu to s ní řeším. Rojnice oblud postupovala obilným lánem k nic netušícímu městečku. Největší z nich zašlápla traktor i s vyjeveným traktoristou. Chlap se divil, až mu vypadl doutník. Tarantule se kymácely mezi domky a vyžíraly jejich obyvatele. Další systematicky božila benzínovou pumpu, aby spolu s ní vybuchla. Nakonec se to

vyřešilo, členovci zmizeli a do ulic se vracely rodinky. Na nebi se zjevila eskadra talířů.

„Letěj pryč, chudinky,“ vzdychla.

„To ale nebyl, jak si možná myslíš, špatnej biják,“ namítl jsem.

„Mně se líbil, já ho viděla poprvý.“

„Krása,“ horoval jsem. „Jednoduchý jak facka! Žádněj digitál, žádná podprahová špína, čistá iluze!“

„Tak schválně, co všechno vydržíš,“ řekla a pustila další kus.

Obraz nám nabídl opuštěnou garáž, osvětlené akvářko, v něm ryby. *Proč má Rejnok ty oči v nádrži na ryby?* podivil se chlap s ohonem a hleděl do akvária, na jehož dně se vznášely lidské bulvy. *Slídíš za mnou, Lou?* vystoupil zpoza bedny muž s dočista hranatou hlavou. *Hledám tě, Rejnoku,* řekl Lou, *nikdes nebyl. Měl jsem práci. Měl jsem o tebe starost. Lžeš,* pronesl Rejnok, *já a Anna jsme ti ukradený, jde ti pouze vo prachy!* dodal a chlapa s ohonem zabil.

Do čehož Barunka mluvila, shýbala se, hledala sirky, pila, cosi vykládala. Seděl jsem v uklidňující, vše obalující akustické mlze. „A to si představ,“ říkala, „že tenhle Tomáš dochází do nějakýho spolku, kde provozujou holotropní dejchání, do toho cucaj nákej speciální spíd a ve finále si zasouvaj různý předměty do různějch tělesnejch otvorů.“

„Do jakejch?“ zeptal jsem se. „A jakej Tomáš?“

„Mě nikdy nepřizvali, tak naštěstí víc nevím. Jakej Tomáš, copak mě neposloucháš?“

„Mě teď zajímá, co chce udělat Rejnok. Jak to, že stíháš sledovat tolik cílů zároveň?“

„Ženský maj silnějši provazec mezi hemisférama, lepší koordinaci,“ pochlubila se.

Sakra! Byli jsme tak blízko a ten chlap nám pláchnul! pokračoval film. *Asi narazil na Rejnoka. Jo. A ten mu za to vytrh obě oči!*

„A jaký předměty používaj?“ nedalo mi.

„Víc nebo míň vhodný.“

„A ty míš vhodný?“

„Mrkni se sám,“ sehnula se a s prasknutím v rameni vyjmula zpod postele středně velikou krabici.

Anno! Zabiju tě! Vím, že mě podvádíš! oznámil Rejnok ulici. *Ááá, ááá! Buch! Ua, ua! Bž! Buch!* skočili na něj ze všech stran a už kopali a krváceli.

Krabice obsahovala sadu nezdravě zbarvených nástavců. Seděli jsme vedle sebe na kanapátku, já ty předměty vytahoval a kladl je mezi nás. Ve světle stolní lampy se zjevovaly hnusně řasnaté medúzy, velké světélkující buřty, načervenalí nezmaři, všelijaké trychtýře, vývěvy, sežmolené kolíky a měchýře, ukončené madly a šiškami.

„Měli by jít k psychiatrovi,“ řekl jsem.

„Psychiatři jsou mezi nima dva, taky nákej psychoanalytik, filmovej kritik, pár právníků, pár novinářů, znáš to. Dokumentují si to na video, což je myslim na věci rajcuje zdaleka nejvíc, že se maj vzájemně v hrsti.“

Jedna šištice reagovala na uchopení tím, že hvízdla. Odhodil jsem ji na koberec.

„Netvrдила jsem, že jde vo sympatickej spolek,“ ohradila se.

Bž, bž, ááááá, ua, ua, řezali do sebe herci.

„A proč to máš u sebe ty?“ zeptal jsem se.

„Tomáš to u mě přechodně deponoval kvůli náký žárlivce, se kterou bydlí.“

„Teď by mohli přijít a najít nás tu s touhle zoologickou,“ napadlo mě.

„Voni tak rychlý nebejvaj, neboj,“ řekla a vložila mi studené, příjemným způsobem kostnaté ruce do dlaní. „Nejdřív tak za tejdén. Právě jsme se dostali na maximum tělesnýho kontaktu mezi náma,“ upozornila mě.

Zahříval jsem jí hrábě a přemýšlel, co bych asi dělal, kdyby doopravdy přišli. Pozdravil bych.

„Náhodný potyčky maj značný procento objasněnosti,“ těšila mě, „pokud šlo vo potyčku a byla náhodná. Popovídat si vo tom asi nechceš.“

„Ne.“

„Jak ses při svý povaze moh k něčemu takovému připlíst?“

„Nemám chuť vo tom mluvit, večerelas dneska?“

„Nemám chuť jíst.“

„Tak já si du vzít svuj prášek,“ řekl jsem.

Nicku! znělo za mnou z pokoje, Majku! Nicku! Majku! Nicku! Dejchej, Majku, dejchej, sakra! Prosím! Snaž se!

„To jsou hrozný filmy, co tady máš,“ dodal jsem ze svého přístelku do tmy.

„Vida, jaks vobrátíl,“ odpověděla mi z postele.

3. V nitru Barakudy

Často jsme do té Barakudy ani jít nechtěli. Doma jsme si však začali brzy překážet v rozletu, když si chtěl jeden povídat, druhý měl chuť si číst, a naopak. A tak jsme večer co večer končili v baru, kde to bylo rázem nějak příznivější. Na vratkých plastových židlích, s břichem vraženým do stolu, s hranou police pod lopatkou, s Evropou 2 v týle.

„Jakej je teda tvuj oblíbenej žánr nebo režisér?“ udržovala Barunka debatu, kterou jsme si přinesli z domova.

Asi ten Jarmusch, říkává kdekdo. Hlavně humanitně vzdělané labilní tmavovlásky po třicítce, ty jsou jím bez výjimky úplně nakažené. Kde netrhá osrdí Depp, špulí pusu John Lurie, aby ne. Spiknutí hubeňourů. Okem mi proletěly tisíce, možná desítky tisíc filmů, a co z toho zbylo, *Sedm statečných* a lví zařvání.

„Nechci tiskový prohlášení,“ povzbuzovala mě, „něco mít rád musíš, *Nebe nad Berlínem?*“

„Na to mě kdysi vytáhla do klubu matka, šel s náma její známej, obránce lidskejch práv Mruvka, kterej dostal během promítání sérii záchvatů neurotickýho kašle. Sál plnej, my ve druhý řadě, von řval jak raněnej kanec a matka se hroutila studem. Film sám mi připadal unylej, unylej je pro takovej švindl s nostalgií slabý slovo. Ale třeba *Paříž, Texas* se mi líbil moc, ten bych rád viděl znovu.“

„U nás ho ale neuvidíš, ten my nemáme. My máme samý podivnosti, co sbíral muj muž.“

„Už neshbírá?“

„Jeho ted' zajímaj vyšší sféry. To neni, pyšo, zajímavý, poslechni si radši, jakej podraz na mě vymyslel jeden dvacetiletej zkurvenec.“

Honila lžičkou led a vykládala o práci. Sotva mi někdo začne líčit mystéria, odehrávající se na pracovišti, vypínám příjem. Nejsm schopn to sdílet.

Vedle u stolku probírali osud dva voskově bledí chlapi. „Praha je taková nijaká,“ svědčil jeden a hladil si ucho, „ale vona i Paříž je placatá, prázdná, nic, co by člověka potěšilo, všude lezou švábi, Mnichov to samý a drahej, Turín, Curych, Brusel, tam je to příjemný, ale jen do doby, než si všimneš, že to už není město, nýbrž billboard.“

„Prázdnotu máš ale tady,“ klepal si druhý na svetr s věčkem, „tu si tam přivezeš s sebou.“

„Eště si to, jaká je svině, užívá,“ vrčela Barunka, „typ, kterému vyhovujou korespondenční rozhovory, má právo konečného stříhu, chápeš. Komu nedáš poslední slovo, ten z toho automaticky vyleze s vodstřiženým čurasem.“

„Kdo?“ ptal jsem se.

„Soukup,“ odpověděla.

„Jenomže svět se změnil,“ zvedl prst první chlap a máčel si pysk v koňaku. „A nikdo to nechce vidět, všichni dál věřej iluzi, že super-technologie jsou faktor, kterej posouvá vývoj do novýho stádia. A přitom? Kde tiskne Amerika encyklopedie a většinu knih? V Číně, poněvaď to tam je desetkrát levnější! To není technická tradice, v čem žijem, to je tradice sci-fi.“

„Souhlasim, souhlasim,“ kýval druhý. „Ale víš, co mě mrzí víc, že já se nikdy nenaučil hrát na žádněj hudební nástroj.“

První na to nenalezl odpověď, mlčel a opíral se špičkami loktů o viklavou desku.

„Věděl, že to vodseru já, když jsem pod tim podepsaná,“ tlačila Barunka svůj vůz po kolejích. „A nezarazil to, nechal mě v tom!“

„A proč mu neřekneš,“ řekl jsem, „ať se k tobě nechová jako hovado.“

„Poněvač je dnes a denně na koxu, prosimtě. Jak mu můžu nadávat, když si nepamatuje, co řek před minutou, ten ani neví, s kym spal, tři výpovědi už kvuli tomu byly. Hodí ramena na poradě, rozdá s náprahem úkoly a v tu ránu ví kulový. Všechnu svojí energii musim dávat do toho, abych mu linkovala, co má dělat příští čtvrt hodinu.“

„Vašku, tohle mi nesmíš dělat,“ řekl druhý chlap do ticha puklým hlasem.

„Já jsem se domníval, že už o tom spolu nebudeme mluvit,“ odpovéděl Vašek.

„Já bez tebe nemůžu bejt,“ vyhrkl druhý. „Já to asi nezvládnu!“

„Chci věřit, že jsme si to vysvětlili,“ odvětil Vašek.

„Jedinou šanci!“ vzlykl druhý.

„Zbytečný,“ řekl první, položil na stůl bankovku a šel.

Muž, co nebyl Vašek, hleděl před sebe. Po chvíli sáhl do kufříku, vytáhl úhledný paperback, zarovnal ho s ubrouskem, vyňal záložku a zahájil čtení. Obří blondýna ho neuspěchaně pozorovala. V sekundě, kdy s cvaknutím odložil na sklo prázdnou napoleonku, jí cuklo víčko.

„Smim se vás zeptat, co čtete?“ zeptala se, když k němu přikráčela s novou sklenicí.

„Ne,“ řekl muž.

„Tak ne,“ odvětila, vrátila se k pultu a zesílila rádio.

„Jak to vypadá, když je někdo na koku?“ optal jsem se.

„Je navrchenej, lezrově duchaplněj a celkově jako zasklenej, směje se vtipům, který zapomněl říct a tak.“

Poté jsme šli do kanafasu. Předtím jsme si připomněli, že se musíme hlídat, aby nic nebylo. Pusa před usnutím že je na hranici. Možná čekala, že budu nějak inteligentně šturmovat. Že budu dýchat na sklo a v pravý čas ukazovat kopyta. Jenže mně to takhle vyhovovalo.

Po probuzení jsem bruslil bos po linu za doprovodu Barunčinych kapel, Freeland, Koma+Bones. Pak jsem vzkouzl do sandálů, zabouchl, zamkl. Na chodbě se mi zezdalo, že je kukátko v protějších dveřích obsazené. Držela tam byt jakási personální analytička, Barunka jí říkala Banka, měla dvě záliby, šmírovat a ponižovat se. Půjčovala si peníze a ty vracela jen ztuha, zato problém ráda rozmazávala.

Nechala si udělat kapucino, hodila nohy na stolek a rozvinula další zajímavou legendu, ztráta karty, obstavení konta. Jinak prý nadprůměrně pohledná bruneta.

„Dobré jitro,“ pozdravil jsem.

„Brym,“ zadunělo zpoza dveří. „Ejte bué dy paš.“

„Co prosím?“ řekl jsem, rád bych viděl, co se míní nadprůměrně pohlednou brunetou.

„Esi – nevite,“ slabikovala do špehýrky, „kdybue – vaše – pani – doma.“

Jak, *vaše pani*? Má přece muže, jak to, že ho neznáš, šmíro. Takže ironie. Já ti dám, ty.

„Večer,“ odvětil jsem, zabouchl vrata, až opadl kus omítky, a zamířil k Andělu.

Barunka bydlela Na Slupi, čili to stačilo vzít pěšky kolem kostelíka Na Trávníčku, který tam stojí na vartě jako granátník ve špičaté čepici, dříve k dispozici ústavu choromyslných, dnes k službám pravoslavné církvi. A pak už jen šikmo Trojickou nebo kolem Emauz přes most a byl jsem v práci.

K místu jsem přišel stejně jako ke všem předešlým. Jakmile jsem ukončil poměr v jednom plátku, dolehlo ke mně vytí headhunterů. Nejsem žádné eso, spíš podprůměr, jenže když člověk vydrží dost dlouho, běží to už samo. A já měl za sebou tři roky v týdeníku, předtím delší čas v jiném, předtím čtrnáctideník, vždycky píšící redaktor. Ten, kdo krmí přežrané kury čtenářského zájmu, kdo shání, připomíná se, kdo musí zblízka pozorovat celebrity, klade jim otázky a potom musí poslouchat ze záznamu nesouvislé harašení. Musí to do rána přepisovat. Zde se mi poprvé nabídl místo editora. Editovat týdeník je rychlá střelba, proti aktivnímu psaní však hotová plavba výletní lodí. Absolvoval jsem pohovor, v místnosti seděli dva Němci. Zajímalo je, zda umím česky a jaký mám vztah k čtenářům. Co trochu kazilo pohodu, byl fakt, že jsem měl nohu přes nohu a ta, co jim trčela do obličeje, se nezadržitelně klepala. I oni

měli nohu přes nohu. Česká asistentka, překládající naši angličtinu do němčiny a zpět, zřejmě lokální rituál, rovněž. „Noha se mi klepe proto, že jsem nervózní,“ vysvětlil jsem jim. „Z nás jste nervózní?“ ptali se a brýle se jim zaleskly o poznání živěji. „Z podstaty, ale ne moc,“ odvětil jsem. Tlumočnice ztuhla a vypadala, že u takového faux pas ona nebude, že odchází. „Co pán povídá?“ chtěli vědět, ona švihla na výraz protestu lýtkem a přeložila. „Jak dlouho tuto práci děláte?“ tázali se. „Jedenáct let,“ řekl jsem. „Tak děkujeme a mnoho štěstí,“ rozloučili se poměrně lidsky. Když jsem odcházel, voněla v chodbě řada dalších uchazečů. Po týdnu jsem se dozvěděl, že jsem přijat. Možná jsem byl jediný, kdo jim nabídl něco osobního, kdoví. Nepotkává se vlk s vlkem, ale koncepce s koncepcí.

Dostal jsem klíče a kóji s počítačem. Od té chvíle se neustále něco děje. Skácí se internet, spadne síť, nastane vakuum a neprodleně se volají ajtýci, mimochodníci s potetovanými lýtky, které dostane na záda zpráva, že někdo může nevědět, co je *aj pí ej* nebo *hajpr*. Nemám tušení, o čem mluvíte, odpovídám jim standardně, nechci jim kazit zbytek potěšení, co ještě ze života mají. A oni zapojí dráty, spustí test a běží s hořícím zrakem dolů mezi své oznámit, že kretén od stolu číslo 8 neví, co je *hajpr*. Když se náhodou potkáme v jídelně, plácají mě po zádech a ptají se s nejvyšší ironií: „Jak vám u nás chutná?“

Jinak v tom periodiku seděly samé holky. Plus jeden tichý maník, studující elév, sedával rovně, hýbal ušima jako rys a měli jsme podezření, že všechno, co si od nás musí vyslechnout, rovnou zapisuje a přeposílá nějaké věčně rozesmáté spleštuli. Později ho vyrazili za bezuzdné chatování. Místností čile pobíhali fotografové. Němci seshora mezi nás zabrousili jen vzácně. Editoři jsme byli dva, druhý obýval zákoutí na konci místnosti, neměl vlasy, řasy ani obočí a docházel kamsi na ozařování. Makal, obklopen termoskami, po nocích, po ránu jsme se jen s pozdravem minuli. Zbytek, jak říkám, ženské.

Jedna z nich proběhla kolem, tiskla ke každému uchu mobil a houkla na mě: „Zastav se u mě.“

Denisa, moje šéfka. Odložila brýle, chytrá, utahaná, s posledními zbytky veselé štávy v těle, táhlo jí na osmačtyřicet. Měla extra kutloch, zavalený papíry, fakturami, deskami a všemožnými magazíny. Kde bychom brali inspiraci, když ne v Maxech a ve starých Facech, ovšem výsledek musel být kvůli nepřipravenosti trhu řidší, žádné prudší nápady a hlavně ne experimenty.

„Tady píšeš *Máme se stěhovat do nového bytu. Ne že bych nechtěla, ale ty starosti* okolo –,“ ukázala prstem. „To je humor?“

„No jasně,“ řekl jsem. „A druhá jí na to říká: *Co to meleš, dyť žádný kolo nemáš.*“

„Já chápu, ale čtenář nepochopí. Je to iracionální.“

„Humor právě nesmí bejt racionální.“

„Jaktože?“

„Musí tě překvapit nečekaným. Když nejseš překvapená, nezasměješ se.“

„Když to nepochopím, tak se nezasměju taky. Není čas na sólovej výstup, Karle, dej tam něco srozumitelnějšího, uvolni se, však tě něco napadne. Šup.“

Nány mizerný, ignorantský, bručel jsem, jak se má vedle vás člověk uvolnit, a přepisoval jsem vtipnou pasáž. Nejsem Karel, ale o tom později.

„Chceš vědět, co píše iDnes?“ volala Barunka.

„Ne,“ prosil jsem.

„Píšíou, že podle způsobu, jak chlap snídá, se poznaj jeho sexuální návyky. Sorry, že vo tom mluvím.“

„To seš u holiče, že čteš takový hovadiny?“

„Na neurologii, pyšane, čekám na EEG. Jak to máš se snídaněma?“

„Co děláš na EEG? Nesnídám, znamená to něco?“

„Že se potkáš s osudem, kterej se menuje žaludeční vředy. Dneska mi psala kamarádka, že si k její sestře, budoucí farářce, přisedli v parku v Lipsku tři černoši, začali s ní o politice, pohádali se jak koně, hlavně voni mezi sebou, pak ji jako výraz omluvy pozvali na drink a v noci se všichni dohromady milovali.“

„Jaká se chystá bejt farářka, evangelická?“

„Katolický nejsou.“

„Jsou husitský.“

„Tahle bude evangelická, v Lipsku studuje, jmenuje se Háta a má až skoro bělozlatý vlásy.“

„A co? Byla to pro ní přelomová zkušenost?“

„Přelomová ne, stávalo se jí to už i dřív v Pardubicích. Jeden z těch chlápků jí druhé den ukázal dlouhatánskej mercedes a vizitku a řek, že má nahrávací studio a že by si Hátu rád vzal za ženu. Takže vo tom vážně uvažovala, sdělila to i rodině a až pak se dozvěděla, že ho neživí nahrávací studio, ale že produkuje indiánský porno.“

„Co je indiánský porno?“

„Porno, ve kterym hrajou indiáni.“

„A co teda děláš na EEG?“

„Jdu si pro výsledky. Doktorka mě ve dveřích uklidnila, že má pro mě fajn zprávu, že totiž na tom mym mozku neshledala ani náznak něčeho zvláštního nebo mimořádného.“

Co se s ní děje, nevěděl jsem. Tají vleklou nemoc, je zdravá jak losos, jenom malinko hypochondr? Nezvládá v pětadvaceti první nápor stáří? I to se běžně děje, v Evropě už nezbyla jediná normální ženská. Kde jsou chlapi, taky nikdo neví, snad někde ve Španělsku.

Zasmál jsem se a ponořil se do rutiny. Na obrazovce se chvěl inzerát na jakési víno. „Tady už nikdo neumí česky!“ zařval jsem.

„Co se děje?“ znepokojily se holky.

„*Tramín je vínem lahodným, hebkým!* Tramín je co?!“ ječel jsem.

„Vínem hebkým, lahodným,“ volaly, „to těžko, když maj zapotřebí inzerovat u nás.“

„Co, ne *čím*,“ ječel jsem. „Jaké je víno? Lahodnéé!“

„A hebkým,“ křičely, ted' už naschvál, „nech to tam, líp to zní!“

„Kurvy kybernautský, zkažený,“ skřípal jsem zuby, což už neslyšely, těsně nad protější střechou visel rachotící policejní vrtulník

a okna byla dokořán. Hrklo ve mně, ne že ne. Helikoptéra plivala olej a já hmoždil ulepenou klávesnici.

Po obědě nám vpadl do redakce jeden zpěvák, holky okamžitě věděly, něco jako *Supwa*, a hned ho bylo všude plno. Vypadal, že když mu ve všem nevyhovíme, že nám z fleku olíže všechny zdi. Brečel, že by chtěl na titulní stránku naprosto jinou fotku, než jakou mu vybraly. Dyt' vám to na ní sluší, namítly. Já bych byl jiného názoru, štetil se, až drnčela skla. Tak tam dáme tu, kterou chcete, řekly ty chytré holky. Zpěvák chvíli chodil sem tam. Tu vod mýho agenta, ujišťoval se. No jistě, řekly holky. Sundal si vestu, hodil ji přes opěradlo, obratem si ji zase oblékl a odešel.

„Takže je to debil,“ řekla jedna.

„A kretén,“ připustila druhá.

„Zmrd,“ řekla třetí.

„Zmrd zkurvene,“ dodala první, „čtrnáctkrát korunovanej.“

„Ale je spídy,“ doplnila druhá.

„To jo,“ navázala třetí, „vydržel prudit necelý čtyři minuty.“

„Pěknej celkem je,“ hodila do placu první.

Do toho přiletěla šéfka: „Poslouchejte, před minutou zase už v New Yorku spadlo letadlo, hoří nějaká banka, jsou toho plný zprávy.“

„Djo,“ řekla druhá. „A já chtěla jít večer na bigbít, kdoví esli bude.“

„Nic,“ volala šéfka od monitoru, „byla to jenom nehoda!“

„Skvělý,“ prohlásila třetí.

„Dá si někdo kafe?“ zeptala se první.

„Já, já, já, já a já,“ řekli jsme.

Víc toho nebylo. Nebo bylo, ale bylo to vesměs podobné.

4. Kašel a dým

První den, kdy jsem to nevydržel, bylo úterý. Vešel jsem v devět patnáct ráno hlavním vchodem do obchodáku, vyjel až na horní galerii a zaujal postavení za umělým keřem. Zpoza něj jsem se dopodrobna obeznámil se situací. Před potravinami se hemžilo telefonující úřednictvo, zevlouni s gyrosem, nakupující samice, mládež na čumendě. Všichni se navzájem hlídali a pozorovali. *Akce, akce, akce*, zvaly cedule do nitra bludiště. Mezi sloupy postávalo několik křápků v oblecích se šnekem vysílačky v uchu. Kyselá křeč strachu mi prohrábla střeva a vydatně jsem se orosil.

Ve středu už jsem byl nicméně schopen projít přízemím. Ve čtvrtku jsem to zopakoval a od pátku jsem si zkracoval cestu do práce jako dřív. Zase jsem okukoval svítítka, pískátka, hračičky, nepokoj. Mezi egyptskými figurami přibyl Amemet s krokodýlí hlavou. U kasy zívala ničemná lodyha v bokovkách. Nějak jsem přestával mít ty krámy rád. Diody bodaly do sítnice, bižuterie se mrtvě leskla. Na dně haly stála řada oválných stánků, připomínajících létající kabinu z Lynchovy *Duny*. Za tím, co byl nejbliže místu, kde Chorche padl, jsem občas postál. Potřeboval jsem se dozvědět, jestli tam někde náhodou dál, živ a zdrav, nebuzeruje lidi. Divná věc, říkal jsem si, jak rychle šel k zemi. Přece to nemůže vitamíny a proteiny nabušený organizmus tak lehce vzdát. Čekal bych cokoliv, jen to ne, říkal jsem si a listoval v knihkupectví u vchodu atlasem Poznej lidské tělo. V oblastech, připadajících v úvahu, se nacházely samé důležité orgány.

Po příchodu na pracoviště jsem zadal slovo Amemet. *Amemait*, opravil mě vyhledávač, Velká požíračka, démon, účastníci se soudů nad zemřelými. Když všechno nebylo OK, snědl mrtvému srdce, což teprve znamenalo definitivní utrum. Dosurfoval jsem ke zprávě, že

k typickému usmrčení nožem je třeba v průměru sedmnácti ran, jde-li o rány bodné. Na svém stavu jsem neshledával nic mimořádného, vše se zdálo být normální, dokonce o dost normálnější než dřív. Je fakt, že kdyby pro mě přišli, nedělal bych potíže. Byl jsem to já, nahlásil bych iniciativně, než by stačili mrknout. Možná bych jim toho naopak řekl mnohem víc, než by chtěli v souvislosti s vyřešeným banálním případem slyšet. Pak by bylo co, tepláky a zubní kartáček. Oběsil bych se v noci na umývárně nejspíš. Případně bych v klidu hrál s dalšími nevinnými žolíky.

Po večerech jsem si vymýval mozkovnu starými bijáky z krabice v Barunčině pokoji. *Dr. Goldfoot and the Bikini Machine, They Live By Night, Der Golem, Bestie z druhé strany, Přichází to zvenku, přízračná Aelita, Desátá oběť* s Elsou Martinelli a Ursulou Andress, hlavními hrdinkami mých dávných pohlavních sebedestrukcí. O *Barbarelle* nemluvě. S čím dál větším porozuměním jsem sledoval filmy naplněné jistotou, že člověk je sám o sobě v pořádku a že budoucnost může být jediné atomová, lesklá a svištivá.

„Nic přijatelnějšího tu stejně nemám,“ krčila rameny Barunka.

Příští den jsem se stavil ve videopůjčovně a vybral pár opusů, které se mi kdysi snad částečně líbily. *Americká krása* nebyla nejhorší, když se odečetlo beztvaré schéma vzpoury proti všeobecné otročině a impotenci. Při *Duně* hleděla Barunka trochu posupně.

V pondělí večer jsem absolvoval v rámci popracovního záchvatu aktivity spontánní polorande s tichou holčkou od nás, s naší grafičkou. Jeli jsme výtahem, dole jsem ji zbůhdarma pozval na kafe. Pak jsme mlčky lokali mojito v jakémsi nahloulplém trendy baru. Potom jsme se znenadání vochlovali na náměstí Kinských. Já jí kdovíproč zhluboka čichal k vlasům, posléze jsem se je snažil vdechnout a nakonec jsem je žvýkal. Ona mi protihodnotou mnohokrát vcuc-la a vyvrhla ukazovák, prostředník, palec. Žížlali jsme se, až nás huba brněla. Občané pokojně seděli kolem vodotrysku a přihlíželi tu prudkým, tu méně prudkým poryvům osvětlené městské vody.

Když jsem jí našel pod košilí prso a ujistil se, že jde o prso, chvíli jsem ho mačkal.

„Jdem každej do svýho, to by nebylo dobrý,“ řekla velerozumně poté, co si nechala osahat ještě druhé.

Zamířil jsem tedy k Barunce.

„Pyšane?“ vydechla ze tmy, zatímco jsem šátral po předsíni.

„No?“

„Jak ses měl a kdes byl?“

„U jednoho známýho.“

„U kterýho?“

„Košín, toho neznáš.“

„Jak bych mohla, když neznám nikoho,“ zívla a otočila se.

Košín, přemítal jsem, Košín, to byl snad někdo ve školce.

Když jsem ráno rozlepil oči, seděla u stolu, hryzala velké jablko a přes to jablko mě ze čtyř metrů pozorovala.

„Usínání je hypnagogium a probouzení je složitější – hypnagogium,“ pronesla. „A já z tebe cejtim až sem jinou ženskou.“

„Připouštím, s jednou jsem si dal pusu.“

„Pusu.“

„Byl jsem malounko lízlej, vostatně proč tobě se omlouvám.“

„Omlouváš se správně, vzala jsem tě pod křídlo, jelikož seš v nějakým virtuálním průseru, netahám z tebe, v jakým, aby ses třeba nezaplet.“

„Jak, nezaplet?“

„No jestli to třeba nebyla Košínova manželka, s kým ses líbal. Košín umí bejt prevít.“

„Co blázníš? Je ráno.“

„Vo tom žádná. A co teda?“

„Co jako?“

„To je na tobě, abys řek.“

„Vyčistím si zuby, sbalim se a vypadnu.“

„Fakt jo?“ řekla. „Ješitnost?“

„Nevim.“

„Vobejmem se teda?“

Objali jsme se jako ochotníci. Zase byla výrazně hubenější. Drahnou dobu hrabala ve skříni. Načež mi předala igelitový pytel, nacpaný suchými šišticemi.

„Skank,“ řekla. „Dobrý na nervy, nebraň se tomu.“

„Vzhledem k mé bezpečnostní situaci hezkej dárek.“

„Já to tu nechci a muj muž zas až moc, tak mi udělej radost a odvez to. Je silná, nepřežeň to,“ řekla, vkročila do lodiček a byla pryč.

Bylo úterý, hodiny ukazovaly deset patnáct. Naházel jsem košile do ruksaku. Do práce jsem nemusel, den volna po uzávěrce. Přepadla mě touha po důkladné snídani. V lednici jsem našel vejce, máslo, prastarý hermelín a cibuli. Zvedl jsem po patnácté poctivě zazvonivší nokii.

„Ha! Baruna spěchající na vlak, volající zpřed nádraží,“ dýchala a já cítil až sem tu čerstvost, to nepochopitelné nadšení.

„Kam tě vlak poveze?“ zeptal jsem se.

„Někam za Děčín, víc nevím. Jenom to, že mám s sebou mít šátek na zakrytí vočí.“

„To vypadá, že si budeš za Děčínem hrát na slepou bábu.“

„Volám proto, jestli bys mi nemoh pučit svítilnu, tu prej mám taky mít.“

Má kamarády, musí mít, přece nemá jenom muže v Koreji, mě a šéfa na koku.

„Jak bych ti moh pučit svítilnu, když jsem u tebe doma a zrovna hledám svůj holicí strojek?“

„Aha. Já myslela, že bych nechala ujet jeden děčínskej šíp, stavila bych se u tebe v práci, ty bys mi uvařil ovocnej čaj, chvílku bysme kecali, já bych se konečně mrkla, kde děláš, a ty bys mi pučil tu svítilnu.“

„Dneska v práci nebudu a baterku nemám, pokuds myslela baterku. Jed' na sever, můro, vrať se a pak si zavoláme.“

„My jsme spolu bydleli, vid'žejo.“

„No jo.“

„Poličku do kuchyně bys mi ale přitlouct moh, pavouku.“

„Copak tvuj muž neumí přitlouct poličku?“

„Snad jo, ale já bych nesnesla, kdyby to udělal špatně. Kdežto kamarád to může zkurvit, jak chce, chápeš ten rozdíl?“

„Moc dobře.“

„Tak pa, klíče mi dáš pak.“

Vsypal jsem cibulku do másla a rozhlížel se po příhodném koření, v kredenci byl jen bobkový list. Pak mi padl zrak na dárek v igelitu. Jak by to asi chutnalo. Rozdrozil jsem šišťici, druhou, hodil na pánev. Podržel jsem v nose divokou vůni, rozklepl na to tři vejce a zamíchal. Mělo to chuť jako vajíčka s kopřivami. Posnídal jsem, opláchl talíř, pánev, přibouchl, zamkl.

Do práce jsem nemusel, domů jsem nechtěl, vyrazil jsem tedy jen tak s batohem na rameni na rajz. Původní záměr byl vystoupat na Vyšehrad, jenže jsem v půli kopce nahlédl, že z toho směru nebude k vidění nic výjimečného. Nábřeží, komíny, rytmicky mrkající plechové kryty větráků, nazlátlý rosol nad sršními hnízdy střech. Po rozpáleném asfaltu kroužil na koloběžce zachmuřený hošík s nalitou, zdravě prokrvenou tváří. Odrážel se a opisoval kružnici o co nejmenším průměru, dokola a dokola. Vrátil jsem se k Výtoni a ohnul kroky ke schodům, vedoucím na oficiálně bezejmenný most, v mapách označovaný jako *Železniční*. Prkna pěší lávky rachotila. Konstrukce se zachvívala mírným lomozem. Směr pouti mi úplně ideální nepřipadal, ale není už na té Výtoni moc atraktivních možností. Podvědomí mě navíc táhlo na protější břeh, na němž jsem denně drobil do mlýna svůj čas. Za mostem jsem se dal po Strakonické směrem na Hlubočepy. Kamiony se valily jeden za druhým, kouř se dal kousat, vedro k chcípnutí. Po chodníku proti mně klopytal muž ve svetru. Z čela, z nosu a z uší mu hrčela krev.

Díval se pod nohy a šlapal. Minul mě. Než jsem se stačil ohlédnout, kvikly brzdy. Otevřely se dveře limuzíny, muž sám od sebe nastoupil. Zevnitř mu pomohly ruce v košili s krátkým rukávem. Pak odpálili. V autě seděli nejspíš ti samí, co mu to způsobili.

Dokráčel jsem k lihovaru a zahrnul po mostě na Císařskou louku. V polovině ostrova jsem usedl na lavičku. Po řece plynuly dunící hudebně-taneční lodě. Když první mizela proti proudu v zátočinách, další plynula s řevem na palubě kolem a následující se sem hrnula z centra. Nešlo si nevšimnout, že se na každé lodi vyskytuje jedna bizkavka, která je prostě nejlepší. Má nejlíp zmáknuté figury, strojově přesná šukavá gestíčka, nejrychleji se vrtí, nejotrleji reaguje na drobné chlívárny primitivně šachujících zájemců, zlatá Barunka. Přihlížel jsem, jak šífy plují. Jak hrnou břečku, jako by cpaly krk do roláku. Nedomrlé slunce v roští nad protějším kopcem otevřelo malinká mělká ústa a vyvrhlo píseň beze slov. Svět vydal vůni, kterou jsem kdysi znával líp než co jiného. Plnost a ostrost, ale beze jména. To už jsem věděl, že se něco děje. Třeba jen malá přechodná ranka, říkal jsem si. Odpojení, mrtvička, menší rokenrol. Bylo mi to fuk. Depeše, kterou jsem v ten okamžik přijímal, byla neskonale významnější.

Zvedl jsem se na nohy, nadhodil batoh a vydal se zpátky. Vydal není to slovo. Čas se choval jako bedna s kytem. Žduchl jsem do ní, posunula se o milimetr. Žduchl, posunula. Rup a huch, rup a huch. Trvalo dlouho, než jsem se ocitl na Strakonické. Než jsem dospěl přes autobusovou zastávku Lihovar a ještě jednu autobusovou zastávku Lihovar na tramvajovou refýž Lihovar. Co tam ale. Zachránil mě kostelík opodál, zalíbil se mi natolik, že jsem k němu zamířil. Věž trčela z pahorku jako syrová telecí noha. Šel jsem po mostě nad tratí, po pěšině, pak do svahu. Přes malinové šlahouny, přes vápencové šutry. Koníci a jiná cháska se rozstříkovali do stran, sotva se jich dotkl můj stín. Obešel jsem stavbu, nahlédl dovnitř. V okně hořela světilice. *Blahoslavené Anežce České na poděkování za osvobození*

s vděčnou farností rodina D., psáno u jejích nohou. To je titulek, proboha. Nedalo se to říct trochu se švihem? Dalo, ale nebylo to v zadání, švih tenkrát nikoho netrápil. Za kostelem jsem našel sochu Nepomuka, pod níž jsem si po zásluze odpočinul. Světcova tvář byla rozežrána mrazem, deštěm ohlazený obojživelník na kříži v jeho náručí byl pocintán růžovým sprejem. Po holém hřbetě kopce Děvína šlo v řadě za sebou šest copatých holčiček.

Opět jsem stál na stanici Lihovar, došel jsem sem asi. Navíc zčista-jasna příhučela čtrnáctka. Nabídly se mi vysokánské schody, horký vzduch plný oleje a zvonění. Nedokázal jsem si vybavit, co je třeba udělat, abych se dostal dovnitř. Vzápětí jsem se lekl, nečeká se už jenom na mě? Zavřel jsem oči. Radši dělat, že nevidím, než přiznat, že sem nepatřím. Odstoupil jsem, zatápal. Jeďte už. Náhle se mě ujaly dvě tvrdé studené lopaty a vtáhly mě do nitra. Nezbylo mi než nechat poklopy dole. Děkuju, řekl jsem. Co teď, najít sedadlo. Jak ale? Hmatat pod sebou? Nacházet zděšené lokty, uhýbající nosy? A když ho najdu, jak si sednu? Netrefím se a svalím, to vem čert, ale co pak? Zařehat jako kabaretní kobyla? Překvapit všechny sdělením, že vidím?

„Já vám pomůžu, pane,“ hňukl mi kdosi do ucha hlasem, který zněl, jako když někdo zběsile hamtá v mokrých hadrech. Jak mi může chtít pomáhat někdo, kdo má takhle zlej hlas? Pak mi ten člověk zaťal drápy do paže a zatlačil mě do sedadla. Sundal jsem bágl a položil si ho na klín. Jel jsem v tom pořádně.

„Děkuju, pane,“ řekl jsem. Snad je to pán.

„Ano,“ a posadil se mi do týla.

Cítil jsem, jak mi na nechráněném krku buší žíla. Nechal jsem raději průzory dole a věnoval se tomu, co se dělo uvnitř. V modravém loubí sršely, prskavě se lámaly a pěnily ohnivé struktury. Myšlenky, pouhé obaly od sušenek, zjednodušené kopie prostých podnětů, poletovaly nad vzdouvajícími se prolákladlinami, na jejichž povrchu zuřila drobounká vřava. Drobounká, dokud jsem neklesl přímo do ní. Kolem mě se rozlilo nezměrné kolbiště. Po jeho obzoru

se přesouvaly nepopsatelně pomalé bytosti. Některé byly v sobě. Vypadalo to, že si něco řeší. Že spolu zápasí důlní stroje. Že tam po sobě lezou celé fabriky. Klesal jsem dál, minul otrásající se chrupavčitý provoz, připravený produkovat zvuky, hlásky, slova. Cukr, káva, limonáda. Chceš, nechceš, víš, nevíš. Narážel jsem na jakási hnijící kopyta a strupy. Až jsem se dostal do nejspodnějších komůrek, nabitých už jen vatou předtuch. Kde to bylo kupodivu ze všeho nejzajímavější. Mimo jiné jsem konečně pochopil obrazy Mikuláše Medka. A též jsem si s konečnou platností uvědomil, že je tu všude kolem přítomno živé, aktivní zlo, což se mi dosud jevilo jen jako vžitá lež.

Můj dobrodinec mě s hekáním opustil. Zavanul od něj okurkový lák a byl v čudu. Na příští zastávce jsem otevřel oči, zvedl kostru a položil podrážku na chodník. To jsem si dal. Šišlavý hukot, medvědí přešlapování, kanonáda světel, planoucích kolem dokola mamutího náměstí. Rozlehlý kostel, podobající se nádraží, ne-li naopak. Snažil jsem se odhadnout, ve které čtvrti se nalézám. Vyhýbavé pohledy. Absolutně nesmyslné názvy obchodů. Přistoupil jsem k osaměle vyhlížející osůbce s temnými kruhy pod očima. Dlouho mi to vysvětlovala, dlouho. Z huby jí při tom lezly ostré, ošklivě zbarvené hryzáky. „Mufíte. Mufíte. A mufíte,“ sypala ze sebe žvance dechu jako popel z kamen a skřípala těmi klafáky, přičemž mi hleděla rybíma očima na ohryzek. Poděkoval jsem, kus jsem poodešel. Uklidnil jsem se, postál. Potom jsem nakreslil adresu hůlkovým písmem na kus papíru, prošel jsem parkem, mávl na taxík.

Uvnitř seděl chlápek, který se od temene hlavy dolů rozšiřoval možná víc, než bývá běžně k vidění. Takový rozšiřující se, nakrátko ostříhaný, v sedadle až moc pevně usazený chlápek. Strčil jsem mu papír, on kývl a vezl mě zamaštěným, černým, naprosto nepřijatelným městem. Navíc jsem se začal potahovat hustým olejnatým potem. Zároveň jsem se snažil zrekapitulovat, proč a jak jsem se přes Medka dostal k tomu zlu. Muž zahrnul do jedné vcelku příjemné, možná dokonce nádherné ulice. Popojel, ještě popojel, šlápl na brzdu.

„Díky,“ řekl jsem mu. Měl oči, co už vstřebaly onačejší divy. Zavřel dlaň s několika kovovými padesátkami, vtáhl ji, zatočil volantem a zmizel.

Nade mnou vibrovaly kaskádovité plochy listí, prozářeného výbojkami. Vítr rozechvíval větve, prostoupené křehkými světelnými balóny. Přede mnou stála řada vtipně navržených a seřazených, se značným humorem postavených baráků. Došel jsem k vratům, která mi sama od sebe nabídl, že za nimi je místo, které hledám. Odemkl jsem na první pokus. Řada schodů a další dveře. Použil jsem klíč s rutinou zaškoleného živočicha. Rozsvítil jsem a viděl pod sebou parkety, na nich poházené boty. Ve všech případech jsem byl jejich majitel. Léta jsem je střídavě natahoval, šněroval a zouval, občas nakrémoval. Pak leštil kartáčem s pocitem sucha v mozku.

Uvařil jsem si hrnec kafe. *NENÍ TO VE ZPŮSOBU, ALE V INTENZITĚ*, napsal jsem fixkou na zeď nad počítač, připadalo mi to důležité, jakkoliv poněkud naduté. *Lidský mozek má kapacitu 35 miliard gigabytů*, musel jsem tamtéž napsat někdy předtím, protože jsem to teď četl. Co já s tím mozkiem pořád mám. Otevřel jsem větračku a ulehl do postele. Není čas na sólovej výstup, řekla by nastydlým hlasem moje smíchovská šéfka. Však ji už za pár hodin zase uvidím. Zajímavá novinka byla, že když jsem se pootočil doleva, usínal jsem, vpravo jsem se naopak budil. Volume doleva a nazdar. Elegantní.

„Já tady jezdím a nemůžu se nikam dostat,“ pronesl kdosi do mého usínání tak jasným tónem, jako kdyby stál nade mnou. „Už sem to tu vobjel šestkrát!“

„Číslovky vládnu světu,“ zívá jsem.

„Zazpívej mi, holoubku!“ ozval se dětský hlásek.

„Děti maj, himlhérgot, eště spát,“ zabroukal někdo třetí, vlastně čtvrtý.

Pak ještě promluvily dva hlasy, mladý a starý.

„Jsou to teda kapačky, co dostáváme,“ řekl mladší a starší odvětil: „To nejsou kapačky, to jsou zatím jenom kapky.“

5. Kouř a smích

Od momentu, kdy jsem vytáhl paty od Baruny, mi začaly ty její zkřenčelé bijáky z bedny chybět. Zakoupil jsem tedy velký LCD panel, umístil ho doma na stůl k oknu, připojil počítač, stáhl DVD player, hotovo. Mohl jsem vyplout vstříc tekutým světům. Vrátil se do království obrazů. Můj první pokus se odehrál malinko při zdi – objevil jsem v bazaru Formanova *Amadea*. Akademické paradoxy, belhání tlustou čarou obtažených karikatur, nepěkná podívaná. Přesto jsem se při scéně z Dona Giovanniho hihňal nejméně pět minut blahem. Příští den jsem si šel cestou z rachoty pro další várku, *Zabiják Iči* a Rafelsonovy *Malé životní etudy*. *Iči* letěl ten večer do koše, svižný film, ale na mě moc japonský, *Etudy* jsem si ponechal.

A tak to pokračovalo. Nejraději jsem to měl v Bontonu na Můstku, tam nás takových bylo! Výrazněji jsem si oblíbil dva stálé zákazníky, nakrátko ostříhanou útlou paní, ta si vybírala obaly s disky tak, že ke každému přičichla. Rozhlédla se, natolik mimo zase nebyla, pak ňuchla jako lasice a už věděla. Něco se jí páčilo, něco míň, s prázdnou neodešla nikdy. A hřmotného kníratého chlapa v safari klobouku, který se s vystavenými tituly pravidelně hádal, vkládaje zkušenou hubou tu i tam anglosaské frázičky. Jestli chtěl působit jako někdo, kdo strávil půl života v Austrálii, dařilo se mu to dokonale. Stával nad originálními edicemi bez české podpory, probíral se jimi, až se stojan kymácel, a zwichřeně komentoval: „Có? *Krátký film o zabíjení* čtrnáct set korun, vy mamrdi? You bastards? Ó by nešlo. Á todle, got you! Ó by šlo! Lod' ahoj!“ Jakmile skončil, postavil jsem se na jeho místo a hledal, dokud jsem nenašel. *Kieślowski is a master, and he has never made a better film than this*, v tom se všichni zázračně shodují. Vrátil jsem ho ale, za ty prachy, to zešíleli. Dal jsem ho víc dozadu, do nepřislušné přihrádky, trochu se záměrem. Když v ní

příští den pořád čekal, rychle jsem se ho ujal. Muž v klobouku si právě odnášel koňáckým krokem k pokladně plný košík.

Mechanika disk olízla a roztočila. A já sledoval film o amatérském zabíjení jednotlivce jednotlivcem, kde je předem dáno, že to bude muset dořešit profík, stát. K nepřežití dlouho trvá, než se vražděný pustí i posledního kořínku. Musí se provazem, kusem trubky, nakonec kamenem. Zato pak už to jde šupem. Tu civí zeměměřič, tam skřípe strejda na kole, projede vlak. Všichni vidí kousiček něčeho a nevědí, čeho, ale když se jich šiml zeptá, vzpomenou si, žádná věda. V nejneutěšenějším ze všech možných rán se otevírají pancéřová vrata. Plešatý muž v konfekčním obleku se zdraví se stráží, jde po nádvoří. Mladý delikvent nechce přestat hovořit s nevkusně rozechvělým advokátem, protože je to poslední událost, která ho dělí od startu. *Tam pod lesem byla taková louka, drkotá. V mých věcech, oni vám je dají, je ústřížek od fotografa. Měl jsem takovou fotku, byla pomačkaná.* Dvě patra nad nimi zvedají velitel věznice s prokurátorem stará těla z křesel, čaj dopit, sako dopnuto. A jede to, drž ho, otvírej, drž, jméno, datum narození, ruce, pusť, tahej, ještě tahej, dost! Plešatý muž hlásí konec výkonu. Sedmdesátá léta. Biják, nic víc. Přesto jsem musel vložit pod jazyk půldruhého stilnoxu, abych trefil zpátky do lesa spokojených, jen obvyklými obsesemi trápených spící. Kromě těch svědků, co jsou všude, mě zneklidnilo konstatování, že smrt je v první řadě rituál. Čím složitější, tím lepší.

Nicméně stěžejní nápad přišel o něco později. Nabízelo se to samo, spojit to. Nadrobil jsem zelenou do másla, rozklepl vejce, spolykal a počkal. Otočil jsem křeslo k monitoru.

Nosferatu, symfonie hrůzy. Hned v úvodu jsem musel až zahulákat dojetím při pohledu na bezmála devadesát let staré německé kotátko, honící tlapkou klubíčko, přidržované smějící se zubatou Gretou. Mládenec přiskáče zahradou a rve celým tělem trsy květin pro svou milou. Záclony svítí, jako by hořely. Hyenovitý realitní agent Knock. Alexander Granach se jmenoval herec, nebyl jsem

líný mrknout zpátky do titulků. Divné klikyháky t'ukají na dveře. Ťas chce k bydlení pěkný zpustlý dům! Dům, co se kácí ke straně s celou ulicí, pokud možno! Nestačí, že město samo vyhlíží jako sestavené z šuplíků! A tak mladík v tříposchodové čepici sedá na koníka, bodaje ho směrem k polámaným Karpatům. Pasekou se mu šoupe vstříc kočí s výřím pohledem. Kočár se šine po mezích jako splašená hrobka. To, co hýbá nohama pod houněmi, snad ani nejsou koně, do frasa, to jsou spíš kočky! Ze tmy průchodu cupitá v lakýrkách vytřeštěný majordomus v záhrobním čepci, ruce přes prsa jako družička. Morousovo gesto mi nečekaně ostře připomíná, jak se kdysi tvářival můj děda, když lstivě špulil mastné rty, spokojen s nedělním obědem. Zakrákal jsem, abych zaplašil vzpomínku. A už se amant potácí v horečce polomem, zatímco krvesos letí k městu v bříše brigy. Plachetnice má nového kapitána, haj! Paviánští námořníci s pupky převázanými špagátem poulí oči v nejhrubším děsu, jakého byli špíleři tenkrát schopni.

Do toho mi začala baba Krtková zametat pod otevřeným oknem dvůr. Zvýšené přízemí, měl jsem po radosti. Nemohl jsem se dál řehtat, pískat a mečet druhý hlas ke kloktavé hudbě. Nahlížel jsem přes parapet, jak uklízečka víří prach, jak nabírá lopatkou týden starého holuba. Jak si něco drmolí a pink, pernatec letí na sousední dvůr. Dřív nám tahle ženská prodávala pod rukou hroudy zmrzlých kuřat a krůtích křídel, její sestra makala v kombinátu. Musel jsem do nich vždycky kladivem a dlátem, aby se vešly do mrazáku. Normálně k ní chodila Erika, moje bývalá. Jednou nějak nemohla, musel jsem já. Tahle megera mi otevřela v kombině a zvala mě, ať jdu dál. Popošel jsem dovnitř a tam ležel na kanapi sám prototyp autobusáka, na čele zrcadlovky, na bříše popelník, strniště, nátělník, a koukal na mě jako na někoho, komu by rád přerazil vaz. Převzal jsem těžkou igelitku, zaplatil, mrcha se uchechtla a já padal.

Film končí, prší fleky a kazy. Hrbatec zírá při měsíci z okna na dámu. A jediné až v té závěrečné scéně je o třídu lepší Klaus Kinski,

který si to zahrál sedmapadesát let po Schreckovi. Jak se válí ve sloupu ranního světla pod postelí jako zničená hračka, Herzoga jsem koupil a viděl především. *Felix W. Murnau*, vyťukal jsem ještě. Z nejasného snímku na mě pohlédla nekonfliktní tvář s umírněnými ústy. Létal v první světové jako bojový pilot, dozvěděl jsem se. Pak jsem projel Oravský hrad, kde se točilo. Nádvoříčko, kde vítal vampýr hosta, zůstalo téměř beze změn.

Krtková dozametala, bouchla dveřmi. Na zemi po ní zůstalo šest úhledných hromad svinčíku. V tu ránu u nich přistála straka. Zvědavě přihopkala k první kupce, pustila se do ní zobákem, křídly. Rozmetala ji, rozházela, roztahala. Zbýlých pět stihl stejný osud. Křáp, baba znovu na scéně, tlačí plastový kontejner na kolečkách. A vidí – dílo zmařeno. Číhá, sliní prst. Kontroluje okna. *Se můžu vyssrat*, syčí. Zabíla by. Ale musí se dát opět do díla. Pachatel kmitá ocáskem na zdi, tajemství však zůstane tajemstvím.

Došlo mi, že jsem objevil nového, prudce zajímavého koníčka. Oslnila mě možnost vidět film optikou zvýšené účasti. Vnímat posun, chvílemi značný, mezi záměrem a uskutečněním. Spatřit na zádech hrdinky stín pomocného režiséra. Skoro jsem nemohl usnout, jak jsem si představoval, na co se podívám příští den.

Mezitím jsem arci musel do roboty, ale uteklo to jako nic. Škrtal jsem, přidával, nahrazoval, k tomu jsem líčil holkám zhlédnuté bi-jáky. Přidal jsem historku s uklízečkou Krtkovou. Jak jsem ji onehdy potkal ráno před barákem, já v polospánku, ona už na lovu senzací. Jak ze mě vypadlo: *Šel jest Franta mezi Franty, prodal kabát, koupil karty*. A ona na to hutným hlasem: *Lepší karty nežli kabát, v karty můžeme si zahrát! Ale heled'té, todleje květén? Celej víkend jsme se ségrou seděly na chatě v kuchyni a byly sme tak nasraný! Tak že si upečem kus krůty. A najednou vám řev, jako když párá sloná! Ségra vodevře troubu, kocour vyletí, kouří jak raketá, ten tam bud' spál, nebo si tam vlez až k tý krutě, ale vám šíleněj! Do toho vona rozvedená,*

vožralá, uřvaná, tak já nevěděla – běžet za kocourem, těšit jí, nebo cо? A co se stalo s kocourem, ptal jsem se, probuzen. To je to, že nevíme! Vylít voknem a už se nevrátil! A krůta tak smrděla, že jsme jí musely úplně vyhodit! A to byl eště blbější konec tý vůbec blbý neděle!

Holky smíchy tůkaly čelem o monitor. Proč, nevím. Řval jsem a halekal, zalykal jsem se drobky a nadšením, proto možná. Nemohl jsem se dočkat, jak si to večer zase zařídím a užiju.

Psal jsem, přepisoval, mlátil pantem a sledoval oknem oblaka, valící se přes vyšehradský hřeben. Pár kilometrů za ním seděla v panelovém obýváku u psacího stroje moje máma a tůkala na rozdíl ode mě všema deseti. Odkdy tůkala, pořádně nevím, psala už léta. Občas jsem k ní zajel na řeč a na cigaretu, dávno nekouřím, ale u ní to jinak nešlo. Od probuzení sypala špačky do popelníku a nepřetržitě větrala, aby neublížovala svým krasulám, tlusticím, cykasům, popínavkám a šachorům, kterými byl její byt cele zabrán a vyplněn. Otevřenými okny vnikal dovnitř popílek, prach a kalný vzduch z ulice. Žlutý a modrý kouř obtékal tučné narvané listy, plynul mezi jazyky, ovíjel plazivé útvary, vzdušné kořeny, míjel lysé zpocené kmínky, sunul se mezi větvemi ve formě perleťově prosvícených prostěradel a dokresloval amazonskou scenérii, uprostřed které seděla pod žárlivě zpeřenými listy fíkusu matka ve svetru a posouvala válec. Takže bylo lepší se v průběhu návštěvy do té fantazy aktivně zapojit, to jest mít u sebe dvě tři kusovky. Co psala, nevěděl jsem, nedalo se k ní skrz listoví docela proniknout. Z dálky jsem míval dojem, že jde o nějaké dopisy, soupisy či recepty. Odstavce často podtrhávala vedle sebe natůkanými dvojtečkami, pomlčkami, vykřičníky.

„Nevíš, vodkud' mám zprávu, že má mozek kapacitu 35 miliard gigabytů?“ zkusil jsem zjistit, když volala Barunka.

„To jsem slyšela v železářství, když jsem kupovala inbusy na polici, tak asi vode mě.“

„Vona teda stejně spíš rozhoduje operační paměť,“ řekl jsem.

„Co je operační paměť?“

„Kapacita, kterou máš aktuálně k dispozici,“ improvizoval jsem. „Neni důležitý, kolik znáš slov, ale jak přesnou a rychlou sestavíš vodpověď na danou otázku.“

„Mě okouzluje ten neuvěřitelnej potenciál versus totální nemožnost to ňák roztlačit.“

„Roztlačíš jako prd, otázka je, co pak s tím, aby tě to nezavalilo.“

„Do pětaticeti miliard se vejde ňákej manuál, kde bude, jak se vyhnout závalu, a jeden menší manuálek s návodem k rozlousknutí toho velkýho manuálu. Taky jsem viděla interview s Věrou Brett, výrazně se mnou otráslo.“

„Manuály jsou bez výjimky tak nepřehledný, že stejně drek pochopíš. Brett jsem taky zahlíd, z tý ten novej příměstskej vidlákův úplně vodkapává.“

„Seš moc přísněj, si představ, jak na tom musí bejt, svlíknout se v jejím věku pro Blesk a k tomu s dcerou, to už je úplnej suterén.“

„Neřek jsem přece, že by měla jít sedět, akorát je ohavná. Svlíkla se i s dcerou, aha, tak by možná jít sedět měla.“

„Dál píšou, že umřel v Ugandě fotograf Klabouch, sežral ho lev.“

„Lvi v Ugandě nejsou, respektive asi tři a ty jsou pod dohledem. Jestli chceš, tak ti tu polici přidělám.“

„Byl už někdo rychlejší.“

Znepokojovalo mě, jak naše řeč pokaždé ztratí směr, vykolejí, vsákne do země. Scházela nám tam vždycky poslední dávka soustředění nebo čeho, aby to mělo šanci být opravdu zajímavé. Buď jak buď, naši rozpravu vyslechl zavalitý ajtýk s čírkem, co lezl po kolenou pod stolem a hledal v prachu jakési modemy. Vycouval, zvedl se a po zčervenalé masce se mu lil slavnostní pot. Viditelně se těšil, až dole oznámí, jak vidím roli operační paměti.

6. Záhada Blair Witch

Totíž, hlavní kouzlo nespočívalo v těch mých zelených jízdách, ty jenom něco otevřely. Vrátil jsem se někam, kde jsem spoustu let nebyl. Do vlastní hlavy, dalo by se říct.

Sotva jsem vkročil do redakce, holky se rozjektaly nadšením. Protočily se bláznivě na seslích, protřepaly vlasy. Chtěly, abych neprodleně zahájil slovní produkci. Co mi zbývalo, vymýšlel jsem si, stříhal a slepoval příběhy svých známých, předělával k nepoznání vlastní sny a klipy z YouTube. Nepřiměřený elán jsem dával i do práce jako takové, titulky a úvodníky jen hýřily. Editoval jsem, vyráběl čurynu, žral, hltal bijáky, všechno bylo málo, tak jsem si k tomu přikoupil kolo, normální bicykl. Vtíravá móda, šlapat, jistě, vyhulákaná, mrzká, jistě. Kolo mi prodával pan Šobíšek v Nuslích, měl předloktí jako ukroucená z konopných špagátů a odevzdaný pohled. Smyslem jeho života bylo svírat řídítka, to z něj bylo cítit, co žena a děti, lepší nevědět. „V kopci nestoupejte plnou vahou na šlapky, protože tak dochází k enormnímu opotřebení řetězu,“ nabádal mě. „Dobře,“ odpověděl jsem, na nic lepšího jsem nepřišel.

Vyvedl jsem novotou vonící kus před prodejnu, nasedl a vyrazil po Vršovické směrem do Strašnic. Řetěz tichounce olejově hrčel. Vlevo se vlnila vinice pod dřevěným pavilónem, šuměl listnatý kopec Grébovky. Grébovka, kdy já tam byl naposled. Uhnul jsem ulicí U vršovického nádraží, vyšlápl ke schodům do parku, vynesl po nich kolo, projedil sady křížem krážem. Dohustil zadní kolo. Načapal uválenou dvojici, pokoušející se o kopulaci v tújovém jehličí. Leželi tam olepení jako ježci a zírali na mě zlobnými očky, jako bych já za to mohl. V mokré trávě si hrály na honěnou straky. „Já, já!“ křičely. Sněsíl jsem bicykl po schodech zase dolů a počal stoupat strmými uličkami k Heroldovým sadům. K jejich okraji jsem

dosupěl v oblaku zhoustlé krve. Zastavil jsem u první lavičky, opřel rám o strom a ulehl na dřevo. Lavička měla sklon mě odvrhnout, odmrstit na zem, to se po chvíli srovnalo. Nebe bylo pokryto šeredně složitým systémem beránků. Značnou rychlostí se kolem mě řítila mračna, vyhlížející jako potrhané dršťky. Když jsem se zase posadil, měl jsem na sobě na kost propocenou košili a tep jako myš. Neseděl jsem na kole dobře dvacet let. Taky jsem si nevzpomněl, že lze v případě potřeby přeřadit, vyjel jsem krpál s nejobtížnějším převodem. Do dalšího kopce jsem tlačil, nasedl jsem až v Kladské, bytem jsem byl v Lužické.

Začal jsem si vybírat dovolenou po dnech, případně jsem editoval po večerech, po nocích, na patře jen já a mlčenlivý fekst v kulichu. Ráno jsem ulehal a po poledni vyrážel v sedle podél páchnoucích potůčků ven z města. Motal jsem se pěšinami podél hřišť třetí a čtvrté ligy, rušil svými průjezdy z rozjímání lahváčové derviše, plašil v houští zašité rybáře. Objevil jsem, že nejlepší je jízda v mírném až středně hustém, raději drobnějším dešti. Otisky schránek dávných živočichů v obrubnících, mechy, hluchavky, durmany, dráty u trati, horce oddechující motoráky, kopce nad luftáckými osadami, vše nadzemsky fosforeskovalo. Stačilo i silnější mrholení. Pod předním kolem křupl šnek, za zdí se rozeřval ratlík. Listy keřů se leskly nenápadnou radostí rostlin. V roští za garáží rezavěla tříkolka. Z takových jízd jsem podržel v paměti jeden každý střep, který se poté přesunul cestou všeho viděného do depozitáře, chovaného v mokrém lebečním doku. Pětatřicet miliard gigabytů, panečku. To jsem si mohl dovolit narvat do myslivny ještě ledacos.

Potřeboval jsem čas, ale přestal jsem potřebovat hodinky. Minutová ručička se někdy chovala jako vteřinová, jindy jako hodinová. To se nám koneckonců vtluoká do hlavy už od baroka, že čas je spíš taky takový pomocný prográmek. Nic zvláštního, v podstatě pouhý adrenalin, ostatně jaképak pouhý. Jak zůstat netečný k vnitřnímu řádu představení, když člověk šlape jako janek přes Zbraslavské

náměstí, nevěda proč a kam? Navíc před pomníkem obětí světové války stojí dva chlapi, nakročení a zpocení, jako když hrají Peera Gynta, jeden houpá papírem v hrsti a druhý řičí: „Krásnej biftek, kráá-snej! Má barvu jako ňákej drahokam!“ Přičemž metr za nimi nápis: *Z vaší smrti naše svoboda*. Už jenom to. A škvára jak harašila. Kamínky od pneumatik jak odskakovaly. Bééng! Cosi mě, pravda, občas uprostřed slepých ramen Sázavy pošťovalo v srdeční krajině, cosi mi bzikalo v hrudi jako roj octomilek. Snad jen obyčejný sentiment, doufal jsem, snad už ne infarkt. Aspoň ještě do Davle.

Když jsem dorazil domů, musel jsem zpravidla odolat tvrdé potřebě rozeslat známým pár zpráv. To jest napsal jsem je, neposlal a smazal. Od věcných (*Je to, člověče, síla!*) přes mně samému nejasné (*Jednou už se to musí vzít, jak to je. Nedá se furt přebejvat v bestiáriu! Konec exotiky!*) až k jakýmsi básním (*Když nervák vstupuje do nirvány, otvírají se všechny brány od sebe samy*). Z kola v předsíni odkapávala voda a já pro jistotu umístil pod jazyk piluli, nacpal hadry do pračky, přisypal ariel a usedl na těch posledních čtyřicet minut k síti. Projel jsem Zónu netuctových filmů, dále uglybug.org – bezohledně detailní portréty členovců. Nejohroznější se mi vždy znovu jevila být tvář mravkolva, ta už ani nepřipomíná bytost, spíš nějakou nezastavitelnou nemoc. Příšerná je též krtonožka. Probral jsem, co ten den vypátral Hubble, mrkl na CNN, kolik je kde roztrhaných. Pak na osvěžení videoblog *Jak se stát debilem do 5 sekund*. Kdekdo se snažil sdělit, jaký má z čeho pocit, a všem se to víceméně dařilo. Komentátoři mi sice lezli krkem jako každému, jenže bez nich by se to užvaněné procesí ihned rozpadlo na drobné, vnějšímu chápání zcela nepřístupné frakce.

Víkendy patřily vůbec jenom jízdě. Na Masaryčce jsem vtlačil kolo do vlaku, vyvedl ho v Čelákovcích, sjel jsem k řece a nasadil přirozený kurz k rovinám kolem Nymburka. Krajina se podobala čerstvě spařené brokolici, zapíchané do talíře bramborové kaše. U písečného přesypu v lese u Sadské jsem si udělal zastávku.

Červnové horko se valilo mezi kmeny. Borovice vrzaly, ač vítr nevál. Obešel jsem naučné tabule, vkročil na vzácně pustý vzorek pouště. Do hřbetu duny bylo zapíchnáno několik desítek panáček z větví, ruce, nohy. Vyrobilo je kolemjdoucí dítě, případně někdo, kdo viděl *Záhadu Blair Witch*. Spustil jsem se na čtyři, dolezl k nim a oslovil jsem je. Nic převratného, jen pár dotazů a víceméně frází. Měl jsem v sobě lehounkou provozní dávku, jen aby se to o milimetrík nadlehčilo. Aby prskaly fraktály, nic víc. Nejspíš bych k nim promlouval stejně, i kdybych v sobě neměl než čaj a tatrunku. Posléze jsem si všiml, že mému konání přihlíží zpoza keře jeden takový dosud žvýkající, ale už šedovlasý vnitřní emigrant, sám pro sebe žijící módní tuláček s batůžkem.

„Jako já vám napwosto wozumím,“ ubezpečil mě, otočil se, protlačil se hlava nehlava křovím a zmizel po pěšině směřující k osadě Písty. Lehl jsem si na písek a soustředěně naslouchal, jestli si figurky přece jen něco nesignalizují. Mlčely, byly to opravdu jenom figurky. Zato strakapoud na sosně si mohl hlavu urazit, jak ťukal a vrtal. Vyhlížel jako dezertér z Napoleonovy staré gardy, v těch červených kačatech, s bílým pupkem. Přesunul se na větev, z níž visel trs šišek. Začal do jedné dělat, šiška žuchla na zem. Pták načal další, spadla taky. Pardon, tomu už jsem se nemohl nezasmát.

Dal jsem pěšímu rastamanovi hodinku náskok, potom jsem pokračoval po houpavých vrstvách jehličí za ním. *V těchto místech se o sebe kdysi třely prastaré kmeny Čechů, Zličanů a Charvátů*, podtkla igelitem chráněná zežloutlá cedule. *Přilehlý rybník Písták je proslulý kapitálními úlovky sumců*, tvrdili na další vývěsce. Všechno mě moc a moc zajímalo. Nemohl jsem se nasytit. Jezdil jsem a jezdil.

7. Co jsem viděl a slyšel ve sklepě

Podobně jsem taky navštívil jednoho známého. Jmenoval se Arnošt a měl domek s houbou prolezlým krovem v zaprášeném městečku za Prahou, kde žil se svou stárnoucí ženou. Denně odtamtud dojížděl do ústavu v Krči, kde se věnoval výzkumu nižších živočichů. Krov byl prohnílý natolik, že se propadal, čehož si Arnošt všiml, až když dům zaplatil. Vyřešil to tak, že ho přestal brát na vědomí. Slovo *střecha* bylo lepší před ním nevyslovovat. Přivítali mě, opřeli mi kolo v garáži o dřevěnou kozu a zavedli mě do kuchyně.

„Tak co mi povíš?“ ptal se. Paní za jeho zády vzdychala a cinkala čajníkem.

A já mu u stolu s hrnkem čaje v ruce vybalil, vysvětlil a kompletně vychválil svůj nový objev.

„Nezdá se mi, že by to mohlo něco dělat,“ zapochyboval. Načež vznesl plejádu dotazů po původu a kvalitě a rozvinul srovnávací úvahu o chování různých látek v trávicím traktu v závislosti na věku, zdraví, denní době a stavu mysli. Patřil k těm strašným vytrvalcům, co jsou schopni se tázat tak dlouho, dokud se neosvětlí veškeré aspekty. Nemám-li náhodou ždibec s sebou, zajímalo ho.

„Máslo a vejce máš?“ optal jsem se.

„Díky mně máme,“ vmísila se utrápená paní, „protože se postarám. Arník by klidně jed pořád špagety.“

Činil jsem se u pánve s vařečkou. Drolil jsem, míchal, přisypával, raději víc, abych se neblamoval. Hodiny hlučně a jaksi sprostě tikaly.

„Zajímavá vůně, tu si budu pamatovat už pořád,“ podotkla dlouholetá družka přírodovědce, „tak já vás nebudu rušit, mám práci nahoře,“ dodala zkušeně, vzala hůlku a už s ní ťukala do schodů.

Když jsme dojedli, Arnošt se počal rýpat v zubech lesklým zubařským drátkem, byl to jeho zvyk. Slyšel jsem, jak to skřípí. Hleděl jsem na zem.

„Na co myslíš?“ zeptal se ustaraně a zadíval se na mě zkoumavým okem.

Na to, že seš odpornej dobytek, svítilo mi v hlavě.

„To se mě, člověče, ptáš jak nějaká čtrnáctiletá holka,“ odpověděl jsem.

„Promiň,“ opáčil. „Já předpokládal, že jako návštěva budeš mít chuť komunikovat.“

Možná to nepůjde hladce, napadlo mě. Raketa na rampě, stopky, pára, chvění, nejlepší moment k pochybnostem. Vyšli jsme ven. Arnošt pokynul ke zdi, z níž viselo obrovité mokré hnízdo, podepřené latěmi. „Břečťan se mi vodtrh během posledního deště,“ řekl, „má váhu, když se nacucá. Zubři jsou zpátky v Jizerkách, ale to asi víš.“ Pak se naklonil těsně ke mně a zahučel: „Kdy to má začít?“

„Za hodinku.“

„To eště stihnu nahoře něco si,“ řekl a už taky dupal po schodech.

Dvorek byl zalehlý vegetací. Lístečky se třepaly ve větru, středně velké listy se rovnoměrně leskly a z větví mně neznámého stromu visely jakési malátné metrové plachty. Prohnutá břicha truhlíků přečpaných rostlinami stoupala v mnoha patrech k okapům. Z každé pukliny v zemi se draly netřesky. Pod břechťanem se leskla tuňka, pokrytá zeleným rosolem a slupkami od cibule. Přiklekl jsem k okraji skruže a pozoroval malinké žabky, kterých byla tuň plná. Hřály se, občas hrábly nožkou, střelily hubou, žvýkaly komáry. Za mými zády propajdala neforemná paní, opírala se o hůl a nesla lavor plný natě.

„To jsou kuňky?“ nadhodil jsem.

„To jsou kuňky žlutobřichý,“ odvětila. „Ty dělaj *u - , u - , u - , u -* a jsou tady ve středních Čechách poměrně vzácný. Na rozdíl od kuněk ohnivejch, který dělaj to, co dobře znáte: *Uuu! uuu! uuu!*“

„*Uuu, uuu*, jéžiš, to znám vod dětství,“ přisvědčil jsem.

„To známe všichni od dětství,“ řekla, zapíchlá špacírku a počala se otáčet, aby odešla.

Ve dveřích se zjevil Arnošt. „Hháby chou hajímavý!“ vyslovoval, jako by dojídal housku. „Tcheba jichtý auchtralský hhabišky fungujou jako hhivý mucholapky, kdyhh na ně chedne moucha, vypuchtěj lepkavou chtávu a moucha che pchilepí. A kdyhh je hhabička polepená, tak chvlíkne kůži a chpolkne ji i ch mouchama. Tach běž, hop!“ řekl, vyplázl jazyk, z úst mu vylezla malinká bradavičnatá žabka, vskočila mu do dlaně a z dlaně do vody.

„Tak to byla právě kuňka žlutobřichá, její kůže je mírně jedovatá a náš Arnošt je dobytek, von miluje, když ho pak brní jazyk i s patrem,“ utřela si paní pot, sebrala nádobu a ztěžka zmizela v předsíni.

Nanosili jsme k ohništi vlhká polena a zapálili je. Arnošt počal oheň rozdmýchávat kusem lepenky. Když bylo zákoutí naplněno dostatkem dusivého, pachem plísně prostoupeného kouře, posadili jsme se na bedny přitažené z dřevníku.

„Co to provádíš s tou nohou furt?“ zahájil.

„Drbu se, nedávno jsem měl zánět okostice a nemoh jsem chodit, sedět, ležet ani stát, tak jsem jenom proplouval bytem. Nevěřil bys, jak je den ve skutečnosti dlouhej. Číst jsem taky nemoh.“

„Jak dlouho?“

„Deset dní.“

„A cos teda dělal?“

„Díval jsem se, jak žiju. Sledoval jsem předměty, jeden po druhym a pak i větší celky.“

„Jaký konkrétně? Musíš nám je jmenovat.“

„Skříně,“ vypočítával jsem. „V nich šuplata, v nich starý instalační disky, šutry, hodinky, zapalovače, tony dopisů, dokladů, řetízků, ložiskovejch kuliček, metalízovejch duralovejch klíčů, velkej hit v devadesátejch, pamatuješ? Taky nečekaně hodně anonymních ústřížků vlasů, srovnal jsem je na stůl podle barvy, a chyběl i jenom náznak blondýny. Díáře, v nich škrty, blesky, číslice, jména. Já to dělal i dřív, že jsem monitoroval svuj život, jako by šlo vo kolonii švábů. Komu, nám?“

„Na co se ptáš?“

„Říkals musíš *nám* je jmenovat.“

„Nám, co tu sedíme, mně a sobě.“

Poleno v ohni hlasitě prasklo a rozlomilo se. V místě lomu se proti sobě rozevřely dvě rybí tlamy, odskočily od sebe a ostře zasyčely. Pak se první rozštěpila na další dvě a všechny tři se v němém šátravém tanci pootočily k nám.

„Sednem si kousek dál, pod' takhle,“ instruoval mě Arnošt, který si toho jako přírodovědec nemohl nevšimnout.

Delší čas jsme nic neříkali. Paní šramotila v kuchyni. V jednu chvíli to nevydržela, vyšla ven a zakřičela nazdařbůh do tmy: „Máš všechno, blázne? Neni ti zima?“

„Ne a neruš nás,“ odsekl Arnošt.

„Prosímtě,“ zamlaskal po jisté době. „Moh bych se tě trochu jako chytnout za nohu? Mě to někam táhne a zatím to neni nepříjemný, ale časem by mohlo bejt, moh bych?“

„Klidně,“ řekl jsem. Arnošt uchopil oběma rukama moji levou nohu a přimkl se k ní jako ke staré větvi. Byl červenec, měl jsem kratásky. Nevadí, říkal jsem si, to je zkrátka noha, teď ji nepotřebuju, ať si s ní dělá, co chce. Jeho vousatá hlava strnula pět centimetrů od mého břicha v nepřírozeném úhlu. Vypadalo to, že naslouchá něčemu pod sebou. V situaci jsme setrvali asi hodinu, myslíce každý na své. Opakovaně jsem musel odehnat zjištění, že sdílím prostor s mumlajícím, tu a tam tence pištícím skřetem, zaťatým kolem mého stehna. Že nás osvětluje neurvalý svit naplno se rozhořevších polen. Že tu scénu při troše pozornosti musí vidět nejen lidé z domu, převyšujícího Arnoštovu košatou zahradu zleva, ale že nějaká okna svítí i mezi zmítajícími se haluzemi rovnou před námi. Vedle toho jsem se věnoval pableskům nicoty, prorážejícím vetchou slupkou praktické představitivosti. Přihlížel jsem, jak se skořápka hroutí, aniž jsem byl připraven unést pohled na cokoli, co se objeví za ní. Nečekal jsem ovšem žádnou kolizi galaxií. Chlupy, drobký, smotané drátky, letitý obsah šuplíků – v těch sídlí satan.

„Myslíš na prázdnotu a chceš se jí vyhnout!“ zamlaskal Arnošt. „Jenže prázdnotě se, kamarádíčku, nevyhneš, dokud k ní nedojdeš.“

„Já se jí nemíním vyhnout,“ houpal jsem v zubech litinová slova.

„Míníš, protože se bojíš *pustit*. Ted' mě dokonce ani neposloucháš, jenom se tak tváříš.“

„Ted' jsem vteřinu neposlouchal,“ dosvědčil jsem.

„Já si můžu hubu vyvrátit, a ty zkrátka *nepřijímáš!*“

Svit nepředstavitelného, možno-li, ještě zesílil. Arnošt mě náhle tvrdě drapl za koleno a pokoušel se s ním zacházet jako s řadicí pákou lokomotivy: „Ty ted' myslíš na to, že se *zblázním*. A ty to *chceš*. Ty víš, jak jsem na tom. Nedělej to, mmm! Nedělej to, mmm!“

Čehosi takového jsem se v duchu, pravda, omylem dotkl. Měl by pít, napadlo mě.

„Napij se, musíš pít,“ pobídl jsem ho a napil jsem se sám.

„Ale *než* se to stane,“ nedal se zarazit, „a důsledky poneseš ty, poněvadž tě tu viděli, tak ti řeknu, kdo seš.“

„Rád se dozvim,“ řekl jsem.

„Seš *shromažďovatel!*“ zachechtal se nezvykle nízko posazeným, zmnoženým hlasem. „*Registr, nikdo!* Nejseš schopen zustat v rovnováze. A proč? Protože furt jenom sleduješ to státem placené představení a vodřikáváš spolu s vostatníma: *Fuj, to se nám nelíbí*. Potřebuješ vidět *netvory*. Tak je ted' uvidíš.“

Tělem mu projela série hrubých škubnutí. Pak strnul v nehybnosti jako sfinga a pomaloučku otáčel hlavou sem a zase tam. Žhnoucí tvář přemýšlivého molocha se odvracela a přivracela jako světlomet. Hlavně pomalu a logicky, říkal jsem si. Nedat mu záminku, aby stupňoval paniku. Trochu mi pomáhalo, že jsem byl veliký jako kůň. Hlavně vesele.

„Hó,“ hrábl jsem zkusmo.

„Hó, tomu jsem perfektně rozuměl,“ potěšil mě.

Nad hlavou nám tichounce rachotila omlácená kulečnicková koule.

„Měsíc je, dá se říct, takovej Vinnetou Země,“ pokračoval jsem v moderování.

„Souhlas, jakkoliv je to dost nepůvodní.“

„Možná to nejsem přímo já,“ navázal jsem, „ale je to pozoruhodný, co vidím.“

„Seš to přímo ty, ale nejenom,“ vložil. „Pokračuj.“

„Všecko, co se stalo, má vyčerpávající odpověď v tom, co je teď. Hotový orgie logickéjch důsledků. Přitom jediná zpráva, kterou si z toho každé vyvodí, je – jsem zrazen a opuštěn, *halamůra, halamůre*.“

„Ten pocit neznám. Zato zjišťuju, že jsem byl celej svůj padesátiletý život přesvědčenej vo tom, že když se s někým bavím, jsem povinen ho zaujmout jako osoba. A až teď vidím, že to tak *neni*! Že je člověk zajímavěj natolik, nakolik jsou zajímavý *informace*, který předává. Jenom jako *nosič*! Co je *halamůra, halamůre*?“

„Legrace,“ řekl jsem a on odmítavě potřásl hlavou plnou popílku.

Rozhlédl jsem se, jestli by mi některý kout pozemku neposkytl chvilkový oddech. Po zídce se plazili masití hlemýždi. Zahradou putovaly kulaté, nepřátelské zvuky. Arnoštova chodidla, oděná stodolovitými domácími přezůvkami, ze kterých lezly široké prejzovité nehty, byla nezměrná. Trčela přes zahradu až k plotu. Až k tomu břečťanovému hnízdu.

„Nech toho,“ povídám. „Máš obrovský hnáty.“

„To jsou tvoje hnáty, na co ukazuješ,“ opravil mě a zase měl pravdu, zíral jsem na vlastní chodidla.

„A proč mám pantofle?“ zeptal jsem se.

„Pučil jsem ti je asi v půl pátý, abys ses nepařil v keckách.“

V košili mi zatřákal telefon. Měl jsem tolik rozumu, že jsem ho nechal vyzvonit. Zkontroloval jsem displej, na kterém žhnul mnohoslíbně rozostřený nápis. *X-BARUNA*, zněl obsah zvěstování. *X* proto, že mám v adresáři takový systém.

„Jo, tak to díky,“ řekl jsem.

„Pokoušet se bejt šťastnej,“ bublal hluše Arnošt a do toho pozoruhodně hlasitě mlaskal, „je mnohonásobně obtížnějši než zůstat nešťastnej. Víš to? Jenže bejt v klidu a trčet v nicotě, v tom je sice

sub-til-ní, ale zásadní rozdíl. A to ty nevíš. A já teď chci tuhle tu čtrnáctiletou, chci tu čtrnáctiletou! Chá, pod' sem, ty," hmatl před sebou a luskal bříšky prstů o dlaně.

„Sedíš,“ okřikl jsem ho tiše, aby se paní eventuálně nehoršila.

„Tak mi jí neber!“ zařval hranatě a doopravdy zle.

Několik záclon se pohnulo.

„Ti nikoho neberu,“ utrousil jsem do syčícího dřeva.

„Bereš, protože mluvíš!“

Dolehlo na mě vědomí, že možná sedím v noci na cizí zahradě vedle někoho, komu natvrdo přeskakuje. Bez možnosti úniku. Dřív nebo později se bude volat sanitka, asi i policajti. A já budu ten, kdo za to může. Původce toho. Z toho se nevysekám. Zavalila mě drtivá tíha. Bzučelo to a zvonilo. A šlo to durch až na kořen. V nosohltanu mi vybuchla suchá stará vůně, jako když se žehlí přeschlé cejchy. Krční svaly mi vyvrátily hlavu ke straně. Všechno se ve mně zkroutilo. Mezi povrchem mozku a lebeční klenbou hrabal tvrdými končetinami jakýsi vyděšený korýš a modlil se vysoko vztyčenými klepety, aby to proboha už skončilo. Co. Se. To děje. Ani to jsem nebyl schopen vyslovit.

„Sílu máš,“ zabublal Arnošt. „Já je teď na tebe poslal, a tys je vod sebe vodrazil.“

„Koho?“

„Čerty.“

Čerti, to byl terminus, nálepka. Ale něco tu bylo, co mě málem zašláplo. Něco, co otvíralo zdroj hrůzy v místech, kde bych ji nejméně čekal.

„A proč na mě, čuráku, posíláš čerty?“ řekl jsem.

„Nevěřils mi, tak jsem ti je ukázal.“

Rázem jsem docenil příběh, vyprávěný mi kdesi kýmsi. Hoch z Jizerských hor, něčí brácha, týraný permanentními hlasy a tlaky, popadl jednoho dne sekerku a vlastní rukou jim otevřel cestu ven. Přežil to, ale ne moc dobře.

„Ukázals mi je a já je viděl,“ shrnul jsem.

Až se oklepal, jak ho to potěšilo. „Jenomže mně se přihodilo,“ řekl zničehonic civilním hlasem, „že mi jeden muj známej nechtěl věřit, že existujou. A furt provokoval a furt votravoval, ať mu je předvedu. A já nechtěl. Jenže von se mi smál přede všema do vočí, inženýr doktor. Tak jsem je na něj poslal. A von bohužel umřel. A to mě mrzí, protože já ho zabil.“

„Jak víš, žes ho zabil ty?“

„Když to uděláš, víš to. Ale ta otázka, co konstruuješ teď,“ huhňal už zase, „je tak primitivní, že mě až uráží.“

„Inženýr, nebo doktor?“ zeptal jsem se.

„Inženýr doktor.“

„Vlastně jsem se chtěl zeptat – kde bych moh vyvenčit lachtana?“

„Co to znamená?“

„Kam tady můžu jít s pískem?“

„Místo toho se radši eště napij,“ vybídl mě s prazvláštně křečovitou, nepravou bodrostí.

Napil jsem se. Byl jsem úplně při tom, jak si tu úžasně chladnou kapalinu někde v dálce moje buňky překotně rozebírají a rozkládají.

„Ty máš hrozně, ale hrozně dobrou vodu,“ sdělil jsem mu.

„Kdoví, kdo má dobrou vodu,“ prohodil, „kdoví totiž, komu patří.“

„Ta patří každému, kdo ji pije,“ přispěchal jsem s replikou.

„Cha, cha,“ odpověděl. „Každému, kdo ji pije, tos řek ty? Nebo já jsem to řek?“

„To jsme řekli voba,“ zadrnčel jsem.

„Koukám ovšem, žes nám vypil všechnu vodu, takže budeš muset jít do sklepa pro novou.“

„To si nedovedu ani představit,“ odříkal jsem jako škrhola na divadle, „kde by takovej sklep moh bejt.“

„Za tebou je dům, vlez se dveřma dovnitř,“ popisoval mi skutečnost. „Budeš v předsíni, dáš se doleva. A tam jsou takový, priznávám, extrémně hnusný vlhký schody.“

„Vůbec si nepamatuju, jak ta tvoje předsíň vypadá.“

„Já jo, poněvadž to je moje předsíň. Jenže tam teď nejsem schopen dojít. Musíš jít ty, protože jaks mi tu vodu vychválil, tak bych se *hrozně rád* napil. Schody jsou *vlevo*, preciznější mustr ti momentálně bohužel nenabídnu.“

„H,“ řekl jsem.

Mořili jsme se třeskutou žízní, zatímco kousek od nás byl sklep plný minerálky se siřičitou příchutí, kterou Arnošt tahal služebním favoritem v pet lahvích z nějaké zázračné studánky u Křivoklátu. Ohýnek čadil. Zkusil jsem si jen tak pro sebe ohnout nohu, otevřít a zavřít ruku. S nepřesvědčivým výsledkem. Arnošt se naklonil, nechal sám sebe spadnout z bedny na zem, převalil se na čtyři, vyskočil na dvě a chvíli zbujně zatínal krátká objemná lýtka. Pak vykročil ke dveřím. Když míjel kvetoucí střežku, podebrala ho jakási síla a nezemsky snadno ho odhodila zpět na trávník. S žuchnutím dopadl. Keř zašuměl. Na zem se sneslo pár bílých kvítků.

„Promiň,“ zabreptal.

„Za co se vmlouváš, tos nebyl ty,“ opáčil jsem.

Odstoupil od keře a zkusil to jinudy. Na stejné čáře ho uchopila neviditelná ruka a už ležel. Ohmatal si záda. A znovu. Žuch. Pokaždé řvavě vyhekl. Osmý pokus vzdal a vrátil se na bednu. Bylo znát, že dostal taky strach.

„Viděls to sám,“ řekl a v hlase se mu zatřepal plačtivý tón. „Čemu se směješ?“

Jak to říct, čemu. Vítr se neslyšně protahoval větvemi. Tma za humny měla nepokojnou podstatu. Na plotech posedávali ptáčci s krhavýma očima a nepřetržitě si zobákem uhlašovali peří. Jinak se nic nedělo. Naslouchali jsme ohlušujícímu tichu.

„Směješ se a je ti jedno, že seš dávno mrtvej,“ navázal na původní temnou notu.

Pocítil jsem, jak se mě v oblasti zpocených lopatek znovu dotkl živý mráz.

„Vědomí ve mně pracuje,“ namítl jsem. „Co je na mně mrtvého?“

„Máš nulovej náboj.“

„A ty seš podle sebe energetickéj drak, jo?“ žertoval jsem.

„Já budu brzo taky mrtvej,“ připustil.

„Kde je, sakra, ta voda?“ řekl jsem.

„Musíš si stoupnout a votočit se zády. Je tam muj barák. Před tebou jsou dveře. Běž k nim. Vem za kliku a zmáčkni. Ták. A tam vlevo jsou schody. Vlevo a dolu, ale pospěš si. Nevim, jak dlouho tady sám vydržim.“

Co jsem viděl a slyšel ve sklepe, tím nebudu zdržovat. Oproti tomu, co se dělo venku, tam byl klid. Nad hromadou koksu se vznášel mírně se usmívající mužíček s mrkvovitě pokroucenýma nohama. Působil neškodně. Naskládal jsem těžké a studené lahve do náruče. Když jsem se vracel k ohni, přeběhlo mi přes cestu menší funící zvíře, valící před sebou míč. Posadil jsem se. Arnošt mě poplácal po noze.

„Co mě drbeš jak foxteriéra,“ ohradil jsem se.

„Rád tě vidim, já mezitím přišel na to, kde mě nejvíc bolí,“ ukazoval si na břicho. „Tady.“

„Co tě bolí?“

„Ty bys řek *duše*, tobě totiž nevaděj laciný pojmy. A vona to možná vopravdu duše je.“

Napili jsme se.

„Co to tam s tebou praštilo?“ ukázal jsem do kouta.

„Nevim. A to jsem za to placenej, abych to věděl, a nevim,“ řekl rozmrzele. Potom mě ještě chvíli pro formu sekýroval: „Přistrč tam to horní poleno, ať prohoří. Chci, abys dal poleno křížem. Tak spadne. Já chci, aby bylo kolmo ke mně. Říkám kolmo. To znamená, že chci, aby bylo rovnoběžný s vokrajem mého betonovýho chodníčku.“

Snažil jsem se mu vyhovět, abych si nekomplikoval roli nocležníka. „Tobě na rozdíl vode mě vaděj laciný pojmy,“ prohodil jsem, „a přitom užíváš úsloví jako *muj betonovej chodníček*?“

„Žádný přiléhavější neznám,“ doznal ztraceně.

Nízko nad námi se pravidelně vlnil strop pozoruhodně mramorovaných mraků. Prostor byl vyplněn ohromujícím tichem. Arnošt přidřepł, popleskal zemi pod sebou plochou dlaní, lehl si a usnul.

Zkusil jsem se nezávazně projít kolem střešchy. Sotva jsem se k ní ve vši opatrnosti přiblížil, zaútočilo na mě zčistajasna jakési hvízdání, pelešení, nárek a svist. Přicházelo to ze všech stran. Ztuhl jsem.

„Rorejsi nás vopouštěj, je jejich čas,“ zahuhlal člověk ležící v trávě, aniž otevřel oči.

Nad korunami se přehnal dopuštění. Stovky kmitajících křídel poháněly armádu pomatených, lehkých těl. Odšustilo to do daleka. Okres se zklidnil. Nížká oblačnost se protrhla. Nad ní opalizoval čistý ultramarín. Do nastalého ztišení se však zasekl další shon. Jeden okamžik bylo povětří prázdné, a najednou to tu bylo zas. Z opačné strany přilétala ve výšce hejna a hejna a za nimi zase hejna.

Arnošt se posadil, víčka nadále zavřená. „Havrani přiletěli,“ řekl. „Je teprv třicátýho července,“ namítl jsem.

„V pořádku,“ dotvrdil a zase si lehl.

„Rá, kráá,“ zaskřípal seshora nějaký nedočkavý rekrut a tím tomu dal korunu.

Když zachraptěli kohouti, vylezli jsme do podkroví. Ukázal mi košmůrku, matraci, spacák, chvilku stál, načež zadrmlil: „Heleď, kdyby něco nebylo v pořádku, moh bych si případně přijít s tebou trochu popovídat? Nemůžu, jak vidim, poněvadž toho máš plný zuby.“

To řka, zmizel. Zavřel jsem dveře, lehl a střešhlav usnul. Spal jsem, pak jsem se probudil. Na okenním rámu lpělo nezuživě narudlé světlo. V nohách postele stál Arnošt v trenýrkách a upíral na mě šedožlutý zrak.

„Bylo to sslabý,“ zahučel a ukázal na mě ohnutým prstem. „Bylo to sskoro dobrý, ale jenom sskoro! Měls toho dát víc. Je to temnější než houby,“ ohlásil ještě. „Mnohem temnější, těžší. Těžký, úplně to trhá žaludek z těla. Tíha.“

„Co potřebuješ?“ optal jsem se.

„Abys uznal, žes na mně šetřil.“

„To se pleteš,“ odvětil jsem a přetočil se zpět do spánku. Ve snu jsem se zabýval pozorováním dveří, které vypadaly zavřeně, ale ve skutečnosti byly nepatrně pootevřené, a tou škvírou mě kdosi neuhýbavě sledoval.

Ráno jsem tiše vstal a sešel dolů. V koupelně jsem si umyl obličej a poslouchal řeč vody: *Tak toto mi teda daj na hrob. A keď nedám? Tak si to vypiješ aj s tými traktormi, čo hrdzavejú na poli. Volá tá microsoft! Ty si taký polovičný človek, ani to nie. Je v tebe zakliaté hyperaktívne dieťa. Toto si pamätaj! Hi hi hi hi hi hi!* V kuchyni tikaly hodiny: *To je tendle, tendleten, tendle, tendleten.*

Na čtvrtý pokus jsem našel dveře do garáže. Když jsem vyváděl předsíní kolo ven, stála pod schody paní v ucouraném děravém svetru přes noční košili.

„Vy nás opouštíte,“ řekla a držela v náruči umaštěného plyšového medvěda.

„Musím, mám práci,“ odvětil jsem. Došlo mi, že jsem zapomněl nasadit úsměv, což jsem rychle napravil.

„Čaj nechcete? Já vim, neměl jste to s nim lehký, von má běsy.“

„Třeba si od nich na chvíli odpočinul,“ řekl jsem. Povšiml jsem si, že to není medvěd, co drží, nýbrž malý zavalitý pes, chtivě na mě vyplazující neskutečně široký jazyk.

„Von jo, ale vy ne.“

„Já si zase vodpočinu jinde s jiným, mně to nevádí,“ konverzoval jsem bezstarostným tónem, v rozporu s čímž jsem byl nucen opřít kolo, skočit na dvorek a vyzvracet se do vonící střemchy.

Paní stála ve dveřích a hleděla.

„Odpustte,“ řekl jsem. „Já to zaleju vodou.“

„Jen to nechte, Arník to spláchne hadicí. Von už naplnil tři kýble, smrdí to tam jak u dudků, ale to si uklidí sám, až vstane. Zubři jsou zpátky v Jizerkách, říkali včera v televizi. Tak na shledanou.“

Zavřel jsem vrátka, obdivuhodně snadno jsem nasedl. Sotva jsem se poprvé opřel do šlapek, klapla vrátka. V nich se vylíhl Arnošt. Přeleželé vousy mu prorocky trčely k pravému uchu. Krátce mě zaměřil a vyběhl. Doběhl mě, zpomalil a zařadil se.

„To vypadá, jako bys vod nás utikal,“ nadhodil, kráčeje dlouhými pštrosími kroky podle kola.

„Však taky utikám,“ dosvědčil jsem kodrcavě.

„Tak sesedni,“ žádal. „Snad mi to vysvětlíš.“

„To ti teď nevysvětlím,“ řekl jsem. „Ahoj!“

„Co to znamená ahoj?“

„Plebejskej pozdrav, původně nejspíš námořnickej, kdovíproč zdomácnělej u národa, kterej moře nemá. Možná právě proto.“

„A nedáš si vajíčko?“ navrhl.

Arnošte, ty starej sokole, měl jsem na jazyku, z vajíčka bych se podělal, ale co si dát pořádný kafe! Jenže bych se chytil na lep. Po kafi by přišla bábovka, po ní nevyhnutelně rozbor prožitého.

„Vajíčko dáme jindy,“ řekl jsem.

Arnošt mi kamenně kynul. Zasalutoval jsem mu a těsně minul hluboký neohrazený výkop. Z jámy čpěl svítiplyn. Projel jsem mezi domky a vyrazil po výpadovce. Krajina byla vyčištěná, všechno ožívalo v záchvatech svítání. I olysalé vršky nad rozbitými kravíny a haly velkoskladů, zdvíhající se z mlh před Prahou, mi připadaly víc než v pořádku. Sjel jsem z dvouproudovky na první pěšinu a zamířil po ní k alejím. Na kraji vesnice jsem málem srazil zasněnou ranní slepici. Upřela na mě červené oko a zavřela víčko.

Projížděl jsem smřčinami, plival do potoků a potil se v kukuřičných polích. V zahradní restauraci jsem si dal čočkovou polévku. „Chutnala?“ tázal se klasický číšník. „Tak dobrou jsem nejed celý roky,“ souhlasil jsem, „platim pivo, dva rohlíky a tu polívku.“ „Šedesát osm padesát,“ opáčil. „A tak drahou taky ne,“ dodal jsem. „Mouchy nám zvedaj ceny,“ krčil rameny, „je jich letos tolik, že hosti nechoděj.“ A opravdu, když jsem chtěl dopít, spatřil jsem na vnitřních stěnách

sklenice nalepený bzučící štětinatý dav, který se nedal vyklepat ani vyfouknout, musel se vyhnat prstem. „Běžte, bábušky,“ řekl jsem jim, což číšník zaslechl. Uchopil jsem kolo a soustředil se, abych nasedl podobně letmo jako před Arnoštem. Zdařilo se.

Obloukem jsem objížděl řevem dunící koupaliště i zase až moc tiché vesnice. Když už jsem musel nějakou projet, zastavil jsem a poznamenal si na okraj mapy, jak se to tam jmenuje. Skládací mapu okolí Prahy jsem objevil v zadní kapse. Musel jsem, arci, dávat pozor, názvy měly sklon dělat si samy ze sebe srandu – Staré Smrady, Mámina Pakáž, Pajgrmula, Vniveč. Blížil jsem se k Divoké Šárce. Mnohokrát mě však zradil gyroskop, či spíš se mi zalíbila možnost spatřit místo nazývající se Kateřinin skok či Zubatého lávka. Vrátil jsem se tedy, odbočil, našel to, pak jsem hledal cestu zpět. Na závěr se přede mnou otevřela stráž se suchým bahnem potaženými meandry Prahy 6. Ve vagónu metra se mého bicyklu chytly čtyři tlusté turistky a urputně se ho držely, čili jsem musel rám aktivně tlačit ke stěně, aby se všechno nesvalilo. Doma jsem měl právě tolik energie, abych si na mapě pospojoval místa, jimiž jsem projel. Vzdušnou čarou to nebylo ani dvacet, a já najel dobrých sedmdesát.

8. Kouřící hora

Proč ke mně hovořila voda z vodovodu, nevysvětlím. Když jsem si myl ruce, močil do výlevky, slýchal jsem překotné brebentění a štěbetání. Rychlé, avšak smysluplné, zázračně přesné sentence. Kolikrát jsem se je snažil zachytit, zapsat, nahýbal jsem se nad bublajícím sifonem s blokem a tužkou, jedenkrát dokonce s diktafonem. Ale nešlo to stihnout.

Jakmile jsem dorazil do redakce, obešel jsem všechny místnosti, v každé odvyprávěl sérii historek. Nepředstíral jsem, že jsou moje, zdroje jsem uváděl. Pak jsem všem uvařil čaj a kafe, sedl jsem a už jsem škrtal, prohazoval, vyhledával, měnil a kombinoval. Jako inspirace mi sloužil slovník synonym a stránky Vesmírných lidí, zejména ty stránky, zářivé bohatství obměn. Holky občas koukaly stranou a do země, bylo jim jasné, že používám nějaký systém přídavného spalování. Jenže já dobře věděl, kde je svrbí červík. Skočil jsem do cukrárny, vrátil se s balíkem, trubičky, mňam, ledy prolomeny. Spolykali jsme krém a připojili se zpět k hlavnímu nervu, k ústřední modle, k božstvu, k síti. Konečně je tu s námi, staletími vymodlená univerzální mysl, nadčlověk. Jenže za jakou cenu. Dům v ulici pod Petřínem byl napěchován případy, na nichž se daly následky každodenního obcování se sítí pozorovat, produkčními, grafiky, techniky, vedoucími vydání, redaktory, flundra-mi z inzerce, schopnými přepnout v půli slova na english. Šmírácké fotky, podezřelá svědectví a neumělé náčrty bereme jako skutečnost. Zapomněli jsme, že je rozdíl mezi objektem a obrazem, v tom má zase Aštar Šeran recht. A zapomněli jsme rádi, obraz je totiž mnohonásobně tajemnější než pak věc sama. Z druhé strany je třeba uznat, že nám internet držel a drží nos nad vodou. Nebyli bychom relativně bystří veselí jonáci, ale ztuhlé katatonické trosky, nebýt stálého připojení na amatérsky popsanou sice a zmrzačenou, ale pořád ještě přítomnost.

Režim, který jsem si vypracoval, nebyl bez vady. Vysiloval. Občas jsem se musel pěkně zvolna projít po chodbě, abych srovnal tlak. Vyměnit pár konverzačních bublin s každým, kdo tam foukal z okna kouř do dvora. Kdo se pohybuje a hovoří, není zdrojem neklidu, stará vesta. Kdo sedí a třeští bulvy před sebe, ten má v mozkovně kdovíco.

V amfiteátru dvora pískali opoždění rorýsi a já se třásl zoufalstvím nad rozsáhlou, složitě členěnou statí o tom, jak si kdo v Čechách vaří a jí. Lahodná verze milánského šafránového rizota podle Bořka Šípka mi připadala pozoruhodná. Článek však vyrobila autorka, která byla čerstvě zamilována do podstatného jména *esprit*. Trčelo z každého řádku, v perexu bylo ne dvakrát, ale hned pětkrát. Vedle čehož tam byl asi dvacetkrát skloňován pojem *třešnička na dortu*. Přídatné jméno *inovativní* bylo v každé třetí větě, to bylo v každé třetí větě už delší čas.

Z bryndy mě vytáhla Barunka. Zavolala a řekla:

„Nazdar, cejtím v kostrči, že mě voláš. Co chceš?“

„Čim mám nahradit esprit?“

„Nenahradíš, lepší vypustit.“

„Jakej je ale obsah pojmu?“

„Musíš mít v sobě něco, co znepokojuje střední proud. Musíš se umět zpovídat, zjednodušit se, jinak tě nikdo nevyslechne, tudíž nezaplatí. Dál podle povahy, buď sardonickéj opozičník, což není snadný táhnout dlouhodobě, nebo si jedeš svoje, ať to koho zajímá nebo ne. Donutíš je, aby se přizpůsobili voni. Za to se ti pak mstěj, nic pro tebe.“

„Mně na zpovědi bohatě stačíš ty.“

„Jenže se zpovídám furt já, ty se akorát nadechuješ. Chceš si potrénovat esprit? Přijmi pozvání do dopoledního diskuzního pořadu, to ti Baruna může raz dva zařídit, zrovna dává jeden do kupy.“

„Hlásit do kamery setřelou dikcí napravenýho uličníka věci, vo kterejch si namlouvám, že jsem je prožil, to by se mi, člověče, asi líbilo.“

„A máš na to nervy? Vidiš, tak ti pak nezbejvám než já a ten tvuj divák v sobě. Nebo co žena, děti, dobrý víno, sem tam cestovat, pistácie, pinie, to bys nechtěl?“

„Mě jenom zajímalo, co je esprit.“

„Bontonovitost, na tu si speciálně ty dávej bacha.“

„Fff.“

„Co vám to tam v pozadí tak smutňoučce fidlá?“

„Koupili jsme si tuňákovou rolku a holky řekly, že k tuňákovi se nejlíp hodí Phil Glass, takže ten.“

„Bach by se hodil k velrybím řízkům asi. No nic, chybíš mi, ale bojuju s tím, neboj. Třeba v pátek mám rande s naftákem.“

„Kdo je nafták?“

„Nedokážu říct, když se ptáš přímo, jsem už bohužel taková. Ale zavolám, jak to dopadlo, směla bych?“

Volala v sobotu odpoledne, právě jsem projížděl obcí Boreč a směřoval mezi hložím a doubravami k patě stejnojmenného kopce. Vylíčila mi, jak byla na chalupě, jak se převlékla do tepláků a pomáhala otci skládat nařezaná polena. Otec aktivně žárlil na naftáka. Postavil si hlavu a ne a ne odjet. Dokonce se stavěl, že zůstane přes noc, ač slíbil, že vypadne. „Tak jsem se just vyparádila, sukni, kramfleky, ksicht, před barákem zabrzdil taxík, já nastoupila a nafták mě vez tágem do Tanvaldu. Po cestě mlčel, pak dal drožkářovi dva litry, aby bylo jasné, že pro něj peníze nejsou měřítko. Šli jsme do podniku, kde všichni pili hustou směs cukru, vody a rumu, poněvač šlo vo čajovej večírek. My to pili taky. Pak mě zas hodil tágem zpátky na chalupu, poděkoval mi a řek, že by mě zase rád viděl. Jediný zajímavý info, který během večera řek, bylo, že pondělí je den Mefistofelův. Proč, to už nevěděl. Zbytek večera mi fotr hustil do hlavy metodiku, jak správně skládat dříví. Dozadu ke zdi velký a silný špalky, největší dospoda, tenčí pod okap. Totéž s přední řadou, ale ta musí bejt z podstaty lehčí. Protože fakt nevodjel. Co děláš, že tak voddechuješ?“

„Táhnu kolo na horu Boreč, takzvaná kouřící hora. Jestli se z ní vopravdu kouří, nevim. Musim tam napřed vylézt. Kopec je protkanej systémem puklin, takzvaných ventarol.“

„Prosimtě.“

„Těma nasává při úpatí chladnej vzduch, vevnitř ho vohřívá a nahoře se maj nacházet nějaký krátery, kolem kterejch kvetou i v zimě kytky. Víc se dozvíš, když si zadáš *kouřící hora*.“

„To si nezdám, neb eště pořád skládám dříví. Navíc mi dochází kredit, ale kdybys mi zavolal, až se tam vyškrábeš, dozvíš se za odměnu další upocenou povídačku.“

Vylezl jsem s kolem v podpaží na vrchol porostlý nevysokým, šlahouny skrz naskrz provázaným a prouzlovaným hájem. Odhodil jsem bicykl, stáhl propocené triko a posadil se na huňatým mechem potažený padlý kmen. Triko i mě bez průtahů pokryla vrstva much. Nemělo smysl je odhánět, patřilo jim to tady. Šlo o potomky generací, které tu šťastně žily už počátkem třetihor. Neměly žádný důvod horu opouštět. Stejně jako rostlina, jejíž jméno je borečka vzácná. Tu jsem však spatřit nemohl, jelikož jsem netušil, jak vypadá.

Namáčkl jsem číslo a přitiskl mobil na klíční kost, řvala jako buvol: „Dneska jsem se rovnala u odpočívadla a představ si, u krajnice zastaví dědula s nákladáčkem plným holubů, chovatel, a začne se mi věnovat. Prej jestli jsem už viděla nafouknutýho holuba. Tak vezme jednoho a nafoukne mu vole jak balón. A nedá jinak, než že to musim zkusit taky. Ať prej se nebojim, že mě včas zastaví, abych ho nepřefoukla. Ten holub na mě kouká těma vočičkama, že jo. Na to sám vod sebe nemůžeš přijít, jak ho vzít, abys ho nekous. Nakonec jsem nafoukla tři a čtvrtýho napůl, dědek byl spokojenej a vodjel.“

Její život probíhal a měl logiku jako některý slabší kus od Lynche.

„Seš nahoře?“ ptala se.

„Jo. Jsou tady krátery, ze kterejch fučí vzduch normálně jak z prádely. Před sebou mám na dlani Oltářík a Milešovku a všechny ty kopce.“

„Co je Oltářík?“

„Hrádek, kterej si postavil roku 1426 obávanéj husita Jakoubek z Vřesovic, aby měl kam dávat nadrancovaný majetky, ale pak nák sám na vrub těch majetků propad deziluzi a šlo to s ním z kopce. Už sto padesát let vod dostavění je hrad zmiňovanéj jako rozvalenej, majetky fuč. Dneska se pod hrádkem vine taková uzounká silnice, koukám na ní. Dva velký tahače po ní pomalounku vlečou velikánskou modrou rouru s nápisem.“

„Kterej zní?“

„To vodtud' nepřečtu, ale čtvrt kilometru před nima je čeká složitá zatáčka, kterou v životě nemůžou projet. Máš něco k tomu?“

„Že bys měl ubrat, toť muj názor. Řekla bych, že to už začínáš zatraceně přepískávat.“

„Rád bych,“ řekl jsem, „ale je to zázračný.“

„Dobře. Náký heslo pro dnešní den?“

„Každej den je natolik vodlišnej vod těch předešlejšch, že se to dá vnímat jako souvislá existence jenom s hodně velkým smyslem pro nadsázku.“

„Mý dny jsou jako kindervajíčka, bude to asi tím, že mě Soukup tiskne ke zdi, až plivu kečup.“

„Soukup je tvuj šéf, žejo. Seš v šoku, že si taky něco pamatuju.“

„Že je Soukup muj šéf, ví, pyšo, celej národ, protože sleduje pořad, kterej si den po dni vytahuju z lůna. A kterej připravuju tak, že čtu ohlasy diváků, co mě ujišťujou, že vědí, kam mířim, a že mi fanděj, abych to dotáhla. Podle nich to dál tvaruju.“

„Což můžu těžko vědět, když jsem bednu na tvý doporučení vyhodil.“

„Do čehož se ted' horko těžko učim na zkoušku.“

„Ty něco študuješ?“

„Já něco študuju. Jednu z těch asi dvou možností.“

„A tvuj muž, jak ten se má?“

„Ten ted' kouše do kuřete, který jsem malounko připálila.“

„Tak já jedu, za chvíli bude tma. Napřed musím snést kolo z hory.“
„Udělej to.“

Šlapal jsem s rozsvícenými blikáčkami po silnici k jihozápadu a přemýšlel, co by tak mohla moje, jak by se snad dalo říct jediná, a tím pádem snad i nejlepší, kamarádka studovat.

9. Mám tě, ty nacistickéj špióne!

Když potom přiletěla šéfka, ať fofrem střelím z hlavy téma, řekl jsem: „Boreč, kouřící hora, tip na výlet.“

„Skvělý,“ volala. „Minimálně dvanáct tisíc znaků s mezerama a do boxíku anketa *Proč jezdím na Boreč!* Bém je turista, ten ti vodpoví, kdo eště, na to přijdeš sám. Pošli tam Fafejtu, ať jsou ve čtvrtek fotky!“

To bylo v době, kdy už jsem občas něco napsat musel, editovat nestačilo. Šéf našich šéfů se víceméně z nudy rozhodl, že je potřeba vyházet třetinu lidí. My zbylí jsme se museli začít otáčet rychleji, a tak jsem řekl: „Boreč“. Čímž jsem dozajista pomáhal ničit zajímavá místa. V patách se takovým, jako jsem já, valí informovaní z pocení šlapalové v dresech, s helmičkami na hlavách, a paštekují: „Tomuhle říkáte značený trasy? Kde máme cyklostezky? To v Dánsku, v Beneluxu!“ Neříkám, že nemají pravdu. Editovat a k tomu psát prostě není žádná sranda.

Po několika dnech se ozval Arnošt, ten by můj podíl na devastaci krajiny rovněž neschvaloval, ostatně ani pan Šobíšek by asi nebyl spokojen, ačkoliv řetěz jsem šetřil, na pedál v kopci nestoupal. Navrhl jsem sraz navečer v podniku jménem Duende v ulici Karoliny Světlé.

„Skoro nic si nepamatuju,“ zahájil pěkně po starodávnu. „Co si ale pamatuju dobře – málem jsem tam byl. Měl bych říct, kde, ale je mi blbý s tím takhle rovnou začínat.“

„Přece se nebudem bavit vo práci.“

„Vo mojí rozhodně ne, musel bych se hned nasrat.“

„Kdes teda málem byl?“

„Nevim, ale vim, že bych se to dozvěděl, kdybys mě bejval netahal v nejnevhodnějším momentu zpátky.“

„Já měl strach, aby ti neřachlo v kouli,“ řekl jsem a zaplavil mě pocit viny – měl mě, kde mě mít potřeboval.

„Byl jsem v takový aréně,“ řekl chmurně.

Už jsem viděl, že taky neví. „Aréna je slovo,“ opáčil jsem. „Zkusme si to popsat přesně.“

Dali jsme se do toho. Běhali jsme kolem jako dvě nenechavá zvířata, šikovnými prstíky jsme to obraceli a převraceli, dávali si to na hlavu, pod zadek, zkoušeli ochutnávat. Jediné, na čem jsme se shodli, byl fakt, že jsme se na zahrádce u ohně potýkali s prchavými komponenty, zřejmě sebe sama. Že to bylo těkavé, a sotva to přestalo být těkavé, začalo jít o hubu. Že to nebylo dvakrát bezpečné. Proč ale, ptali jsme se.

„Protože se u tebe rozum vobrací v neřest,“ vyjelo ze mě. „Rozum, kterej nezná hranice, je peklo.“

Nevím, co mě to popadlo, na nějaký flashback bylo pozdě, alkohol byl zatím taky mimo hru, pili jsme úvodní kafe. Byl čtvrtek, spal jsem dobře.

„Rozum je stroj,“ odvětil Arnošt. „Funguje, když víš, k čemu ho použít.“

„Jo. Jenže ty toho druhýho do toho svýho stroje rukama nohama vtahuješ. Což bejvá dost úmorný.“

„To dělám?“

„Vždycky, když je šance na trochu klidu.“

„Klidu, ty spíš myslíš euforii, euforie je stupidní společenská droga. Zboží.“

„Ta nevede než k další euforii. Aniž se co dozvíš.“

„To jsem zrovna řek.“

„Já měl na mysli vytržení, když už.“

„Co je to?“

„Pomalej sváteční motor, kterej tě vynese mimo dosah vlastních předsudků.“

„A v toms mi právě zabránil.“

„V tom ti zabránil tvuj věčně zapnutej přehledovej radar.“

„Ty sám sebe nepronásleduješ, chceš tvrdit?“

„Já pronásleduju *jenom* sám sebe, kamaráda se snažim nechat v klidu.“

„Já nemám kamarády,“ podotkl. „Nejsem toho schopen.“

Na mysli mi vytanul hořící mnich. Ten, co se polije naftou, zapálí a pak sedí a jasně hoří a soustředěně čeká. Nedělá ksichty, neutíká, nezblázní se. Z chodníku přihlížejí lidé. On důstojně plápolá. Jak je to asi možný? Zadej *hořící mnich* a dozvíš se.

Nad sousedním stolem osciloval mladík s fatálně protáhlým nosem a ohrnutým rtem, typický sociálně rozháraný koumák. Pozorně naslouchal. Bylo jisté, že se vyjádří. Dalo se dokonce sledovat, jak se to blíží. „A to je vonó!“ hníkl, šilhaje doprostřed mezi nás. „Ve chvíli, kdy rezignujete na vztahy, jste připravený nechat se bez odporu znárodnit systémem, to vám nevadí?“

„Znárodnit se nechá každěj,“ řekl jsem.

„Znárodnit se nechá jenom ten, kdo věří tomu, že nákej systém existuje,“ řekl Arnošt.

„Čili se koukáš sám sobě do vočí a ptáš se, co s tebou bude,“ dodal jsem.

„Když ti do toho navíc kecá rádio, tím hůř,“ doplnil Arnošt.

„Vám nevadí, že jste rukojmí?“ útočil bukanýr.

„Rukojmí seš ty, my jsme starší lidi,“ řekli jsme.

„Eště mi začněte argumentovat, jak vás dusili komunisti,“ prskl.

„Tos nám vzal z huby,“ řekli jsme. „Vo tom jsme chtěli začít.“

„Všechno, co tady žvaníte, jsem slyšel už miliónkrát!“

„A eště nejmíň miliónkrát uslyšíš,“ řekl Arnošt. „Variace jsou možný, ale nikoliv překvapivý.“

„Individualita je mýtus,“ dodal jsem, tvrdil to nějaký molekulární biolog na CNN.

„Ty hovado,“ doplnil Arnošt.

To bylo ono. Hysterik nás srazil do houfu. Následně jsme se uvolněně bavili a nosáč mezi nás opakovaně vstupoval se svým neopětovaným partem. Do soumraku jsme vycházeli jako spojenci,

kdoví jestli ne kamarádi. Zadní trakty kuchyní vydechovaly temnou lojovou přičmoudlinu, pod nebem křičelo hejno racků. Nad zubatými střechami trčely prastaré cihlové komíny, uvnitř kterých se při asanacích nacházejí vyuzení gnómové, sto let pohřešované rakousko-uherské prostitutky, drátem svázané opičí mumie. Nad věží Klementina škrtl kopýtkem meteorit.

Duende, to byl zase nápad, měl Arnošt napsáno na čele. Noční vzduch nám hodil chuť na závěrečné pivo. Podnik se nazýval Apropos. Usedli jsme na pusté zahrádce pod šňůru žárovek v koutě vnitrobloku. Pingl přispěchal, odspěchal. Ve tmě dvora před námi měkce skákala chlupatá těla, hopkali tam mourkové.

„Koťátka,“ prohodil jsem.

„Koťátka, potkani,“ zahučel Arnošt a zamlaskal. „Mně se ti tuhle přihodilo něco neblahýho, můžu ti to povědět? Chodil jsem se psem po Brdech, v lesích. A v takový zvlněný bučině se pes najednou rozštěká a není k zastavení. Vidím na stromě něco atypickýho. Jdu blíž, pes šílí. Ke kmeni přidráťovanéj igelit. Vevnitř něco jako prasečí kůže, je to zapařený, zkouším to votřít rukou. A vidím – pysky, huba, lidský rty, rozumíš, nad tím dvě díry do nosu, nos, nad ním prázdný víčka, řasy, vobočí, podle všeho staženej ksicht. Mazal jsem pryč, jak nejrychlejš to šlo.“

V ošatce ležela houska, roztrhl jsem její křehké tělo, vyrobil několik žmoulanců a hodil je do tmy pobíhajícím hryzounům.

„Utek bych taky,“ řekl jsem, „a navíc bych čtvrt roku nečet zprávy.“

„Ty je nemusíš číst povinně v práci?“

„Ne.“

„Vidiš, já jo. A proč bys je nečet?“

„Nechtěl bych vidět tu teleobjektivem ulovenou mámu a nechtěl bych se dočíst, že je u lesa pomníček zasypanej pivoňkama, *Jaroušek náš drahý, srdce naše* a todle.“

„Byla to spíš ženská. A já ti to vykecal. Vidím, že máš pravdu, dělám to – tahám lidi do svejch problémů.“

V metru na Staroměstské jsme si tiskli ruku jako dva jidášové.

„Kdy to zkusíme příště?“ nadhodil.

„S tebou už radši nikdy, Arnošte,“ odříkával jsem mu do nevyhýbavých panenek, drže jeho tvrdou varaní pracku, zatímco vagón polykal svátečně ustrojené podomky, hrnoucí se z koncertní síně. „Ať je to pravda nebo ne, zmiňoval ses o nějakým svým známým, kterej částečně i kvůli tobě zaklepal bačkorama.“

„To bohužel pravda je, inženýr Hrbek.“

„Nic ve zlým, ale nemám potřebu dávat dřevě víc než je nutný, respektive zajímavý.“

„Chápu.“

„Víš, co mi ale nejde na rozum? Nad ránem jsem viděl na tvój zahradě asi takhle velký zvíře, jak tlačí míč.“

„To byl náš pes, von trpí nespavostí.“

S tím jsme se rozloučili. Nenašel jsem způsob, jak se zeptat, co s ním na zahrádce tolikrát bouchlo o zem. Taky asi nevěděl.

Cestou domů jsem absolvoval ještě jedno bleskové interview. „Mrdák patří do pipiny!“ sdělil mi večerní chodec. „A kam patří ta?“ ptal jsem se. „Ta patří do postele.“ Řeč jako břitva. Vlažný vítr rval ze spěchajících postav košile, koruny stromů chrastily jako košťata. Tělnaté dívce se přilepil na záda mikrotenový pytlík, její druh ho plynulým pohybem ruky smetl, oba se zasmáli.

Doma jsem polkl paralen a pustil si *Den kobylek*.

Sedím v autobuse, napsal mi Arnošt. Držel jsem v ruce mobil, přemýšleje, co spontánně odpovědět, a sledoval zpočátku nevinný příběh ctižádostivého kreslíře a povrchní hopsalky. Příběh o tom, co se začne dít, když prázdnota dospěje do třaskavého stádia. *V tak velkým baráku bych se bál sám, uvažoval jste o nájemnicích?* stepoval žertovný cesták se zázračnou vodičkou ve čtyřicáté páté minutě a dvacáté sedmé vteřině.

OK, odepsal jsem Arnoštovi. Zadoufal jsem, že se snad nenamíchl nebo neurazil a že se zase někdy potkáme. Nemůže přece každý

každého napořád pouštět k vodě jen proto, že všude kolem létají nejrůznější sympatie, averze, fantomy, předčasné závěry. To by to pouštění brzy nebralo konce.

A co teprve Homer Simpson, hrůzný panic a uplakánek! Ten, který je v 0:57:56 objeven sadistickým dítětem: *Mám tě, ty nacistickéj špióne!* Stejným, které potká mezi zaparkovanými fordkami ve 2:04:26, vláčeje kufry ulicí. *Bestie*, křičí. Vzápětí křupne první kostička.

OK. Odpověď je ANO, přišlo mi z éteru. Marná sláva, bylo v něm něco studeného, studeného a dravého a pro mě, přiznám se, i odporného, neboť jsem ve skrytu duše měšťák. Dravého po způsobu hmyzu, potřeboval se napít mízy, ale věděl, kdy přestat. Uměl se včas rozloučit. Všichni věc v pohodě ustáli, až na toho inženýra. A ten si za to mohl podle všeho sám.

10. Kafe a klid

A pak tu byla moje máma, která teď už všechno viděla výhradně rastrem překrásné minulosti. Celý život zařizovala a organizovala estrády v rozlehlém úředním baráku na Smíchově. Uvízl jsem v něm jako čtyřletý v páternosteru, možná mě jenom poslala umýt ruce. Trčel jsem sám v mezipatří ve spoře osvětlené kobce. V šachtě nade mnou využil jakýsi zaseknutý estrádní umělec pauzy k obveselení všech, kdo měli uši k slyšení. Řval děsivě nesrozumitelné vtipy, prskal a do toho zvláště šílenecky hulákal, až mi z něj cvakaly zuby strachem. Kdoví, zda nešlo o samotného slunečního prince, o Jardu Štercla. Když si zážitek zpětně promítám, akusticky to odpovídalo víc než dobře.

Od dvaadevadesátého, kdy vykopla svého posledního chlapa, zůstala sama. Byla doma a psala. Když už jí někdo stál za řeč, byl to Rudolf Cortéz, charakter, co se uměl nasrat a řvát, až se patro třáslo, Filipovský, Hlaváček s Krajíčkem, byli to Golden Kids, jakási Blagajka, Kamélie, Kája Zich, byl to Marián Varga s Leškem Semelkou, zlobilové, často též Gondolán, říkala mu Tondo a málokdy zapomněla zmínit, že je její kamarád. A byl, chodíval k nám v těch dávných dobách a jeho jezevčík běhal z pokoje do pokoje a měl na ptáku svítivě oranžový nástavec. Neměl jsem odvahu zeptat se přímo, co to znamená, a tak jsem aspoň zjišťoval, kdo byl ten pán, když odešel. „To je *bílej cikán*,“ poučila mě ostrážitě ztišeným hlasem, ačkoli jsme byli v bytě sami. Že je zpěvák, mi neřekla, to jsem se dozvěděl až z televize. Teď už se scházela jen s bývalými kolegyněmi, seděly a vzpomínaly na svoje *Bécánky* a *Zděňky* a nenápadně u toho nasávaly. Fotky na stole, jména, tváře, teplo od radiátoru, tyčinky a křupky.

Nemůžu říct, že bych ji měl nerad, jak se běžně tvrdívá, spíš jsem ji nedokázal pořádně zahlédnout. Visela mezi námi těžká opona,

kteřá se dala na vteřinu nadzdvihnout, ale hned zase žuchla dolů. Časem se přestala stydět a klapala do stroje i během mých nepřilíš zábavných návštěv. Nebylo mi nejlíp, když jsem viděl, jak přidává znak ke znaku, slovo ke slovu. V policích se vršily hřbety pořadačů, nacpaných hustě potůkanými á čtyřkami.

Hleděl jsem na ni, ztučnělou kortikoidy a nedostatkem pohybu. Stroj se před ní zdvihal jako kamenolom se začerněnými kladivy liter. Ze všech stran se k ní natahovaly pětiprsté kožnaté listy arálie. Na mysli mi vytanul renezanční obraz, na který jsem onehdy někde narazil. Básník, usazen na louce, namáčí pero do kalamáře, který mu úslužně přidržuje nohatý pták s tázavě skloněnou hlavou. Všude kolem něj jsou nízké, ale zdatné mediteránní keřiky, přesně jako ty tlustice kolem matky. Po rozpraskaném nebi přichází k pěvci svíjející se stvoření, ohavně měkká hydra. Její tělo je jako párek v rohlíku, její krky jako roj hlístů. Kolem hydry se stremhlav prosmekává anděl, podobný malinké vařené slepici, a letí básníku na pomoc. Chce ho nejspíš zachránit. Jak může víceméně duchovní tvor někoho zachránit před klesajícím krakenem? Soubor idejí, zase ta ukoptěná hra. Pěvec s plochou tváří touží jen brnkat na kytárku, a přitom se na jeho účet chystá operace na nebi, na zemi i na moři. Obojživelné transportéry připloouvají v krupobití střel a jeden každý účastník nenadále nastalého konfliktu by nejradši seděl u mámy jako já teď a cpal se makovcem, občas něco upekla, to ano. Ale nemůže, protože žijeme uvnitř kolektivní bytosti, v neovladatelné srostlině člověka a stroje. V nadržené biologické mašině, připravené chrilit zmar. *Frankensteina* si budu muset koupit.

Dojedl jsem, vstal a uchopil žlutočernou plastovou konev, abych zalil kytky. Některé jsem zavlažil víc, některé míň, podle toho, jak mi byly momentálně sympatické. Těšilo mě sledovat, jak se jeden každý stonek oklepe a narovná, když dostane příděl.

Pozorovala mě přes obroučku brýlí. „Mammilárie a živý perly mi nezalejvej, hnily by,“ řekla, „euforbie a cykasy středně, dioklecie

naopak dost. Nevzpomněl by sis, prosimtě, cos měl na sobě, když ses ženil tenkrát s tou Erikou v těch Vršovcích?“ zeptala se.

„Prouhatý sako, co v něm vypadám jak návštěva z Peru, proč?“

„Ale tak.“

Dole vlekl parkovištěm hubený muž v triku s nápisem *urban fit* dva plné kýbly.

„To je táta Majky Švarcový, chudák,“ řekla matka.

„Nevim, kdo je Majka.“

„Chodili jste spolu do třídy, umřela před rokem na nákou nemoc.“

„Děti měla?“

„Koukáš na ně.“

Kolem muže se honili dva klučinové. Předtím jsem si jich nevšiml. Přes hřbet kopce táhly kamiony na Benešov. Nahoře se dralo kolmo vzhůru letadélko s dlouhým trupem a vrčelo, co to šlo. Otec Majky Švarcové pečlivě umýval auto. Otevřel dveře, vlezl dovnitř, otřel sklo, vylezl druhou stranou, zabouchl. Děti se mezitím třískaly na zadním sedadle.

„Mami, já možná nedávno někoho zabil,“ řekl jsem.

„Dity, brepto,“ odvětila.

Víckrát jsme se k tomu nevrátili. Divné mi bylo, že jsem se v tu chvíli nemohl rozpomenout, jak je stará. Něco přes šedesát, ale kolik. Pokračoval jsem v zalévání. Do hlíny květináčů byly napíchnuty spousty barevných tyčinek, doplněk výživy či co.

„Nevíš náhodou,“ řekla, „proč jsi štěpánovského dědečka kopnul do hlavy motyčkou, až ho museli šít?“

„Mě rozčilovalo, jak se mu leskla ta pleš, na který měl pečlivě přičísnujtejch těch zbytejch deset vlasů.“

„Jenže to sis teď vymyslel.“

„No samozřejmě, poněvač si především nepamatuju, že bych ho kop motyčkou.“

„To si pamatuju já,“ navázala, jako bychom byli sehraný komický tandem. „Kops chudáka motyčkou, když zalejval kopr.“

„A proč?“

„To jsem se chtěla dozvědět od tebe.“

Jasně to muselo souviset s tím, co vytukávala na svém konzulu.

V patře na chodbě se ozval zvonek. Trhla sebou. Neměla to ráda. Její strach se jmenoval *někdo přijde a bude něco chtít*. Což mám částečně v genech taky.

„Budu muset pomalu jet,“ řekl jsem, „nemám ti skočit nakoupit?“

„Budu ráda, děkuju.“

Vzal jsem tašku a šel. Neřekla, co chce, a já se neptal, naskládal jsem do koše to, co vždycky. Už ji to nezajímalo. Chtěla dožít ve svém humidoru, v zavlhčovaném panelákovém bivaku. Vdovy po Zděncích, tlustice, rozpustné kafe a klid.

Od mámy jsem uháněl na poštu. Se světlem v duši jsem převzal lehký, lepicí páskou omotaný balík. Z Japonska ke mně dorazila zásilka filmů Karla Zemana. Nikde blíž dílo onoho nezdolného formálního pozitivisty nevyšlo. Proč až v Japonsku, kde jinde, když ne v pravlasti Godzill. To dojetí, vidět zas Miloše Kopeckého v nadýchaném klobouku barona Prášila, jak u stolku na Měsíci připíjí všem a všemu. Jak promlouvá k zamračenému sultánu žestovým, plechovým, neomylně obludným barrandovským jazykem. Vůbec jsem nevěděl co dřív, nechal jsem tedy ožít klenot nejvzácnější, *Vynález zkázy*. Kolesa, manometry, ventily a píсты, baže. Animace, pravdivější sestra skutečnosti. Při defloraci plachetnice ponorkou jsem zaznamenal zřetelnou erekci. Rychlopalná bambitka na klíč mi naopak přišla z odstupů čímsi nesnesitelná. Následně jsem zkoukl *Bláznovu kroniku*. Miloslav Holub, Petr Kostka, Vašáryová Magda. Po půlce jsem, pravda, už odbíhal. Přesto jsem nebyl dalek rozhodnutí opatřit si i *Zítřka vstanu a opařím se čajem*, jen z touhy nastavit nenastavitelné. Takže jsem se od té svojí mámy, přísně vzato, v ničem podstatném nelišil.

11. Kdo eště?

Zničehonic mi neobyčejně zachutnalo sladké. Smíchovské cukrářky mě zbožňovaly a nenáviděly zároveň. „Pražská brambora,“ křičel jsem v záchvatu spontaneity, „tu jsem neviděl léta, z čeho je vlastně děláte?“ „No tak, je to marcipánový těsto,“ prohlašovaly. Kdežto já chtěl znát: „Co je vevnitř?“ a ony, zmateny mou srdečností, odpovídaly: „Takovej krém, no.“ A já jim oznamoval, zrovna jim: „Kterej je ale výtečnej proto, že se do něj dává to, co zbude! Zbytky!“ To už někteří zákazníci znechuceně opouštěli frontu, bylo jim jasné, že mám za sebou teprve úvod. „Přijde na to, jaký zbytky,“ koketovaly vysíleně a balily do papíru tři cudným prstíkem přidržené koule. A já byl nucen je rozmázlým témbrem opravovat: „Zabalte mi jich, prosimvás, sedum!“ a ony bodře uzavíraly: „A hurá domu, že jo!“ a já kýval a letěl jsem do práce a tam v zášlehu rozdavačnosti věnoval holkám pět kusů, sám jsem v chodbě u kuchyňky spolkl dva. Tím pádem jsem musel markýrovat další pochůzku, abych koupil a rozkousal ještě dva, jelikož byly dobré jako nic předtím. Úplně jsem na holkách viděl, jak je jim trošičku nejasné, proč denně rozdávám laskominy. Ale jak si pak vždycky řeknou a co, serem na dietu, je to zadáčo – hop do toho.

Pochůzek přibývalo. Necvakl jsem si například jízdenku, a tak mi nezbylo než stát ve frontě k okénku s nápisem *Pokuty* a naslouchat spoluviníkům. Tmavovláska s uvadající krásou ve tváři se zapřísahala, že je slušná *občanka*, má děti, psy, na všechno platí, bylo to poprvé a ona může na místě slíbit, že i naposled, tak ať jí dají slevu. Kravaták za ní žádal, aby byl jeho synovi uložen nižší postih, neb měl v době, kdy byl kontrolován, vysokou horečku. Hrdý mládenec s vlnitými lokny a pyšným nosem opakovaně slabikoval do okénka: „Max-mi-li-án Ne-pá-čil!“ A byl to ten, který se nám onehdy cpal

do debaty s Arnoštem. Z batohu mu trčel středověký meč. „Di už, ty pinokio,“ vrčela nepěkná mladice s mastnou pletí, na žebradle jí visel oranžový zajíc.

Přestalo mi vadit sedávat ve své kóji do noci. Musel jsem, když jsem přes den běhal a rachota mi stála. Ve městě duněly koncerty, kina se kácela smíchy, a já seděl na Smíchově a zgruntu přepisoval pravidelný sloupek po jedné kokrhance, protože to jinak nešlo. Dodávala svoje písánky den před uzávěrkou, psané tužkou na pomačkaném listu z bloku. Seděl jsem u otevřeného okna, lil do sebe vodu, luštil dětská písmena a žral něco z papíru. *Můj současný život se točí kolem festivalů a nahrávání mé desky. Je zajímavé jak si lidé myslí, že člověk dojede na koncert a hned hraje. V celku je to vlastně mnohem komplikovanější. Nedivím se jim, já také nevím moc věci třeba o sportu. Můj bestfriend Filip mi vysvětlil, že se nejprve každý z hráčů rozcvičí podle svého, pak se připravují na ledě, potom si v kabině vysvětlí taktiku a pak teprve se hraje. Nemluvno o cestách, které budou zdřejmě podobné, jako ty naše. Jako vždy jsem zprvu propadl beznaději. Orosil jsem se a šel si pro vodu. Co s tím, do frasa, to se nedá! Ve chvíli, kdy konečně dorážíme na festival a já vidím hrající kapelu z backstage, začíná moje tréma. Setnu zuby, tvářím se vážně a vypadám u toho jako moje mamka, když se rozčílí. Ještě se s klukama stačím zamyslet nad tím, jestli bude pan zvukař šikovný. Někomu se to může zdát zbitečné, ale pan zvukař je pro nás ten večer dirigent orchestru.*

Blížila se půlnoc. Pot mi stékal po zádech v potocích. Pak jsem přestal číst a začal rovnou psát: *Jsem rozklepaná jako osika a žaludek se mi úplně stahuje trémou, když stoupám na pódium. Seberu ale odvahu a poprvé se podívám na lidi. Kapela už hraje. Přistoupím k mikrofonu, zazpívám prvních pár taktů a tréma je najednou pryč! Škrtl jsem úplně a najednou. A pak jsem to překopal a přepsal, vydupal ze země hrst vtípků, jinou pointu. Nalil jsem do středně vymaštěné formy hladký obsah, opravil to po sobě, vymyslel název, úvod,*

popisky k fotkám. Celebritě to nikdy ani dost málo nevadilo, proč by, když měla za jeden sloupek stejné peníze jako prodavačka za měsíc slizké dřiny v supermarketu. Šel jsem se vymočít, nalít si další vodu. Vyházel jsem ukazovací zájmena, malinko to zkrátil. Prohodil začátek a konec, tím pádem jsem musel vymyslet novou pointu.

Venku zaťukal rychlý déšť na kapoty zaparkovaných aut, kapky proškrťávaly světlo luceren, já měl před sebou čtvrt kila salátu s rohlíkem a už jsem se těšil, jak v noci sjedu *Plukovníka Redla* a *Hanussena*. Jak při scéně, kdy bude vyděšený eskamotér sedět na větvi a kokrhát, spolknou prášek, a tak zadarmo a bez námahy usnu. V redakci nikdo nebyl, jenom šéfka hrkala ve své komůrce. Pak se objevila ve dveřích.

„Co tady ještě děláš?“ podivila se naoko.

„Přepisuju tu naši Ofélii, je to zas hrozný.“

Šla ke stolu, posadila se. „Co jíš?“ zahájila lidskou konverzaci.

„Pochoutkovej,“ rozveselil jsem se poněkud, „zezdola z rohu, je dobrej, dělej si ho sami.“ Možná vyhazov, d'as to vem. Nestíhám, pouštím chyby. Má na moje místo načepejřenýho kvikoně z fakulty asi, aktivního šramotila.

„Tak si nech chutnat.“

„Díky.“ Už se vymáčkni, sakra, dyť to nebolí. Vyklop to.

„Tys přece dřív dělal písíciho redaktora, ne? Nechceš to dělat zas?“

„Nijak po tom netoužim.“

„Jenže je tě na editování škoda, shodli se nahoře Sasové. Takže se ti nabízí formální funkce mýho zástupce, k tomu bys psal a dostaneš pětku přidáno, není to muj nápad, Kájo, já jsem pouhej prostředník. Bereš?“

Nutit se do role ustaraného altruisty, šít na cizí špičky vtipné čepičky. Každému na potkání zpřeházet slova, věty, významy. Vyhodit, na čem mu nejvíc záleželo, zbytek zlehčit. Ne, ne, jenom to ne. A nejsem Kája, sakra už. Nabouchejte si tu svojí pětku do gatí, vy strukturovaná parto. Nevydírejte takhle nudně.

„Neberu,“ řekl jsem.

„Nesmysl.“

„Tak teda jo.“

„Skvělý! Ted' běžim a zejtra si hodíme soukromou poradou, co je potřeba stihnout. Každopádně první, co musíš udělat, je rozhovor s Bolkem, fotit bude Fafejta.“

„Já ale moc neumím dělat rozhovory,“ vytáhl jsem pozdě šavličku. „Neumím se správně zeptat.“

„Ptej se na to, co nečeká,“ řekla. „Překvap ho! Nesmíš mu dát čas! Musíš rychle!“

Nachlup tak to sama dělala, moje šéfová. Dokázala v každém vymáknout přesně to zanícené střívko, které ho trápilo. *Máte oči, jako byste celej den brečela, nebo je tady tak zakouřeno?* ptala se na všechno připravené hvězdy. *Trochu jo*, padl diblík do pasti. *A proč, prosimvás, chlapi jsou housky, ty za to nestojej.* A už to jelo.

V jedné minutě člověk obývá svěřené království a žmoulá bagetu, v příští zaduje vichřice a on se náhle houpá ve služebním autě, na jehož střechu bubnuje déšť, vstříc nejasně zadaným cílům. Ocitli jsme se volky nevolky všichni uprostřed značného zrychlení. Co by mezi Josefem II. a řekněme doktorem Háchou vystačilo na kompletní existenci i s důchodem, to dnes vydá tak na měsíc zmatkování.

Přirozenej dialog! Překvap ho, opakoval jsem si, když jsem vystupoval z auta u rozlehlého statku a kráčeli jsme s Fafejtou skrz plískanici dovnitř odrecitovat seznam otázek. Fafejta byl zamlklý padesátiletý nezmar s pozorným pohledem a dvěma až třemi foťáky na krku. Mistr nás přijal ve své restauraci a my spatřili, co to obnáší, být mistrem. Kam se hnul, tam se za ním otáčely obličejy jako podřobané terče slunečnic. Boleček, Boleček, modlily se lesklými hávy obtočené mámy z Hradiště. Zřejmě jsme se přimotali k nějaké oslavě.

„Tady je dnes rušno, pojd'te nahoru,“ navrhl mistr, „tam je klid.“

Stoupal jsem, sešněrován trémou, za jeho vysokánskou postavou po schodech. Vešli jsme do haly. Pod nohama se nám pletli psi. Chystal jsem diktafon. On bouchal dveřmi příborníků a kredencí.

„Vidíte,“ řekl. „O mě se tady všichni starají, a přitom nevím, kde mám doma sklínky.“

„A dokážete se cítit doma tam, kde nevíte, kde jsou sklenice?“ aplikoval jsem Denisinu metodu.

Prohlédl si mě. Byla to ode mě drzost. Vyhodí mě bez rozhovoru, jak tohle vysvětlím.

„Člověk se může cítit doma na několika místech,“ řekl, „a taky v několika různých časech. A já se možná cítím být víc doma v čase, který už minul.“

A nalil. Vdechoval jsem švestkovou vůni, okecával to, zamotával se. Nebyl jsem schopen se na nic zeptat. Do toho jsem nezadržitelně zívł. „Moc se omlouvám,“ řekl jsem.

„Chcete-li, natáhněte se a dejte si krátkého šlořfika,“ ukázal na kanape, na němž jsem seděl.

„Koukal jsem do noci na filmy, promiňte,“ řekl jsem. To ho určitě moc zajímá. To bude ostuda.

„Na jaké?“

„Ale na toho Kurosawu, *Sandžúró*, *Krvavý trůn* a *Rašómon*.“ *Toulavého psa* jsem nevedl, to bych nejspíš nepůsobil příčetně.

„A co vás na nich tak zaujalo?“

„Ty první dva nejsou nic zvláštního,“ osmělil jsem se. „Dva rozčléný roháčové se doškrábou na ten svůj osudovej plácek, seknou po sobě a vyřízeno. *Rašómon* je z těch jeho lepších kousků, kde hraje velkou roli, že v lese existují stromy, že prší a že se spousta chudáků popelí celej život na dvou metrech čtverečních. Toširó Mifune je ale všude, však víte.“ Snad ví. Co by nevěděl.

„Ano, to je ten prskal uprskaná, ten prskač. To bylo vše?“

„Ještě *Toulavý pes*.“

„A?“

„Překvapilo mě, že byl čtyři roky po válce v Japonsku masově populární baseball a džez a že tam někdo natočil skoro totéž co u nás Frič, mám na mysli *Třináctý revír*. Kdežto *Dodeska-den* je zase Fellini říznutej Pepkem námořníkem.“

„Na druhou stranu jistý Jukio Mišima spáchal v roce sedmdesát veřejné harakiri na podporu tradičních hodnot, že,“ odpověděl. „A to byl v té době světově známý japonský spisovatel. Takže si v klidu schrupněte, já mám čas, navíc se mi tam zpátky dolů moc nechce, uvařím si tu tiché kafe, pak sfoukneme rozhovor. Normálně si lehněte.“

„To nejde,“ namítl jsem.

„Co by to nešlo, to je snadné, dáte nohy tak a je to. Dejte si dvacet.“

Spát u Bolka, na to jsem samozřejmě neměl, ale snažil jsem se mu udělat radost tím, jak si ho vůbec nevšímám. Položil jsem se, zavřel oči a nasadil pravidelné oddechování. Mistr přistoupil k velkému otevřenému oknu. Na parapet dopadaly rychlé tvrdé kapky a on hleděl na podmáčená mazlavá luka. „Prší, člověče,“ říkal. „Prší. Tam prší.“

Po pěti poctivě odpočítaných minutách jsem se s kašláním a vrzáním posadil. Pak jsme sfoukli rozhovor. Šlo to jako po drátku. On hovořil, já kýval. Vstali jsme, sešli dolů, Fafejta ho vzadu za stavením nafotil, hotovo. Poděkovali jsme, pozdravili, nasedli a už jsme se prodírali mlhou zpátky ku Praze. Fafejta řídil.

„Když jsem dělával na vnitru,“ řekl a nepatrně odříhl, „tam jsme zkraje jezdili všichni jedině naplech vožralí a nepamatuju, že by se někomu něco stalo. To byly takový léta.“

„Tys dělal na vnitru?“

„Třináct let.“

„Hrabal má výročí, jed' do Kerska a něco vymysli!“ vrhla se na mě šéfka, sotva jsem se objevil. „Do pozejtřka to musí bejt i s autorizacema! Šup, vem si Fafejtu!“

„Vyhnat a předechnat,“ pronesl rozšafně Fafejta, když jsme opět fičeli služebním plecháčem po mlaskavě navlhle vozovce k Lysé nad Labem. Po cestě mi vyprávěl, jak se dal po převratu do služeb ministerstva a jak byly dlouhé, ty roky. A jak měl nedávno nastoupit k nám do magazínu jeho syn, fotograf, profík. Jenže si to těsně předtím rozmyslel, a tak si tenhle řekl Fafejta jako Fafejta, zkusil nabídnout svoje umění místo synova a byl ke svému údivu přijat. Cvakat spouští se sice naučil sám, je amatér. Zato mu neschází nadšení, někdy se takhle sebere, hodí na záda spacák, ponožky, letí za svoje peníze do Afriky, vyleze na Kilimandžáro, aby zjistil, jaká je na Kilimandžáru nálada, všechno si tam vyblejskne, někde přespí, pak stopem na letiště a alou zpátky. Pořád ještě nemůže uvěřit tomu štěstí, že ho to živí. „Někdy se mi, člověče, stává, že takhle někam jedu,“ vykládal do hučení motoru, „je konec léta, já vidím ty jabka, co zustaly na stromech, víš, prostě vidím ty aleje. A je toho na mě tolik, že musím zastavit a jdu se kousek projít, víš, a uplně mi tečou slzy štěstím. Takovej starej, nevím, co blbnu. Vnitro je mlejn na nervy, podobně ovšem jako novinářina.“

Ze zadu se ozvalo zaryčení, kolem nás se protáhla zuřivě hrabající limuzína a zmizela se stříbřitým ohonem v dešti.

„Micubiši chytá myši,“ utrousil.

Spřízněná duše, pomyslel jsem si.

Potom jsme sbírali v listím olepeném polesí zprávy o starém pánovi. V restauraci Hájenka visela na stěně zprohýbaná sukovice, se kterou rád ťukával do podlahy. No já, svědčili pamětníci, tu hůl dědek na někoho vobčas i vzal! Z kuchyně d'ábelsky zasmrděl friták. Poté jsme natrefili na lesní galerii, kde druh s družkou nabízeli s odkazem na čestného občana pŭllitry, kachlíky, samorosty. Střídali se u nich přední výtvarníci, pořádaly se srazy. Herci, co hráli. „V květnu se u nás koná vyhlášená slavnost,“ chlubil se. „Jaká?“ ptal jsem se. „Hrabalovo Kersko.“

Každý tu měl nejméně dvě zásadní historky s Boganem. Ne všichni však byli k zastižení. Bylo sychravo, domy zíraly černými okny do

zahrad, zvonky ztraceně řinčely. Po pěšinách mezi břízami se belhal duch bezprecedentně vyhaslého, prázdnookého, s nikým z živých však nesrovnatelného muže. Pak jsme se s Fafejtou pošoupli k chatě.

Plaňky plotu svítí před bílozelenou dačou, naťukal jsem do notebooku, kde by člověk čekal spíš okresního úředníka na penzi. Plechová vrata jsou zavřená. Doba, kdy uvnitř pravidelně klapával kufříkový consul, je dávno pryč. Stroj však můžete spatřit ve stálé expozici muzea v Nymburce, kde jsou taky k vidění _ _ _ (později doplnit). Vyblejskli jsme Švarnou Tonku a Krásnou Pepinu, to muselo být. A pamětní desku v nymburském pivovaru. Tělnatá kyrysniice z vrátnice na ni extra kvůli nám prskla kýbl vody s jarem, rozmazala špínu koštětem a řekla psovi, který na nás nadšeně hleděl: „Padej, Josef, a nevtovravuj pány.“

Napsal jsem o holi na zdi a o těch dvou, co se živí prodejem ohavných kýčů. Obratem přišel dopis do rubriky čtenářských dopisů: *Dne toho a toho k nám přijel panáček, usmíval se na nás, zapsal si všechny naše nepřikrášlené a pravdivé příhody a nakonec o nás napsal to a to. Nám osobně by to nevadilo, ale s ohledem na světlou památku p. Hrabala a v neposlední řadě i na jinak dobrou úroveň Vašeho časopisu cítíme povinnost nenechat si to pro sebe. Příště, až nás někdo takový navštíví, budeme aspoň vědět, kdy je čas přestat mluvit a vzít do ruky příslovečnou páně spisovatelovu hůl!*

Rozuměl jsem jim docela. Člověk se živí v potu tváře, pak si přiřustí škrabálek a všechno to semele a horko těžko vypointuje a navrch opepří koňskou dávkou štiplavého prášku, protože kdyby neopepřil, vyrazili by s ním dveře. Jak k tomu ti živnostníci přijdou? Napsal jsem odpověď: *Pokud jsem něco podal jinak, než jak jste to minili, velmi se omlouvám. Na druhou stranu jste mě ale nepřesvědčili, že Vám jde o víc než o kšeft, jehož předmětem jsou relativně pokleslé artefakty. Což mi připadá právě s ohledem na světlou památku velkého autora i nadále smutné.*

„Tohle chceš uveřejnit jako odpověď?“ připlula šéfka s pomuchlým čelem.

„Proč ne?“

„Náš reportér se neomlouvá,“ řekla, „eště k tomu velmi!“

„Udělalš botu, uznej to, jedem dál,“ konejšila mě po týdnu cestou z porady. „Litr pokuty je zlatej, mně strhli – i kvuli tvýmu Kersku – tři. To ted’ hod’ za hlavu, Hůlová má další knihu, tak šup, tady máš číslo a volej jí!“

„Musel bych to číst, není čas.“

„Naše Mína to četla, napiš jí a ať ti pošle v bodech, vo čem to je. Do pátku potřebuju Hůlovou, nechci slyšet, že nechceš! Musíš, nikoho jinýho nemám, vyser se na knihu, ptej se, co cejtí jako *ženská!*“

Z toho jsem se vyzul, čehož jsem záhy hořce litoval, když jsem místo toho seděl v promaštěném muzikálovém baru a čekal, v sále bouchala hudba a rotujícími spirálami nasvícený strop se chvěl. Do frasa, vrčel jsem nad sodovkou, zas je to tu. To co mě ničilo už tolikrát. Posléze se zpoza šaten vynořil muž v paruce, hvězda s tváří posetou flitry. Přihlásil jsem se, že já jsem ten. Můžeme, potrásl falešným mikádem a zamrkal, naštěstí ne na mě. Z kouta mu teatrálně ukazovala věčko bledá válcovitá diva. Zapnul jsem diktafon a vybalil otázku: „Jak vzpomínáte na léta s Výběrem?“

„Ono se vlastně nedá říct, že by ta léta někdy skončila, někdy mám dokonce pocit, že naopak, i když nám poslední dobou mnohý vyčítaj, a já to i částečně připouštím, že ted’ máme řekněme trošku takový středoproudácký období, ovšem já na to odpovídám, že je to otázka vývoje a že ve výsledku –“

Rozhovor vyšel s titulem: *POŘÁDNĚ NADUPANÁ LEGENDA*, tvůrčí bonus mojí šéfky.

Abych se sebral, dostal jsem ke zpracování odpočinkový, laskavý materiál, a sice známého Krtka. Krtečka. Kontaktoval jsem sekretářku starého výtvarníka a dostal fůru materiálů. *KRTEK A JEHO AUTOR* (název neměnit, pozn. edit.), napsal jsem úvodem. A za odpoledne jsem měl článek jako víno. *Z 80 dotázaných občanů ve věku od 4 do 40 let jej znalo všech osmdesát.* (Hranice čtyřiceti let byla

závazná, o starších se psát nesmělo, leda když měli moc a slávu, osmdesát dotázaných včetně výkřiků jsem vymyslel u oběda, *Vyrost jsem na něm já i moje děti a vyrostou na něm i vnoučata, South Park na Krtečka nemá, Krtek je zkrátka evergreen!*) *Odpovědí se nabízí spousta*, pokračoval jsem nad čtvrtým kafem, *ale žádná nevysvětluje, proč zrovna jeho černá hvězda září tak vytrvale*. Pak přišel na řadu perex. Musel být aktuální, jinak bych ho dostal k přepsání, třeba i víckrát. *Při promítání půl století starého kousku Krtek a kalhoty zvlhne oko i cynikovi. Když si potom týž cynik zadá heslo Krteček, nestačí se divit, co se dá ze sympatáka s rýčem v zájmu výděлку vymáčknot.*

Hned po vydání se ozvala výtvarníková právnička a oznámila mi, že mě kvůli neautorizovaným informacím zažaluje. A mně teprve dokápl, do čeho jsem štouchl. Vlaky plyšáků, kamiony disků, kazet, knih, až do nebe narovnané kontejnery nacpané sedacími soupravami ve tvaru krtka, tuny tun, mraky počítačových her. Jedna z nich o tom, jak se krtek rozhodne pořídit si autíčko, a protože na něj nemá, musí si na něj napřed hezky vydělat. Nemilosrdně rozjetý byznys.

„Já vim, máš starosti s krtkem,“ utěšovala mě zpoza dveří šéfová, já seděl v kóji a civěl na monitor, ostatně to byl její nápad, dát na obálku titul *KRTEČEK JE MILIONÁŘ!* „Ale na to se vyser, já to dořeším. Ty teď všechno přeruš a jed' dělat rozhovor!“

„Opravdu jste na základce střílel po hercích v divadle skobičky?“

„Ano,“ zněla dopověď.

„Co uděláte po probuzení?“

„Zapnu mobil.“

„Že na měsíci Titanu padá metanovej déšť, tos věděl?“ volala Baruna.

„Ne, ale teď dělám rozhovor.“

„S kym, prosimtě?“

„Zavolám potom,“ odbyl jsem ji. „A kterého svého počinu si nejvíc vážíte jako režisér?“

„Já si ani tak nepřipadám jako režisér, spíš jako jakýsi hledač neprošlápnutých způsobů a cest, jak oživit stará témata. Poslední dobou se zabývám nápadem nově adaptovat Godota s tím, že Godot je ve skutečnosti *dealer*, chápete?“

„Chápu,“ řekl jsem a hlavou mi blesklo poznání, že nás okolní státy vnímají jako relativně pitomý národ zřejmě plným právem.

„Kájíku, přeruš to,“ masírovala mi v příští vteřině ucho šéfka, „skončila porada, musíš přednostně sfouknout malý interview!“

Kde, s kým a proč zase já, ptal jsem se. Ale s jedním divadelním ředitelem, co se nechal namočit do politiky. Šup, šup.

„Dyť mu prej umírá žena,“ namítl jsem.

„Musíš!“

„A vo čem, sakra, když se mu děje tohle?“

„Vo tom! Zeptej se ho, jak mu je!“

Šlo o běžný magazín, jeden z těch společensko-reportážních, středně solidních. O jeden z těch, co se čtou ve vlaku, v posteli. Sladké lži s reálným základem, zdání slušnosti, náznak stanoviska. Dokonce i dopisy čtenářů chodily, všude jinde jsem je musel vymýšlet. *Milá redakce, musím se přiznat, že Váš časopis kupuji dokonce dvakrát – jeden na čtení, jeden pro archív na chalupě, uznáte tedy, že bych tu láhev Jacka Danielse mohla vyhrát já. Milá Marto, děkujeme za přízeň, láhev Jacka putuje opravdu k Vám – alkohol sice není trendy, ale je sexy. A ani moje šéfka nebyla špatná ženská, naopak. Srdce na dlani, žaludek v háji a v přepudrovaném obličejí malá, pokaždé jinak obtažená očka. Někdy křivě nakreslené mandličky, častěji kulaté černofialové koblihy. Dělal tuhle otročinu už moc dlouho, jak jsem vyrozuměl z jejích glos u sklenky. Zvykli jsme si spolu zajít na sklenku po práci, to jest v okamžiku, kdy nám už bylo ze všeho blbě. Seděli jsme v jednom rádobu lepším pajzlu a buď jsme mlčeli, nebo drželi prostou řeč.*

„Koho jsme neměli, vzpomínej.“

„Šmuclera.“

„Nuda.“
„Hejmu.“
„Byl.“
„Buzkovou.“
„Je v Japonsku.“
„Jakuba Bílýho.“
„Toho nikdo nezná.“
„Kabáty.“
„Z těch nedostaneš holou větu.“
„Csákovou.“
„To si děláš kozy.“
„Mikyho Volka, retro medailón.“
„Mrtvý neděláme, závěr z poslední porady.“
„Krajčo.“
„Byl by skvělejší, ale byl. Kdo eště.“
„Nevim.“
„No tak přemejšlej, kdo eště?“

12. Neklid

Mnozí si do toho nenechali mluvit a řekli jen, co chtěli. Jiní na sebe pověděli první poslední, ale při autorizaci se jim to rozleželo a posílali na poslední chvíli traktáty plné maniakálně přezdobených všeobecných moralizmů. Takže se stať musela komplet rozebrat a znovu poskládat, zatímco grafici blili žaludeční šťávy, jelikož to mělo jít před pěti minutami do tisku. Nejčastěji však šlo o předem ztracené klání s chladně nastavenými roboty, používajícími řeč, která při prvním pokusu převést ji do psané podoby tála a rozpouštěla se v škaředě páchnoucí louži. Bývalo mi úzko z té jejich snahy být za každou cenu fajn, zatlouct ty tři vily, manželku v péči psychiatra. Mohlo mi to být fuk, i nejčtenější deníky v republice už vydávaly jen bezmocný lomoz a gramatické a stylistické a faktické chyby dávno splynuly v kalný inflační veletok.

Po práci jsem se zpravidla utěšoval návštěvou Bontonlandu a listoval dévédéčky. U východů vtahovali pupek členové ostrahy a byli povinni odcházejícím sdělit: „Děkujeme, na shledanou,“ pakliže detektor nepískal. Chorche, říkal jsem si, ten by se takhle neponižoval. A už jsem strkal do mechaniky jako první *Mechanický pomeranč*. Po zhlédnutí nejvýše čtyř kusů jsem skočil do kanafasu, spolkl bobuli, zesnul, narodil se, vstal, oklepal se a opět uháněl. Stal se ze mě ideální zaměstnanec, nezastírající, že si potřebuje vydělat na denní porci předražené srandy. Dozajista šlo filmy odněkud stahovat, jenže nebyl čas.

Do práce jsem chodil dokonce s nadšením. Těšilo mě poznávat nové tváře, kruhy, přístupy, lítat jako pošuk, ptát se. Srovnávat, co tvrdili před rokem, co říkají teď. Vymýšlet, kudy na ně, obházet hlušinu, včas vypálit protiargument. Léta, strávená hraním Doomu, se mi bohatě vyplácela. Navíc holky v redakci, z nichž jsem většinu

dne viděl jen kérky na zádech, vystrkující růžky z odvážně vykrojených trik, opravdu nebyly blbé. Každému, kdo si před nimi začal honit šos, to uměly elegantně nandat.

„Včera jsem koupil *Old Boye*,” hodil jsem do vzduchu, během čehož jsem na střídačku přepisoval dva články a sledoval, jak se jeden nezadržitelně přelévá do druhého.

„Jak vono se pozná, jestli film za něco stojí nebo ne?“ zamyslela se první.

„Po premiéře ne, to jsou všichni zmasírovaný, takže jsou buď předem unešený, nebo nasraný,” řekla druhá.

„Neni to daný už scénářem?“ zeptala se třetí.

„Tam nejsou zohledněný nervy s ateliérama, žlučník maskérky a depka hlavního hrdiny,” namítla první.

„Když film zmizne z distribuce?“ navrhla druhá.

„Do kina stejně nikdo nechodí,” mínila třetí.

„Už vim,” řekla první. „Když mi to napíšou v Reflexu, *Old Boy – bomba, Nebohá paní pomsta – slabší vodvar*.”

„Jenže když na to pak koukáš, tak je to pravda,” usoudila druhá.

„Kousla jsem při šukačce do polštáře,” oznámila třetí, „a byl tam knoflík, nemám zub, hele.”

„Fúújó, vypadáš jak prdlá mičudá!” vzplanul mi za zády smích.

„A co teda podle tebe ten *Old Boy*?” vrátila mě do debaty první.

„Sjel jsem ho dvakrát po sobě a nevím.”

„Musíš nejmíň třikrát, jinak to nedává smysl,” sdělila mi druhá.

„Hele, a kdy ty vlastně chodíš spát?” optala se třetí.

„Hned, jak film skončí,” řekl jsem.

Večer jsem si pustil *Old Boye* potřetí.

„Docela se mi líbil, ale stejně nerozumím základnímu sdělení,” navázal jsem příští den.

„Si představ, že seš patnáct let zavřenej a nevíš proč,” udrolila první.

„Zrovna tohle si představit umím,” řekl jsem. „Ale stejně bytostně rozumím jenom jediný scéně, a sice jak ta vpuštěná slečna sedí

ve vagónu metra s tím mravencem. A taky tomu, že jestli mají lidi v Koreji takovýhle vzorce chování, musí se v jádru jednat ve vysoce etickou civilizaci. My jsme proti nim alkoholem rozložený amorální vopice.“

„Biják je podobenství vo tom, jak by to bejt mělo, ne vo tom, jak to je,“ namítla čtvrtá, ta, co většinou mlčela. Ta grafička, se kterou jsem se onehdy muckal u fontány.

„Možná,“ odvětil jsem, „kdoví.“

„Jenže ty asi stejně sleduješ akorát tyhlety mainstreamový pecky, že jo,“ prohodila první.

„Na nic jinýho nemám čas,“ připustil jsem.

„A dobře děláš,“ podpořila mě čtvrtá, „voni ty béčkový experimenty a různý bílý vrány nemívaj dlouhej dech.“

„A jak teda chápeš tu scénu s mravencem?“ tázala se první.

„Když je někdo fest vosamělej, vídá mravence,“ odpověděla čtvrtá. „To přece přímo říká ta holka ze suši baru.“

„Ajo, jách,“ zívla první a protáhla gepardi páteř, až to zapraskalo.

Druhá a třetí byly na obědě. Aspoň to tvrdily, když se vrátily.

Barunčin dárek byl brzy spotřebován. Vzápětí jsem ale natrefil na pár nenápadných bárků, kde se nabízela tovar obdobné ráže. Bylo třeba jen vzbudit důvěru, dát řeč. Pokračoval jsem tedy v jízdě. Víceméně denně. Den co den. Lišilo se jen dávkování. Vypomáhat si takto zvenčí možná není z hlediska širšího horizontu optimální volba. Zato jde o velmi účinnou metodu, jak si uchovat rovnováhu ve městě, kde má 60 procent obyvatel oči jako zahojené průstřely, 20 procent hledí jako zešílejší kousavá zvěř a zbytek sedí u počítače a nevystřkuje nos.

Rozpravy s Barunkou naopak chytily volnější podzimní tempo. Zařekl jsem se, že se jí přestanu plést do života, že se budu chovat jako chlap. Manžel doma z Koreje, zkrátka tak. Nebyl jsem ale moc důsledný. Když psala, odepisoval jsem, když volala, hovor jsem přijímal.

„Ňáký změny v pyšanově osudu?“ ptala se.

„Žádný,“ přiznával jsem.

„Tady taky ne,“ praskal dech na drátě. „Až na to, že jsem teď mnohem hodnější, a přesto pořád málo hodná, a trápí mě, že nevím, jak to ještě zlepšit.“

„Nezdáš se někomu bejt dost hodná, jo?“

„Ale kurva, já jsem vlastně hodná dost! Proč mně všechny věci vždycky směřujou vod prvopočátku do prdele?“

„Zkus ubrat plyn. Volnoběh, volnej průběh.“

„A co se tak při tom volnoběhu dělá? Já ňák nejsem šťastná.“

„Chm.“

„Zavolám jindy, cejtím z tebe neklid.“

„V pohodě, jenom mi došel toaleták, ale jsou tu Hospodářky.“

„Co píšou?“

„Kosmická turistika bude běžná už za šest let.“

„Pokud je vrchol vývoje, že se ňákej miliardář proletí v pasažérský sekci raketoplánu a pouští si při tom v ajpodu starýho Bowieho, tak jsme jako celek v pěkný řiti, vopravdu že jo.“

„A nejsou podobný vylomeniny náhodou jenom prodloužená ruka mýtu? Vyvrcholení mytologie? Nová verze Odyssea?“

„Těžko, pyšo, Odysseus měl cíl, po cestě za kterým si nudou nehty nekousal.“

„Ten měl cíl expandovat, vo to nám dávno nejde.“

„Neni kam.“

„Takže je třeba už vopanovanej prostor vopanovat ještě víc.“

„Zkorumpovat, jinak řečeno.“

„Ale hele, neni koneckonců výhra i pro toho drobnýho pracujícího chrobáka, když si šéf jeho ředitele letí jako superman v rachejtlí? Dobrodiní zbytkovejch technologií?“

„Těžko, chrobák se totiž na to, jak si šéf mastí tágo, koukat musí, ať chce nebo ne. Vodkdy seš takhle sociálně citlivej?“

„Na hajzlu je každej vo stupínek citlivější.“

„Nemálo lidí na něm dokonce umře, tvrdil jeden kardiochirurg u vína. No tak vida, hned jsem šťastnější, že jsem si s tebou směla popovídat. Dáváš mi sílu věřit, že jsem normální hysterická kráva, kolem který je ve skutečnosti všechno v pořádku. Víš, co mi ale připadá zvláštní? Že moc přesně nevím, čím se v tuhle chvíli živíš. Pološéfkujete? Supervizujete? Makáš? Sám sobě šéfuješ aspoň už?“ Její otázka mě zaskočila, nikdy předtím ji nic takového nezajímalo. „Sobě snad jo,“ řekl jsem, „tak jakoby napůl.“

„Óká,“ opáčila. „Zpráva na vodlehčení – že byla většina lesů v Evropě vykácená už v hlubokém středověku, to tušíš?“

„A jak to? Dyť se na ten megahvozď všichni všude odvolávají.“

„To je právě až náš dnešní romantický omyl, lesy a hory a divoký strže byly do 18. století včetně považovány za něco hnusného, nepřijatelného, ideál byly vinohrady, pudlíci, fontány, to.“

„Uvažuji, proč se ke mně takhle podstatný sdělení nikdy nedostalo.“

„Asi proto, že se zatím nikomu nehodilo jako argument.“

Dokázali jsme ovšem vést i jen velmi krátkou řeč.

„Co ty?“ ptala se.

„Loupu pomeranč. Když vidím pomeranč, poznám ještě před tím, než se ho dotknu, jestli bude kyselej nebo ne.“

„Tim nemyslíš mě, že ne?“

„Tim myslím faktický pomeranč.“

„Nikdy se nespleteš?“

„Nikdy.“

„To seš mistr skutečnosti.“

„Který?“

„Já mám, pyščane, na rozdíl od tebe plný brejle tý jedný.“

„Řeklas č navíc, nejsem pyščan.“

„Seš *pyščan* s velkým pé,“ ujistila mě. „A napiš si to, ať to nezapomeneš.“

Občas mě přes den v bdělém stavu přepadaly takové, řekněme, polovize. Takové naivní, a přesto autentické civilní bajky. Autentické ne, spíš naléhavé. Začalo to u tlačítka pro slepce na přechodu u Anděla. Běžel jsem ze srazu s externí příspěvatelkou a kousal do bagety, z níž odpadávaly proužky salátu na chodník, když se před mým vnitřním zrakem počal odvíjet příběh. Pojednával o člověku, který měl na práci uprostřed jakési dočasně zajištěné civilizace vystoupat každý den na středně vysokou, nenápadnou horu s hrncem na zádech, dolít olej do lampy, která hořela v kamenné mohyle na vrcholku, formálně se pomodlit a pak patčhat s bolavými koleny zpátky. Když umřel, ptal se ho úřední hlas na příjmu: *Čím jste se zabýval? Každý den jsem se vzbudil, odpověděl muž, vyšel jsem před dům, vzal nádobu s olejem a stoupal jsem na horu, tam jsem se postaral o oheň, vykonal obřad a šel jsem zpátky. Jak jste se u toho cítil?* tázal se hlas. *Bylo mi vedro a smutno, nebylo nic vidět a měl jsem žízeň,* řekl muž. *Na co jste při tom myslel?* chtěl vědět hlas.

Musel jsem zastavit a počkat, jak to dopadne. Chlapík, co dojídá bagetu a na někoho čeká, normální.

Na sebe, odpověděl muž, *na to, že bych si rád sehnal lepší práci. Jak dlouho jste to dělal?* zněl další dotaz. *Padesát šest let,* odpověděl muž. *To je vše, ozvalo se, můžete dál.*

Bafit se fy Češi umité, říkal jindy bodrý gestapácký komisař zfac-kovanému vlastenci u výslechu, *Hurvajz je Hurvajz, he, he, na fein, to my v Šiši nemáme! My máme nur povinnost to z fás tšeba vymlátyt.* Což byla malá vzpoura nevědomí proti těm našim Sasům. Oba byli z Leipzigu, jak mi prozradila šéfka, která s nimi tu a tam musela zajít na pstruha.

Nebylo to kdovíco, ale mě to plně zaměstnávalo. Kromě toho se občas dostavoval určitý nepokoj. Zdávalo se mi, že cokoli dělám či myslím, všechno má podobu rozmazaného amatérského klipu, ohodnoceného půlkou hvězdičky. Aby se nemohlo říct, že jsem proti tomu nehnul prstem, sehnal jsem si psychiatra a poprosil ho, zda by

s tím něco neudělal. Požádal mě, abych mu během hodiny, kterou na mě měl, vyprávěl, jak jsem do dnešního dne žil, choroby a traumata přednostně. Splnil jsem jeho přání, Chorcheho jsem vynechal. Seděl a nehýbal se, to už byl ve svém limitu, mých šedesát minut vypršelo. Tvář mu visela k zemi. Snažil jsem se vysledovat, jestli dýchá. Zdálo se mi, že ano, pak zase, že vůbec. Načež mi se zasněným výrazem sdělil, že jsem přetažený a že mi píše remeron. Vyslovil to divně mazlivě, chlap, okamžitě mi bylo jasné, co drží v lati jeho. Pumpnul jsem ho o extra předpis na stilnox, druhý recept jsem vyhodil. Později jsem se o něm dozvěděl, že dělával prominentního sexuologa. Postupně mravně rozemnul a zneužil devět pacientek. Prvních osm bylo v pořádku, ty skončily v blázinci. Poslední byla dcera jistého poslance, ta holt neuměla pomlčet. Tak se teď musel babrat v neurózách a poslouchat o tom, jak se nějaké pošahané inženýrce z Podolíz zjevují po nocích skřítki.

Pak byla jedna léčitelka, ta když viděla, že nejsem případ pro ni, že jsem jen takový rychlejší vykuk, uvařila čaj, a zatímco v čekárně houkaly báby, povídala mi o sobě. Kromě běžné agendy měla svého koníčka – vždycky deset patnáct lidí, kteří už doopravdy končí. Za nimi jezdila ke Kladnu, do Pardubic, do vsí, do samot. „Je mám jediný ráda,“ řekla, „protože voni už nic nechťej, a tím pádem maj čas vnímat.“ Jenže měla problém. Když se s ní loučili a vydávali se za čáru, pocítila vždy tak mocnou setrvačnost, že musela volky nevolky kousek s nimi. S kamarádkou lékařkou měla předem domluveno, v kolik a kam má doktorka plus mínus přijet s přenosným nádobíčkem. Zatím ji stihla pokaždé nahodit. „Já tam byla, pane, už tolikrát,“ vykládala ruměná, zdravím kypící, usměvavá žena, „a neumím o tom říct víc, než že mě tady potom brněj tři neděle klouby. A teď se s váma musím rozloučit, ty tam zase vyváděj.“ Je fakt, že se nějaká divně tichá paní už dobrou půlhodinu opírala do dveří bílými kotníky drobných učitelských pěstí, až se překližka vydouvala.

13. Snad jenom ty boty

Sasové, kteří nám nadšéfovali, se možná v tom svém postavení malinko nudili. Měli sklon si pro nás vymýšlet nadstandardní akce, o nichž byli přesvědčeni, že nás potěší. Například jsem od nich obdržel po síti pokyn, abych laskavě zorganizoval podzimní párty pro celé vydavatelství. Jejich vize byla, že my z firmy budeme v bílém, abychom fungovali jako takoví andělé, pohybující se mezi běžnými hosty. Že k tomu bude hrát DJ a že tam musí být hodně V. I. P.

Tady se Denisa, šéfka, projevila jako formát.

„Vyser se na to, Kájo, a piš, já to zařídím,“ řekla. „Ty si akorát sežeň bílý hadry.“

„Kde se daj sehnat bílý hadry?“

„Tak se vyser i na to, já ti dovalim smetanovej smoking po mym mužovi, bude ti větší, aspoň budeš vypadat správně vodvázanej.“

Na mě zbyl úkol sehnat si boty. Vzal jsem doma polobotky, odmastil je v benzínu a nastříkal na bílo. Měl jsem z nich radost. Němec s nejbělejšími zuby si mě vzal na večírku stranou, poplácal mě jako hřebce a řekl: „Jsem rád, že vás tu máme. První dojem bývá nejdůležitější, ale ve vašem případě to, neurazte se, neplatí.“

Co bych se urážel. Dal jsem si s ním koktejl, povšechně porozprávěl a musel jsem běžet, měl jsem promluvit do mikrofonu, než to DJ rozbalí. V půli žvanění jsem si s úděsem uvědomil, že ačkoliv o to ani dost málo nestojím, zjevně podnikám kroky směřující k takřčené střední kariéře. Snad jenom boty mi to lehce kazily. Barva se během přešlapování ošoupala a ke konci večera jsem měl na nohou krápy, které vypadaly jako nějaká hodně odfláknutá pankáčská verze dalmatina.

Začali mě mít za svého, to byla chyba. Díky soukromé rostlinné ležérnosti jsem vzbudil jejich pozornost. Stal jsem se objektem

jejich přízně, za niž byli zvyklí si nechat platit vylekanou oddaností. S mou novou funkcí se pojily různé obřadní úkony. Občas jsem musel přijmout nebo vyhodit korektorku, promluvit do duše grafikovi. Zvládal jsem to dobře, tolikrát mě někdo někde tiskl ke zdi, že mi ty fráze šly samy od sebe. Budu s tebou mluvit na rovinu, osobně mi seš sympatická, ale pracovně to skřípe, to cejtíš sama, hlavně se někde chyt', máš něco, nemáš, tak zkus zavolat na tohle číslo. Odříkával jsem rozhašené pasácké řeči, ze kterých je především jasné, že jim ani sám tlampač, který je pronáší, nevěří. Ani nesmí. Je to jen ritus, pohyb pístu.

Narůstající pocit hnusu jsem měl, ten má každý. Někdy se to až všechno houpalo. Když ale mluvím zase o pocitech, musím říct, jak jsem si dnes a denně připadal. Připadal jsem si jako tenkrát, když mě máma poprvé vzala na koukačku do svatého Víta. Když jsem stál, šestiletý, v katedrále pod barevnými vitrážemi, na hlavě rádiovku, a nemohl se vyrovnat s dojmem z toho plynoucím. Že světlo plus barva rovná se zářivé spočinutí. Že se nacházím uvnitř krasohledu. Svět že je rotující ametyst. A že to tak bude vždycky. Pročpak mi máma v chrámu nesundala rádiovku, nevím. Asi proto, že jsme byli ateisti. Burani, lépe řečeno.

Postupně to došlo tak daleko, že jsem byl v práci skoro pořád. Už ani na filmy jsem neměl kdy. Ráno horká vana, strhnout pachové mosty, hotovo. Potom nadrolit zelenou do vajíček, snídaně, mystérium, neprůstřelná vesta, chrám i tvrz v jednom, spolykat, dopít kafe a šup na tramvaj. Venku nastal podzim. Listí se valilo z Petřína jako hromada křiklavých letáků. V průběhu jednoho z těch až nepřípadně probarvených dnů nastala další rozprava u sklenky s Denisou.

„K věci,“ zachrastila ledem v mojitu. „Je tu nabídka stáže v Lisabonu, neptej se, proč a nač, to nevím. Přednášky, teorie, tejdén praxe v síťovém magáči, dohromady čtrnáct dní. Diety, hotel, hezký holky, boží brendy, co bys chtěl víc. Vid', že pojedeš?“

„Proč zrovna Lisabon?“

„Každý rok je to v jiný metropoli a Lisabon byl asi na řadě, proč? Nemáš to tam rád?“

„Zeptám se jinak, musím tam?“

„Víš, že nemusíš, ale když se na to vysereš, bude to vnímáno jako chyba.“

„Budiž teda,“ řekl jsem, „pojedu. Ale moh bych tě vo něco poprosit?“

„Ty můžeš prosit, vo co chceš, Kájo, kdybys totiž nejel, musela bych já, a já jsem poslední dobou stahaná jak svině. Co bys potřeboval?“

„Přestaň mi říkat Kájo.“

„Proč?“

„Protože se tak nemenuju.“

„Tak se menoval muj třetí muž, ten uměl *výborně* chcát lidem pod nohy. Ty seš mu neskutečně podobnej, hlavně v momentě, kdy se nasíráš kvůli něčemu, co je dávno ložený. Všichni to viděj, jenom ty ne, ty musíš bouchnout, vyhořet, pak je klid. Nechtěj po mně, abych to měnila, já jinak vim, že seš Michal nebo Martin.“

„Tobě se zdá, že chčiju lidem pod nohy?“

„Přinejmenším rozhodně víš, co máš komu říct, a říkáš to tak, jak to ten někdo chce slyšet.“

„To mám teda námět k zamyšlení.“

„To máš námět k zamyšlení do letadla, protože pokuds nezapomněl, tak v úterý letíš.“

Předvedla déletrvající zívnutí, propojené s plejádou drobných vedlejších vdechů. Zavolal jsem jí taxi, přijela bílá mazda, ona se tam skulila a byla pryč. Dorazil jsem zbytek jejího mojita. Byla chyba, že jsem nevyměnil brčko, chutnalo po rtěnce.

Vytočil jsem Barunčino číslo.

„Copak?“ vyhrkla.

„Pod' prosimtě na kafe.“

„Nejsem na takovej zájem zvyklá, no tak jo. Běžim se učesat a ty pověz, v kolik kde.“

V Barakudě se zdržovalo několik náhodných těl. Jeden kývajícím se utřinos, jeden bezbranně mlčící balvan masa. Další prskal majitelce baru do ucha vtipy. Kterým se ona smála tak, že poněkud ukazovala zuby. Do toho bzučely s těstovitými obličejí u sebe dvě dobře živené školačky: „Menuje se Dan, je mu třicet dva, má kouty a možná je vo něco menší než já, pracuje jako kuchař v Irsku a asi má maturitu, chtěl by eště studovat, je celkem fajn. Řikal, že mě obdivuje a že miluje divadlo. Včera se mě ptal, jestli mám ráda násilí v sexu.“ „Tak to je supér,“ bzučela druhá závistivě.

Nenápadně jsme jim naslouchali. Při čemž mě tlačila pod jazykem žádost, kterou jsem nakonec zformuloval. A sice, jestli by nezkusila nějak nenápadně znovu protuknout tu událost, které jsem měl plnou hlavu každé ráno předtím, než se mi do lebky vevalilo biologické svítání.

„Vo co teda šlo?“ najela na věcnou notu. „Jeden z těch pádů, vo kterejch jsem se zmiňovala, když jsme vo tom naposled bavili?“

„Jo.“

„A dál?“

„Ten pobodanej.“

„Tvoje křestní jméno je odteďka Blboš. Znals ho?“

„Ne.“

„Co tě to napadlo?“

„Já vůbec nevím.“

„Tušíš, co s nim je?“

„To je to, co bych rád zjistil.“

Prohlédla si mě. Nikdy jsem si nic nenechal jako tajemství. Jenom jedinou kauzičku, kdysi dávno jsem v duchu absolvoval trýznivou dětskou plotku s jakousi Číňankou, či snad dokonce s Číňánkem. To jsem si nechal pro sebe, mohlo mi být pět. Od té doby jsem bez tajemství.

„Bojím se, že ti nepomůžu, nevím jak,“ hlesla. „Ledaže zkusim vošéfovat, jak moc je kolem toho živo.“

„Vošéfuj, to by mi stačilo.“

„Tak pudem spát a zase zejtra?“ uzavřela večírek Barunka.

Jak to, že to vzala tak v klidu, kroužil jsem hlavou v tramvaji. Jak naopak ožila, oko jí zjasnělo. Archetyp lovce je zjevně pořád in. Ten, co dá ránu, uchčije vzrušením a pustí to z hlavy. Není na něm nic znát. Leda trocha těch nervů. Jenže skutečná nervozita se těžko vykazuje, sídlí ve střevech, ne v rysech. Divák má dojem, že se nic neděje. Což by, jak víme, nešlo. Kde by byl tah na branku.

Doma jsem zkusil *Spalovače mrtvol*, radost jsem z těch salonních metafor ale neměl. *Jména nic neznamenají, sám mně říkáš Lakmé, a ne Marie*. Co pořád s těmi nácičky, žijeme v tom pořád, ani na den to nepřestalo. Ten havelok z tlusté gumy je pořád tamhle na věšáku. Mění se jen metody a cílové skupiny. Proč ale, když někdo někoho zbaví židle, práce, spánku, dětí, rodičů a navrch ho pak za omluvného řečnění exhumuje, proč to tak vábí? Proč se všichni zajíknou? Tak nezní správně položená otázka, taková otázka je obyčejný kýč. Otázka je, proč se zajíknou konkrétně já. *Protože jsem romantik a mám rád krásu, drahá*. České filmy mi zkrátka nešly po srsti, až na těch dvacet až třicet diamantů, které jsem s výjimkou *Intimního osvětlení*, raných Formanů a jedné Machovy detektivky neměl. No to nic. To se jen přese mě v minutě, kdy zabral stilnox, přelévaly takové vlny překotné horlivosti, kdy jsem vyjmenovával a přepočítával, cokoliv mi padlo na mysl. Ostatně jsem to často dělal i při plném vědomí. Nejpozději od základní školy jsem si v makovici bez ustání něco sumíroval, vymezoval a řadil. Příklady by byly hanebné.

Následující podvečer jsem jí zavolal znovu.

„Právě vytáčím tvý méno,“ řekla, „Py-šan.“

„Tak jak?“ řekl jsem bez invence.

„Přijed', nejradši okamžitě.“

Musela slyšet, jak se ve mně zastavily všechny funkce, ovšem hned zase naskočily, člověk je nezdolná mrcha. Horší než tank.

„Přijedeš?“

„Jo.“

Seděla v Barakudě pod věšákem a vypadala, jako by čekala atomový výbuch nad Vyšehradem.

„Tak hele,“ spustila, jakmile jsem zaskřípal židlí, „neposkytují se v tý záležitosti informace, což jasně znamená, že jede vyšetřování.“

Nad stolkem stanula blondýna s napudrovanou tygří maskou. Pod její mikinou se rýsoval podélně rýhovaný velrybí pupek. Morgana, řekl jsem.

„Něký změny v tvym okolí?“ ptala se Barunka.

„Nic, akorát jedu na stáž.“

„Na jakou stáž, kdyžs nic nedostudoval, krtku?“ rozveselila se přece jen.

„Příští úterý jedu do něký rozjuchaný iberiády.“

„Na jak dlouho?“

„Čtrnáct dní.“

„Já jedu v pátek na chalupu, tak jestli chceš, můžeš se mnou. Než tě líznou na letišti.“

Odběhla vyřídit hovor. Nebylo mi nejlíp. Mrkl jsem na displej, jedna nová zpráva. *Zdravím ze zabíjačky, prase se podělalo strachy, a než dostalo ránu, pes mu olízal zadek a hromadu sežral, já vypil s jedním láhev kořalky a pak jsem do něj rejpal, proč má na sobě maskáče, když je na civilce, chvilku jsme se drželi pod krkem, ale srovnalo se to, psal známý z Ústí.*

„Kdo bude na chalupě?“ zeptal jsem se, když přisedla.

„Bud' my dva, nebo jenom já. Ale autobusem, autíčko je nabořený, snad ti to nevadí.“

„Možná bych teda jel, a kde to je?“

„Co ti to řekne, samotín v Jizerkách takovej. Fotr ho koupil, když nás vopouštěl, jako fešácký vodstupný. Chtěl bejt gentleman, jenže to neustál a začal tam po nekonečným pozičním vyjasňování jezdit taky. Každěj měsíc se po telefonu doladuje rozpis návštěv – kdo nařeže a srovná dříví, kdo zpracuje angrešt a jabka.“

Doma jsem sbalil ruksak a pustil si *Lisabonský příběh*, který jsem si s jistým sebetrýznivým podtextem narychlo objednal v internetovém obchodě Brouk. Klasika, movie o skeptickém cizinci. O chlápkuvi, jemuž je nevysvětlitelně práno, každý se s ním z fleku baví. Nemusí toho moc předvádět, aby mu kdekoli, kam vejde, padly k nohám veškeré sympatie. Jeho hlavní kapitál spočívá v tom, že si v klíčovém okamžiku oholí strniště a nasadí kšilt, aby následně ukočíroval vyznání pozdní lásky na terase. Na závěr si dva zastydlí fachmani přihloupě hrají s kamerou a mikrofonem, šlak aby do vás! Na spravení chuti jsem šoupl staré dobré *Fargo*, chyba byla, že jsem ho sjel i s bonusy. K husí kůži mi bohatě stačila modř zasněžené Minnesoty, stačilo mi havraní písmo stop, táhnoucí se za vystresovaným mamlasem, kráčejiím k zamrzlému autu. Bonusy jsou na nic. *Fargo změnilo můj život*, připouští vyvalený herec a spíná prsty, které znají manikúru, do čehož se z nejasných důvodů pochechtává. Proč to mám vědět?

Možná to vypadá, že mi není nic recht. Naopak, propadal jsem těm příběhům střemhlav. Například tajemný chčijící panáček *urinol* z padesáté šesté minuty a šestačtyřicáté vteřiny Wendersovy story mě rozesmál, až jsem se poslintal. Pak jsem šel spát. Sen mě přemísťtil do vysokánské prázdné místnosti. Prázdné docela ne, u zdi stála řada kameninových van, v nichž se máčela, jak se mi zdálo, jakási těla. „Ted' musíš bejt statečnej,“ pronesla mi do ucha moje matka, ta tam nebyla, jen její hlas, v mých snech běžný. To teda nebudu, řekl jsem si, a radši vypadnu. Jenže se zvenčí blížily několikery kroky. Slyšel jsem kašel a smích. „Podělat se strachy, to ještě nic nenííí,“ dýchł mi do eustachovy trubice Karel Höger. Trochu mě tou dobou obletovaly, přiznávám, všelijaké lehčí můry.

14. Vylisováno jest

Voda kapala z větví, razila si cestu skrz nacucané vrstvy kořínků a jehličí a brala s sebou listí a mrtvý hmyz. Čůrky se slučovaly do stružek a v potůčcích bystře plynuly do údolí, kde se vlévaly do potoků. Díky tomu hrozilo každoroční zaplavení návsi. Ve smrčinách se držela těžká vůně hřibů, ale v plesnivých muldách rašily jen pavučinami obalené prašivky. Stoupali jsme vzhůru a zapadali v mokrých botách do struh a výmolů. Minuli jsme rozbořenou vodní elektrárnu. Zpod okraje lesa nad námi vykukovala řada omšelých pohraničních pevnůstek, ne nepodobných lidským lebkám. Barunka soustředěně šluškovala chesterfieldku.

„Máš to s sebou a vezmeš mě tam?“ zeptala se.

„Mám, ale nevezmu.“

„Proč ne?“

„Protože seš máčo sama vod sebe, nepotřebuješ to ničím vylepšovat,“ řekl jsem. „To je atraktivní jenom pro nás jedince se sníženým prahem citlivosti.“

Prošli jsme lesem a před námi se otevřela říjnovým sluncem jakž takž vyhřátá louka. Brodili jsme se metlicemi a suchými stvoly řebříčků. Znenadání se zachovala jako útočící chobotnice – než jsem stačil cokoli postřehnout, obalila mě rukama nohama a stáhla do chrastivých lodyh. Chtěl jsem to verbálně srovnat, ale na ústa se mi přitiskly rovné, umíněné rty, přes to se sesypaly vlasy, měla takové středně světlé, šílencecky bohaté kadeře. Podle všeho jsme se líbali.

„Vida,“ řekla, „jsou v nás eště ňáký rezervy. Vezmeš mě tam teda?“

„Ne.“

„Řeknu to jinak, potřebovala bych dosáhnout toho, abys mnou nepohrdal. Jen trošku úcty, jak říká Stallone. Vobyčejnou slušnost.“

Chci, abys mi taky jednou ukázal, co máš vevnitř, ty máš tu mojí dušičku na tácu furt. Dokaž mi, že mě bereš vážně, víc nechci.“

„To chceš najednou asi pět věcí.“

„Elementárních, brouku.“

„Málo tě lidi berou vážně, jo?“

„Málo z těch, který jsem potkala. A ty mi teď navíc nemůžeš moc odporovat, poněvač vim něco, co bych asi vědět neměla.“

„Jinak mě jako bonzneš, nebo co?“

„To bych si nedovolila ani naznačit, za koho mě máš?“

„Teď zrovna nevím.“

„Jsem vobyč neurotická – dva roky si uberu – čtyřiaadvacítka, která potřebuje, aby sis na chvíli dřepnul, jak se říká, na opačnou miskú vah. Chci se zhoupnout, dál tě nebudu otravovat.“

Stáli jsme u trafostanice, z jejíhož nitra vyvěral nepokojný prasťot. V dálce se pásł kůň a nervózně hrabal svalnatou kýtou. Postavil se na přední a dvakrát vykopl. Potom se uklidnil a dál škubal obrovskou hlavou v roští.

Když jsme se vrátili z procházky k domu, nanosil jsem polena k ohništi pod rozvalenou kamennou zídku. Potom se šla Baruna osprchovat, běžná hygiena. Po ní já. Zatáhl jsem za sebou závěš, abych nezlil podlahu. A vidím skrz matný igelit – otvírají se dveře, ona vchází. Jako v té scéně z *Psycha*. Přistavila si k vaně židli, umístila popelník, cigarety.

„Nevadilo by ti, krtku, kdybich se dívala, jak se sprchuješ?“ zeptala se.

Odhrnul jsem závěš, abych nevypadal jako vůl.

„Co by,“ řekl jsem. Ty seš teda pořádně švihlá, říkal jsem si.

Kouřila, odklepávala popel a přihlížela. „Ty si vytíráš pupík tyčkou na uši?“ podivila se.

„To byl malej testík tvý zvědavosti. Jak ty si meješ pupík?“

„Nijak, já bych se počůrala, mám to tam citlivý.“

„Teď bych si normálně umyl pytlík, ale s ohledem na tebe to vynechám.“

„To jsem ti vděčná,“ hleděla mi do očí. „Já bych se asi musela smát, což nechci, chci tě brát vážně.“

Regulární pomalá ofenzíva, obrněnce postupují lesíkem, prach a suché jehnědy víří vzduchem. Pohůnci, zlití vodkou, nesou naolejované kulometry.

Našel jsem vajíčka, máslo bylo též. Nadrobil jsem dost, abych ji o nic nepřipravil. Kuchyní se rozlila přesně definovaná vůně. Barunka tichounce srkala čaj. Měl jsem před očima satisfakci, kdybych o ni stál. Ztělesňovala nejistotu. Nevěděla, jestli si nevydupala něco, do čeho se jí ani dost málo nechce. „Máš postavu jako přeje-denej lachtan,“ podotkla jen tak mimochodem.

Seděli jsme u ohně, dřevo praskalo. Měli jsme na sobě pilinami pokryté svetry z místních zásob. Ze sadu, který jsme měli za zády, táhl chlad. V údolí hlasitě bublal potok. Baruna se choulila do sebe. Následkem přemrštěného očekávání začínala být zklamaná. Slunce k nám otočilo temnou večerní tvář a počalo vyvrhovat dlouhé jazyky magmatu. Obklopilo nás nejčervenější světlo ze všech možných.

Barunka byla téměř průsvitná. Poulila oči na všechno kolem sebe a tvrdila: „To, to, to je úplně normální, co vidím, já čekala kdovíco. To je na hovno, radši bych si chtěla dát víno. Vono je to na muj vkus až moc hluboce modrý. Já se totiž bojím.“

„Jen se boj,“ chválil jsem ji. „To je nejnormálnější ze všech strachů, hrůza, ve který němý tváře žijou celej život. Je všude kolem. Nauč se pořádně bát, uvidíš, že to pak zmizí.“

„Učím se teda pořádně bát,“ cvakala zuby. „A už to myslím i umím, teď, teď. Kdy přijde to zmizení?“

„Co nevidět. Můžeš si zatancovat, setřást to, nebudu koukat.“

„To bych si připadala jak trapnej maňas pro turisty. Ale chtěla bych se kousíček projít, doprovodíš mě? Jenom támhle k tomu stromu, to je švestka. Tak teda k tý švestce.“

Udělalí jsme čtyři kroky.

„Díky, stačí,“ řekla. „Dál to neznám, vrátíme se.“

„Pod' k tý švestce aspoň, tady to znáš, to je vaše zahrada.“

„Neznám. Žádný vaše neexistuje,“ rozhodla se.

Sedli jsme si opět. Žhavé plíce ohniště vykašlávaly snopy jisker. Pod zídskou intenzivně kmítal tisový keřík. Rychle a energicky. Ve spodní části sadu stál mlčící dav. Doufal jsem, že si jich nevšimne.

„Ty tam jsou vod doby, co umřela moje máma,“ podotkla. „Mívala tam lehátko, ležela a četla. Jsou to dva měsíce. Pak jsme ji tam rozprášili, chtěla to.“

„Co četla?“

„Knihy.“

Nemusel jsem příliš zaostřovat. Mezi kmeny ovocných dřevin dole u plotu prodlévala skupina postav. Pohybovaly se na místě, jako by šlapaly vodu. Pomalu, strašně pomalu.

„Nechceš k nim jít a něco jim říct?“ navrhla zmužile. „Třeba by se to tím vyřešilo.“

„Radši bych je nerušil. Tys jim někdy něco říkala?“

„Já je především nikdy takhle jasně neviděla. My je asi fakt rušíme, neměli bysme tento? Třeba jít?“

„Eště vydržme, budem si jen tak broukat a uvidíme,“ řekl jsem a opravdu jsem se hodně snažil, aby nezaslechla ten ostrý třešřivý chorál, který ve mně zněl.

„Trošku se taky bojíš,“ řekla s radostí v hlase. „No tak zabroukej.“
Mámo, mámo, mámo, už se stmívá, málo, málo, málo času zbývá,
zazpíval jsem.

Otřásla se a naznačila rukama ne, ne.

„Promiň,“ řekl jsem.

„Já skoro nedejchám,“ pošeptala mi, „já se bojím tak, že jsem si právě ucvrnkla do kalhot. Voni sem, pyšane, přicházej.“

To už jsem ztrácel rozvahu taky. Baruna to umí, musel jsem uznat, kam se hrabe Arnošt. Žádné kejkle, žádní vymodlení mrzáci,

prolétávající nad dvorkem jako sušení netopýři na nitích. V břiše mi vyrostl tvrdý gumový zvon strachu. Přicházelo něco, co bylo mnohonásobně znalejší světa než my. A ta znalost spočívala v něčem, co nebylo ani trochu nastaveno tak, aby to bralo ohled na lidskou duši. Duše nebyla v centru zájmu.

„Voni, pyšane, stojěj už tady u švestky,“ škytla.

Zvedli jsme se a pomaloučku odcházeli do kopce k temné mase domu. Měli jsme lehké nohy. Přesto se zdálo, že nejdeme dost rychle. Vzpomněl jsem si, že tenhle typ sdílené hrůzy je součástí drtivé většiny dětských her.

„Třeba se jenom chtěli vohřát,“ řekl jsem, když jsme za sebou zasunuli směšnou závoru z prkýnka.

„Co bys dělal, kdyby šli za náma až sem?“ chtěla vědět.

„Asi bych se posral.“

„A mě bys tu nechal s nima, to je prima.“

„Tak jsou to známý tvojí matky. Ale hlavně – kdybych se posral, tak to neznamená, že zmizim.“

„A co teda budem dělat?“ ptala se.

„Lehneme si na gauč,“ navrhl jsem.

„Nevadí, že je tak zelenej?“ váhala.

„Jinej tu není.“

Opatrně ho zkusila zády. Tvářila se, jako když klesá do jezera. „De to,“ hlásila. „Von není zelenej, nýbrž petrolejovej, což je moje zamilovaná barva. Vode dneška jí myslim budu mít eště radši, a v dost. Je to stokrát hustší, než jsem čekala, zlatej trip. Dokdy to má trvat?“

„Eště tak šest hodin.“

„To asi nezmáknu,“ řekla suše. „Ale co je teď potřeba vyřešit, je, že zůstala vodemčená kůlna, zvlád bys tam dojít?“

Vnímal jsem to podobně, dům byl zranitelný, dveře tenké, o oknech škoda mluvit. Vydal jsem se popsáním směrem. Místnosti se postupně zhoršovaly. Garáž, naplněná troskami motorů a hadicemi, byla

jednoznačně plná zášti. Což zdaleka nebylo nic proti tomu, co mě čekalo na konci. Z vrat, v nichž jsem měl za úkol otočit klíčem, na mě zíral obří Marilyn Manson. Plakát, to mi mělo dojít až příští den. Co jsem před sebou viděl teď, přesahovalo všemi směry hranice možného. Když jsem se vrátil do kuchyně, seděl na dlaždicích pod lampou kompaktní živočich, poskládaný z článků, klíštěk, drápků a lysého nažloutlého zadku. Studoval jsem ho ode dveří.

Baruna měla oči jako talíře. „Ten je, vid’“, špitla. „Pudeš ke mně, nebo to vzdáš? Já bych na tvym místě nešla.“

Vzal jsem to při zdi, vyprovokovat byť drobný pohyb organismu se mi nezdálo žádoucí.

„Ty seš nad věcí, von ne,“ hlásila. „My bysme ale potřebovali, aby to bylo navopak.“

„Co jsem to za chlapa, vid’“

„Zatims mě nezklamal, vážim si tě. Jestli si tě budu moct vážit dál, je na tobě.“

Ta, ke které jsem měl za úkol dojít, byla veliká popraskaná panna, spočívající na kanapi se zkříženýma rukama. Možná příšernější než ten pavouk. Ohlédl jsem se po něm, podlaha prázdná.

„Je pod kanapem, uuu,“ potvrdila. „Já myslela, že takhle velký noháči žijou nejbliž v Africe. Kdyby ses moh vidět, jak teď vypadáš, už by ses nikdy nepodíval do zrcadla.“

„Tak mi to popiš.“

Mohl jsem sledovat, jak hledá slova. Slabikovala. Postupně odvrhovala výrazy.

„Seš někdo nepopsatelnej,“ řekla nakonec. „Vylisováno jest.“

„Cos řekla?“

„Slyšels dobře – vylisováno jest.“

Barunka odfukovala, levá ruka jí trčela do vzduchu jako zmrzlému vojínovi, pravou si držela čelo. Nacházeli jsme se v prázdné podkrovní místnosti, jen válenda, kde ležela ona. A křeslo, v němž jsem

vězel já. Vstal jsem, shodil propocené hadry, sešel dolů, natáhl suchý svetr. V kuchyni jsem objevil televizi, pod ní polici s filmy, večer jsem si jich nevšiml, proč bych taky měl. Disky byly popsány stejnou rukou jako ty v jejím bytě. Pustil jsem si Burtonova *Eda Wooda*. Zkusil jsem z něj mít stejné potěšení jako vždycky předtím, ale senzace nemohla být větší a nemohla být ani menší, šlo o dovršený zázrak ryzí nostalgie. S úvodním záběrem mě naplnila slast z plynulé jízdy kamery. Moje receptory to milovaly. Zestárlý a zmačkaný Martin Landau, bezradně stojící nad bazénem s gumovým hlavonožcem. Dejte do toho život, volá režie, omotejte se a zmítejte se! Akce! A tak si tedy dramaticky nalíčený kvakoš lehá do studeného žabince a klade na sebe ochablé čurce. A jakoby s nimi zápasí.

Usedl jsem na uzounkou lavičku před domem a nechal v sobě biják doznívat. Protože exces, to je ono! Jedině ten není rozebrán, vytěžen. Iracionální výmyk, kázal jsem šedým chaloupkám na protější stráni. *Pull the string!* Jen maniaci se, často v příkrém rozporu s vlastními ambicemi, vymykají popu. Oni jediná nebudou rozprodáni, respektive budou, ale nezničí je to. Respektive zničí, ale o něco důstojněji. Respektive spíš mnohem hůř, jelikož nejsou schopni nadhledu, kterému se říká cynismus.

Ozvalo se zívnutí. Slyšel jsem holku, jak sestupuje po schodech. Jak neslychaně pomalu našlapuje. Vrz. Vrz. Stanula ve dveřích.

„Spala jsem jak vyždímaná,“ vydechla.

Hleděl jsem na její bosé nohy. Na lýtka, oškubaná holicím strojkem. Konečně jsem viděl, kdo je Barunka. Popocházela, žbluňkala, hlučně močila, kloktala. Pak mi strčila do ruky malou červenou knihu. „Skvělý, to si přečti,“ řekla a šla ještě hodit ucho. Matrace vláčně zaskřípěla pod dívčím tělem. *Jdu pryč, řekl Ferrer, opouštím tě*, četl jsem. *Všechno ti nechávám, ale jdu. A protože mu Suzanniny oči uhnuly, nasměrovaly se k podlaze a bezdůvodně se zastavily na elektrické zásuvce, nechal Felix Ferrer klíče na polici u vchodu.* Příliš jsem nechápal, o co běží, knihu jsem však přečetl včetně

závěrečného slova překladatelky. *Dost citací*, vybídla mě, *vrátte se k textu a vychutnávejte*. To mě zarazilo. Sotva to jeden dolouská, už se mu beze všeho podsouvá, že by to měl číst znovu?

Odložil jsem publikaci, napil jsem se a šel zkontrolovat bojiště. Zahrada vyhlížela v denním světle normálně. Polena tence čadila, nikde nic mimořádného. Vrátil jsem se do domu, vyběhl tiše po schodech. Nespala, koukala na mě. Bezodkladně jsme se spojímali. Rychle a jaksi nepatřičně. Klepali jsme do prkna pelesti jako vrtičkosti, psali nohou po zdi. Ách, éch. Jenže to bylo ze všech stran zbytečné, ploché, liché, nanicovaté, schematické, nijaké.

„Já vo tohle nestála,“ upozornila mě, když jsme skončili.

V peřinách cosi zvláště mdle zavonělo. Postupně jsem vyeliminoval možnosti, až jsem dospěl k jejímu podpaží. Přičichl jsem, bylo to ono.

„Smrdim ti,“ ozvala se.

„Naopak, voníš mi jako cukroví, co mi kupovala babička, říkalo se mu undrholt.“

„Undrholt, to bylo v Německu?“

„Aspoň vidíš, že se mnou neni vo co stát. Navíc máš muže.“

„Toho nech stranou, ten sem teď nepatří. Undrholt, jářku, to bylo v Německu?“

„V Trhovym Štěpánově.“

„Ty seš z Trhovýho Eška?“

„Z Prahy.“

„Jo, jasně,“ řekla. „Bude ti čtyřicet, máš figuru plyšovýho medvěda, a já tě přesto zbožňuju. Chtěla bych s tebou bejt, ty se mnou ne, nic neříkej. Já jsem ráda, že to tak je, poněvač bych to chytla, dát se do kupy s fetákem.“

„Je to tak, pyšulo, seš naklepanej dennodenně,“ dodala. To už jsme se pohupovali na zadním sedadle autobusu.

„Rozkouskovanej, těkavej,“ doplnila při průjezdu Turnovem. „Nechápu, co na tom máš, dyk je to strašný.“

„Je to takový, jaká seš ty.“

„Je to takový, jaká jsem já?“

Drobně laborovat s osvětlením bylo její.

„Přesně takový,“ dosvědčil jsem.

„Takže jsem strašná.“

Slušně mezi námi zajiskřilo. Proč, náno umíněná, furt couváš, vyletěl bych. Já *jo*, ty *ne*, já *ne*, ty *jo*. Co je to za blbou, provařenou hru? Jenže to nešlo, v buse. Ječeli bychom. Na skále nad silnicí, po níž jsme klesali do údolí s dýmající továrnou, dřepěl na bobku starší člověk v nátělníku. Na hlavě měl bohatou čelenku, která mu splývala mezi lopatkami. Modrá, červená, žlutá pera. Hleděl do lesů, nevší-mavou tvář svisle přeškrtnou zvýrazňovacím fixem.

„Indián,“ podotkla. „Ten tady sedává vod roku 1999 každý odpoledne.“

Byl jsem pyšánek, pyšan, Karel, Kája, Michal nebo Martin, krtek, pavouk, Pyščan s velkým pé, Blboš a feťák, paměť byla teď kupodivu můj nejostřejší nástroj, funkční nesoustředěnost a paměť spolu nemají co dělat. Rozhodl jsem se, že se nehodím marod, jak jsem plánoval, a že do toho Lisabonu poletím. Nechat to uklidnit, vyšumět. Prahu beztak dusila inverze. Už celé týdny se nikdo pořádně nenadechl.

Když jsem zahýbal do ulice, kde bydlím, přešlapoval před večerkou párek rozložitých hejsků ve sportovních soupravách se stříbrnými lampasy.

„Ty ve, jaktože nejseš v páře, ve?“ povídá jeden.

„Ty ve, protože za chvíli dělám naftu a nechce se mi tankovat, ve,“ na to druhý.

Pondělí večer.

Pustil jsem si *Ukradenou vzducholod'*. *Lod' ahoj!* Na letišti jsem měl být v jedenáct dopoledne.

15. Modelo

Kontinent pokrývaly mraky. V mezerách mezi nimi byla k vidění zvrásněná údolí a rozbrázděné hřbety, ovinuté meandrujícími silničkami a stezkami. Dveře letištní haly mě vypustily na chodník a já se rozhlédl. A v tu chvíli se mi rozsypal celý dosavadní systém. Od mládí jsem hrál nepřetržitě sám se sebou nevinnou hru, spočívající ve škatulkování příslušnic populace do kategorií a podsekcí, do nebíček a do pekel o mnoha kruzích a patrech, souviselo to, zjednodušeně řečeno, se sexem a šlo o úplnou ztrátu času. A tenthle zacyklený strojek se mi tu na fleku zavařil a navždycky zadřel. Okovy spadly. Město bylo přeplněno bezchybně tvarovanými, klidnými, fenomenálně přezíravými krasavicemi. Nastoupil jsem do prvního busu a vystoupil v horní části rozlehlého náměstí. Jeho prostředkem postupoval vzhůru hustý dav. Mával prapory, houpal se, vyhazoval k nebi les rukou, skandoval. Posadil jsem se na židli, jež patřila, stejně jako zbytek zahrádky pod platanem, pohyblivému chlapíkovi, a objednal si brandy. Demontrace se valila kolem. Ti se bušili v hrud', tamti hrozili nebesům, za nimi mlčky rázoval šik vychrtlých pánů v chocholatých stejnokrojích. Pak šla jakoby sama pro sebe vřeštící dechovka. Megafony, řev. Další vlna flagellantů.

Když to pominulo, vyrazil jsem na obhlídku. Lezl jsem uličkami jako kocour po okapech, usedal na okraje kašen a vyvracel si krk. Nade mnou se proplétaly věže, nakřáplé kupole, krkolomně kroucené komíny, hradby, roury, minarety a napůl utržené filigránské balkóny a lávky. Koruny statných listnáčů byly obsazeny tunami hřmotících holubů, kteří žuchli na dlažbu, kdykoliv se odněkud vykutálel drobek. Z tlamy katedrály se vyhrnula svatba, podporovaná válečným dýmem kadidel a hukotem varhan. Z davu se vydělil kolenatý hošík, došel ke mně, sedícímu na trusem potažené lavičce,

a předal mi celofánový sáček. Vyrobil jsem na tváři úsměv, jenže to už pochodoval zpátky. V pytlíku byly suché, tvrdé fíky. K moři jsem se ani nedostal, pokaždé jsem ho minul. Vyhledal jsem příslušný hotel, přihlásil se, vyjel zdviží, odemkl. Pokoj byl prosycen voňavkou takového kalibru, až to podsouvalo tezi, že zde některý host zůstal déle, než měl, nakonec se to nemůže nestávat. Puch rozkladu, přeřvaný kanystrem růžové esence. Hodil jsem saky do skříně a vypadl. Obešel jsem tři bloky, dal si víno a rybičky a šel spát. Nic nepomohlo, že byla okna dokořán.

Dopoledne jsem jel hledat adresu, kde jsem se měl zúčastnit zahájení. Našel jsem skleněný dům, v něm chodby, na nich činorodé, nepředpojaté lidi. Díky nim jsem našel sál číslo 19. V lavicích auly seděla padesátka účastníků. Na pódiu křesla, v nich muži jako z reklamy na camembert a sebejisté ženy. Jedna z nich hovořila do mikrofonu. „Vítáme pana toho a toho z Prahy,“ trefila se, „jaká byla cesta?“ Řekl jsem, že krásná, zapleskali mi a mluvilo se dál. Překvapení přišlo, když nás závěrem vyzvali, zda bychom mohli chodit po jednom na pódium a malinko o sobě poreferovat. Ti přede mnou říkali, kolik mají bratrů, sester, kde všichni studují a jak jsou rádi, že to mohou říci právě tady.

Přes mikrofon jsem spatřil ty, s nimiž budu muset dva týdny nějak vycházet. Dvě řady zdvořilých hochů s podivně křivým šklebem. Zuřivě hledícího brontosaura s výbušně plavým plnovousem. Bláznivě mladé holky. Jakési Egyptany v brokátu. Černošku s vlasy až na zem. Tvarohovou děvku s úzkou tváří, která si dělala bez přestání poznámky. Poskládal jsem symbolistický kec o horských pěšinách, co se po nich chodilo tak dlouho, že jsou vidět až z oběžné dráhy. Po mně přiskákala na plato kávová holčička, rozházela náruč úsměvů a oznámila plynule portugalsky, že zrovínka přiletěla z Měšiku. Portugalsky tu mluvili, jak mi docházelo, všichni. Možná to byla podmínka, pokud ne dokonce cíl. Nějaký v podstatě jazykový pobyt. Což moje přiožralá pražská šéfka přehlédla. Jako vždy, šup, šup.

Obdrželi jsme rozpis akcí a byli z jedné vody zváni na zahajovací párty, kde jsem se pokusil navázat kontakt s mexickou dívkou. Byla plná medových zámlk, stačila mi jen říct, že je ve skutečnosti z Kuby a že se všichni pleteme. Pak vyskočila a šla tančit, já seděl. Poté jsem si nad stolem s naaranžovanými potravinami potykal s vousatým titánem. Zajímalo ho, jestli poslouchám Front Line Assembly. Zná-li ty jehličky a dráty, tyčinky, fólie, plíšky, ty gigabytové rákosiny. Zná-li to prodírání křehkým kovovým roštím. „A jak dobře!“ přisvědčil jsem. Zabzučeli jsme si pár motivů. Tlustoch překrásně tence cvakal vidličkami o mísu, o konvici, ťukal do sklenic a talířů. K tomu buchal loktem do zdi, až sádrokarton duněl. *Lies and lust and hate, in the end it's too late*, frázoval. Já bučel základní melodii. Všichni se k nám potočili. Možná by nás teď i vzali mezi sebe, když jsme takhle funny. Jenže my už měli onačejší zábavičku, dávali jsme dohromady seznam alb včetně kompilací. Re-wind, Implode, Corroded Disorder, vyjmenovávání mi vyhovovalo. Když jsme skončili, mávl jsem na něj a šel jsem pryč. „Bruf!“ pozdravil, sroloval plát masa, otevřel chleběárnu, vložil a rozhybal slunný plnovous.

Ráno jsem se z voňavého pokoje odhlásil a vypravil se shánět jiný bivak. Hotýlek vedle hotýlku, vybral jsem si ten, před kterým mě přepadla škytavka. Ulice se jmenovala Rua das Portas de Santo Antão, taková naše Zlatá ulička, jen delší a víc rybích ocasů na zemi. Penzión se nazýval Modelo. Dole síň, z níž vedly vzhůru nevídaně strmé schody. Stoupal jsem po nich a přidržoval se nejohmatanějšího ze všech zábradlí. Nahoře četla černá recepční s pochybovačně vysunutým rtem Elle. Ptal jsem se po volném roomu. „Look,“ houkla vlahým hlasem a vtiskla mi do ruky klíč. Postel, skříň, umyvadlo. Lehl jsem si, vstal a šel oznámit, že zůstanu. „Yes,“ řekla, otevřela knihu hostů, vědoucně se usmála a uchopila časopis. Vyvěsil jsem hadry na ramínka a postál na balkóně, pod nímž nějakí Galové polykali talíře krevet. Krkali, trumfovali se, repetili. Ulice končila v dálce vítězným obloukem, za nímž se už zdálo být moře, respektive říční

ústí. Co na mě udělalo silný dojem, bylo nebe. Zelené slunce na zelené obloze, klobouk dolů. Pyšné střechy a nad nimi zvonec ticha.

První nocleh byl rychlý. V šuplíku nočního stolku jsem našel leták s Che Guevarou. Připevnil jsem ho nad postel. Co, ty bolševiku. Nestane se z člověka manekýn jen tak mimochodem, to mi nevykládej, ty jezukriste mazochistická, střelbyschopná. Ušiki miky, řekl jsem mu. Ušiki miky by řekla Barunka. Ulehl jsem. Na stropě nad mým břichem seděl rozměrný brouk. Vzal jsem slovník a nalistoval: *escaravelho, insecto coleóptero*.

„Ty jsi iškaravélju,“ oslovil jsem ho. „Ézum inséktu koleóptru!“

Zašermoval tykadly, ale nehnul se. Nechal jsem ho být a usnul jsem. Vzbudil mě jakýsi z dáli přicházející ruch. Třískavé rány, povyk. Šarvátka skákajícího a řvoucího gangu s policií. Občanská válka, převrat, lynč, tak to znělo. Ryk, snad i výstřely. Zjitřeně halekání, vztekly bezdechý smích. Obalen dekou jsem stál a civěl z okna. Domy měly barvu telecího masa, dlažba se mastně leskla. Povyk dorazil pod okno. Prachobyčejní popeláři. *Bom dia*, dobré jitro.

Odporoučel jsem se na první přednášku. Našel jsem prosklenou budovu, usadil se v aule, rozdal dvě tři kývnutí. Kamarád, co taky poslouchá FLA, chyběl. Po pódiu běhal neúnavně drnčící kozlík s pichlavou bradkou a něco vykládal, objasňoval. Říkal něco jako: „Média jsou víc než kdy předtím kolektivním dílem, práce v nich však paradoxně vyžaduje upřímné a vášnivé fanatiky individualismu.“ Seděl jsem, poslouchal, sledoval video a bylo mi jasné, že se z toho brzy vyvléknu. Byl jsem zvědav, jak. Žádné lži, pokud možno. Trochu čestně. Třeba bych mohl zrovna takhle sedět, studovat profil mexické dívky, potom malounko zívnout, zvednout se, odejít a už se nevrátit. Nechal jsem na desce otevřený prázdný blok, zvedl jsem se a šel.

16. Bon voajáž

A tak jsem uvízl s prstem v nose na balkóně, podobně jako onen neholený nostalgik z Wendersovy demonstrace tichého vzdělaného evropanství. Na rozdíl od něho jsem měl nohy v cajku, začal jsem se tedy procházet. Špacíroval jsem, šlapal, loudal se, posedával, nastupoval, opíral se, vyskakoval, zdravil, koktal a šel zase dál. Zíral jsem a všechno si ukládal do paměti, jako kdyby mě to snad mohlo zachránit. A taky že mohlo, takováhle jinakost. Stížen během popocházení jsem míjel výlohy krámků, zavalené do výše člověka šnekovými převody, pružinami, řetízky, kolečkovými zámky, ozubenými koly, plechovými nosorožci, slonovinovými střenkami od kdovíčeho a kovanými nákončími kdoví od čeho, hotové hodi nářské sluje. Míjel jsem obchody s výklady zaplněnými bledými koleny, růžovými srdci, nachovými játry, namodralými řadry, plícemi, jazyky, čelistmi, pannami, krucifixy, maketami žaludku, vše z vosku. Zakoupit a zanechat v kostele na vyhrazeném místě, aby nebylo pochyb, co je předmětem prosby. Konečně jsem viděl, v čem tkví ona chrupavčitá úpornost katolicizmu. V názornosti. Ulicemi táhly uhrančivé kurvy s napruženými prsy, útočné parádnice, způsobující lehkou mdlobu už pouhým pohledem, a bez okolků chytaly chodce za rozkrok. Neskutečně pyšné černošky dělaly dlouhé pavoučí kroky a držely se ve stínu. Čtyřzubá baba nesla na hlavě stoh pruhovaných slamníků. Mezi kavárenskými hnízdy se proplétali oškliví cestáři s vyrážkou, poskakující s cedulkou: *I have SIDA = AIDS*. U stolků posedávali plešatí úředníci v kravatách a srkali porto. Afričané v kožených bundách si vyměňovali pevně ovázané balíčky, cenili zuby a štěkali. A všude Bělorusové s jednotnými žaludovitými hlavičkami. A všude beznosí žabáci s napučenými pysky, vlekoucí se životem v saku po obrovi, co měl

slabost pro zlaté knoflíky. Obecně bylo vidět dost lidí, kterým scházel nějaký kousek k úplnosti. A všude dokonalé, kompletní ženské. Nic neodpovídalo faktu, že je po sezóně. Respektive bych raději nechtěl vidět, jak ta sezóna vypadá.

Za loket mě uchopil jednoruký cikán v buřince. „*Ma-ro-ku*,“ zašuměl bezzubými ústy. Zavrtěl jsem hlavou. „Dneska nechcete, zítra chtít budete,“ řekl a zběhle mi upustil vzorek v alobalu do kapsy.

Uvnitř obchodů se otevírala rozříznutá zelenooranžově nadívaná selata, v koších se vršily klobásy a salámky, na kost tvrdé námořní uzeniny. Za sklem se rozlezly všelijaké paštičky, bochánky, sýrečky, řezy, závitky a pletánky, ve sklenicích se vznášeli v načervenalém láku mlži, plži a obrovská býčí varlata. Na tácech lpěly hutné koláče. Rozpůlené grepy úplně řvaly. Z ledové drti se vynořovaly ryby jako noha se zubatými vlčími mordami. Z nitra zkalené nádrže se přitiskl ke sklu hrůzně zavalitý humr s krunýřem pokrytým vatou řas. Zpod něho vystřelil a odvesloval jakýsi špinavec, jenom tykadla a fousy. Co se mě týká, já byl naprosto spokojen s houskami, které se prodávaly u stánků, uvnitř vepřové s cibulí, salám, šunka. Mně by možná stačily i samotné housky, jak byly dobré.

Penzión Modelo se večer co večer zmítal modlitbami muslimů. Po nich následovala série hádek a pískání meluzíny. Kdosi komusi držel řvavé kázání, doprovázené dunivými ranami. A na závěr přišla africká noc, hoši a slečny neúnavně vrzali až do svítání. Do toho jsem poslouchal písně, které kdoví kdo kdoví kde zpíval. Moc jsem toho zkrátka nenaspal. Nad ránem jsem se opíral dlaněmi o zábradlí, pil víno a snažil se pojmut proměny davu. Napřed šli z práce, pak se loudali do práce a nakonec ulici zaplavila řídká temena posezónních turistů. Kavárníci psali cedule, stavěli upoutávky. Pak jsem prošel kolem recepční, i po týdnu tam seděla tatáž, a zamířil naproti do kafírny. Držel jsem koflík a hleděl na kočičí hlavy, potažené kluzkou vrstvou mastnoty, jako by tudy tahali celou noc vorvaně. Přitom ji denně drhly pluky poklížečů.

Občas jsem místo pěší túry podráždil síť v cyber café, projel jsem fotky a už jsem tam pak nemusel. Jindy jsem náhodně rozklíkl reprodukci notoricky známého obrazu, a jakmile jsem zjistil, že originál visí pouhých pár set metrů odtud, zvedl jsem se a neprodleně k němu zamířil. Vběhl jsem do přezdobené budovy, zaplatil, šel rovnou za nosem do prvního patra a hledal objekt svého zájmu. U něj jsem pak už zůstal, to jest začal jsem k němu docházet pravidelně. Stal se ze mě takový úzce zaměřený abonent. Vždy jsem co nejdříve minul kalvárie a maríny, vstoupil do místnosti č. 57, přistoupil a oddal se zírání. Udivilo mě, jak věčně je na tak starém triptychu popsána struktura moderní mysli. Zvědavost, perverze, bezmoc běžných existencí tváří v tvář nesnesitelně holým obludám nitra. Zástupy potlačených představ. Prostředkem čehož se plahočí tiskový mluvčí, světec se ztuhlým výrazem. V tichu galerie působila ta středověká vize nemilosrdně se blížícího věku šoubyznysu přílišně. Pojmy *vize* a *příšerně* bych vyhodil, možná spíš *proroctví* a *omamně*. *Proroctví* taky ne, *omamně* už vůbec. Barák se jmenoval Museu Nacional de Arte Antiga, obraz Pokušení svatého Antonína. Místnost, kde byl instalován, byla zařízena spartánsky – kamera, hydrant, další kamera, minimax a hlídač, který ze mě nespouštěl zrak. Vysoký tmavovlasý muž s lysinou, zoufalé oči, plandavé gatě, orlí nos, tepláková bunda s logem.

Pod okny se dmul záliv, bičovaný studenými lijáky, galerie však byla naplněna stálostí a klidem. Koupil jsem si dva svetry a dvě sady trenýrek s potiskem fráží *Jsem muž v deseti jazycích*. A ucpávky do uší proti popelářům. Když jsem byl v lékárně kvůli ucpávkám, žádal jsem o něco na žaludek, magistra nevěděla, já listoval. Trávení zlepšit. Ne moc, jen poněkud. Dala mi pilulky *BRUTUTU forte*. Spolkl jsem dvě, žádná změna.

Ač byl nejvyšší čas odjet, neodjel jsem. Naopak, naučil jsem se vyslovovat základní fráze tak, aby jim bylo přibližně rozuměno. Copak asi moje máma, říkal jsem si, zdalipak ťuká. Několikrát jsem

jí zkusil zavolat, ale nebrala to. Zvykla si vypínat na pevné lince zvonění, aby měla pokoj.

24. prosince bylo v Lisabonu polojasno, převládající vítr od západu, teplota 13,5 stupně, rosný bod devět, tlak 1026 hPa, relativní vlhkost vzduchu 80,7 procenta. Vleže na posteli jsem namačkal číslo. „Tak co,“ řekl jsem, „máš už hotový rumový koule?“

„Já dokážu jenom ty suchý pracny a rohlíčky.“

„Piškoty, kakao, cukr, máslo, rum, hrozinky, kokos, uhněteš koule, jednoduchý.“

„Tak je děláš ty?“

„Tak je dělaj ženy mejch kámošů.“

„Já nejsem žena tvýho, ale svýho kámoše, a koule nechystám. Tak mě na ně po svátcích, pyšuto, pozvi.“

„Já je neumim, umí je moje máma.“

„Jak ta se má?“

„Leží v posteli a čte si detektivku, proč se ptáš? V životěs jí neviděla.“

„Já jenom, že bys měl bejt s ní, pokud s ní nejseš.“

„Jsem pořád eště tady.“

„Komunikuješ s někym?“

„Ale jo, tuhle mi psal známěj z Prahy a chlubil se, že neměl nikdy tak ideálně řídkou stolicí jako teď, po třech letech na antidepresech.“

„Což je blbost, poněvač ty naopak stavěj.“

„Hm.“

„Ty sis vyrobil ze života takovej pokojíček pro jednoho námořníčka, víš to?“

„Otázka je, jestli se z toho časem sám nevojebu.“

„To je jistě otázka. Prachy máš?“

„Jo.“

„Tak zatím pa.“

V šterbinách okenic kmitala světla svíček, Štědrý večer jel na plné obrátky. Ukrojil jsem si kus katolického salámu, ulomil veku a vrátil se do postele. Měl jsem na bydlení a na salám, na let zpátky už ne. Laciné tohle lisabonské město zrovna není.

Po svátcích volala šéfka z Prahy, jako vždy věčně:

„Kde seš a jak proběh ten blázinec?“

„Ale jo,“ řekl jsem, „jo.“

„No tak fofrem přijed', flušem tu bez tebe volej. Včera jsem potkala u punče na Staromáku holku, co vo tobě píše diplomku. Sympatická, já si dycky myslela, že nemáš vkus, a ty máš.“

„Jakou diplomku? Jakou holku?“

„Snad jsem zas něco neprolákla, Barborka, vidíš, že víš. Letim, ty nechlastej a vrat' se, čau.“

Volal jsem obratem. „Pyšan,“ slyšel jsem. „Já tušila, že ti to vykecá, já se tak stydim, předpokládám, že proto voláš. Prostě seš chlápek, co se před čtyřicítkou utrh a začal mít ambice. Nic lepšího mě ne napadlo, tak jsem tě zařadila do výzkumu, zní to přijatelně?“

„Dyt' já ale žádný ambice nemám.“

„A proto se chováš, jako že je máš.“

„To je ultrahovadina.“

„Náladičku máš, to slyším.“

„Jsem veselej jak houpací kůň. A jak dlouho to píšeš?“

„Půl druhýho roku.“

„Tak to běž do hajzlu!“ vyjelo ze mě.

„Promiň,“ řekla, „ale co tě sere?“

Ty, protože jsem myslel, protože, protože snad my dva, chtěl jsem říct. Ale řekl jsem jenom: „Ty.“

„No tak jo, bon voajáž.“

Sedl jsem do vlaku mířícího na jih. Venku ubíhaly kopce, otevírala se a zavírala údolí. Co ti na tom vadí, ptal jsem se, co tě tak vytáčí? Může tě vzít đas, že tě použila, zatímco sis byl jist, že tě zbožňuje. Je to furt dokola. Sbohem, náno. Smázl jsem její číslo v seznamu, aby

mě to nepokoušelo. Stejně nebyl signál. Raněné kamarádství bylo obecně na dně všech mých vztahů. Z dálky mě vítaly obrovské vlny, rozbíjející se o skaliska. Vystoupil jsem ve městě Lagos, přespal v privátu za nádražím. Majitelku zajímalo, zda jsem katolík, ne odkud, jenom zda. Odtamtud jsem pak logicky pokračoval až na špici světadílu. A tam jsem taky došel. Stál jsem na útesu, dole řval Atlantik, skaliska se tyčila. A to bylo všechno.

17. Slunce a vzduch

V miniaturním supermarketu jsem pořídil pláštěnku, salám, veku, čalamádu, čokoládu, čaj. A trochu jsem se potloukal. Občas jsem se svezl stopem. Klouzal jsem třeba po bahnem zapráskané plechové korbě nákladáčku, ženoucího se plnou rychlosti po kamenité cestě nocí a ledovým deštěm. Nic nevadilo, dopoledne se všecko usušilo, byl jsem spokojen. Baval jsem se skvěle. Trpěl jsem, jak už jsem řekl, vypočítavací mánií, a tady jsem pro ni našel ideální prostor. Vyjmenovával jsem kozáky z Tarase Bulby, vzpomněl jsem si na třicet devět jmen. Ta jsem si potom celý den opakoval, dokud se mi dokonale nezprotivila. Figueira, Sagres, Carrapateira, Torre de Aspa, motal jsem se po útesech a celé dny pořádně nikoho nepotkával. Na nocleh jsem vždy našel dům, kde jsem za hrst euráků a za slib, že ráno vyložím ze starého pikapu tvárnice, přenocoval. Na rozloučenou jsem jim pokaždé sdělil, že žijí v neuvěřitelném kraji. Smáli se a mávali mi, ať táhnu do pad'ous. Z čeho mohli být živi, z ryb a z turistů. Pochodoval jsem po planinách, jejichž povrch připomínal hřbet pásovce, nacházel naprosto rudé, sírově žluté, závratně rozervané skalní brány a dómy. Celé dny jsem se brodil po kolena v hustých, urputně voňavých keřích.

Až jsem jednoho večera v jednom podkroví přišel na to, že už u sebe nemám ani findík, a že tudíž ráno nezaplátím. V přízemí pískala nosem divoce kudrnatá stařena a zavalití vnukové se zarostlými hubami. Počkal jsem hodinku, pak jsem sešel, nedýchaje, po schodech. Zamčeno, klíč nikde. Zkusil jsem okno, zalígrováno neznámým systémem. Ze tmy na mě skočilo kotátko, pomrouskal jsem ho za krkem. V chodbě míchačka, za ní dvířka, za nimi cosi jako světlík. Nabídla se mi řada vzhůru vedoucích kramlí. Vsoukal jsem se do šachty, navlékl batoh a počal po nich stoupat. Ve čtverci nade

mnou se vařily hvězdy. Pak jsem stál na rovné střeše. Nad oceánem zlatofialový pás. Vpravo šikmá stříška, pod ní haluze. Hodil jsem do nich bágl, položil jsem se na střešní plech, sklouzl, dopadl. Pod nohama mi ruplo sklo. Prásk a křáp, naskládané tabule. Vyprostil jsem se, sebral ranec a zastavil jsem se až za třetím kopcem. Vydýchal jsem se, vzduch byl jako trinitrotoluen. Škrábance na holeních jsem ovázal pruhy natrhanými z rezervního trika. Gatě však byly dole na knoty. Byl jsem zpátky na útesu. Nízko nad obzorem se třepetal Merkur, nad deskou mraků zářil Mars, nahoře světélkoval Jupiter. Navlékl jsem si oba svetry, zapnul bundu. Proč takhle složitě zdrhám, napadlo mě. Co mi mohli, nejvš nafackovat.

Když se to chůzí a nízkým sluncem rozehřálo, vyplynulo mi, že by nebylo od věci se někde trochu umýt. Ksicht aspoň. Na mnoha místech jsem nahlédl přes okraj skaliska. Všude kolmý sráz, kámen a řev. Jedinkrát jsem mezi skalami zahlédl úzkou pláž. Na vyplaveném kmeni seděl člověk, měl pod štítkem čepice vousatý psí čumák, hleděl do vln a činil pohyby, jakými se honívá ocas. Zčistajasna se ošil a vzhlédl mým směrem. Zvedl jsem ruce v omluvném gestu. Ale to už se díval zase vpřed a pokračoval, možná se jenom drbal.

Později odpoledne se na hladině kus od břehu vynořila oblá šedá masa, převrácená loď, leklý kytovec, kdoví. Za chvíli se na to přispěchal podívat malý vrtulníček. Poletoval nad tím, lámal si hlavu, nerozuměl tomu taky. Pak se přilétl mrknout na mě, jestli s tím nemám něco společného, načež odrahotil.

Ještě dvakrát se mi podařilo za soumraku přesvědčit nevstřícnou hospodyni, která nejprve poslala pro syna, aby zachmuřeně asistoval mé prostě podávané legendě. Turista, okradli mě, tomu i věřili. Nocleh, hospício, peníze nejsou, nanosím dřevo nebo tak. Což už měli za nějaký druh lsti. Důkladně mě tedy vyslychali, co jsem, odkud, zda jsou rodiče živi, zda mi schvalují, co tady v lednu vyvádím. Kýval jsem, že ano, že odpočívám po mnohaleté práci. Dvakrát mi to spolkli, a pak jsem toho měl najednou dost.

Šel jsem podél pobřeží, bouřka, světlo, tma, bouřka, světlo, tma. V kapse jsem žmoulal kostku haše od cikána, rozhodnut ji nepoužít. Trmácel jsem se křížem krážem po skalinách mimo jiné i proto, že jsem chtěl vypotit a vydýchat zbytky nepřetržitě půlroční zelené jízdy. Běžně uváděné následky jsem sice nepocítoval, krátkodobá se naopak dramaticky zlepšila. Každý detail totiž najednou stál za zápis do paměti. Chtěl jsem zkrátka vyčistit trubky, profouknout čidla. Ověřit si, jestli to bude dál tolik zajímavé i bez toho. Těšilo mě chodit a zvolna se zbavovat prchlivosti. Prchlivost, ta tu byla. Navíc ve mně sílily zábrany sociálního rázu – ležérní dorozumívací znaky huličských subkultur jsou mi zgruntu odporné. To pankáčství čtyřicetiletých. Doživotní fóbie, manýry, kecy o Krišnamurtim, o příznivých vlnách. *Ručičky, nebojte se*. S tím nechci nic mít.

Vonné keřiny mi ševelily pod nohama hlasem utracených mimi-
nek. K večeru mě v několika domech zřetelně odmítli. Jakmile mi
hodila další větrná noc lopatu deště do zad, vyťukal jsem čtyři dva
nula, 603, ta da, ta da. Ta paměť. Tút, tút. „To jsem já,“ řekl jsem. „Je
mi to hloupý.“

„Ano.“

„Došly mi chechtáky.“

„Třiatřicet dní po tom, cos mě poslal do prdele, dobrej džouk.“

Moře zaburácelo.

„To je Atlantik,“ dodal jsem.

„Co.“

„To, co slyšíš.“

„Nic neslyším.“

„Mohla bys teda?“

„Hele, tys mě nevslechl. Znáš-li klíčové heslo, proč mám teď vy-
slechnout já tebe, sem s nim, jinak di do kytek.“

„V kytkách chodim celý dny jako idiot. Alnitak, Alnilam, Mintaka,
do hajzlu, já si snad vyvrk nohu, a! Kromě vzdechů žádný heslo
nefunguje, kdo chce slyšet, slyší. Ať žije Jeruzalém.“

„Seš sjetej, šneku.“

„Ani trochu.“

„Kde seš.“

„Mírím do města Faro.“

„Kolik.“

„Patnáct?“

„A hned vrátit, žádný díky, nasrals mě, to se tím nemění. Kdy budeš v tom Fáru?“

„Zejtra, pozejtří.“

„Heslo zní Western Union, kód banky pošlu.“

„Barunko.“

„Konec.“

Sfingo moje! Děkuju ti, osmiruká, střevíce políbím! Záchrana! Co si dát teď, když už o nic nejde, malýho čouda? *Konec*, zopakoval jsem po Barunce a mrskl cikánovým dárkem obloukem do vln. Totiž, bezmála. Ve skutečnosti jsem ho položil na plochý balvan u cesty, pokud to byla cesta. Protože, jak praví Kniha proměn, pevnosti je možno dosáhnout až poté, co se zbavíme lačnosti. Pevnost je jednota nitra a vnějšího projevu bez známek úsilí,ahaha. Ále co! Prcat ježka, křičel jsem do větru, mával rukama jako racek a šel jsem a šel. Pode mnou mokré keře, nade mnou inkoust, vpravo oceán plný zcela nepochopitelných tvorů.

Ve městě, do něhož jsem dospěl, to rovněž nebyla žádná sláva. Umýt hubu, najít banku, tvářili se všelijak. Ptání a dohadování, než mi vysázeli pár potištěných papírů. Najíst se, napít, vyslat zprávu. *Eště jednou díky*, odpověď žádná. Nové džíny koupit, staré vyhodit, hotel najít, přespat, ráno jít na nádraží. Sednout do vlaku na sever.

Souprava se plnila pomalými ranními pracovníky, přistupovali, usínali, spali a nevystupovali. Pak všichni naráz vystoupili na pláni, která končila nebetyčnou železnou stěnou, skrz kterou sršely plameny, fabriky, doky. Prázdný vůz se zhoupł. Jen vedle mě zůstala

spící žena s hlavou pod kabátem. Během dalšího spánku ji odstředivá síla v zatáčce narovнала. Disponovala kulatou, lehce hubatou, copem staženou hlavou. A začala se sesouvat na mě. Ťukla o mě ramenem, zavoněla. Zavoněla jako učiněná žačka. Uchopil jsem ji za rameno a usměrnil, sklouzla by. Stejně sklouzla. Položila se na můj bágl, který jsem měl kdovíproč na kolenou. Vlak brumlal, jako by ho táhlo třicet stříbrných harlejšů. Vyšplhal z údolí na přepychově ozářenou rovinu. Z nazlátých mlh čnely křehké náznaky jeřábů, kostelních věží. Samička spala a já se zbůhdarma vyhříval v proudu jejích feromonů. Drahnou dobu jí cukala víčka. Potom je konečně otevřela. Uviděla mě.

„Ó,“ řekla.

„Ó, deškulpe!“ řekla ještě.

Pěkně pomalu se posadila, našla jazykem žvýkačku a obnovila žvýkání. Odhodila cop, měl barvu tabáku. A rovný nos měla. A lícní kosti. A pěkně se potila. A pěkně se mi omluvila. *Ištu é para* něco. Rádo se stalo. Ó, to se nedělá. Ále, to se klidně dělá. Ne, ne. Pak už to nešlo držet v mezích mimořádné události, tak jsme se na sebe pěkně usmáli. Uvolnili jsme se. Já ne moc, ona rovněž jen trochu. Za oknem poskakovaly výmoly, naplněné zkroucenými stromy. Jámy s mlhou. Údolíčka, přetátá zpuchřelými hatěmi. Nějaký jistě hodně starý háj. Vžž. Mezi korunami se mihla v nízkém průletu rozčepýřená bytost, nejspíš volavka. Ty seš tak *hhezká*.

Na pultíku před ní ležela kniha. *WIKTOR CHARON: ÖNMENED-ZSELÉS FELSŐFOKON A TÜNDÉREK HAGYATÉKA*. Copak to čtete? Odkud jste, co tady děláte, drž se slovníku. Zalistroval jsem jazykovým průvodcem.

„Jaké jsou to stromy, tam venku?“ optal jsem se.

„Nada de especial,“ odvětila, „no special.“ Dub. Dub korkový.

Jak, žádnéj speciál, naopak. „É fantástico!“ zařehnal jsem jako lama, čemuž se malinko podivila. A zase zavoněla. Jak to říct, zmizelým rájem. Ač už viditelně překročila poslední opentlený most

mládí, za nímž jsou vykácené svahy ke třicítce, voněla na sedmnáct. Poněvadž já už taky docela dlouho neměl babu, abych pravdu řekl, dlouho. Kočičina s Barunkou se rozhodně nedala počítat.

Malá nehoda nastala, když vytahovala před průvodčím lítačku. Z neceséru jí vyskočila fotka a přistála mi v klíně. Prohlédl jsem obrázek, zatímco děvče kramařilo v tašce. Tahle se na něm opírala o zábradlí balkónu a držela se kolem krku se starší ženou, zakrývající si úsměv slamákem. Za nimi se zdvihal pomník, střechy, čára moře. Pomník mě zaujal, socha nafintěného chlapa, držícího v lokti pejska s lidsky vypouklým čelem. Hlavu měl velmož zabezpečenu obrovitým kónickým kloboukem, ze kterého trčelo peří či listí. Snímek jsem jí podal.

„To jsem jenom já, víte,“ uklidnila mě.

Pak jsme nevyhnutelně vjeli do lisabonského nádraží. Opustili jsme soupravu, šli vedle sebe po perónu. Okolo ananasů, ředkví a tykví. Okolo citrusů. A já nevěděl, jaká slova použít, abychom se nemuseli rozejít. Z jejích nohavic vystřelovaly špičatě okované botky, táhla mramorovaný kufřík. Ty jedna Karkulko. Portugalsko, co je tohle za zem. Prošli jsme nádražím. V hale učinila pokus to nenápadně pozdržet. Pili jsme u stánku presso a čekali, zdali mě něco nenapadne. Částečně mi i fandila, abych nebyl až takový dement. Mně však bránilo v rozletu vědomí, že jsem přesně takový dement. Dopili jsme, odhodili kelímky a s opařeným jazykem pokračovali k východu. Shora se snášel hustý déšť.

„Učte se portugalsky,“ podala mi ruku a otevřela deštník. „Neznáte slova a nemáte výslovnost.“

Výslovnost se, má panenka, jen tak naučit nedá, bylo téma mojích pantomimy.

„I dá,“ zasmála se, ukázala mi mělce rýhovanou dlaň a byla fuč.

Somálské jednotky obsazují Mogadišo, strašily titulky v trafikách. V Madridu vybuchla nálož. Etiopie je ve válce. Pákistán použil atomovou pumu, cože? Pákistán je teprve připraven použít atomovou pumu. Stephen Hawking se poletí podívat do vesmíru.

Netrápil jsem zbytečně fantazii a opět jsem stanul před penziónem v uličce svatého Antonína. V recepci seděla jiná vyrovnaná žena, tamta nejspíš trávila zasloužené volno ve vaně s časopisem. V pokoji zima. Hodil jsem hadry na ramínko a zabalil se do deky. Kolik tu žije lidí, dva milióny, jednoruké cikány a ruské žebráky v to nepočítaje, ruských žebráků v lisabonském městě kupodivu není málo. Co o ní vím, znám název knihy, která před ní ležela. Co s informací, že čte maďarskou detektivku, hovoří portugalsky a nádherně voní. Co měla dál, měla přece to, tu. Měla tu fotku, byl obsah mého snu, neboť jsem usnul. Fotku, na fotce balkón a za balkónem pomník. Do čehož se mi opakovaně vtírala otázka, jak a v čem se Stephen Hawking asi do toho vesmíru poletí podívat.

Ve vedlejším pokoji se rozdrnkal africký kolovrátek, já se vzbudil a pokračoval v rozvahách. Nejrozumnější by bylo vymáznout. To neudělám, na pár dní o nudlích a na vlak mám. Volit slova, řešit. Nechce se mi. Vysvětlovat, proč mám čtvrt roku zpoždění. Poležím si, vstanu a zkusím ji najít. *Nezbláznil ses trošičku*, zpíval mi příjemně zastřený, mátový hlas za zdí: *Áli má maňá kólóló džŭgubá sódaj lá, áli má maňá i pókalu džélóló, džŭguba sódaj láá*. Je to kýč, bubnoval jsem si na břicho, je to kýč. Jó, jó, kýč je to, co lidi ze všeho nejvíc zajímá.

Poručil jsem si nejdražší jídlo v levné thajské restauraci, přinesli mi mísu plnou mléčné tekutiny, v níž se převalovala nemalá vařená sépie, k tomu rýže a lžíce. Sami ti Thajci byli upřímně zvědaví, jak si poradím. Když nic jiného, alespoň jsem jim na chvíli zpřijemnil úmornou celoživotní šichtu. Poté jsem vyhledal veřejnou bibliotéku, kam jsem jako nestudující cizinec na žádný pád nepatřil. Dalo mi práci přesvědčit odtažitého zaměstnance, měl cosí z Bustera Keatona, aby mi za nešikovně nabídnutou finanční úsluhu umožnil zasednout do badatelný. Na síti jsem nenašel nic, jen záběry šťastných lidí s nanuky. Prolistoval jsem tedy dostupné bedekry a fotopublikace, v plátně i vikslajvantu vázané holdy námořní metropoli. Buster byl nakonec rád, že se s takovou pílí zajímám o jeho rodiště.

Povzbuzoval mě souhlasným šklebem, když jsem fasoval další stoh. Půl třetího dne mi trvalo, než jsem spatřil záběr na nevelké náměstí s pomníkem. Otočil jsem list, tam detail – delikátně nakročený velmož s našpicovaným zvířetem v náruči. Zalila mě vlna pýchy.

Vyrazil jsem daným směrem. Doky, jeřáby, mola, doky, jeřáby, mola. Pak pořádný kus pěšky do kopce. Stanul jsem na jehličnany obklíčeném náměstí. Kolkolem se o sebe opíraly zvápenaté čínžáky. Sloup s pejskomilem čněl přede mnou. Obcházel jsem ho mezi neochotně uhýbajícími holuby tak dlouho, až jsem našel úhel, z něhož mohl být záběr pořízen. Až admirál ukázal profil, kdežto ratlík koukal na mě, pokud to nebyla přímo opice, co ten chlap držel. Udělal jsem čelem vzad a viděl čtyři domy, z nich jeden neměl balkóny a jeden měl vchod zatlučen prkny. Zbývající dva jsem co nejméně nápadně prochodil. Přesto jsem vyslechl dost tázavých výzev, na které jsem odpovídal krčením ramen. Ze třetího poschodí jsem nahlédl, že je admirál vzhledem k čáře zálivu ve správné výšce. Třetí etáž by tedy mohla být, tam ale čtyři dveře. Na nich samá divná, zámořská příjmení. Poštovní schránky dole totéž. Vrátil jsem se s novým vodítkem do předešlého domu. A na pravé horní schránce jsem ušel jméno – *Zalatnay Beatrice*, 3. podlaží. V přízemí byl cítit pórek, v prvním patře kapusta. Stanul jsem přede dveřmi s honosně kovanou špehýrkou, přelepenou novinovým papírem. Potlačil jsem soudnost a stiskl zvonek. *Glun, glun*. Z nitra bytu zaznělo klapnutí. Má muže, děti, co jí chceš vykládat. Dveře se otevřely. Kliku držela šedesátnice s přivřeným, zeleně natřeným těžkým víčkem. Druhé nebylo zelené o nic míň, ale drželo v normální poloze. Široká, pobybovačně stažená ústa.

„Bom dia, desculpe-me o incómodo,“ řekl jsem. „Cizinec.“

„Nevadí,“ řekla, „co chcete?“

„Hledám.“

„Nechod'te okolo,“ navrhla, „a řekněte rovnou, co vás trápí. Problemas?“

„Chci mluvit s vaší dcerou, vnučkou.“

„Nemám,“ přelstila mě. „Jste nemocen?“

Zavrtěl jsem hlavou.

„Řekněte, co vám chybí,“ pobízela mě, našla v záhybech svetru ruku a ukázala na sobě – hlava, něco v břiše, peníze, klouby, smutek?

Vehementně jsem kroutil hlavou. Tak pochybovačné rty jsem ještě neviděl. Poděkoval jsem, opustil dům. Usadil jsem se na lavičce pod tují v rohu náměstí, aniž jsem tušil, jak by ta pomatená putifarka nahoře eventuálně mohla souviset s maďarsky čtoucí dívkou. Dal jsem si nohu přes nohu, když zdřevěněla, vyměnil jsem ji. Okusoval jsem klobásku, zima mi nebyla, bundu jsem měl důkladnou. Co dál, kurva svět? Lisabon – Praha-Ruzyně? Zpátky do města, kde si lidé v únavných partičkách předvádějí plody dohasínající kreativity? Do hlavního města autizmu? Kde navíc nevím, jestli nemám vroubek? Ne-li řádný zásek?

K večeru jsem se jel prospat do Modela. Předtím jsem zhlédl v prázdném kině íránský film, v němž kdosi putoval škvárovými pláněmi za svým otcem, přičemž hledal i sestru s bratrem. Ani jednoho nenašel, zato spatřil na konci své cesty hučící a kouřící rafinerii. Tu pak neuspěchaně, promyšleně proklel.

Příští den jsem si jel zase sednout na stejné místo pod jehličnanem, nad kterým pluly bílé lodě mraků. Koncem odpoledne šla ta slečna po chodníku a mířila k domu. Skoro jsem ji přehlédl, jelikož jsem zrovna usilovně smrkal a snažil jsem se rozpomenout, jestli je pondělí nebo středa. Na hlavičce jí seděl tralalák s pírkem. Vstaň. Vstal jsem a šel k ní. Já jsem ten z vlaku, řekl jsem. Kývla, že ví. Sháněl jsem vás. Kývla, že ví, ale že neví, proč. To nevím ani já, zklamal jsem ji znovu. Zeptala se, zda bych jí tedy aspoň nevysvětlil, jak jsem ji tu vyšťoural. Vysvětlil jsem krok po kroku. Průběžně se ujišťovala, jestli správně rozumí. Jestli jí náhodou nelíčí včera viděný francouzský film o odcizení. Pojdte na sklenku, navrhl jsem, posedět a jít. Na jednu, ujistila se. Jednu a kašlem na to. Zavedla mě

do snacku, který se podobal spíš kapli, karmínem natřené klenby, dým, fialový neon, šero.

Děvče mi cosi vykládalo, mnohomluvně mi cosi sdělovalo. Asi abych se na to vykašlal. Že na světě není špatně a hlavně spousta jiných, mnohem zajímavějších lidí. Na závěr na mě pohlédla očima, které mi odebraly zbytek naděje. Ohleduplnýma, ohleduplnýma. Detektivní část mého pobytu skončila. Mohl jsem jít od válu. Dát si odchod.

„A Bikini znáte, Hova lett, Mondd el?“ nadhodil jsem pro úplnost.

„Znám, jak to víte?“ opáčila.

„Muzika mého mládí,“ řekl jsem.

„To je ale moc špatná muzika,“ odvětila.

18. To právě musíš

Nicméně byla ochotna dát si ještě někde něco, abychom mohli malinko protřepat to naše střeoevropské know-how. Popojeli jsme do města a vyrazili ulicemi, popíjeli na zahřátí koktejly, kterým říkala *aguardente*, kterým říkala *tangerina*. Až jsme dospěli na bulvár, kde nás zvaly poutače na veselici. Uvnitř do toho řezala cikánská kapela, trubky a xylofony, sliny, pot, kytary k tomu. Na pódiu cifroval vyzábělý šizuňk, pak přiskočil k mikrofonu a vytáhl z paty halekačku, až nás svrbělo v nose. Po něm pokročil vpřed tučný fořt, šoupl klobouk do týla, přitiskl tvář k trubce a hrál sólo. A pak se do toho ti hudlaři, co nesměli celou věčnost sáhnout na klapky, tak dupali podpatkem, teprve obuli. Vzal jsem ji do kola, nemám to hopsání rád, ale nebylo zbytí. Šoupali jsme podrážkami, kývali pupkem. Mluvil jsem vymyšlenou řečí, ona naslouchala. Pak to čerchmanti zabalili, my dopili a snažili jsme se protlačit uličkou ucpanou černovlasým davem. Venku kaskády neonů, balóny světel. Až jsme doklopýtali do toho mého Modela, kam jsme dorazili v hodině, kdy dům nařikal prvním nápirem kvílení milostníků. V minutě, kdy se hoši a dívky začínali vzájemně ohryzávat. Žena v recepci nám vydala klíč a cudně obrátila list. Noc neskončila ani hlaholem popelářů, ani slunce východem. Jediné, na co si spolehlivě vzpomínám, byl moment, kdy jsem jí omylem zajel do zadnice, omylem jako kdykoliv předtím, když k tomu došlo. Nikdy záměr, vždycky až z nouze ctnost. Holka zaržála jako husar, což mě vyhodilo ze sedla. Musel jsem se zatraceně soustředit, abych se dostal zpátky k věci. Usilovně jsem myslel na Pokušení svatého Antonína, na parní labutě v povětří, na skřehotavé zmeky, křaky, plivníky, na kuří tvory, na zlomyslné pištivé čadící měchuřiny. Na hořící měs-
tečko, nad kterým rozčileně poletují pekelná sarančata.

Potom jsme usrkávali přeslazené kaffičko z hrnků s nápisem *Modelo, Casa de Hóspedes*, obaleni dvojitou dekou, topení dvakrát nehřálo. Kafe nám uvařila recepční, byla ta možnost.

„Víš co?“ řekla a její ruka vjela pod deku jako had. „Byls první, kdo byl tam,“ strčila mi všetečný ukazovák málem až do zadnice. Jedeš, tatarko! Jo tak, to jsme teda dvojka. Uprostřed pornostoletí přetékaajícího hustým sirupem všech myslitelných chlíváren ona, která dosud nikdy, a já, který vždycky jen omylem.

„Album Hova lett bylo ale dobrý,“ řekl jsem, „ty další ne, ale Hova lett jo.“

„Nevím,“ sípla, „znám to jenom z YouTube.“

„Kdo byla ta seňora, co mi otevřela?“

„Teta Bea,“ odvětila a chrastivě vzdychla. „Sestra mojí matky.“

„Ptala se mě, jestli nejsem nemocný.“

„To je v pořádku,“ přitakala. „Je to její džob.“

Stará byla vědma, léčivá kejklička, nějaký typ šarlatánky, takhle tedy. Prosmejčil jsem jí za tu informaci podpaží, úžlabinu zad, krk, uši, nosní dírky, vytáhl jsem jí jazyk, spočítal zuby, to nebyla ráda, styděla se, že si nenechala spravit stoličku, zkoumal nohy v ohybu kolen, zápěstí, dlaně, dlouho jsem pobýval ve složité krajině mezi hrtanem a klíčními kostmi. A pak štípačka a kousačka a klouzačka a potička a ohýbačka, natahovačka, otukávačka, lechtačka, škádlíčka, usmiřovačka a líbačka. To, co zná každý. Snad. Zkoušeli jsme, co dělá podtlak, co přetlak. Žasli jsme, jak nám sviští vzduch v plicích. Vtloukala mi do hlavy, jak se řekne ukazováček, o *indicador*, noha je o *pé*, palec na noze o *dedo grande do pé*. Následně jsem si prožil menší šok, když jsem zjistil, že její tatarskou rzí prokvetlé stepní vlasy jsou ve skutečnosti temně blond. Nebe, od kterého nás dělilo studené tenké sklo, bylo opět úplně zelené.

Když nás omrzela akutní fáze, vyšli jsme na vzduch. Komunikovali jsme s pomocí mezinárodní směsky a několika slovenských pojmů, které jí utkvěly v dětství, poněvadž k nim jezdíval na prázdniny

jakýsi Imrich. Do Budapešti, kam jinam. Z gruntu jsme si užívali to plynutí. Já jí tvrdil, že než abych se musel do budoucna obejít bez jejích dlaní, raději bych se na všechno vykašlal. Ona řekla, že než aby mi musela mávat v okamžiku, kdy mizím v terminálu, zatímco ona brečí na portugalské půdě, že by s tím raději sekla. Že by do toho kopla, naplivala na to. Dost nám z těch přísah vyhládlo. Napadlo ji, že by udělala halušky. Za ten nápad jsem jí olízal záda.

„Fajn,“ řekla, „ale musíš se mnou k tetě. Ona tam nebude, neboj, má být dva dny kompletně out.“

Mlátili jsme se autobusem do domu za admirálem. Prošel jsem vystydlý kvartýr, lomená chodba, spousta velkých místností a řada malých, prochozené podlahy, majolikové figurky ve vitrínách, ručky a nožky přilepené kusem náplasti. Ona bouchala dvířky v daleké kuchyni. Vzala dvě syrové brambory a dala se do strouhání. Šel jsem po zvuku. Vzala hrst mouky, šup. To bude tak pro tebe, rusalko, hrozil jsem se. Vajíčka, muškát, smetanu, proč ne. Výsledné hmoty bylo tolik, že jsme ji skoro nesnědli. S talířkem v ruce jsme si udělali procházku, jejíž přirozený cíl byl onen balkón z fotky. Stáli jsme na něm. Jeho podlaha se ode dveří mírně svažovala, což nebyl příjemný prvek. Od hlubiny nás dělilo zábradlí z kovových prutů, dotenka vyžraných rzí. Zkusmo jsem se o něj opřel, reagovalo vikláním a průhybem. Honili jsme vidličkou halušky. Stál jsem za ní a hleděl na pěšinku v jejích vlasech. Strčil jsem jí obličej do vlasů a vdechl. Odložili jsme talíře na parapet, popošli dovnitř a skáceli se do postele v koutě místnosti. Byl na ní prožraný, zaprášený, prodřený, divoce vyšíváný přehoz se zlatým třepáním.

Na nočním stolku ležela kniha. *DR. PAUL BRUNTON, AZ ÖNVALÓ BŐLCSESSÉGE*. A dále: *WICCA, ÖSI HIT ÉS TERMÉSZETES MÁGIA*.

„Co to čteš?“ oddechoval jsem jí do vlasů, to už měla na té svojí kulaté hlavě zase cop. Poprosil jsem ji totiž, zda by si ho neupletla, přišlo mi to až oplzlé.

„Tetiny knihy, čtu si v nich, abych nevyšla ze cviku.“

„Musíme včas odjet,“ podotkl jsem. Z bytu, mnil jsem.

„Já tady budu jenom do konce léta,“ řekla. „A pak se musím vrátit.“

„Do Hungárie?“

„Radši se mě neptej.“

„Tak ne.“

„Mám muže.“

Maďar v New Yorku studovaný, sochař, předtím zubař, teď už jen sochy. Výhradně krácející. Samé chůdy, elektromotory, píšťaly a plastové měchy. Okamžitě úspěch na galerijní půdě, světe zboř se. Bydleli spolu v Arizoně, v rozžhaveném hnízdě, kde rostou v zahradách jen obří kaktusy, všechno ostatní uschne a shoří. Kde se musí jezdit i do trafiky autem, venku na ulici jsou totiž mexikánský gangy – náctiletých, co touží trefit z pětačtyřicítky svého každodenního gringa, aby mohli jít na hranolky s kečupem. Z pět-a-čtyřicítky, zdůraznila nahatá holka a třela si patu o patu. Byla zavřená v domě, nikdo k nim nechodil. On pořád jenom sochařil. Tak odjela sem, ale vrátí se k němu. Je jí dvaatřicet, žádné zázemí, on je její jistota. Jinou nemá. Vypadáš mladší. Drzoune. „Bea přijde každopádně až zítra večer,“ zdůraznila. „Můžeme tu zůstat.“

Pili jsme na balkóně čaj, pak jakýsi až zbytečně hořký likér. Čert ví proč jsem ji vzal do náruče, v životě jsem takovou věc neudělal. „É, šupito,“ řekla mi. „Jelito, kopyto,“ odvětil jsem, jak jinak. Pak jsem ji nepořádně po pražsku jednou a půlkrát obskákával a ponořili jsme se do spánku.

„Jak se jmenuješ?“ dýchla mi v noci do ucha.

„Hypolit Kvass,“ odvětil jsem, něco se mi zdálo, „my name is Hypolit Kvass, svačina italiana.“

Dostal jsem řádnou facku. Uprostřed spánku v cizí posteli prožitek čiré nepatřičnosti.

„Omlouvám se,“ volala vzápětí. „Omlouvám se, ssss, háá, omlouvám se, šušš.“

„A jak se jmenuješ ty?“ zeptal jsem se.

„Iris. A ty?“

Řekl jsem jí jméno a choval ji v náručí jako drkotajícího utopence. Evropo, chráme abstraktních vztahů, kdo se v tobě vyzná? Rozum těžko. Protočili jsme tedy další kolečko. Pak nás, po chvíli planého hmatání a šiřmání, přemohl spánek. Od prvního dne, co jsem přibyl na Iberský výběžek, jsem nepotřeboval stilnox, zněly úvodní titulky k dalšímu klesavému snu. Všechny nemoci zjevně povstávají z nešvarů místa, kde jedinec pobývá déle, než je zdrávo. A já v té stověžaté matičce pobýval, hrom do řiti, celý život.

Vzbudilo mě rachocení klíče. Budík, bakelitová pyramida s intenzivně fosforeskujícím ciferníkem, těžce tikal. Dvě po poledni. Vystrčil jsem nohu z postele a hrnul se aspoň pro kalhoty. Probuzená děva mi stiskla předloktí. Neponižuj se, zůstaň. Zůstal jsem tedy. Teta otevřela dveře. Vlastně neotevřela, byly přivřené. Jen do nich štouchla a nahlédla. Pozdravil jsem.

„Vy mi nic nevykládejte,“ řekla. „Já to věděla, už když jste strčil ten svůj nos do dveří.“ A pak provozním tónem: „Olá! Kófi?“

„Puš,“ řekla mladá a krk se jí nadouval, jako by v sobě dusila zážeh smíchu.

„Compreendo,“ vložil jsem zběhle.

„To je dobře,“ řekla teta. „Ale já se ptám, jestli si dáte kófi?“

A zavřela. Skokem jsme byli u židle, poházené změtí součástek.

„Seznámím tě s tetou, chovej se tak, aby ses jí líbil, jiná možnost není,“ šeptala mi při natahování nohavic.

„To nezvládnou,“ opáčil jsem.

„To právě musíš.“

V kuchyni na mě čekalo další překvapení ve formě úpravného starce s harfovítm obočím a s mašlí pod krkem. Spočíval toporně opřen o podhlavník rozložitého sofa, měl nažloutlý oblek, klobouk, podloudnický knírek.

„Primo Levente,“ řekla Iris, „nemluví, ale vnímá tě.“

„Mohl by mluvit, stačilo by chtít,“ dodala teta, něco takového.

„Jenže nechce,“ doplnila Iris.

Primo Levente mi hleděl na bradu a uculoval se. Zasalutoval jsem mu. Zvedl levici kousek nad koleno a pustil. Vzal mě na vědomí. Pak jsme si dali kófi.

19. Onačejší než v ráji

Teta na mě dělala stejný dojem jako onehdy, umanutá ženská, kterou proti jejímu názoru nikdo o ničem nepřesvědčí. Mluvila až třemi jazyky naráz, větu nakousla španělsky, přešla do němčiny s přízvučnými koncovkami, pointu odlila z protahovaných mručivých samohlásek, spojených s pokašláváním a mnutím očního koutku. I lehčí hnutí mysli provázela výraznou asynchronní prací s víčky a obočím, nafukováním tváří a podobně. V létě se má jíst co nejvíc rajčat, tvrdila, protože je v nich účinná látka. Nejlepší rajčata jsou ovšem na Krétě. Jsou sice zelená, šišatá, ano i rozpraskaná, ale ta chuť! My říkáme *kosmos*, jenže tím myslíme většinou akorát vlastní ubohou mámu. Původní Baskové vedli chudý duchovní život, modlili se k větvím a kopřivám, ne jak se dneska tvrdí.

Zprávám jsem rozuměl díky Iris, která řídila obludnou překladatelskou křížovatku podle nejlepšího svědomí. Vysvětlovala, doplňovala, hledala synonyma, až v ní vrabci kokrhali, sypala do sebe kešu, třela si žvýkáním ztuhlá líčka a čemusi se šťastně hihňala. Nějakým posunům, valérům asi. Stůl byl plný misek, v nich mandle, ořechy, křížaly a jiné suché směsi. Bylo toho na mě všeho nějak moc, hlavně těch mandlí a zvláštního klidu asi. Klid plynul jednoznačně od tety. Její osobou procházelo přes veškeré kafrání cosi jako snížená amplituda, zklidňující fáze, brázda nízkého tlaku. Díky čemuž jsem nepocitoval ani stín rozpaků, jakkoli důvod k nim nescházel. Usmíval jsem se na ni, ač zrovna líčila zvěrstva řeckého komunizmu. Zároveň jsem se snažil působit na mladou jako někdo, kdo to v pohodě zvládá, a na dědka jako bledý poctivec ze severu, který se sem nevlísal s úmyslem nechat to tu, poleví-li bdělost, vybuchnout. Pozoroval mě pod přivřenými víčky, pasant nažehlená, a v oblasti solaru mu škulal tenký stařecký smích, promísený rovnou i s nářkem a s lhostejným pohrdáním.

„Jak se ti jeví zdejší lidé?“ štouchla do mě mladá. „Bea se ptá.“

„Jsou ostře vykreslení a mají hustotu.“

„Co? Co?“

„Víc hustoty, než odpovídá objemu,“ metal jsem kozelce se slovníkem. „Mám na mysli duševní hustotu.“

Jsou houževnatí, chtěl jsem říct. Kdo proti nám není.

Teta svraštila čelo, prohnula nos, udělala ááá, zachechtala se a řekla: „Nikdo nezná svoji cenu, ani my tady, ani vy jako turista. Jenže kdo ji má znát, když ne my? Co vy na to?“

„Já tu nejsem jako turista.“

„A jako co tu jste?“

„Město se mi zalíbilo.“

„Nám se taky zalíbilo,“ kývla, „my tu zůstali čistě proto. A líbí se všem, lidi se sem hrnou a jiní se zřejmě hrnou pryč, jelikož nás tu je pořád zhruba stejně. Slušných lidí arci ubývá, ti noví jsou většinou sprostáci.“

Nepili jsme jenom kófi, ale též takové žluté, chvílemi až zelené víno. Dlouho jsem k němu čichal, abych získal čas. Táhla z něj naprosto jezerní vůně. Snaž se, měla mladá napsáno na čele. Ne-kompromituj mě, žádala její avarská krev, a neztrapňuj se, prosila žena v dívce či dívka v ženě.

„Dobré víno,“ řekl jsem.

Hleděly na mě, stará sardonicky, mladá úpěnlivě. Připili jsme si, kmotr se neslyšně ubzdil.

„Venku je chladno,“ nadhodil jsem.

Teta kývla.

„Je február,“ přeložila Iris.

„Jsem tu dva měsíce a dosud jsem nenavštívil belémskou věž,“ navázal jsem.

„My jsme tu přes dvacet let a taky jsme v ní nebyli,“ odpověděla stará.

„Ať je to, jak chce,“ řekl jsem, „budu se snažit sehnat si tu práci.“

Na okno usedla hrdlička. *Hurú, hurú*, udělala.

„Hurú, hurú,“ zakloktala na ni teta a otevřela jí okno. Hrdlička seskočila na stůl a postavila se do pozoru. Teta jí nasypala strouhanku. Tiše jí něco vyprávěla. Pak řekla urú, urúú, kšá, a pták letěl.

„Co že chtěl?“ ptala se stará mladé. „Tak ať zavolá našemu Dionísiovi, ten mu ochotně poradí.“

„Říká, že mu zavolá,“ přetlumočila dívka, než jsem stačil polknout.

„Á!“ zatleskala mi teta v úrovni pasu. „Vamos! Depressa!“

„Fandí ti,“ řekla dívka. „Máš mu volat klidně hned.“

Z kameninových necek pod oknem se dral statný keř. Podotkl jsem, že je to pěkná magnólie. Teta odtušila, že to není magnólie. Ten chlap Levente se culil jako mnich, propadlý kdovíjakým slaboučkým neřestem. Když jsme dopili, zavolal jsem z pevné linky v předsíni Dionísiovi. Snažil jsem se smontovat úvodní větu. Iris mi při tom ztěžovala výkon rychlým průzkumem citlivých partií. Normálně mě, překvapena vlastní kuráží, filcovala. Teta v pokoji víceméně naslouchala. Předal jsem hovor dívce. „Ano, to jsem já,“ cukrovala, „díky, ano, vyřídím, hahaháá, nó, nó, habraš, habrašá, obrigádu!“

Dionísio nás poslal k Príncipovi, Príncipe se odvolal na Primitiva, Primitivo na Moleira. Jediné, co se během telefonátů měnilo, byl jejich postoj k mé neschopnosti mluvit. „Špatné,“ soudil Dioníso. „To není dobré,“ podotkl Príncipe. „Něco vymyslíme,“ pískl Primitivo. „Možná je to tak lepší,“ vzkázal Moleiro hlasem Iris. Olízl jsem jí za tu zprávu ret. Zakousla se mi do jazyka jako štika a deset vteřin mě držela. Hlavou mi prolétlo dětství, mládí, léta studií, exploze zmatků, vztahů, vojna, dluhy, narození dcery, rozvod, vyledávání po redakcích.

„Zítřka v deset bud' ve snacku Monge,“ připomínala mi dole pod schody, kam mě šla vyprovodit, „přijde Moleiro a něco vymyslíte.“

„Neumím mluvit,“ funěl jsem jí do vlasů, vyráběje rty na povrchu jejího kulatého čela tenké myší prdečky i táhlé chrčivé exploze.

„Používej intuici,“ dýchla mi pod rameno, „zítra zavolám.“

Žena v recepci Modela mi neuspěchaně naznačila, že mě opět vítá. V jednom patře vrzalo techno, v dalším duněly zvuky, jako když někdo mrská na stěnu hroudy plastelíny.

Moleiro mě poslal do dalšího snacku, ať v něm počkám, že se někdo přihlásí. Kolkolem zněl hovor, na zdi blikal neon, já rozebíral vidličkou grilovanou sardinku. K čemu bych se hodil, přemítal jsem, co vlastně umím. Navečer se ke mně protlačil šouravý ivánek s trojúhelníkovitým obličejem, s hrbolatým čelem, a usmíval se jako piškuntál. On poznal Slovana ve mně, já v něm. Naše činy řídila skrývaná nejistota. *Kéž se zasmějí svým vášním*, jak říká Stalker ve stejnojmenném filmu. *Vždyť to, čemu říkají vašeň, ve skutečnosti není duševní energie, ale jenom tření mezi duší a vnějším světem.* Došel ke mně a beze všeho se posadil. Prozradil mi, že jméno není důležité, zato trvá na tom, abychom si před zahájením jednání připili na úspěch. Stalo se. Ptal se, zda umím řeč. Ani dost málo, doznal jsem.

„Skvěle!“ zněl jeho názor. „Nastíním vám tedy, o co by šlo.“

Sedli jsme do omšelé dodávky, jejíž koloratura šla přes fialovou do namodralé či šedo zelené, tuhýk rozehrál řízení a už jsme letěli.

„Da Boêmia?“ optal se. „Rusky jste se učil?“

„Učil, ale neumím.“

„Smrtí boj nekončí, je to tak?“ nadhodil bujaře.

„Éto tak,“ řekl jsem, ať je po jeho, „souvisí to s tou prací?“

„Nikoli, jen zkuším rozhábat konverzaci. Že znám rusky, neznamená, že Rusy zbožňuju. Poznal jsem je ve válce.“

Řítily jsme se tak úzkou uličkou, že musel hnát půlku autáku po chodníku. Že se tu a tam otřel o kandelábr, ho nezajímalo. Nedal pokoj ani té nejmenší páce a tlačítku, všechny využíval v maximálním rozsahu. O střechu ťuklo pět kapek, neprodleně zapnul stěrače. Vypnul, zapnul, vypnul, zapnul a nechal je trčet napříč sklem, neb opravdu nepršelo.

„V jaké válce?“ zeptal jsem se.

„Na to se mě nikdy neptejte, nechci o tom mluvit. Víte, jak jsem vás poznal? Všichni mluvili, jenom vy jste mlčel, tak jsem si řek, že jste to vy.“

Vjeli jsme do nečekaně fádního předměstí. Za železným viaduktem, obaleným hustou spleť kabelů, trubek a kořenů, náležejících dřevinám rostoucím přímo z konstrukce, zabočil do dvora a zastavil. Ve dvoře se dva starci vzájemně plácali čepicemi do zad. Vysoko nad námi visel z okna mrtvý kohout. Ivánek vyhodil z kufru na dlaždice pár zavazadel. Vynesli jsme je po schodech ke dveřím. Za nimi místnost vyhlížející jako ubytovna, řada bidel, stolek, na něm kopec časopisů, vaříč.

„Vaši spolupracovníci, taška, batoh, kufr!“ řekl. „Uvnitř nic vzácného, nic nebezpečného, v klidu. Zajímavá věc – cedule.“

Na každém báglu lpěla počmáraná samolepka. Bylo třeba ji vyluštit a vše doručit. Z jednoho batohu papír seškrábl, napsal mi na hřbet ruky dvě slova a řekl: „Jeďte do téhle ulice, najděte člověka jménem Cristóforo, jemu to dejte. Dohodnuto? Nic bližšího vám neřeknu, souhlasíte?“

„Co když mě někdo zastaví?“

„Kdo by *tady* stavěl turistu? Když to stihnete do hodiny, беру vás, ano?“

A kde tě pak najdu, čímane, říkal jsem si, ledaže bys byl Cristóforo ty. Ulici jsem vyhledal dle mapy, nebyla to ani ulice, spíš semeníště kafetérií, taveren, vinárniček, litinových patníků, proluk s plesnivou sutí a pohybujících se okenic. V prvním podniku nevěděli, v dalším mi ukázali, ať se zeptám šikmo naproti, že majitel tratorie za jámou zná všechny a každého. Jáma, o níž byla řeč, zela v propadlé vozovce a vydechovala hnilobný acetonový puch. Za ní dveře, po stranách řádka židlí. Na židlích seděli hosté, pili víno a hleděli do díry. Uvnitř stál za pultem chlap s kozí hlavou, vyvalené oči, bíbr. Cristóforo jsem já, řekl a strčil batoh pod pult. Opustil jsem lokál. Ivánek se vykláněl z okna plechovky, zaparkované opodál za sesutou zdí,

a tvářil se, jako bych vyhrál milión. Zbytek dne jsem strávil první ostrou donáškou. Nad schody na mě čekala středně těžká kabelka s kufrem. Obsah se nepřesýpal, neměl hrany. Odvezl jsem je, předal, ivánek mě se sígrovským pohvizdováním doprovázel. Nakonec mi dal stovku a plácl mě, že jsme dohodnuti. Bude-li třeba, zavolá. „Progresivní člověk žije s telefonem v ruce,“ poučil mě. „Věřil byste, že 70 procent obyvatel planety nikdy nikomu netelefonovalo?“

Jel jsem v kdovíjaké místní levárně, ani jsem nevěděl jak.

Iris s Beou ode mě dostaly po pugétu květin. Vypověděl jsem jim, jak jsem se stal příležitostným správcem turistické ubytovny. Mladá neposlouchala, sledovala jen, jak dýchám. Stará naslouchala číhavě.

„No, tak to je zatím vše,“ uzavřel jsem, „je noc, pojedu.“

„Přespíš tady,“ řekla Iris.

Teta zdůraznila, že tomu by ona nebyla ráda. Mladá přešla do maďarštiny. Držela osmivteřinovou vlajkovou řeč. Chvilí oddechovaly. Pak se zvedly a šly to řešit do vzdálenější místnosti. Houkaly tam na sebe, Maďarky. Přecházely a štětily se. Dědek ukazoval hůlkou na jednotlivé předměty v místnosti, talíř, lustr.

Měl jsem boty na nohou a mával, že se loučím. Mladá přiběhla, vzala mě za ruku, kousla mě do ní, klekla, rozšněrovala tkaničky. „Všechno je docela jinak, než si myslíš,“ pošeptala mi a jako náměsíčníka mě odvedla zpět do pasti. Noc jsem prodýchal na nouzovém sklápěcím lůžku ve výklenku mezi skříněmi. Ještě jsem dodřímával, když se do sebe pustily znovu. Potichu, v kuchyni.

Oblékl jsem se, tiše zavřel, seběhl po schodech a jel jsem si bez průtahů hojit prožitek vlastní směšnosti do Museu de Arte Antiga ke svatému Antonínu. O směšnosti to trojdielné okno do blázince hovoří rovněž. Na jednotlivých figurách je doloženo, že se jí nelze vyhnout. Ti, kdo se snaží zachovat dekorum, jsou zpravidla ti nejsměšnější. Nosatý strážný ze mě nespouštěl zrak, ruku na vysílačce. Nemohl jsem se mu divit, držel tady vartu jen kvůli Boschovi, a já si před jeho obrazem prolamoval prsty už dobře po dvacáté. Abych to pro jednu oživil,

popošel jsem k Dürerovi visícímu na vedlejší zdi. Do frasa, ten se lekl! Tohle ode mě nečekal! Úplně ztratil koncept! Pár vteřin jsem hleděl na obraz a poté jsem se s bušícím srdcem vrátil nejkratší cestou ke svému triptychu. Strážný vrzal drahnou chvilku chodidly v botkách, než se zklidnil a než zaujal obvyklý vyrovnaný postoj. Pokud lze zaujmout vyrovnaný postoj v zelené teplákové bundě. Na dálku z něho táhl neúspěch, plahočení, ohmataný magazín s dominami ve skříní.

Odpoledne jsem ležel na pelesti v Modelu a krátil si šedou hodinku opakováním frází. *Styďte se, at' se stydí, ty se styď.* Ozvalo se zaškrábání na dveře, vpadla Iris. Dlouho jsme si mačkali obličejové torby, dávali jsme si hubana. Pak mi vyklopila novinky. Prostě, tetin názor je, že není fér, když vdaná žena vyvádí, navíc s karikaturou chlapa, co se všemu bud' diví, nebo směje. V tom s ní souhlasím, řekl jsem, už tam nevkročím. Ale ne, zarazila mě, poslouvej. Vyjely na sebe, duply si. Teta si dupla a ona si dupla. Načež se v nejprudším střetu objaly a teta řekla: *Ty jsi, holčičko, můj bezkonkurenčně nejmilejší člověk. Jsem proti tomu, aby u nás bydlel, ale at' přichází a odchází, kdy chce. Snad víš, co děláš.*

„To zatím stačí, vížhh,“ zacpala mi špičkou jazyka ucho, „to bude dobrý, uvidížžh.“ Oddal jsem se představě, že se mi do hlavy snaží vedrat mnohonásobně větší, bohatě slinící organizmus. Procházeli jsme stádiem, kdy nesou pochodeň poznání vpřed hlavně kožní vjemy. Okolní textury jsme vnímali okrajově, záměry, vládnoucí druhému plánu, též. Dala si sprchu, dopili jsme víno, dala si druhou a odfrčela. Já ležel na posteli, dloubal lžičkou mdlý plod opuncie a pokračoval v nacvičování frází.

Zhruba za týden už jsem dokázal s tetou promluvit, pozvala mě totiž. Provedla to tak, že zakašlala do sluchátka a řekla: „Zvu vás na oběd, abyste věděl.“ Bylo jasné, kdo to zrežíroval. Jel jsem na oběd a nedělal si hlavu s nějakou sebeúctou. Sebeúcta, která není průběžně podrobována nejtěžším zkouškám, beztak okamžitě degeneruje v sebeklam.

20. Ve třetím patře

Glun, glun, zacinkal zvonek, teta vpustila do předsíně holohlavého ušatého muže v béžovém plášti až na paty, od oběda už čtvrtého prosebníka, a neprodleně ho šíbovala do salónu. Salón říkala pokoji, kde provozovala živnost. Hrabala se v arkánech, zpytovala saturnské pláně, čachrovala s magnetizmem, cosi takového. Po jisté době vyprovodila muže ke dveřím, prošla kuchyní, postavila vodu, opřela se o rám, máchla rukou a řekla: „Zdají se mu sny o umírání a nechce pochopit, že ty jak se začnou zdát, už nepřestanou. Jsou to holt křehcí hoši. Co vy tu vyvádíte?“

„Díváme se na film o Maďarech,“ řekla Iris. „Pojď, to se tě taky týká.“

Stranger Than Paradise, 15.30, informaci jsem zachytil v novinách. Mladé jsem namluvil, že jde o nejlepší film o Maďarech, co byl kdy natočen. Otočili jsme křeslo se starcem k obrazovce, přistrčili si židle. Stará chtěla jen projít, ale neprošla, jelikož film už běžel a z newyorského sluchátka vytryskl pramínek čisté maďarštiny. „Ajój?“ protáhla a přišoupla si ratan. Sledovali jsme dorostenku s kumánským předkusem, vlekoucí kufr podél stažených rolet Nového světa. Sledovali jsme příběh Bély, co nechtěl být Béla. Přihlíželi jsme, jak párek vyhublých ričmenů ujíždí v keckách do zasněženého Ohia. Jak míjí zapadané tlakové nádoby, parovody. Jak budapeštská tetka Lotte láteří v lepenkové příměstské chajdě, jak ohřívá pro sakramenty guláš, sofort vaří paprikáš. Což byl okamžik, kdy Iris cosi sáhlo k osrdí, až se zakymácela i se židlí. Ve čtyřicáté minutě zhruba. A já v duchu s ní, hysterik. Co se týká planých hnutí mysli, nenechám nikoho ve štychu. Do toho si stará vytáhla z hrudi suchý vzlyk. Jinak šlo o nekvalitní kopii, podsvícenou, ořezanou. On sám originál možná nebyl o moc lepší, jestli se zkraje točilo na prošlý

materiál, jak svědčí webová legenda. Na materiál, který nezištně poskytl Jimovi Wim.

Když boeing s Bélou odlétl, Bea s vrzáním vstala, zapnula svetr, kabát, omotala šálu a metla pryč, potřebovala navštívit jakési svoje lidi mimo město. Většinou u nich zůstávala přes noc. Iris tím pádem musela hlídat Leventeho. Abych dodržel roli galantního kořena, která na mě vybyla, pomohl jsem tetě do kabátu. A už jsem mířil zpátky k Iris, dokázali jsme si až hodinu žmoulat ruku, když byl klid, hrát master mind, cokoliv.

„Je práce, kterou máte ve městě, slušná?“ otočila se teta ve dveřích, pak nasadila dlaně k hlavě a řekla: „Jak by asi mohla, když máte při každém zazvonění uši jak radary!“

Zvonění bylo v bytě, pravda, dost, předsíní ustavičně táhly karavany prosebníků. Bea měla pro každého něco, zoufalce bavila snadnými hlavolamy, skeptiky šokovala tím, že je nechala na dálku otáčet střelkou, hypochondrům předpovídala dlouhatánskou cestu na palubě osvětleného, hromové troubícího parníku. Parník byl její oblíbená destinace, vracela se v duchu na jeho palubu, kdykoli to bylo jen trochu možné. Osvětlený, hromově troubící parník, chudák teta. Chudáci lidi. Chudáci my, protože to tam bylo jako na nádraží. Uprostřed čehož seděl Levente ve sloupu denního světla a kolem hlavy mu plula zářící smítka, vlákna a další tělíška, a sledoval z osmi metrů televizi, běžela kvůli němu ustavičně. Tmavé rty pod bílým zastřiženým knírem byly trvale roztaženy v mírném úsměvu.

Televize se vypínala jenom po dobu tetiných ponorů, stejně jako ventilátory a vůbec všechno, co vrčí. Ponory nazývala stavy, během kterých chodila po bytě, narovnávala obrazy, třídila fotky, z nichž zírali učesaní lidé s čestnými obličejí, rachotila jako myš, slabikovala, vznášela vůči komusi neviditelnému námitky. Prostě si dobýjela duchovní baterky. Doplnňovala *mágickou* sílu. V závěrečné fázi se buď stáhla do salónu, kde hleděla do upadaného starého monitoru na chvějící se elipsy, případně dál kolovala po bytě. Nakoukla do

komory, jukla na chodbu, pustila oknem hrdličky, nadrobila jim a dala s nimi řeč. Je fakt, že jí hrdličky opravdu něco vykládaly a ona jim též.

„Co vy,“ ptala se. „Čemu se pořád usmíváte?“

„Celkem ničemu,“ řekl jsem.

„Něco na mysli máte.“

„Snad malou otázku.“

„Do toho.“

„Jak to, že vám vadí elektropřístroje, a přitom vám přímo v salónu hučí ta stará bedna?“

„Ta mi vadí *horrívemente*, ale nedokážu ji vypnout, před léty mi ji jeden člověk zapnul a od té doby běží, ani Irenka to nezná.“

Naučil jsem ji vypnout a zapnout IBM a získal tím puntík k dobru. Navíc jsem měl možnost nasát atmosféru její okultní základny. Především málo světla, jemuž bylo bráněno dřevěnou mříží, závěsy a pro jistotu ještě rozkládacími zástěnami. Kulhavý stolek s houfem štokrlat. V rohu obskurní hnízdo – psací stůl, sborníky, věstníky, suché kořeny, čvaňháky v popelnících, rozšroubované propisky, poprsí šikmookých tlouštíků, stehovaná spirálami a tečkami. Na zdech rytiny blaženě se tvářících vykuchaných žen a mužů, k jejichž orgánům se vždy vztahoval nejméně jeden anciáš, štír nebo alespoň mrkev. Vedle dveří stála zlověstně vysoká železná panna se slídovými očima, při bližším zkoumání kamna.

Jindy mi při odpoledni navrhla: „Možná by mohla zase jednou přijít na lidičky pořádná voda, co říkáte? Vlny na východě, na západě, vlny na jihu.“

„A na severu?“ vložil jsem.

„Na severu je, konkrétně ve Finsku, strašná zima,“ odvětila, zapálila si cigáro a vykašlala oblak dýmu. „Intuitivní, ultracitliví lidé, ale žádné slunce. Hrůza, byla jsem tam na návštěvě. Příležitostně jsem tam s něčím vypomáhala takové ženské. Její příbuzní mi pak dali jako prezent, podržte se, zmrazeného soba.“

„Celého?“

„No, někdo ho střelil. Co byste si počal se sobem?“

„Nevím.“

„Já taky nevěděla. Tak jsem ho naložila do taxi, prodala jsem ho jednomu námořníkovi a upalovala jsem pryč.“

Lehce jsem se uklonil. Osvoji si určitou míru galantnosti, která ji pokaždé malounko dostala, ačkoliv jsem tu galantnost pochytil čistě od ní.

„Kuš,“ odehlnala mě, nadzdvihla cípy šálu, rozsmárně jimi mávla a byla pryč.

Jak jsem těm jejím svědectvím rozuměl. Bud' jsem je chápal díky tomu, že když něco vypravovala, kreslila to zároveň rukama do vzduchu, nebo mi je dodatečně přeložila v průběhu nejbližší koketáže Iris.

Iris a já, co my dva. Navštěvovali jsme kina, nábřeží, lokály, studeným kouřem nasáklá bludiště bazarů, kde se na dvou stech metrech kupilo veškeré zboží světa, a tam jsme se někde v koutku navzájem dotýkali jako fakíři jazykem. Ke stoličce si mě nepustila, měla pocit, že se jí kazí. Přitom muž zubař. Navštívili jsme karbolem napuštěnou plachetní fregatu, houpající se u mola, v jejímž podpalubí jsme se dlouze objímali mezi sinalými figurínami matrózů s křivě nalepenými, dámsky vypadajícími kníry. Otírali jsme se nosem o nos pod zavěšenými arkebuzami. Seděli v kavárně a hleděli si do očí. Bloudili jsme zkrátka růžovou zahradou, natahovali k sobě vlhká tykadla a pouštěli loďky po proudu.

Rozvážel jsem ruksaky, jezdil metrem, tramvají, lodí, busem. Kde je Rua Fernando Pessoa, měl jsem zjistit. Žádné centrum, kdepak, šlo o nejnudnější uličku nahoře na předměstí. Občas mě kroky zavedly do míst, vyhlížejících jako zrušená skřípějící pasáž na daleké planetě. Byl jsem na větvi z barev, tvarů, zvuků, z domů vyplněných zevnitř hustě zkříženými traverzami, aby nespady. Dostal jsem za

úkol vyhledat v noční lékárně Bezrukou Marii a předat jí balík. To už si ten vůl ze mě dělá srandu, říkal jsem si, když jsem vyslechl zadání. V prázdné apatyce však opravdu seděla u okénka výrazně hezká tmavooká holka, které chyběly obě ruce v lokti. Na každém pahýlu měla holý paleček bez nehtu. Podala mi pravici, to jest stiskla mi ji tím palečkem, a na rozloučenou na mě zamrkala. To zamrkání jsem v sobě nosil další tři neděle.

Obsah zavazadla byl vždy vložen do igelitky a zajištěn páskou. O co jde, ptal jsem se často. Co je meritum? Komu se může vyplácet platit mi tohle čundrování? Závěr zněl, že na sebe беру něčí riziko. Což o to. Horší bylo, že si šéf zvykl štrikovat přede mnou beztvary monolog. K smrti rád si cintal pentli. Předváděl hotové karaoke v povědomém jazyce, v takové panslovanské směsce, věčně ouvej a pořád ejchuchů. Figuroval jako hrdina bajek, v nichž s jistým Vladkem pravidelně vyžrávali na svět žen. Sbalili ve Vídni Polku, a že jdou k Vladkovi, Vladko měl byt prakticky v každém městě. Usadili ji v obýváku, pustili hudbu a šli si dát sklenici do kuchyně, všechno, jak má bejt. „A když jsme se vrátili, vona už ti ležela na válendě kompletně nahá, rozcapená, a dívala se nám do očí! A Vladko se nasral, jé! Co si vo sobě myslíš, vyjel na ni, voblíkni se a koukej dělat drahoty, anebo když ne, tak mazej pryč,“ vykládal a smál se, h, h, h. „Víš, jaký je bejt v boji?“ navázal.

„H, h, h,“ řekl jsem a bojoval s dojmem, že se o mě pokouší padoucnice. „To teda nevím.“

„Přestaneš vnímat čas. Nechápeš, pochopíš, když seš v místnosti s pěti chlapama a voni do tebe řežou. Nevíš – utekla hodina, tejdén? Čas se už nikdy nerozdebhne. Potřebuješ se nák rozptýlit, my třeba lovili prasata. Venkovský pašíky, co se toulali po lesích, zdivočeli, zvykli si žrát mrtvý. Potom se naučili lovit, tlupa sviní je horší než lev, narazej na mrzáka, na dítě, porazej ho, válej se po něm a koušou ho, až ho ukoušou. My si na ně pižlali náboje do makarova, odvrťáš špičku a plesk. Po normální ráně prase uteče, ale když máš dum dum, lehne.“

Půl druhé hodiny mi líčil, jak se rozebírá a čistí snajperská puška. Nejhorší trápení odstřelovače je nuda, doplnil. Nejlepší snajpeři jsou ženský, a to proto, že mají pozorný oči a tvrdý lovecký srdce, srdce jak tuňák. A co teprve výcvik politickejch vrahů, skákal z tématu na téma jako lupič po střeše, vy se bojíte svejch hlavounů, ujišťoval mě, ale nevíte, koho se musej bát vaši hlavouni. Co mám udělat, když chci oddělat hlavouna, ptal jsem se, abych měl pokoj, zastřelil bych ho a hotovo. Blbec ano, kýval, ale profík u sebe zbraň nemá! Tak autohavárie, navrhl jsem, přívod oleje. Havárie je možná, radoval se, jenže *jaká*. Jaká, říkal jsem, bouračka, náraz? Ale čím! Silným fárem, ne? Auto z půjčovny stačí, zapřísahal mě, vobyčejný, s plastovým nárazníkem, jeden koupíš na vrakovišti navíc, ten namontuješ. Teď to chce nervy – plynulá akcelerace, potlačíš doleva, von buď chytí smyk, nebo ho vytlačíš ven. Zastavíš, předstíráš pomoc, vdova děkuje národu. Další příhoda byla o někom, komu usekli obě ruce, nebyl to člověk, byla to bestie, a položili je před něj na bednu s nataženou pistolí, ať si, chytráček, poradí. Směješ se, hustil do mě, ač jsem se nesmál, chechtáš se, protože je to groteska, když se bezrukej chlap pokouší zubama nohama sám sebe oddělat!

Cucal jsem řídké kočičí europivo z půllitru a ptal se sám sebe, stalo se to? Byl tenhle u toho? A kdyby ano, proč mi to vadí, když stačí zadat *rotten* nebo *ogrish* a vyhrne se to ven? Čím si držet žvanila od těla, jedině dialogem. Otázka, odpověď, otázka, absolutně neosobní hra. On to tak nechápal – rozeznával a ohledával všechno jenom srdcem. A tak vynášel betly a já je komentoval. Víš, co udělaj střeva, do kterejch se dostane louh? Neumíš, kreténe, vzpomínat na něco hezčího? Umím, ale nemůžu, von tolik plakal. Tak aspoň nebreč. Budu brečet. Tak breč. Zasteskne se i největšímu hajzlovi, víš, ujujuj. No, to máš o sobě hezký mínění. Já nemyslel sebe, já myslel všecky hajzly, rozumíš, i žralok je soudruh, akorát že ne náš! „Copak nemáme právo žít jako lidi?“ přešel do sykotu. „A ty,“ mířil na mě pod stolem klepajícím se ukazovákem, „ty ses narodil *zadarma*

a stejně *zadarma* i žiješ! A já tě ještě podporuju! Platím tě skoro za nic!“

Častokrát se mi zdálo, že je to podobný kinofil jako já, že mě normálně lakuje. Neměl bych si, napadalo mě jindy, opatřit pro jistotu menší ostrou kudličku? Ua, ua, ty kudličkáři, smál se sbor náhodně srocených duchů, ty už si radši nic nekupuj! Mráz mě občas do páteře ťukal, netvrdím, že ne. K tomu mi ostatně stačilo zajít na lisabonské molo a pohlédnout dolů. Ústí tam městské kanály, do vody se valí hutné sloupce shnilotiny. A v těch sloupcích se drží armády bezbarvých ryb, které po celý život nezavrou hubu. Jenom se drží v houfu a polykají. Mají vakovitě rozšířený, vzhůru situovaný ústní otvor. Evoluce se vyznamenala. Hromady stejných tvorů se pak kupí v rybárnách a lidi je kupují po taškách, takže co.

Šéf byl v nejlepším, já platil poslední rundu a chudák Iris koukala doma na hodiny, kdy ji vyzvednu, abychom zhlédli v kině nový kus z dílny jejího favorita Alejandra Iñárrita, *Babel*. Byl jsem zvědav, komu ten lovec hypochondrů sáhne na zoubek tentokrát. Přiběhli jsme pozdě, na plátně už to jelo, soda a mýtus, mystika a rachot, vyšponované kontrasty, útok na veškerá nervová zakončení a na závěr místo anděla vrtulník. Až jsme tonuli v podezření, jestli nejsme zase nějak nově, účinněji vydírání.

Určitou vnitřní nedomykavostí mě ty jeho sémantické masáže nakonec přece jen poznamenaly. Vezl jsem jedenkrát zásilku za město, do vnitrozemí. Neodhadl jsem vzdálenost, zapomněl permanentku i peníze, padla noc. Přečetl jsem si v kavárně u čtyřproudovky noviny. Přečetl jistě ne, rozuměl jsem jen komentáři k čachrům ve fotbalovém zákulisí a reportáži o tom, jak se v okolí Lisabonu provalil kvetoucí obchod s orgány. Což jsem pochopil hlavně díky ohavným ilustračním fotkám. Kdo jsou lidé, jimž byly součástky odejmuty, se netuší, policie se vymlouvá. Poté jsem se odebral na stop. Zabrzdilo mi punto s italskou espézetkou. V naprosté tmě uvnitř autíčka se mi vkrádal do

ucha těžký ženský alt. Řídí osmačtyřicet hodin, potřebovala by relax. Líbilo se jí, jak ležérně jsem stopoval. Mám určitou úroveň, to ona pozná. Nefunguje jí bohužel osvětlení v interiéru, abychom se blíž představili. Je to trapné, taková tma. Jinak ale musí říct, že zdaleka není stará a že má, jen tak na okraj, čtyřky. A já měl jasno – takhle to máte vymyšlené, prášek na spaní v motelu a pak rutinní řezničina v igelitem vystlaném sklepě. Skalpel, pytlíky s ledem. To ses spletla, holubičko. Moje játra si nikdo za rámeček nedá! „Můžete mi zastavit?“ řekl jsem. Po mnohonásobném ujištění, že už opravdu nenastoupím a že to nebyl úvod k sérii dalších žertíků, mi podala ze tmy bílou ručku a odfrčela. A já šlapal dlouhou míli nocí po krajnici, než jsem se skrz přístavy a sklady a prašným šterkem vysypaná nákladová nádraží propracoval do prvních osvětlených ulic. V jednu chvíli vzplály kolem dokola metropole kruté ohně. Za obzorem vybuchlo nebe. Pákistánské jaderné hlavice, napadlo mě. Byla to však jen bouřka. Před penzión jsem dospěl v promočených hadrech o čtvrté ranní.

Událost jsem odpoledne převyprávěl Iris. Reagovala mlčením, žádný smích. Je to o tom, jaký jsem pitomec, naléhal jsem, tomu se máš smát. Mě spíš zajímá, jestli tam nezbylo něco k dovysvětlení, říkal její výraz. Je to legrační historka, tlačil jsem, směj se, vopice mizerná! Nezasměju, frkla, není mi do smíchu.

Zato můj kápo se řehnil v Café Camioneta, kde jsme se občas sešli, jako osel. Ženský, bublal, to já vim, potvory, prskal. Skalp mu jezdil sem a tam po palici, což bylo znamení, že mi popíše něco nepěkného. Čím ho zastavit. Řekl jsem, že u něj končím, že mu to oznamuji. Myslíš, že je to jako odejít z krámu, jo, přepnul na tichý chod a oči mu rychle světlaly. Je to jenom kšeft, já na to. Jenže jakěj? Skvělejš, uznal jsem. A on zase začal. Zda vidím, jak se politikové snaží minutu před dvanáctou sjednotit svět, než praskne, že jsme věřili obludnému podvodu, protože co bude pak, nikdo neví. Zda slyším pláč a řev vojensko-ekonomické hydry, naší matky, ptal se. Zda vím, co to značí.

„Vidím a vím,“ řekl jsem. „A právě proto u tebe končím.“

„No co, je to zákon,“ usoudil, „když přicmrndávač končí, plive.“

Sledoval jsem ho skrz výlohu, jak kráčí k parkovišti, jak přibuchuje dveře, jak startuje. Přece jenom jsem ho ranil. Navíc ho málem znovu zradila vlastní huba. Byl by mi naznačil, že prostředky, ze kterých si užížláváme, plynou kdesi a jaksi do střev mýtické obludy Leviatana. Věděl jsem i bez něj, že není nevinných, neb i nejnevinnější levárna sytí a zpevňuje strukturu státu, sebemenší svinstvo je někým viděno a kryto, čímž nevratně srůstá přes policejní archívy a další instituce přímo s reálnou mocí.

Vysypal jsem na sklo drobné, opustil Café Camioneta a vydal jsem se nazdařbůh chodníkem. Loupající se omítky svítily v srpnovém slunci. Dělal jsem pro něj od března až do srpna. Příliš jsme se nepoznali. On kydal hnůj a já jel na volnoběh – nemyslel jsem na sebe, na nikoho. Na Iris leda. Na to, kam se spolu večer vypravíme. Neměl jsem v hlavě nic než momentální úkol, někoho najít, něco mu dát. Jezdil jsem metrem, razil si cestu mezi repetíciemi výpravami, zvedal z dlažby houfy vrkáčů, hovořil s nevyzpytatelně vlídnými, příjemně odtažitými obyvateli. Chodil jsem ulicemi města, které koneckonců nebylo o moc větší než matka Praha, navíc o poznání úhledněji uspořádané. Města, sesouvajícího se do mělkého trychtýře vzpomínek na cosi, co už dnes nemá smysl zkoušet popisovat. Čím nenápadnější místa jsem poznával, tím bližší mi to pahorkaté sídliště bylo. Přespával jsem v Modelu, občas v přístěnku u tety na vyklápěčce. U tety jsem fungoval většinu času jako formální prostředník, totemová figura, maskot. Ty dvě si skrze mě prorazily komunikační štolu. Dřív spolu, jak jsem vyrozuměl, moc nepekly. Teď si to s vervou vynahrazovaly. *A von jí řek, a vona jemu, hehé, hahá! Já se zblázním, já se tak směju!*

V přístěnku se nalézal přesně nad mým čelem lustřík, zapuštěný do dřeva obložení – kovový sedmnáctistěn, vyplněný fazetami temně modrých skel. Ó bože, to byla věcička! Škoda že jsem nepřišel na to, kde se rozsvěcí.

21. Královna

Doma seděl jen úpravný, mírně zapáchající stařec a já. Stará s mladou pravidelně mizely za svými cíli. První do druhé nejspíš hustila minulost, druhá do první přítomnost, k tomu pohár. Nevadilo mi to, měl jsem uspokojivý program. Seděli jsme s Leventem v hale a pozorovali se. První krok udělal on – jednoho dne se mi zadíval do očí a nechtělo se mu uhnout. Pohled jsem opětoval. Po několika-minutovém zírání se cosi prolomilo. Začal se mezi námi odvíjet tichý ubožácký příběh na pokračování. On v křesle, já v křesle, mezi námi příborník. Hleděl na mě, jako bych byl součást nábytku. Náhle měl oči jako koza. Jako zmije gabunská. Pak měl zrak starého, rakovinou prolezlého karbaníka. Hleděl na mě očima Freddieho Jonese z *Duny*. Pak nechal vystoupit na povrch lebku, přes kterou byla jen formálně přetažena tenká kožní blána. Šlo o to, kdo koho víc vyděsí. Nejen o to. Byl to test, jen jsme se nemohli dohodnout, kdo koho testuje. Když bylo nejhůř, použil jsem svou starou zbraň, pohrdavý pohled, který jsem kdysi upíral z kojeneckých peřin na dospělé, když se nedívali. Ten dokázal Leventeho pěkně znejistět, ale musel jsem to sám držet na uzdě. Oživovat z kontextu vytržené komponenty dětství není dvakrát bezpečné. Slavný příklad – jak dopadl Nietzsche, když se rozhodl obejmout koníčka-bratra, zřítíl se zpátky do dítěte a zmizel v něm.

Když klepl třemi prsty o hranu stolu, znamenalo to žízeň – pít. Snosil jsem vše, co bylo v dosahu. Džus se červenal, ve vodě skotáčilo slunce, mošt byl v plechovce. Vypil postupně všechno, pak mi zahákl prst za košili a přitáhl si mě k sobě. Ukázal na zarámovaný snímek na příborníku, byl na něm on a teta, fotka z časů.

„Je to kunda,“ řekl, použil hrubé portugalské slovo, a dodal: „A já jsem ředitel.“

Než jsem stihl vymyslet odpověď, cvakl zámek a ve dveřích se zjevila Iris, na sobě sametově černou kajdu plnou prýmků a karabinek, sukni až na zem. Vypadala jako infantka. Chlap okamžitě udělal mrtvého brouka. Převrhl dokonce sklenici na stůl, aby dokázal, jaký je chromajzl. Moc si nepomohl, dívka ho bez debat odvedla do koupelny a pak do komůrky, tam pyžamo a spát.

„Teta bude do rána pryč, víšchch,“ šeptala mi písečným hlasem na opačném konci bytu, kam jsme se stáhli, zatímco já rozepínal přezky a háčky na té její kajdě. Zalezli jsme pod duchnu a přilnuli k sobě jako dvě pryžové polokoule.

„Kmotr mluví,“ hučel jsem s nosem v bezedné rýze jejího pupku.

„Co řekl?“

„Že je ředitel.“

„On nejen mluví, on i slyší, vidí a ví,“ říkala a já naslouchal zvuku jejích hlasivek, rezonujícímu v útlém a pevném trupu, plném kapalín. „Ale je divné, že to řekl zrovna tobě, předtím neotevřel pusku léta.“

„Co on je vlastně zač?“ zeptal jsem se, chtěl jsem dál naslouchat tomu dunění.

Původně dělal ředitele výzkumáku v Budíně, vykládala. Potom vzal dráhu a dal se do služeb jistého šantánu v Barceloně či v Madridu, teď nevěděla. Tam se z něj stal zase ředitel. Což bylo právě varieté, kde teta Bea, ačkoli dřív obchodnice s nábytkem v Pešti, hádala v průběhu svého vystoupení, na jakou osobu ten který host myslel v momentu, kdy to sdělil jejímu asistentovi. Asistent byl hrbatý homosexuální bulharský žid z Kuvajtu s tak zvláštním osudem, že mi o něm extra poví jindy. A ten jí to hned telegrafoval tajnou abecedou, ne? smál jsem se. Ne, řekla a vrazila mi hlavu do břicha, bylo to složitější, netrap mě. Levente a Bea – láska, Lisabon, třiadvacet let spolu. Měl prachy, uměl se smát. Před pěti lety ho ťukla drobná mrtvička, bez následků. Díky ní se ale seznámil s doktorem, který mu v rámci navázaného přátelství svěřil, že jsou

případy, kdy to člověka klepne a zakonzervuje ve velmi nelichotivé situaci, při masturbaci, ale i horší věci. Zřejmě typický lékařský vtíp. Jenže Levente si ho vzal k srdci a přizpůsobil vše požadavku, aby jemu se nic podobného nestalo. Vpravil se do role kripla. Přestal se hýbat, mluvit. Seděl a usmíval se. Byl připraven. Na velkou chodil jedenkrát týdně, vždy v úporném propojení s Beou, která měla, kdyby něco, přispěchat a uvést ho do důstojného stavu. Jak by se to dozvěděla, když nemluví, namítl jsem. Sám jsi slyšel, že mluví, odvětila. Donutit ho, aby se vykoupal, to je teprve boj. Mimochodem měli překrásnou matně lesklou mosaznou či snad bronzovou vanu, obloženou šafránovými kachli, stejně jako zbytek úzké, extrémně dlouhé koupelny. Police přeplněné fosilními mýdly a hroudami staleté pemzy, jimiž si odíraly paty zástupy z kolébky se vynořujících a zas do hrobu klesajících nájemníků.

„Osprchovat se sice nechá,“ žalovala, „ale představ si – musí mít vedle vany přichystanou čistou košili, boty a oblek. Kvartýr je jeho, stejně jako je jeho celej dům, proto si tak vyskakuje. Od rána do večera se chystá do hrobu!“

Načež se hořce rozplakala.

„S Beou je to zlý,“ vydechla. „Umírá. Jsem tu, abych s ní byla, jenže já už jsem bez energie, nemůžu se smát. Navíc mi volal manžel, buď se mám vrátit teď, nebo už nejezdit. Mám tě ráda, jenže jeho taky. Navíc mám o něj strach, tak poletím.“

„Proč máš o něj strach?“ řekl jsem, abych něco řekl.

„Má jednu otravu krve za druhou,“ svěřovala mé klíční jamce. „Loni přesedlal na body art, jeho první bylo, že se snažil naroubovat si na vlastní hrud' šest čerstvých šakalích uší. Rval kvůli tomu do sebe hormony, antibiotika, skončil na jednotce intenzivní péče.“

„Kde vzal tolik uší?“

„Sehnal mu je Mihael, náš jediný známý, jinak k nám nikdo nechodil. Jindy si napíchal všude pod kůži luminiscenční barvu a *měsíc* natáčel vteřinu po vteřině pohyby vlastního těla. To jsem

měla denně před očima. Nešlo to vydržet. Jenže jsem na něj zvyklá, rozumíš? A do toho Bea, ááh!“

Navalil jsem ji na sebe jako vycpanou laň a objal. Po městě světlkovaly milióny mázdrou potažených oček, vykukujících ze tmy akvárií ve výlohách zavřených rybáren. Oček, která nic nechápou, nicméně vidí. Po římsách puklých domů hopkaly veverky, pod podlahami probořených sklepů se měkce rozlévaly národy krys. Městským parkem bloudili naříkající ptáci.

Ráno teta hlučně odemkla, šla do koupelny a nechala sténat bojler, dokud jsem se nedobelhal v naruby natažených kalhotách do svého výklenku se sklápěčkou. Pak jsem slyšel, jak budí a obléká Leventeho. Potom se v kuchyni pustila do výroby snídaně, kuchařka nebyla kdovíjaká, kaše, suchar, křupavá rybí ploutev a nazdar. Světlo nového dne se mi zdálo být bělejší. Skutečnost nějak skutečnější. Obyčejnější. Obyčejná, až mě z ní svědila spodina lebeční.

Na zbytek dnů jsme zmizeli do hotelu. Leželi jsme a poslouchali z přehrávače precizní klavírní girlandy, při nichž jsem prováděl urážlivé manipulace s různými končetinami. „Ty!“ řekla a klepla mě po čele CD obalem s nápisem *Friedrich Gulda spielt Mozart*. Pak jsem telefonicky objednal na pokoj další občerstvení No. 2. Ozvalo se zaklepání. Dívka se opásala dekou, otevřela a přijala od lesknoucího se posla ták s lahví a bagetou.

„Slušelo ti to,“ pochválil jsem výjev.

„Četla jsem v Goyově životopise, že španělská královna přijímala vyslance při toaletě do půlky těla, prsa směl vidět kdekdo, kotník nikdo.“

„Jestli to byla ta, co ji namaloval po boku Karla Španělskýho,“ uplatnil jsem vysurfované vzdělání, „tak potěš pámbu.“

Následovala krátká recidiva kočkování. Friedrich Gulda nám do toho vytukával Rondo alla turca. Nevkus je všude, je to jazyk boží. Věděli jsme, že se beztak cosi už naplnilo. Že je zajímavější

část za námi, nebo by brzy byla. Pokud by náhodou nebylo lepší konečně s někým zůstat, co, ty kudličkáři, křičel jsem sám sobě do zad. Pušku rozebrat neumíš, ženskou si neudržíš.

„Co ti chraští v kouli?“ ptala se.

„Že tu asi pár dní zůstanu a dohlédnu na Leventeho, ať si teta trajdá, kudy chce.“

„Nevím, jak ti poděkovat,“ řekla jako správná moderní hrdinka.

„Dlouho tu ale nebudu, musím taky domů,“ odvětil jsem a byl jsem v loji.

„Pár dní není málo. Bea má bolesti, ale má spoustu lidí, se kterými si potřebuje popovídat.“

„Tak fajn,“ souhlasil jsem a přihlazoval jí pačesy k hlavě.

„Chceš, abych vypadala jako bluma, jo?“ špásovala a hrud' se jí třepetala v bundičce pod popruhem kabely. To už jsme stáli pod řídkými palmovými listy u letištní haly a ona mi kreslila fixem přes retro pohlednici dvacetimístné telefonní číslo. Na fotce seděli do sebe ponoření obrýlení muži. Zahradní kavárna, Avenida Liberdade, 1950. *Někdy mi zavolej, ano?* připsala. V bezcelní zóně ji netrpělivě očekával její performer, přiletěl si pro ni. Zamávali jsme si. K mávání se vzápětí připojila teta, která nás sem hodila svým seatem.

„Mějte se tu krásně!“ křikla mladá a hlas se jí rozsypal jako sklo po nárazu. Otočila se a šla. Kufr vlekla jako chcíplého bernardýna. Z terasy jsme ještě mávali jejímu letadlu. Airbus, do kterého nastupovala s copatým blondákem v pomačkaném baloňáku, který nesl její tašku, byl sice bílý s rudými motory, kdežto ten, co zrovna schoval podvozek, byl zlatý s obrovským smajlíkem na směrovce, my jsme však za ním třepali oběma rukama ze všech sil.

„Há, to je dobře,“ řekla Bea a vysmrkala se.

Cestou do centra mě požádala, zda bych u ní den dva tři nepobyl jako host, ne jako vetřelec. Přesněji řečeno, že si myslí, že by mi mohlo prospět, kdybych jí příležitostně o sobě něco řekl. S jazykem jsem na tom byl tak, že jsem rozuměl polovině všeho, co říkala.

Sám jsem pořád vytahoval odpovědi ze slovníku. Pokoušet se líčit veškeré přešlapy a nedorozumění z nich plynoucí by bylo nudnější než vyprávět libovolný film od Pasoliniho. Snad s výjimkou *Saló aneb 120 dní Sodomy*, smíchat zvrátky a lejna s Chopinem, Orffem, sv. Pavlem a spol. muselo v 70. letech vypadat jako smělý nápad. Těžko však uvěřit interpretaci pekla, působícího jako zimničnatý kozí valčík na konci sezóny. Naplněného ryze ženskou nenávisť ke všemu, co není pod kontrolou. Nemluvě o faktu, že zmršit tak skvělou předlohu může snad opravdu jenom básník, učitel, novinář, estét, herec, marxista, kritik a sudič, Ital. Idealista. Němec by to, panečku, dovedl jinak roztočit. Takový Fassbinder by tomu byl dal jiné grády, Rainer Werner. Ital zjevně nebyl schopen se i jen poptat po pravé povaze Sadova psaní. Žádná moralita, alegorie, podupávání hodnot už vůbec. Jen čistá rozkoš z vyjmenovávání. Krajní forma poezie.

„Tak jak?“ řekla teta. „Ano, či ne?“

„Rád,“ odvětil jsem, „děkuji.“

„No vidíte. Alespoň budete mít možnost sledovat tu bžundu, která se odehrává kolem toho, čím se živím, ne?“

„A jak se vlastně nazývá to, čím se živíte?“

„Bezbřehá lidská důvěřivost.“

22. Vitulomonachus, politováníhodná zrůda ze Salamanky

Seděli jsme proti sobě na balkóně v plátěných lehátkách. Stará kouřila cigáro ze špičky a kašlala, já měl na hlavě čistě ze švandy pomačkaný panamá, který jsem našel v chodbě na věšáku. V letících kumulech stál helios a světlo jím vyvržené se zapichovalo do lisabonských střech zhruba po osmi minutách letu. Připadal jsem si jako v nepoužité sekvenci ze *Smrti v Benátkách*, díky čemuž mi strašila v mozku samá neupřímná, amatérsky dvojsečná témata. Kupříkladu jsem se pustil do úvah o soucitu a logicky dospěl k výroku, že soucit je ta nejhorší lež ze všech.

„Zjednodušujete,“ opáčila suše. „A jste naivní, jako všichni dneska.“
„Vím,“ kývl jsem, „toho bych se moc rád zbavil.“

Pohlédla na mě podivně světlýma očima. „Je odtud hezký výhled, že,“ řekla.

„Nejhezčí, jaký jsem kdy viděl.“

„Nelichoťte. Máte děti, ženu? Někoho, kdo na vás visí?“

„Ženu jsem měl a na malou platím, ale nevidám je, odstěhovaly se.“

„Co dělá?“

„Anestezioložku na klinice v Rotterdamu, nemají se zle.“

„Soudíte z toho, že to ona říká?“

„Chch, ano.“

„Provedl jste někdy něco, za co se stydíte?“

„Koupil jsem elektrický odšťavňovač.“

„Co je to?“

„Symbol ztráty smyslu pro symetrii, v Čechách aspoň.“

„A víte, že to jsou vesměs jenom vaše mášky, říká se česky *mášky*?“

„Říká se *masky*, vy umíte česky?“

„Jenom to jedno slovo,“ vrátila se k houkavé iberštině. „A ty máš-ky zakrývají vaši ústřední vlastnost – zvědavost. Abyste se zbavil naivity, musíte se napřed dozvědět, kdo doopravdy jste. Musíte sám sebe spatřit očima, jakýma vás vidí myš, pes, kuň. Což může být tak hrozný zážitek, že se z něj už nemusíte vzpamatovat. To víte?“

„Leccos už jsem taky zažil.“

„Prd jste zažil,“ odpověděla. „Tsch, tady jedna banda šílí po tom, co bylo a není, a druhá po tom, co je a nebude. Zeptám se jinak: O co jde vám? Co je váš *hlavní* zájem? Jedna věc, dvě tři slova. A vy se už nadechujete, proč si nepomlčet? Řekněme si to zítra po obědě, na který vás tímto zvu. Když mi dáte přiměřenou odpověď, měla bych pro vás určité řešení.“

Civěl jsem ze své lóže v Modelu, nohy prostrčené zábradlím. O co by mi šlo. Nejde o víc, než jak na pár sekund pozdržet to puchření. Udělat řez, zafixovat. Můj hlavní zájem je vymyslet, jak co nejslušnějším způsobem opustit toto báječné město. Jí vlastně nejde o nic jiného, ženské nešťastné. Kde se v ní bere ta energie.

Zdola přilétlo osamělé klapnutí. Dolil jsem si a nahlédl přes okraj. Dole přešlapoval oslík, zapřažený do dvoukoláku, s ohlávku uvázanou k mříži. Hodil jsem do igelitky žemli, čtvrtku melounu, slezl po schodech, pozdravil černošku, četla Elle, a vyšel ven. Rua das Portas de Santo Antão se leskla prázdnotou, hodinu před půlnocí nevídaná věc. Vzduch byl vlažný. Přistoupil jsem k oslu a vysypal před něj nadílku. Trhl ojí, vychlípil pysk a odhalil dlouhé řezáky. Natáhl jsem k němu ruku. Podrbat se nechal, ale pod kůží mu projela křeč hrůzy. Zdalipak může mít zvíře mindrák, napadlo mě cestou zpátky. Musí ho mít, člověk je smrt.

Prostrčil jsem nohy zábradlím a dumal dál. Dumal, spíš jsem si nechal protékat bandaskou všelijaké povídačky. Nejsilnější úkaz každé víry je světec, toho respektují i ti nejmocnější, protože z něho cítí sílu vůle, která unese i totální sebepopření. Mrtvá slova

Friedricha Nietzscheho, zase on, nějak se mi sem na ten balkón hodil. Tím, že prokazují úctu jemu, prokazují ji čemusi v sobě, své vůli. Vůli. Všichni linkují regule rovnou celému lidstvu, a sám sobě nenalinkuje mantinely nikdo, pakáž altruistická, pyšná, věčně nejistá, povýšená. Kosmologie a psychologie pomalu splývají v jeden obor, tvrdí CNN, což znamená, že stojíme na počátku totálně nové epochy. Jenže epochy povstávají a padají jen pro úzký kroužek zažranců a psychotiků, zbytek si ničeho nevšimne. Takže jakápak epocha, z Evropy se stane primitivní uřvaný Egypt a z Ameriky Asie s kostarickým štychem. Mastroianni byl stejně sekáč, jak uměl řídit sportáček s cigaretou v koutku, v zadní projekci noční Řím po dešti. Jak uměl nonšalantně kývat hlavou, jako že jede, zatímco mimo záběr žduchala parta techniků do kapoty. Potom jsem sčítal ruské kosmonauty, ty jsem si přibližně do roku 1980 vybavil všechny, koho by neděsila Gubarevova věžeňská huba, kdo by nezasl nad Leonovem, dýní ve skafandru. Dětství. A americké astronauty, vybavil jsem si jen Waltera Schirru a Armstronga. A Husbanda, McCoola a Cawlanovou, tři ze sedmi, co shořeli, historiky z márnice uchovává lidská mysl nejlíp ze všeho. Proto taky všude straší předsmrtné záběry známých tváří, které poté slouží jako základní poznávací znak, jako precedens. Greta Garbo, Janet Leigh, vytřeštěný Warhol, vytřeštěný Kafka, vytřeštěný Ladislav Klíma, vytřeštěný Ian Curtis, blbeckým šklebem slávy zkroucený Vicious. Princip komiksu. Grafické zjednodušení musí držet krok s klesající rozlišovací úrovní davu. Co nevidět bude muset stačit pět šest základních piktogramů. Zpráva se bude muset vejít do krátké smyčky. Být spokojen. Jít. Jsem tak rád, že jsem tu s váma, ty vogo, víte, já.

Sotva jsme odpoledne dojedli, pozdvihla Bea obočí. Měli jsme terinu, terina je v podstatě paštika. Dožvýkával jsem sousto s pocitem, že polykám rozvařený slabikář. Máš mi co říkat o zvědavosti, babo. Jaká zvědavost. Šest měsíců jsem tahal tašky a bylo mi šumafuk, s čím.

„Nevím,“ přiznal jsem. „Asi je dobré se nelitovat a vědět, kde je hlavní uzávěr plynu.“

„Ptala jsem se proto, abych zjistila, máte-li sklon zmatkovat. Pchacha, no vidíte, vezmu vás tam tedy.“

„Kam ale?“

„Menší výlet by vám nevadil? Něco nového poznat? Trochu riskovat se nebojíte? Čas máte? Óptimo!“

Napozítří mě naložila do seatu a vezla mě po nekonečném mostě nad zátokou. Tam si jenom na otočku povykládala s paní, které průběžně hladila hůlkovitou ruku. Pak jsme se po něm zase vraceli. Projeli jsme panelákovými čtvrtěmi, minuli jásající stadióny, vápenky, políčka. Bea spolykala u pumpy mastný piroh, já přihlížel, podle ní jsem ten den nesměl jíst. Po delší jízdě severozápadním směrem jsme odbočili na asfaltku, z ní na kamenitou cestu. Od obzoru se nám valily vstříc diamantové válce vln. Dohoupali jsme se na svažující se loučku, končící srázem. Vypnula motor. Bylo reálné, že pokud nebude fungovat ruční brzda, za kterou zatáhla, poletí plecháč do moře. Vystoupili jsme. Auto vypadalo jako ropucha před skokem. Stará bouchla dveřmi a omotala si kolem hlavy šál, ze kterého jí vykukoval jen fialově tečkovaný sedlovitý nos.

„Co si mě prohlížíte, vy assassine,“ mávla proti mně. „Není čas, pojd'te.“

A už slézala úzkou stezkou ze srázu. Kladla podrážky na správná místa a klesala, přidržujíc si levačkou kabát. V pravé se jí houpala rozpraskaná kabelka, vyboulená středně velkým předmětem. Piknik na pláži, kdoví. Šel jsem za ní a snažil se kopírovat rychlé serpentiny.

Stáli jsme na pláži, obklopené útesem. Písek barvy uhelného mouru byl plný plastových cuků, drátů a rozbitých beden. Ukázala do vln a něco řekla. Co, nevím, panoval tam šum a tříšť. Pak zamířila k průrvě ve skále, vyšplhala k vysoké trhlině a zmizela v ní. Supěl jsem za ní a otloukal si v úžasu, kde jsem se to ocitl, hlavu. Skála byla

švestkově modrá, žebrovaná jasně růžovými křemičitými plotnami. Překračovali jsme vymleté vodní hrnce, na jejichž dně syčela pěna. K patě skalisek lnuly nažloutlé hadry plné bublin, jestli to bylo živé, netuším. Dospěli jsme na další nevelkou pláž. Škvíry a kaverny se větvyly dál a dál, my však zůstali tady.

Bea pískavě oddechovala, popadala dech. Natáhla ruku k převisu, pod nímž zelo ústí nízké díry, částečně zavalené oblázky: „Tam! Seberete kuráž, vlezete dovnitř, budete se kousek plazit, pak se postavíte a uvidíte.“

„Co uvidím?“

„Možná nic, je tam tma. Hlavně pamatujte, že kdyby se vám něco stalo, nemůžu vás vytáhnout.“

„Tak jo,“ řekl jsem.

„Předtím se ale musíte tímhle pomazat.“

Vytáhla hrnec s patentní poklicí. Uvnitř lpěla hrudkovitá matérie, obsahující rostlinná vlákna a něco, co vypadalo jako nasekané tlusté od šunky. Ucítil jsem sveřepou, specificky lahodnou vůni.

„Á,“ řekl jsem, „jéje, ano. Tohleto. Durata, datura, purgácie, erva do diabo.“

„Ó,“ krákla a ostře na mě koukla.

„Dávno už,“ máchl jsem přes rameno.

„Ne, ne, bestial!“ gratulovala mi. „Jestli jste už podobné místo navštívil, dají vám eventuální rušiví (několika slovům jsem nerozuměl, prostě nějakí rušivci) pokoj.“

Těžko, teti. Jsem jen obyčejný koštér, ňuchač, řadový pilot kluzáku.

„To si mám namazat na obličej?“ ptal jsem se.

„To si máte namazat po celém těle, jak to ovšem provést, nevím. Můj návrh: odhodte stud, jednak jsem nemocná a stará, a hlavně – houžvičky mě nikdy nezajímaly. Já měla ráda *muže*, co když se zasmějí, všechno živé se schovává!“

Nasypala si na dlaň pilulky, schramstla je, poodešla a zahleděla se vzhůru na roztavenou měď útesu. Odvrátil jsem se, stáhl svetr,

triko, boty, kalhoty, trenky, vzal kastrůlek a začal na sebe svinčák třemi prsty natírat.

Bea zírala do skal, zahalena v pochechtávání. „Proč vás tu nenechám o samotě, ácha, fí, vidíte? Sám byste se neodhodlal, znám vás.“

Neuhlídala to a zavadila o mě pohledem. Rozchechtala se, jako když láme proutí. Kryl jsem si třísla v hrsti a připadal si jako nepodařený, nahnílý, litinově šedý Adam.

„Lezte do brány!“ poradila mi. „Neříkejte cizí slova, na nikoho nevolejte, hrnec si vezměte a uvnitř se znovu pořádně natřete. Směle!“

Co mi zbývalo, křápnout ji kastrollem po hlavě, nebo poslechnout. Odhrábl jsem oblázky, spustil se na břicho a vplazil jsem se do otvoru.

„Víte, jak vypadáte?“ pištěla za mnou. „Jako Vi-tu-lo-monachus, politováníhodná zrůda ze Salamanky! A pijte! Pít! Pít je třeba! A buďte opatrný, poněvadž bych si to neodpustila! Ehé, jsem nahoře v autě.“

Vláčel jsem horečně se klepající trup po mokrém šterku. Obsah kastrolu, který jsem strkal před sebou, mi plnil nosohltan výrazně posazeným hnusem. Po zádech mi běžely drsné vlnky zvláštního mrazivého tepla. Ledová skála se na mě tlačila ze všech stran. Písek mdloune páchl. Situace mi jasná nepřipadala. Hekající lidoop, zalézající dobrovolně někam mezi mloky, proč. Protože jsem to chtěl. Já že to chtěl? Vždyť se mě ani nezeptala! Jestli o tuhle šílenost stojím! Je tohle nápad normální ženské? Do jaké brány? Co mám asi pít?

„Nebojte,“ třepotaly se v dálce jakési valkýry. „Jděte, směřujte!“

Třeba se blížím k jámě, napadlo mě. Třeba jich tam už pár leží. Nejsem první, proto ten smrad. Sletím, rozbiju se na kusy. Přestanu platit. Opustím tenhle futrál. Přitom nic jiného nemám! *Lovuška* je rusky past, pamatuju si ze *Stalkera*. Takový jsem kokot. Místo abych vycouval, nesu lebku, vyplněnou panikařícím mozkiem, vpřed.

Ohledal jsem stěny schodovitého svahu a drže kastrůlek, tápl jsem do prázdnoty. Chodidlem jsem nahmatl starý slehlý písek.

Postavil jsem se, hrábl do pasty a natřel si figuru včetně tváře a všeho. Co jsem zažíval. Především vlny horka, protékající mnou jako prstence vařící páry. Mysl mi, jak už jsem zmínil, svítla. Dokonce jsem měl pocit, že světlo vychází přímo z mého fyzického pouzdra. Že se v té díře chovám jako robot, který zapnul reflektor. Na co jsem pohlédl, to jsem viděl. Jen úzkou výseč, kolem tma. Kámen, další kámen. Střepy. Něčí noha v botě, do frasa. Noha ne, jenom další kámen. V mé hrudi nastávalo odlehčení. Jako by se blížil můj vůbec první správně provedený nádech. Konečné vítězství, přicházející ruku v ruce s definitivní prohrou. Pomalý start hmotného tělesa. Erekcce jako bič, hoho. V bujnosti myslí své tisíckrát pozdravujeme Tebe!

Poponesl jsem na vysokých tenkých nohou svou hlavu, planoucí krvavou monstranci, do středu místnosti. Pode mnou se tetelila pohyblivá, plynoucí voda. Kupodivu spíš vlažná. Asi termální. Pít. Klekl jsem, ponořil hubu do tekutiny a zaplnil žaludeční žok. Pak jsem se v pokleku rozhlížel. Vše napovídalo zjištění, že se nacházím v okrouhlé dutině, přiklopené shora kopulí. Odtud spíš kupolí, kopule je to zvenku. To mi přišlo trefné. Dokola kolem se někdo ostře kvákavě zasmál. Zakvákal jsem na něj též. Tak jsem se dozvěděl, že šlo o ozvěnu. Vstal jsem, obešel dutinu. Pod rukama mi klouzala zpotená živá skála. Narazil jsem na řadu sloupů. K jednomu jsem strčil nos a prostudoval ho. Povrch byl zdoben nápisy. Mohlo jít i o ptačí trus. Slyšel jsem nepřestávající rachot. Asi moře. Spíš se mi ale zdálo, že to vychází z mé páteře. Najednou mě cosi nabralo a zdvihlo.

„Co?“ stačil jsem říct. A už jsem visel v průvanu. Kolem nebylo nic. Přesněji, nikde nebylo nic. Jenom jakási centrifuga. Zéva. Centrální lis. Odvrácená strana pohybu. Sám důvod bez důsledku. Gigantická odstředivka, po jejíchž stěnách se valilo zrudně překombinované hemžení. To se dělo v horní polosféře. Od pasu dolů jsem vězel v temnotě. Skrčil jsem se, převalil a ponořil do té spodní tmy, jevila se mi být mnohem bezpečnější. Najednou bylo všechno větší,

zvětšující se, obrovské. I zase titěrné, počmárané, zkyslé, zchvácené a zpustlé. Pode mnou se táhly k obzoru střechy a střechy. V mechem vyplněných okapech se kupily spousty špačků, které na těch střechách vyňafaly generace kominíků, jak jinak by se tu vzaly. Pode mnou se chvělo od východu k západu město. V zanícených vředech ulic se hemžily dopravní prostředky. Kapala voda z nadezdů. Lomozily hotely, bary, špitály, haly, kanceláře, i zas mlčely divné díry, v nichž řady Asiatů montovaly něco malinkého. Rytmická kultovní dřina a hned vedle muzika, břinkanina, huk. Ty si zatancuj, vy se posad'te, vy si račte počkat půl hodinečky. Třásl jsem se v hořkém kouři komínů jako embryo. Jen mokrá sežmolená kůže, uvnitř které zprudka oddechuje pokusná Lajka, která to nemá přežít. Ptám se, co chceš? Někdo se mě ptá. Nevím kdo, ale odpovídám: „Otázku mi vnucujete vy, jelikož z toho, že se někdo na něco ptá, žijete. Ale já na vás seru!“

Nebyla to zřejmě vhodná replika. Všechno se scvrklo, zkolabovalo, celý prostor rázem ztratil náladu. Byl jsem vrácen zpět. Zničehonic jsem viděl normálně a jasně. Jsem na dně okrouhlé jeskyně, nahoře nastavené zdí. Na ni navazuje vydutý, kupodivu zjevně svařovaný železný strop, k němuž se sbíhají hlavice dvanácti až patnácti kovových sloupů, pocintaných světlým svinčíkem, možná písmem. Na každém plechová lampa s vymlácenou objímkou. Dole v písku vyvěrá tůně, lesklá oblina vody. Já dřepím o kus dál v samostatné louži. „Ne aby ses jim tady, čunidlo starý, vykadil,“ napomenul mě hlas mé matky. Na což jsem zvyklý, jen hlas. Čili jsem se naopak cítil být inspirován, abych zmíněnou věc vykonal. A ještě jsem měl ze sebe dojem, že jsem tím zdolal Mount Everest světového humoru. Připadal jsem si jako kníže komiků.

Když jsem se vztyčil, plula ve vodě přede mnou nevelká jeptiška se zakaboněnou tváří nezdravě zachovalého starého dítěte. Z hladiny tůně čněl jen obličej v čepci a kolena v babských punčochách, zbytek byl zabalen v dece nebo v čem. Otevřela ústa a cosi řekla.

„Já nic nevím,“ odpověděl jsem, a možná jsem jenom hrčel, hýkal a hekal.

„Je to hanba,“ odvětila a lehce zaševalila rukama pod hladinou.

Zacouval jsem ke skále, sedl na bobek a důkladně jsem si zabulil. Prostor paměti byl nasycen událostmi. Usedám na řetízkáč, ta svíčková pude ven, směje se někdo. Jedu vlakem. Prší. Ležím opilý na seně v krmelci. Jedu výtahem s Milošem Kopeckým, on mlčí, já mlčím. Proč a kde, nevím. Zapínám spacák, je mi devatenáct. *Tady v Japonsku jsou desítky miliónů lidí, kteří žijí v ústraní a nikdo jim nevěnuje pozornost. Svět se ani v nejmenším nezajímá o to, zda jsou živí či mrtví,* napsal Jukio Mišima. Tenhle citát jsem chtěl loni v září vyklopit mistru Polívkovi, jenže jsem si nevezpomněl, až teď.

Jeptiška se vznášela pod hladinou jako plošnice a hleděla rovně vzhůru. „Nechte si něco na příště,“ řekla. „A nekřičte tady.“

Prudce se mi zachtělo zpátky do vzduchu. Zkusil jsem plachtit, ale nešlo to už. Navíc jsem měl podezření, že mám stříkačku vytrvale v pozoru. Vrátil jsem se raději do sedu. Zachvátila mě únava, těžká, řekl by Arnošt. Co by mi na to asi řekl Chorche. Co by říkal, byl to evidentní šmejd. Člověk jako já.

Zdříml jsem si. Po probuzení se do mě zakousla zima. Jeskyně se jemně chvěla, kdesi nahoře drnčely dráty. Mniška dál splývala při hladině. Viděl jsem sotva obrys, jaká už byla zase tma. Rozhodl jsem se vrátit na pláž. Nebylo snadné dohnat východ, mnohokrát mi uklouzl, než jsem se do něj vsoukal. V ústí jsem narazil na složené hadry, nasáklé člověčinou. S odporem jsem je pročichal a vystrkal je před sebou ven. Chvilí jsem klečel, pak jsem vyskočil na nohy. Nezdály se být dvakrát funkční, což se potvrdilo, když jsem se opakovaně zřítíl do hromady smradlavých chaluh. Odkud se vzaly, příboj asi. Všiml jsem si, že na sobě nemám žádnou pastu, vstřebala se, odrolila. Zato holeně a lokty zedrané do krve. Látka se na ně při oblékání ohavně lepila.

Stoupal jsem vzhůru stezkou a po každém kroku odpočíval. Chvilími jsem lezl, jektaje, po čtyřech. Pak jsem ležel na hladce

vymletém kameni, dávil žluté štávy a hleděl na třaskavě bílé divadlo příboje pod sebou. Zůstat navždy ležet bylo moje nejuvroučnější přání. Vstal jsem však. zdolal dva metry a opět sebou plácl. Kdejaký balvan vypadal jako ideálně tvarované lože.

Teta čekala v autě, motor běžel. Otevřela mi dveře, rozjela se, zapnula topení. Horký vzduch od čtyřtaktu. Zatím nejlepší věc, jakou jsem kdy zažil.

„Nuže?“ ptala se, jako bych se vracel z kina.

„Viděl jsem zářivou, svítivou vodu,“ ťukal jsem do patra mýdelnatým, mrtvým jazykem.

„Gut, a dál?“

„Ve vodě plavala jeptiška.“

„Co?“ zvolala teta a omylem zatroubila. „Ona tam pořád chodí! Pak jí nemají bolet kolena, matko boží! Klouby!“

„Ona tam tedy byla?“

„Vždyť říkáte, že byla. Je to nerozumná stará ženská, hotová neřest. Říkala vám něco?“

„Říkala, jenže já byl zároveň nad městem, pode mnou bylo město. Nakupování, smích a rozpad, spousta jedů. Všechno je tak všední, že to nestojí za slovo.“

Zachtělo se mi ještě trochu zabulit, tak jsem si zahoukal. Stará to snesla s pochopením.

„Netušíte,“ řekla, „jaké jste měl štěstí, jiní se topí nebo zahrabávají. Co to bylo za město?“

„Nevím. Co to bylo?“

„Klepe nám výfuk, to už nestojí za správkou.“

„Kde jsem ale byl?“

„Na to se vás ptám – kde jste byl?“

Odhazoval jsem v duchu nepotřebná slova, teta udržovala hovor.

„Ne, aby vás napadlo letět za Irenkou,“ říkala, „její muž je sice sám do sebe zakoukaný *majstřík*, jenže ona se s ním cítí dobře. Haló, nespěte! Kdežto s vámi by byla nejuvš zmatená!“

„Nepojedu, kam nepatřím.“

„A chápete, proč?“

„Protože na to nemám.“

„Cha, vy tulipáne,“ mlaskla. „Vraťte se domů. Než se ale vrátíte, byla bych vám nevýslovně zavázána, kdybyste s námi strávil Štědrý večer. Štědré večery, fff, já je nemám ráda. V návaznosti na což bych vás ráda poprosila, zda byste mi sem tam nedohlédl na kmotra, Irenka tu není a já mám moc starostí sama se sebou. Samozřejmě vám za to dám nějaký peníz. Ale áno, moc vám stejně nedám, nemůžu si to dovolit.“

Vyjádril jsem souhlas, ačkoli bylo teprve září. Pomalá odpoledne, oční půtky s dědkem, proč ne. Mravenec – mravkolev, mravkolev – mravenec, dva mravkolvi, dva mravenci. Není kam spěchat.

„A můj hrnec tam zůstal,“ vzpomněla si.

Načež jsme vjeli do chlemtavého stříbřitého deště.

23. Jehly na vodách

Levente se hrbil v křesle a já mu dělal spolu s blekotající televizí společnost. Upíjel jsem víno, pozoroval z okna náměstí. Probíhající situace byly prosté jako práce vypínače. Na terásce sedávala na židli vzpřímená žena v plachetce a hladila kocoura, buď tam byla, nebo ne, většinou ano, jedenkrát byl na židli pouze kocour. Město vydávalo zvuk, jako když o sebe drhnou plechy.

„Jo,“ pronesl jednoho dne dědek a ťukl malíkem o lenoch, „gilotina se nikdy nezastaví. Když ale dostaneš chuť na cibuli, jaká pomoc, musíš si dát cibuli!“

„Vy chcete cibuli?“ tázal jsem se.

„Jo.“

Přidal jsem na talíř papriku, okurku, on schroupal cibuli, zbytekem pohrdl. Potravu byl zvyklý přijímat dost marnotratně, víc mu upadlo od huby, než spolykal.

„Někdy, když usínám, píská pode mnou postel,“ svěřil se. „Slyším ji, jak píská, fí, fí. Přitom jsem byl jaderný fyzik, chtělo mě Rusko, chtěla mě Amerika. A jsem tady.“

Ten samý den jsem mu asistoval při sprchování, teta byla pryč, nebylo zbylí. Mstivě mi ukázal sezením nadobro zničené tělo. Žluté modřiny, laloky, fleky, plesnivé ochlupení.

„Já měl víc ženských než vy košil,“ řekl, když mě nechal vynadívat.

Teta jezdila, jak tvrdila, po návštěvách. Když se vracela, byl z ní cítit krezol, jód, špitál. Vypadala hrozně. Modré zuby, pelichající vlasy. Hltala pilulky, pila čaje. Šlo to s ní z kopce. Byl z ní cítit rozklad. Tu a tam jsme ještě sedávali na balkóně, ona zapnutá po krk v rudé větrovce. Něco mi zazpívejte, chtěla. Zpíval jsem: *Na shledanou krokodýle, na shledanou kajmane, žádná láska není věčná, každá jednou přestane.*

„Levente byl fyzik?“ nadhodil jsem po pauze.

„Fyzik. Těch ženských, co zničil. Kila dopisů jim psal, komediant zatracená, až je tak zmagořil, že za ním přijely jenom s taštičkou. A on? Buď utekl, nebo dělal cvoka. Co se ten člověk natejral lidí.“

Podle možností jsem tetě pomohl se kšeftem, kterému se nadále věnovala. Asi, že nic jiného neměla. Třeba jsem měl za úkol zašeptat, ukryt v pokoji za salónem, do papírové trubice od koberce čtyřikrát po sobě slovo *guhenna*. Zadání znělo, aby to znělo jako na poušti a aby to bylo kolem půl jedenácté. Pak jsem si měl prohlížet obrázky, nešramotit, nechodit. V salónu brebentili. *Gu-henna, háchšš, sss*, zabučel jsem do trouby. Nastalo mlčení. Kviklo štokrle, kdosi se možná zvedal k úprku, neboť jsem zaslechl, jak Bea káže svým starým bitevním hlasem: „Zachovejte klid, věc dále pokračuje!“

Balzové vrtulky vířily vzduchem, jehly se točily na hladině, tužky se lámaly a psaly nepřičetné vzkazy, v tom snad nepodváděla. Nebo jen částečně. Nevím. Byl jsem popravdě z těch dvou už značně utahaný. Navydírali se mě ze všech stran. Vzkazů, co si přese mě naposílali. Smradlavá opice, shnilá stará krávo, tak se titulovali. Až umřeš, mně se uleví, stejně to nebyl život, telegrafovali si přes můj ožižlaný, vybitý mozek. Přitom se jeden bez druhého neuměli pohnout.

Jedenkrát jsem byl na vlastní žádost přizván ke kolektivnímu sedánku. Očekával jsem nezávazné povyražení, založené na faktu, že je do mě vmontován pozorovatel a do něho další pozorovatel, někdy to bývá pěkně složitý tunel. Kolem stolu seděli pečlivě oholení, celkově jaksi do špičata zastřížení pánové a žena se zjizveným obličejem, který vyhlížel jako posešivaný z mnoha různých kousků. Ta na sebe prozradila, že je proslulá dramaturgyně. Jeden z mužů přijal kříž a vyjádřil jí chválu, zbylí zatleskali. A Bea spustila. Tákže. Hodlala zkusit přivolat na žádost zde přítomné osoby imateriální korpus či habitus jisté perzóny. Oslovila ducha věcným obchodním tónem. Nic. Vlichocovala se mu jako trucovitému spratkovi. Nic,

portugalsky zero. Rozkašlala se. Úplně ji to strhlo. Ohodila dramaturgyni vějířem slin. Praskalo v ní, lapala po dechu. Silou mocí to zvládla, narovnal se. Utřela rukávem tmavý chrchel, rozmázla si ho po bradě. Chů – uchů, zachrčela. Za jejími zády vstal náznak světla. Tápal to, mávalo, nadechovalo se, činilo pohyby, zhaslo. Přítomným uklouzlo óh, tetě cuklo víčko. Napřed po částech, pak celé. Slavná dramaturgyně vypoučila bulvy a otočila se na mě. Vypadala, že mě teprve teď poznává. Něco zahoulala. Mluvila, jako by žvýkala žvanec gumy. Jako neživý mañas, s nímž zevnitř neuměle pohybuje ruka zpustlého alkoholika. Všemi to viditelně otřásl.

Bea oznámila, že věc přerušuje a že za těchto okolností nedoporučuje pokračovat. A z jedné vody vylila horlivcům perka, vypoklonkovala je až na chodbu. Prchali po schodech jako svatí z orloje, panečku. Zůstal jsem u stolu sám. Stará zabouchla, žuchla do křesla, chytla se pravicí za levou dlaň a zvolna se uklidňovala. Ve vzdálené komůrce pod Leventem pískala postel.

„Konec,“ řekla, „už to nemůžu dělat. Přejdu k věci, dáma je hloupá jako nákladák, ale vás někdo skrže ni z něčeho nepěkného nařkl. Nechal jste údajně kohosi ležet bez pomoci. Byl jste o cosi žádán.“

„Nevím, co říct.“

„Říkat nic nemusíte, ale podle mě byste měl zjistit, o co šlo.“

„Vynasnažím se. Víte ale, že v salónu za vámi svítilo poměrně vysoké světlo?“

„Nevím, ale my teď řešíme, co s vámi.“

„Možná by mi pomohlo, kdybych mohl ještě naposledy do jeskyně.“

„Nemohu doporučit, opravdu ne. Naivitu jste se zbavil, jak jste chtěl?“

„Těžko říct.“

„Vám spíš hrozí,“ ťukla mi nehtem na čelo, „že když se budete dál flákat, stane se z vás burro, mumák, rozumíte, co povídám? Asociál! Druhá věc, máte-li něco na svědomí, musíte to vyřešit jako chlap.“

To víte. Hm. A jak že vysoké nebo jaké že za mnou svítlo světlo? Nebo co jste prve říkal?“

„Taková nevýrazná mlhovina, metr a půl.“

„Jenom? Nic víc? Dlouho to bylo?“

„Chvilku.“

Vrtěla hlavou, vzdychala, šustila dlaněmi jako moucha. „Dobře,“ vzchopila se, „měl byste námitky proti symbolické sklence vína?“

„Naopak. A mohl bych otázku?“

„Furiózo.“

„Kde se tam dole vzala jeptiška a jak se udržela v proudící vodě? A co bylo v tom hrnku?“

„Jen to, co jste poznal, a pár lžic takové břechky v oleji, tu mám ještě od jednoho statečného Bulhara, on mě to naučil. Co dál, no je tam i další vchod, jenže tudy se už taky neprotáhnu, kdyby ano, neposílala bych tam místo sebe vás. Ve vodě je věc, které se říká *kotva*. Co bude s Leventem, ptám se často.“

„Není možnost, že se začne chovat normálně?“

„Já v ni doufám,“ řekla a otrásla se. „Mně je poslední dobou zima, dolijte mi prosím, tohle víno mi chutná po angreštech z naší staré zahrady.“

„Vy máte zahradu?“

„Jenom ve vzpomínce. Skutečnou nám soudruzi vyhodili do luftu i s barákem.“

Několikrát týdně jsem před nimi utekl do galerie, do místnosti č. 57. Nosatý hlídač si mě už moc nešímal, dokonce zdravil milimetrovým pokývnutím. A tak jsem mohl v klidu obcházet kolem triptychu a stopovat vztahy mezi zachycenými bytostmi, neb mi postupně docházelo, že jde vlastně o animovaný model mysli. Že jsem to já, stejně jako kdokoli, kdo tu bude žmoulat katalog po mně. Na desce byly zachyceny příhody, které se mi staly. Jejich aktéry jsem poznával. Rovněž tu bylo mnohokrát naznačeno, že by se každý měl aspoň

pokusit povznést nad svůj osobní šlendrián. Nedat na sliby ani na víru, která, jak bylo z výrazu přítomného Antonína patrné, ve finále též nepadá na váhu. Povznést se. Jak to provést, k tomu se umělec nevyjadřoval. Jeho řešení bylo, že šmrdlal štětcem.

Na Štědrý večer mi Bea věnovala krabici, v ní kožené španělské botky. Já jí huňatý svetr, do kterého se zabalila a skoro se v něm ztratila. Nazul jsem se do bot. Bea si okusovala záděru. Levente nahlížel do rajské zahrady, nebo se tak tvářil, a protácel v prstech novou špacírku. Tichounce pomlaskával, hučel a fičel. Doprovázel píseň, která mu zuřila pod kloboukem. Chvillemi posílal komusi v chodbě nepatrné pantomimické pusinky. Pukpuk, pukpuk.

„Nebyl dobrý nápad, držet vás tu do Vánoc,“ zahuhlala Bea do límce jako starý mandarín. „Tak mi ještě něco povězte.“

„Tuhle někde psali, že kachní kvákání nevytváří ozvěnu a ani ornitologové nevědí proč.“

„To se tvrdí už dvacet let. Jenže kdy já naposled slyšela kvákat kachnu,“ odvětila a nadlouho se zamyslela.

Příští dopoledne jsem letěl. Nastalo loučení s Leventem.

„Podejte si ruku,“ povzbuzovala nás, „už se neuvídíte.“

„Ať jde,“ řekl.

„Staral se o vás, kašpare mizerná! Krmil vás, napájel!“

„Ať jde.“

„Stačí, že mluví,“ pokrčila rameny. „No tak běžte, *ahoj*. Věc je prostá – jednat!“

A zavřela za mnou dveře. Chvilí jsem stál a koukal.

„Co stojíte,“ řekla zevnitř. „Chcete ještě kófi?“

„Ne, už jdu.“

Kráčel jsem v tuhých hovězínových gondolách po dlažebních kostkách. Vrz a vrz. Minul jsem prosklený sklípek, uvnitř seděli lidé a nakláněli po ránu sklenice a hrnky. Uvědomil jsem si, že si neumím vybavit, jakou má dům, z něhož odcházím, barvu. Patrně nazelenalou, jako všechno tady. Stačilo zastavit a otočit se. Trčel

by na horním konci nedůkladně vydlážděného svahu, plul by jako Crimsonova permanentní pojišťovna, opona nad ním by byla poseta jiskrami letadélek. A to je přesně ono, řekl jsem si, pořád nějaká záře, jas, fascinace, úkazy, améby, fluida, přeludy, jsou to jenom plky. Přitom jsem tu nikomu s ničím kloudně nepomohl a mně nikdo, včetně Alejandra Iñárrita, taky ne. Tak nač se ohlížet. Došel jsem k rohu, obešel opoceného chasníka v hedvábné vestičce, jenž se činil s hustilkou u bicyklu, a zahrnul jsem. Vzduch byl plný sladce těkavého jižního smogu.

Na letišti jsem si stoupl do fronty k odbavení. Všichni na mě hleděli. Škodolibě, s odporem, s pousmáním. Kráčel jsem halou. Neminul mě jeden spěchavec, aby na mně neutkvěl pohledem. Co to je, říkal jsem si a zasáhla mě hrůza. Takhle musí vnímat svět někdo s popáleným, s rozežraným ksichtem. Zalígroval jsem se na toaletě a ohmatával si hlavu. Pak jsem vylezl ven, byl čas. Znovu ty pohledy. Až se nade mnou slitovala postarší černoška, obklopená hordou odřených kufrů. Ukázala mi, že mám rameno od saka řádně zesráno od holuba. *Sintu mujtu*, řekla. Sundal jsem sako, koupil jsem ho, že bylo pěkně ocelově modré, manšestrové. Ted' vypadalo, jako by mi ho postříkal sarkastickou kozlí žlučí zapomenutý čert. Otřel jsem to, ne moc šťastně, kapesníkem, prošel jsem tunýlkem, posadil jsem se, rozjelo se to, zvedlo. Hned po startu jsme se při nabírání výšky stočili obloukem zpátky nad město. Zahlédl jsem přes rameno, polykaje, pár známých míst. Náměstí, výspy. Záliv s potácejícími se námořními kolosy a puřajícími lod'kami. Pěnicí pobřežní vody a za nimi opalizující věčnost, věčnost je jistě vágní pojem. Mám na mysli pocit, jemuž se jeden neubrání, když vidí to zakřivení.

„Mně ti uplně řeže v mozku,“ ozval se za mnou ženský hlas. Česky.

„Nevěnuj se tomu, je to než vo psychice,“ odvětil mužský, rovněž česky.

24. Tvrzení proti tvrzení

V pražském vzduchu dlela povědomá pachová stopa – jako když se z mrazáku vytáhne léta zapomenutý polárník. Letohrádek Hvězda vyčníval z jiskřící srsti obory. Kolem chodníků se kupily hromady zmrazků. Jediný, kdo se radoval, byly straky, ty se něco nashazovaly sněhu ze soch, z parapetů. Z letiště jsem jel autobusem na Kulaťák, pak metrem. Ve vagónu dunělo ticho. Všichni psali krátké textové zprávy. Doma v předsíni deštníky, šály, koberec šejdrem, na skříni zabláčený velocipéd. Na stole talíř s na kost vyschlými pomeranči. Světlo svítilo, voda tekla, plyn syčel, peníze tedy na účtu byly. Telefon zvonil, zvedl jsem ho.

„Tady Erika, jsem na procházce a napadlo mě, že jsem tě už dlouho neslyšela. Jak se máš?“

„Těžká otázka,“ řekl jsem. „Jak ty?“

„Nijak, tlačím kočárek podél výstaviště a je to dřina. Jsem na mateřský, máme další dítě.“

„Tak to je pěkný, a jste v tom Holandsku?“

„Jsme v Brně, Rotterdam byla taková nevydařená pohádka. Můžu ti povykládat, co se stalo tady u přehrady? Jeden pán jel na mopedu, uklouzl na zmrzlém blátě a zlomil si vaz. Seš tam?“

„Jo.“

„Viděli ho dva jedenáctiletý kluci, přijdou k němu a povídají: *Co je vám, pane? Můžeme vám pomoci? Necítím nohy*, řekl pán. *Opravdu ne? Zkuste to! Nejde to, hoši, necítím nohy*. Tak se ti kluci sehnuli, prošacovali pána, sebrali mu hodinky, vytáhli peněženku, spočítali obsah a povídají: *Lepší něco než nic, tak se tu, strejdo, opatrujte!* A šli. A strejda ležel a díval se do koruny topolu, dokud ho nenašli.“

„A jak víš, co říkali, to jakože parafrázuješ?“

„Ne, on to přežil a tohle vyprávěl u nás na oddělení, je na vozíčku.“

„Tarantinovi by takováhle drobnost nestála ani za zmínku.“
„Jistě, to je cynickej floutek, kterýho člověk, kterej nekrvácí, nezajímá.“

„Hm.“

„Heleď, nechci na tebe tlačit, ale dlužíš nám alimenty, víš to.“

„To vim.“

„Fakt by se ted' hodily.“

„Něco seženu.“

„Sežeň. A kdybys nás chtěl někdy vidět, přijed', můžeme zajít na oběd, otevřeli tu novou fajn restauraci.“

„Někdy přijedu.“

Zasunul jsem do mechaniky Černého Petra. Další dítě, ta se teda snaží, a ještě že tak, je klid. Tam je klid, tady ne. Tam asi taky ne. *Nej, nej, nej, nejhezčí je láska ještě plachá, když se pak s uzarděním o všem možném tlachá. On má rád motory a ona sport, hory, určitě též zdrbnou kantory. Na to pak se nejraději vzpomíná.*

Druhý den jsem zavolał své smíchovské šéfce. Usnažený elektronický optimista mi sdělil, ať nezoufám, že právě hovoří.

Pak se ozvala sama. „Bud' rád, že žiješ,“ sdělila mi. „Já myslela, že už je po tobě. V tenhle moment ti ale nepomůžu, vysral ses na všecko, musíš se chytnout jinde. Kdybys potřeboval, poptám se ti.“

„Já si poradim,“ řekl jsem. „Mě spíš zajímá, jak se máš ty?“

„Devět let jsem neměla dovolenou.“

„A co holky, jak ty se maj?“

„Už tady nikoho neznáš, mimo Šakala a Fafejty se komplet vyměnili.“

Šakal byl ten, co chodil na ozařování.

„A je už zdravej?“ ptal jsem se.

„Ale neni,“ odvětila.

Posléze jsem ji víceméně dotlačil k tomu, abychom si dali sraz v bistru na Újezdě, tam co vždycky. Moc jsme si toho neřekli, pořád rachotila do věčka – sežeň, vyřid', zadej. Dali jsme si morgana.

Předtím jsme si podali ruku. Potom jsme si taky podali ruku. Sdělila mi, že zůstává, protože tu má domluven další sraz. Měl jsem sklon ji na rozloučenou obejmout, což ji na zlomek vteřiny vyděsilo. Zvenku jsem si ji prohlédl přes sklo. Vrásky na krku, vlasy na diblíka. Co ji čeká, deset patnáct let a bude zralá na dožití někde na chalupě, děti má velký, bude mít spoustu energie, bude je neúčelně sekýrovat. Pak umře, všem bude chybět. Férová ženská, srdečná, jenom hrozně unavená. Viděl jsem, jak se zamyslela nad mým nedopitým rumem. Jak vteřinu váhala, než ho do sebe kopl. Lup, a hotovo.

Odpoledne bylo v plném proudu. Vzal jsem to ze zvyku Drtinovou, prošel ulicí a vešel zadním vchodem do obchodáku. Postál jsem poblíž sloupu, kde se stala věc s Chorchem. Dokonce jsem se o něj opřel. Pak jsem se odpíchl a prochodil celé přízemí. Z kadeřnictví vanul puch opičiny. Na ochozech postávali jiní, noví bezpečáci, kamenní metrosexuálové v tmavých oblecích, s mikrofónkem za uchem. Kampak se poděli ti nejistotou zbrocení ostraháři, jejichž největším trumfem byla odřená tonfa?

Posedla mě potřeba spatřit jakoukoli indicii, náznak, něco, co by mi napovědělo. Starou vývěsku, samolepku. Nesmysl samozřejmě, nic tu nebylo starší dvou neděl. Obchod se hýbal, majitelé kšeftů rotovali. Pustil jsem se nicméně do obhlídky. Když jsem v těch místech čumákoval až do večera a pak celý příští den, přestával jsem si být jistý, jestli dělám dobře. Jestli bych se na to neměl už vykašlat. Další den jsem tamtudy jenom příležitostně proběhl. A právě, když jsem si řekl *a dost* (nejspíš bych stejně jenom obešel blok a vrátil bych se), v tu chvíli jsem ji spatřil. Tu stopu. Tu hrubě stavěnou zrzku, která se tenkrát bavila s Chorchem. Zrzavá už nebyla, ale byla to ona. Seděla u kasy, markovala, fretkovala. Vplul jsem do potravního řetězce, hodil na dno koše špagety, hořické trubičky a zařadil se k její pokladně.

„Se – ma – desát korun,“ zahrčela.

Odpočítal jsem mince.

„Nepamatujete se náhodou,“ promluvil jsem na ni jako z ucpané hadice, „na chlapíka, co tady dělal asi před půl druhým rokem ostrahu a stal se mu malér?“

Opřela o mě jalové oko. „Ne,“ odpověděla. „Vlastně vy myslíte toho.“ „Toho,“ potvrdil jsem.

„Jáj,“ řekla. „Ten tu už dávno nepracuje, vy jste ňákej jeho známej?“

Tvrdil jsem, že ano, ale že nemám tušení, co s ním je. Zdali by na něj neměla kontakt, prosil jsem ji. Lidi za mnou pištěli, trhali řetězem, to si vyříd'te jinde, to je prosimvás peklóó. Prohlédla si mě. Křivě se usmívající, slabě orosený chlap. Jiné řešení jí fantazie nenabídla, tak vyhrábla z koryta účtenku a načmárala na ni velice ošklivou propiskou číslo. Které znala z paměti, což bylo moje první nezasloužené štěstí.

Zavolal jsem přímo z chodníku.

„Hašna,“ ozvalo se.

„Já jsem ten, co vás pích, pokud jste to vy,“ ohlásil jsem se. Znělo to jak ze staré německé detektivky.

„Ňáká sranda, jo?“

„Ne. Chtěl bych se sejít.“

„V kolik kde?“

Řekl jsem jméno baru, prezentované světelným nápisem na protějším rohu, navrhl jsem čas.

„Budu tam.“

Měl jsem dvě a půl hodiny k dobru. Zamířil jsem pěšky nahoru kolem Nikolajky, ulicí Na Václavce, pak doleva Peroutkovou. V povětrí vířil suchý sníh, šuměl v korunách akátů. Navštívil jsem Malvazinky, obešel prašanem pokrytý pahrбек hřbitova. Zkusil jsem vyrobit pár koulí, žádná se nepovedla. Postál jsem nad zasněženým hrobem filozofa. *Lhostejno vše*, kéž by. Z brány jsem zamířil do protější restaurace. Objednal jsem si plzeň. Co já se natrápil, a on si klidně žije, *Hašna*. Klidně, to nevíš. Třeba je z něj mrzák. Žije ale. Pokud je to on. Eště se moc nesměj, ty. Vybavil jsem si zásadu,

kteřou mi kdysi na okraj interview prozřadil jeden herec. Před náročným výkonem nikdy neměj prázdný žaludek! Objednal jsem si španěláky. S rejží? optal se pingl. S knedlíkem, odvětil jsem, čímž jsem to u něj vyhrál. Rovina chlap, zařadil si mě. Rýže je v Čechách stále čímsi podezřelá. Minutku dvě jsem bloumal po Radlické lávce nad kolejištěm a plival skřz díry v drátěných clonách do vagónů se šrotem. Poslouchal bzukot elektřiny, vydechoval páru. Pak jsem to vzal kolem Ženských domovů přes autobusák. Sedl jsem si do baru a čekal.

Po delší době vstoupil. Nic na něm nebylo. Nevelký dacan v bundě s beránkem, s nezřetelným osudem. Několikrát mě pojal do oka, ale nepoznal. Zvedl jsem ruku. Popošel ke mně, sedl si.

„Tvrzení proti tvrzení, co?“ řekl.

„Ani ne.“

„Co teda?“

„Rád bych se omluvil.“

Krátce se rozčlil. Ohryzek mu poskočil, ale zvládl to. Co jsi vykonal, nemůže pro druhé znamenat víc než pro tebe, vytanulo mi. Kdopak to asi napsal. Někdo, komu fungoval mozek.

„Fajn,“ řekl, „dáte mi na sebe kontakt?“

„Radši ne,“ odpověděl jsem.

„Můžu si vás dát zjistit, to je to nejmenší.“

„Jak chcete.“

„Zvědavost,“ řekl, „je to tak?“

„Nejenom.“

Bylo to pořád jako v té německé detektivce. Vzadu byl vingl s tyčí a zrcadly, kde se svíjela nadopovaná mladá kunetka, navlečená od krku po kotníky do bílého overalu s otvory na prsou. V otvorech se třepaly tuhé špičaté dudlíky. Děvče postrádalo smysl pro rytmus, a o to zavileji trsalo. Každý host si v té šmíře našel něco pro sebe. Kromě Chorcheho, ten seděl zády k ní a pronášel šest až deset neostře

oddělených vět, jejichž obsah jsem nebyl schopen vnímat. Zhruba pět-krát zazněl pojem felčari. Proč jste to udělal, ptal se. Cože, opáčil jsem.

„Proč jste to udělal?“ zopakoval.

„Nák mě nenapadlo nic lepšího.“

„To musíš bejt řádnej magor. Jak ses vodtamtud' dostal?“

„Vodešel jsem.“

„Co byste řek, kdybych si řek vo prachy.“

„Pět litrů, víc ne.“

„Tsa,“ odfrkl. „Zaplatte, co vypijem, a víckrát vás nechci vidět.“

Objednal jsem cosi.

„Něco k tomu povim,“ navázal po delším mlčení, vyplněném techno muzikou. „Byly nějaký problémy, třeba jako že mi někdo nevěřil a pak to viděl jinak, když se mi stalo tohle. Prostě jsem sehnal díky tý věci supr flek. Mám teď šlupek, že bych si vás moh koupit i s tím imidžákem, co vám támhle bliká. Takže bych vám moh, když se to tak veme, klidně poděkovat. Ruku vám nepodám.“

A šel. Nakonec měl o sobě říct víc než já. Žil v dojmu, že se má skvěle. Nic ho, na rozdíl ode mě, nežralo. A to bylo moje druhé nezasloužené štěstí. Že ho mám nejspíš jednou provždy z krku. Musel jsem se hluboce poklonit před velkorysou duší obyčejného lidu. Kdyby se jednalo o manažera, vzdělance, umělce, o libovolný typ práskače s titulem, otrávil by mně i sobě zbytek života hysterickými ultimáty.

Nokie na stole se mohla, pravda, ublikat. Šlo však o omyl, jakýsi Drak se ptal, kdy už budeme v Rock Café. Odpověděl jsem, že už nikdy. „Co tam do toho žvaníš, kreténe,“ zasyčel, čímž mě nemálo potěšil. Slovo kretén mi zaznělo příjemně domácky.

Studená, lesklá křižovatka Nového Anděla připomínala úl obsypaný zlými, zničenými, zdivočelými včelami. Vždyť to jsou možná oni, napadlo mě. Ty žebrající přízraky s omrzlou bambulí, ty zkurvené duše. Potřebují už jenom překročit práh, aby se z nich stala strašidla, šmejdicí zahradami, grilovacími kouty. Přítomnost vzpomínek, není nic hroznějšího.

Vzal jsem to pěšky podél Botiče, kolem Barunčina baráku, v oknech tma. Pak přes Albertov a po schodech k Apolináři. Před porodnicí rejdoval mládenec s bavorem, vypadalo to, že se snaží zaparkovat. Snažil se dostat zadní nápravu přes okraj vysokého obrubníku. Zadek auta vždy znovu odskočil. Usmál jsem se tomu jeho úsilí. Zasmál jsem se snad až nepřipadně, jelikož ze mě zrovna v ten moment všechno spadlo jako mokrá peřina. Hoch můj smích zaregistroval. Motor zavyl, gumy vyjekly, on vystartoval a pokusil se mě přejet, jenže to pojal moc okázale. S velkou rezervou jsem stačil uhnout. Zastavil, zařadil zpátečku a vrátil se k parkování. Když se nepovedlo napoprvé, tak nic. Zamával jsem mu, on blikl světly na pozdrav.

Doma jsem si pustil *Jdi a dívej se*, Elen Klimov, Řitka Video, možná ne nejlepší volba. Skutečný běs umějí Rusové popsat, uchovat a předat ze všech nejlíp. Nejsilnější záběr je pro mě beztak až ten poslední. Jak jdou zelenou smrčinou, partyzáni, pichlavou, rzivou. Jak jim les zbělá pod nohama v mokrých křampech, a oni pořád jdou. Strašlivá vymejvárna, ale jak přesvědčivá.

25. Hysteron proteron

K snídani jsem snědl sedm banánů a jel jsem na blind k matce. Pozdravit, stručně poreferovat, dojít nakoupit. Mrknout se, jak je daleko s popisem svého života. Telefon mi nebrala, nejspíš měla pořád vypnuté vyzvánění.

Zazvonil jsem krátce, dlouze, jednou, dvakrát, nic. Odemkl jsem si, když už jsem tam byl. V bytě mráz. Hned, jak jsem vešel, mi bylo všechno jasné. Bylo to ve vzduchu. Věděl jsem co, ale nevěděl jsem kde a jak. Napřed jsem prozkoumal umakartové jádro, koupelnu, záchod, kuchyni. Poté jsem nahlédl do pokoje. Uklizeno, otevřená okna. Rostliny plazily z kořenáčů suché listy na koberec, z popína-vek zbyla změť vyschlých nitek, pokrývající stěny i nábytek. V dalším pokoji to samé, jedině tlustice dosud bojovaly, jinak suchopár. Třeba se větrá proto, že si vyjely se ségrou na Seychely, říkal jsem si. Někdo slíbil, že přijde zalít, a nepřišel, klasika. Mám sestru, ale nemám o ní dvakrát co říct, vzala si chlápka z Innsbrucku, mají starosti, pracují a nic jim nechybí, tvrdí každoroční vánoční esemeska. Co by najednou dělaly na Seychelách, když se tolik let neviděly. Rozum zkoušel jako obvykle strkat hlavu do písku, nechtělo se mu být u toho. Moje jistota však nezakolísala. Zbývala komora a ložnice. Pootevřel jsem prosklené dveře. Postel ustlaná, opatřená přehozem. Na té jsem spával, když jsem chodil na základku, četl jsem si pod dekou při baterce. Přesunul jsem pozornost k druhému gauči. A tam ležela. Na peřině měla otevřenou knihu. Viděl jsem ruku, tou tu knihu držela. Palec jsem viděl. Na hlavě měla šátek.

„Mami,“ řekl jsem.

Nevím, proč mě napadlo přinést si z kuchyně židli. Postavil jsem ji ke dveřím, sedl si a pozoroval situaci. Viděl jsem hlavně tu knihu. Chvilku jsem počkal. Pak jsem se i s židlí popošoupl. *Jistě, to je*

správné, četl jsem, na dálku čtu dobře. Je to pokus o vraždu a o tom musí vědět policie. Jak je pacientce, pane doktore? Nevypadá to hezky. Pan primář bude hned operovat, ale výsledek nemůžeme zaručit. To je zlé, řekl jsem. Musím běžet, řekl lékař. Opět jsem se s židlí o kousek osmělil. Teď jsem viděl špičku nosu a krk, krk měl barvu, jakou nemíval. Tmavší. Nos stejný jako vždycky, jen naopak světlejší, skoro bílý. Posunul jsem se ještě párkrát, než jsem s konečnou platností uviděl, že to není máma. Ležela tam paní s propadlými tvářemi, s brýlemi na nose. Rty sešpulené, jako kdyby se pokoušela hvízdnout. Víčka zavřená. Na polici se válel jelení lůj, panthenol, atarax. Nebyla to máma. Oddech jsem si. Tohle zvládnou. Je fakt, že jsem pořád seděl, nemohl jsem se odtrhnout. Přelouskal jsem tedy další úryvek. Pak jsem vstal, zavřel a šel do obýváku. Cestou se mi vybavila sklepní scéna z *Psycha*, nešlo to potlačit. A opus *Krajina přílivu*, ten to má ale pořád pojaté jako študáckou srandu, Terry. Nikdy se nevymanil z modelaření, z harašení, z bubákování, pořád si jede toho svého *Žvahlava*. Nohy mě donesly k sektorovému baru. Přihnul jsem si z láhve alkoholu, chutnajícího po prachu. Těžko se dýchalo. Na což jsem si zakázal myslet. Vytáhl jsem z police zlaté stránky, zvedl sluchátko.

„Já chápu, co říkáte,“ opakovala žena z pohřební služby. „Ale musíte napřed volat 155, ti vám vystaví list o prohlídce a pak volejte nás,“ řekla ta podle hlasu tělnatá osoba. Vytočil jsem další číslo a čekal, až mě přepojí.

Na stolku ležely noviny. *LOUVRE ZNEPOKOJILY TRHLINY V MALBĚ MONY LISY*, četl jsem. *Restaurátoři pařížského muzea varují, že současný stav obrazu Mona Lisa vyvolává znepokojení. Tenká deska z topolového dřeva, na níž je obraz namalován, je prý deformována více, než se soudilo.* Dlouhý perex, perex má být jako rána z pušky. Z pušky, fuj. Proč fuj, když z pušky. Při slově *puška* se mi totiž zamotala hlava. Zkusil jsem říct víckrát po sobě: *puška, puška*. Pokaždé to se mnou málem seklo. Našels mámu, to se stává. Prostě to zvládni. Vyřeš to.

Telefon konečně kdosi zvedl. Diktoval jsem mu údaje, přičemž jsem dále četl: *Borcení obrazu vyvolává vznik nových trhlinek na povrchu malby, kterým se odborně říká krakely (z francouzského craquelée – praskající). Vyloudit na tváři úsměv byl umělcův cíl – očití svědkové tvrdili, že při malování měl Leonardo kolem sebe stále hudebníky, zpěváky nebo šašky, aby veselím bavili i jeho model. Chtěl prý tak docílit, aby zmizela zasmušilost, jakou jeho portréty obvykle mívaly.* Kde asi tenhle Kovařík, co se pod tím podepsal, kde ten rutinér natrhal očitě svědky. Něco jsem tý mámě chtěl říct. Co já jí to chtěl říct. Amnézie, Barunka měla pravdu. Možná jsem jí chtěl vysvětlit, proč jsem byl tak dlouho pryč. Už jí to nevysvětlím. Nikdy. Co to znamená nikdy? To je tu s námi přece pořád, to nikdy. *Věřím sice, že každá lidská duše je originál, její stěhování z těla do těla se mi však jeví jako silně nepravděpodobné; žádná repríza se konat nebude,* povídal tuhle doktor Grygar v rozhovoru v nějakém magazínu. V jakém asi, když jsem tu teprve týden a žádný jsem, pokud vím, neotevřel. Perex byl u Grygara krátký, to vím jistě: *Ezoteriku považuji za dokonalou ztrátu času.*

Stál jsem u okna a sledoval sanitku, jak se usilovně snaží najít flíček k parkování. Za ní se cpal opel, ten k ní nepatřil. Nakonec vjela na chodník, ze dveří vykročil kluk v oranžové vestě a zapálil si. Druhý auták zastavil taky, ten se s parkováním nepáral. Ze sanity vylezl chlap v plášti a vydal se k domu. To už nebyl kluk, to byl rozvázně krácející žolík, který už leccos viděl. Žolík či spodek, když byl dole. A já byl v tu chvíli svršek, když jsem ho mohl pozorovat a on mě ne. Z opelu vystoupil další, přeskočil skupinu nedomrlých keříků, na kterých se držely sněhové čepice, jinde ne, a přidal se k tomuhle. Takže šli ke dveřím dva. Kde jsou takovou dobu? Zvoní, hledali zvonek. Čili jsem jim zřejmě nahlásil matčino jméno, vida, to si ani nepamatuju. Já myslel, že dole na zvonku její jméno ani není. *Paměť je účelově selektivní,* to řekl, myslím, taky doktor Grygar. Takže žádná amnézie, náno. Účelově selektivní. Rozbaluje se a zase se zabaluje.

Dobrý den, tudy. Chlap v plášti byl v pokojíku relativně krátce. Když vyšel, podával mi papír, měl jsem ho podepsat. Oni teď jedou pryč, oznámil, a já mám volat pohřební službu. „Jste v pořádku?“ ptal se. „Můžu vám něco dát.“

„A co?“

„Neurol.“

„To smíte bez předpisu?“

„Můžu.“

„Tak mi jeden dejte.“

Tak mi dal opravdu jenom jeden. Spokl jsem ho a postavil se zpět k oknu. Od vchodu šli už zase dva. Kde byl celou dobu ten druhý, nevím. K mámě se mi moc nechtělo. Až teď mě napadlo, že jsem se ho měl zeptat, kdy se to přibližně stalo. Před týdnem nebo před měsícem, člověk to nepozná. Protože to nezná. Vytočil jsem znovu předešlé číslo. Nyní se mnou hovořil velice pomalu vyslovující chlap. Profesionální devótnost nebo lehká disfunkce.

Funetrákům trvalo o poznání déle, než i oni objevili možnost, že můžou zajet na chodník. Byli tři. Zazvonili. „Zustaňte tady, my si poradíme,“ předvedli sehraný voice band. Otevřeli a zavřeli. Takový provoz nebyl v tomhle bytě už léta. Stál jsem u okna a maně naslouchal. Vnesli dovnitř jakýsi předmět, bouchli čímsi o futro. Nebylo v mé moci zabránit tomu, abych poslouchal dál. „Zvedej,“ řekl jeden, druhý se rozkašlal. Ozvalo se ostré syknutí, znělo to jako sprej. „Chyt' to,“ řekl druhý. „Hod' to tam, tak.“

„Tohle vyplňte,“ řekli, když byli hotovi. „A tohle nám podepište.“

„Mám jet s váma?“ zeptal jsem se.

„Neni třeba, volejte na tohle číslo, tam jet budete muset.“

Tam jet budu muset. Tak jo, díky. A byli pryč i s mámou. Hleděl jsem, jak strkají futrál do bílého stejšnu. *HELFI, pohřební služba*, bylo psáno na boku.

Pro klid jsem zavolaal na poslední číslo: „To jsem znova já, zapomněl jsem, že je třeba volat asi taky policii, co teď s tím, poradíte mi?“

„Policie už u vás byla.“

Rozhodl jsem se s tou informací nehýbat. Možná chlápek z druhého auta v první várce. Ten, co skákal přes zasněžené keřky.

Nechal jsem otevřená okna, zabouchl. Ve výtahu mě paměť neušetřila vzpomínky, jak jsem kdysi přišel ze školy a pomazal si tvář zubní pastou. Pasta vytvořila nazelenalou rozpraskanou masku, oči vlivem mentolu přízračně zrudly a bohatě slzely. Na hlavu jsem si posadil rozčuchaný pačes z instalatérské koudelky, na sebe otcův kabát. Sedl jsem si do křesla, zhasl a trpělivě čekal. V pomačkaném hliníkovém těsnění oken bzučel průvan. Byl podzim, bylo mi sedm. Matka odemkla, vstoupila, rozsvítila, bez hlesu klesla na kolena, chytila se stolku, strhla telefon. Za ní stál ve dveřích její známý, pihovatý tenorsaxofonista Levora. Vystupoval na estrádách pod jménem *Swingující advokát*. „Měl by ses stydět, tohle provést svý mámě!“ řekl mi s přísně staženým světlým obočím. A já seděl uvnitř pečlivě zinscenované příšery a nevěděl, jak to zrušit, co říct, kudy utéct. Seděl jsem v rozsvíceném pokoji, zatímco v kuchyni naléval Levora mámě i sobě rum do turka a hrabal se nám tlustou pihovatou rukou v příborníku s cílem najít lžičku.

Doma jsem chodil delší čas kolem filmů, ale všechny mi připadaly určitým detailem nepříjemné. Otevřel jsem lednici, v poličce na mě čekal starý dobrý stilnox. Polkl jsem jeden, po hodině další a poté ještě jeden. Bohužel nezabraly. Co dělat, vytáhl jsem Hitchcocka, *Psycho* jsem obratem vyřadil. O to víc jsem si po létech vychutnal *Okno do dvora*, *Rodinné spiknutí* jakbysmet. U *Potíží s Harrym* jsem se opakovaně smál, poněvadž tomu, co Shirley MacLaine provádí s tím svým čumáčkem, se nelze nasmát. Dále jsem zhlédl *Zběsilost* a *Ani stín podezření*, thriller jako prase z roku 1942, kdy u nás představoval vrchol inteligentní zábavy *Přednosta stanice*. Pak jsem se díval na *Cizince ve vlaku*. Filigránská práce s fakty, někdy až příliš. Chlapi jsou až moc práskaní, anglosaské pávice až moc předvídaté. Mrtvoly občas dýchají, chvějí se jim víčka. Zato ale ty barvy, ty zející obzory! Těch nádvoří, žebříků, teras, žaluzií, markýz a hromosvodů!

Těch mihotavých rudomodrých lepenkových Manhattanů, tisíckrát velebnějších Manhattanů skutečných! Těch schodišť všude! Schody dědka bez debaty fascinovaly, schody a volný pád.

Na obrazovce se zrovna vleklo *Vertigo*, na jehož prázdnotě má lví podíl dokonale dutá Kim Novak a který snad částečně zachraňuje, že ulicemi napořád proploouvají velebně předimenzované chevrolety a buicky, výsledek hospodářského zázraku po vyhrané válce, když dvůr pod mým oknem zesvětlat. Nastalo ráno. Trubky v domě se začaly probouzet. Po betonu dvora chodili tiší holubi a zobali opadanou omítku.

Obřad proběhl, jak měl. Po letech jsem viděl sestru. Přijela i s manželem, dlouho jsme se objímali, ač jsme při tom cítili novou věc – distanc. Úplně cizí lidé. Mohlo to být tím, že se nám nechtělo být v těch svých tělech naplno. Potom jsem držel nad rakví krátkou řeč. „Bylas naše poslední pouto se starým světem,“ zamotal jsem se hned zkraje. „Pokud ovšem nějaký starý existoval, totiž, pokud vůbec nějaký nový začal. Tvůj život měl v každém případě řád, který my už v sobě nemáme. A právě proto ti děkujeme, žes nás vnímala jako rodinu, ačkoliv jsme se jako rodina nechovali.“

Sestřin muž na mě hleděl s porozuměním, měl to nacvičeno i se zatínáním žvýkacích svalů. Proč jako signál účasti slouží náznak žvýkání, ví jen satan. Sestra propukla v pláč, zestárlý Levora za ní prudce mrkal. Pak odjeli. Zřejmě v průběhu jednoho z objetí mi sestra zasunula do kapsy paklík bankovek, neboť jsem ho v ní později našel.

Jel jsem byt uklidit. V prvním šupletí zrušené vkladní knížky, ikony zašlé platební slávy. Dětské vlásky v gumičce, do frasa, ségřiny nebo moje. Utěrky, ubrusy. Vše jsem házel do plastového pytle. Pod kapesníky ležela fotka zpěváka s podpisem. *Mnoho srdečných díky za* (tři slova rozmáznutá), *Karel Hála*. Celá krabice lajdácky vytištěných, retušovaných pohlednic všelijakých interpretů, skupin a kapel. Zaujali mě *Big Beat Brothers*, sádelnatí mládežníci se směšně tvarovanými gibsonkami v křečovitých dobových pózách,

Praha 1967. Dál svazky klíčů, kalkulačky, polámané brýle, vysvědčení, úmrtní listy, bromhexin, wellbutrin, ibalgin, triticco. Vyteklé baterie, bižuterie, zoxidované cajky. Bylo toho osm pytlů. Naházet je do kontejneru jsem neměl sílu. Nanosil jsem je tedy do mělkého sídlištního sklepa, prozatím. Když jsem zavíral dřevotřískové dveře a zamykal visací zámek, připadal jsem si jako v prosluněném dětském komiksu ze sedmdesátých let.

Vzal jsem si jenom její zápisky a krabici fotek. Pořadače nadité papíry naplnily půl skříně. Pomocí krátkých vhlédů jsem zjišťoval, že psala šmahem o všem. Probírala počasí, evokovala mládí. Popisovala příhody veselých rošťáček Marthy a Teny, na ně navázala traktátem o správném vaření kávy. Pak se zdržela u káněte kroužícího nad Štěchovickou přehradou, kam si jezdívala koncem padesátých let zaplavat s jistým Houbou. Houba měl motorku po Němcích, rok nato se zastřelil a matka s klidem přešla k variacím na saláty z baklažánů. Od úvah o tom, zda promarnila nebo nepromarnila hřivnu, se opět vracela k úsvotům, pranostikám a příbuzenským drbům, do nichž byly volně vmontovány různé medailóny a zbytky příběhů. *Jako příklad zásady, na kterou by se nemělo hřešit, může sloužit volání sýčka. Kdo jej slyší volat, neměl by se vydávat na cestu. Bratr mé babičky Bohuslav Švihovský se toho držel velmi přísně. Když mu však bylo 47, odcházel z oslavy, bylo ráno, ale ještě dost tma. Sýček volal z blízkého lesa: „půjd, půjd“, on se však přesto rozhodl jít na vlak. Lidé na oslavě ho prosili, ať zůstane. On ale odešel, cestou spadl do lomu a bylo na místě po něm, protože ubožák podle všeho zapomněl, že není na chatě v ???, ale na oslavě zlaté svatby v ???. Proč ty otazníky, asi nevěděla, chtěla to později doplnit. Text pokračoval výčtem přicmoudlých pověr a legend z kraje kolem jejího rodného Vysokého Mýta. Na závěr si ještě připomněla sváteční vytržení, které vyvolávala v dobách jejího mládí prostá výměna žárovky u lustru v jídelně, o zapnutí televizoru nemluvě. Elektřina byla tenkrát dosud v nábožné úctě, ačkoliv atomová puma byla už taky na světě.*

26. Náměstí Míru

Opíral jsem se o litinový sloupek před kostelem a na někoho jsem čekal. Svatá Ludmila se leskla jako od oleje, od Strašnic se sem valila černá bouřka.

Zpoza okrasného keře náhle vystoupila Barunka. Měla měňavé petrolejové šaty, k tomu debilní lodičky s kramflekem. Našlapovala, jako by kráčela po kyselině. Trochu až jako tančila, kdoví co jí strašilo v kouli. Mířila ke mně, minula mě. Figuru měla jako lusk a svetřík za ní vlál. K aortě mi sáhla neviditelná ruka minulosti. Jen běž, bláznivá, bručel jsem za ní polohlasem, pochoduj. Co bych ti teď najednou vykládal. Pak o zem pleskl první nápor deště a já zamířil ke vchodu do metra, ve kterém před okamžikem zmizela. Co jsem to za člověka, vidím známou tvář a dělám, že tu nejsem. K metru jsem ale nedoběhl. Zastavila mě voda. Bylo to, jako když se na město vylije jezero. Po dláždění se hrnul souvislý hnědý proud. Brodil jsem se v něm po kotníky a mířil k lidmi narvané zastřešené zastávce. Zčistajasna vše ozářilo nepřírozeně intenzivní světlo. Ucítil jsem v chodidlech kobyli kopanec. Ochromující škusnutí. Poté bylo zase vše normální. Stáli jsme v průtrži, my obyvatelé, a čuměli na sebe. Byli jsme vespolek překvapeni, že by to mohlo být až tak jednoduché. Smrt shůry, jak je psáno na přídi přistávající helikoptéry v Coppolově *Apokalypse*, zhruba v pětadvacáté minutě a dvacáté vteřině.

S brnícíma nohama jsem dojel domů, film jsem s ručníkem kolem krku vyhledal, nalil si víno a usedl. Disk zasvištěl. Na kraji džungle vzplál oheň sám. *My only friend, the end*. Potom se dévédéčko kouslo. Odmítlo hrát. Zkusil jsem ho párkrát oživit, ani ťuk. Co naplat, strčil jsem nohy do mokrých bot a běžel skrz pokračující lijavec do metra. Z vestibulu jsem vběhl do prodejny, disk jsem objevil, anamorfní

windscreen 1,99:1, jen o málo horší světelnost než originál. Vysolil jsem dvě stovky a jel domů.

V závěru slavné vrtulníkové scény se rozdrnčela pevná linka. Vypnul jsem zvuk a sledoval uprostřed němých výbuchů popocházejícího podplukovníka Kilgora, orálně-anální kreaturu, zkonstruovanou tak dovedně, aby budila odpor úplně u všech.

„Nazdar,“ zachraptěl jsem.

„Nazdar,“ řekla, „já si tě všimla, ty teda vypadáš. Nechtěla jsem se k tobě hlásit, abych tě zase neuvedla do rozpaků.“

„Copaks mě někdy uvedla do rozpaků?“

„Já měla vizi, že tam čekáš na někoho, kdo by ti latentně moh pomoci z bryndy a kdo by třeba změnil náhled, kdyby tě uviděl s Barunou.“

„Mělas vizi, že mám na Míráku spicha s nějakým fragilním andělem, jo.“

„Lidi jsou vždycky vo něco citlivější, než si myslíš. Cos dělal loni?“

Zaplavil mě pocit prastaré důvěrnosti. Jako bych olízl starou baterii a zjistil, že funguje. Přesně ta chuť na jazyku. Její psychika pro mě byla nadále zdrojem nejasného vlahého bloudění.

„Co by,“ řekl jsem, „pokusil jsem se malinko vyvázat.“

„A vyvázal ses?“

„Nestih jsem se dokonce ani vodvázat.“

„To byla buřina, vid.“

„To jo, cejtíl jsem blesk až v patě.“

„V patě já cejtím blesk skoro furt.“

„Nemusíš bejt bez přestání vtipná, hele.“

„Tak řekni nějakou pravdu, ať se z těch vtipnejch vod pohnem.“

„Dneska jsem měl k vobědu třináct banánů.“

„To znamená, žes jich měl ve skutečnosti pět, i to je dost.“

„Bylo jich třináct, banány jsou muj novej hit, kalorický, skladný, jenom zasuneš a po zběžným prožvejkání spolkneš. Rychlý cukry, bezproblémový dávkování, žádnéj příbor, ideální.“

„Takhle my ted' adorujem vajíčka.“

„Ty a tvuj muž?“

„My v práci.“

„Kde děláš?“

„Ale do prdele, pořád stejně.“

„A jak se má tvuj muž?“

„Toho jsem si, pyšane, vymyslela, jak jinak.“

„Aha, a proč?“

„Nechtěla jsem svý labilní nervy vystavovat sérii zátěžovejch zkoušek tvejch pochybností, mejch nejistot a jejich kombinací, co paks to nepochopil?“

„To jsem fakt nepochopil.“

„Pak jsem chodila, pokud tě to zajímá, s jedním právníkem. Na něm bylo jedinečný, že měl na čele žílu jak *provaz*, to je na delší povídání. A teď si už měsíc namlouvám jazzovýho trumpetáka, je podobnej Cageovi, má i takový ruce, surový a něžný. Je s nim až bláznivá psina a přitom má takt.“

„To se snad nemusí vylučovat.“

„Převážně se to vylučuje, ale tenhle je jako banán – dokonalej.“

„Tak si ho,“ zašpásoval jsem, „sněž.“ Snad to tak vyznělo.

„To udělám, pozejtří jedeme na vejlet s překvapením do bejvalýho výcvikovýho prostoru Ralsko, vhodná příležitost.“

„A čí byly ty boty v tvý předsíni?“ optal jsem se.

„Kdysi jsem muže měla, to jo, a jeho boty jsem nevyhodila. Kdyby se k Baruně z tý vysoký nohy, na který se voctnul, vrátil, aby si měl co vobout.“

A tak jsem navázal ztracenou komunikaci s Barunkou.

Průběžně jsem četl matčiny spisky. Vždy, když jsem jich učetl hromádku, nasypal jsem je do vany a spálil. Nechtěl jsem, aby se někdo další babral v memoárech nešťastné ženské, která chtěla věřit, že svět je místo plné vyceněných šoumenů a bezhlavě vděčného publika. Možná by s mým počínáním nesouhlasila, ale žádnou zprávu v daném smyslu nezanechala. Bylo v tom pálení, příznávám,

něco nepříjemně okázalého. Polovědomý hold časům, kdy mělo smysl likvidovat tiskoviny. Musely tedy mít sílu, vliv, musely být vnímány s intenzitou, které odpovídaly stoupy a hořící hranice. Jedincův názor musel mít zjevně ještě poměrně nedávno netušenou hodnotu. Lámat cédérka? Veřejně mazat data? Dupat po flashkách?

Čím byly máminy zprávy čerstvějšího data, tím víc v nich bylo neklidu, jak bych rád věřil, ale naopak nezvládnutelného zmatku z blížícího se zakončení osobní existence. Občas přišlo pár stránek, na nichž byly nařukány samé otazníky, středníky a různé přehlasované samohlásky, doplněné naivními kresbami slepiček. Slepičky jsem uchoval. Častokrát mi zabloudily myšlenky k sestře. Měl jsem chuť jí volat, psát. Jak to, sakra, žes nebyla smutná? Vedle čehož se mi vkrádalo na mysl podezření, jestli smutek sám o sobě není rudiment, atavismus, fígl zmatkujících neuronů.

A taky jsem asi měl kolem sebe zbytečně moc ženského principu obecně. Kdykoliv jsem vytáhl paty ze dveří, ometala se za nimi sousedka, přehuštěná tepláková gazela původem od Chomutova. Většinou držela za ruku dítě, které už taky mělo ty její oči. „Vy se, sousedíku, za tou zdí ale navzdycháte,“ houkla na mě zblízka a měla tak kulaté zornice, že se to nedá vypovědět. Dítě zkušeně vyčkávalo, co odpovím. „Dyť jsem tu dlouho nebyl,“ namítl jsem. „No a proto poznám, že už tady jste,“ opáčila. „Vy se, páníku, za tou zdí něco nahekáte!“ Kde jsem byl, to ji nezajímalo, co si taky honem vymyslet. Proč vlastně neříct pravdu, byl jsem v Dallasu, prostě sen, to my si tady neumíme představit.

ZKONTROLOVAT VZDYCHÁNÍ! načmáral jsem fixem na víko od krabice a připíchl ho nad postel. A v kuchyni na stůl: *VZDYCHÁM?*

Erika mi z Brna volala obden, udělala si z toho mores.

„Tady je ti to tak šedý, nijaký,“ stěžovala si.

„Tady taky,“ odpovídal jsem, „Václavák je zmačkanej a zaprášenej a rozmrđanej a slizkej, jako by bylo po válce.“

„Přitom je spíš jakoby před válkou, že.“

„Neříkej že, když seš jako já vod Botiče.“

„Já už nevím, odkud jsem.“

„A jak se má Erika junior?“ ptal jsem se.

„Nalepila si tvoji fotku ve svém pokoji na zrcadlo a pod to napsala mojí rtěnkou: *DISIDENT Z NITRA TEMNÉ GALAXIE*. Směju se tomu každé den, Ludvík se naopak mračí.“

„Proč vy jste se vlastně vraceli z Rotterdamu?“

„To je těžký vypovědět, centrum obehvaj výhradně lidi z Afriky a Asie, nic proti nim, že, jenomže tam díky nim panuje bordel, kterej se nedá souvisle snášet. Víím, jak se teď tváříš. Nesud' něco, cos nezažil.“

„Nesoudím.“

„Vždycky jsi soudil.“

„Už nesoudím.“

„Jeden den hodí místní hovada do mešity molotova, mešita lehne popelem, a druhou noc už plane za rohem katolickéj kostel, kterej mají na oplátku na svědomí marokánský soudruzi. A tak to pokračuje den za dnem.“

„Dyt' v Holandsku jsou protestanti.“

„Však to taky byl kostel, na kterej si naškudlily generace polskéjch katolickéjch babiček. Měl věž, tak ho sejmuli. Při těchhle incidentech se to naštěstí obešlo bez mrtvejch, zato pak v nemocnici bys viděl případy. Jde holka po chodníku s kočárkem, míjí přechod, na přechodu v tu chvíli omylem vrazí alžírskéj strejda na bicyklu do starší paní, tý se až na díru v punčoše houby stane. A ta mladá mamina mu povídá: *Měl byste jezdit opatrněji, paní měla zelenou*. A on neřekne slovo, vyndá nůž a podřízne jí krk, protože se nesmí stát, aby žena na veřejnosti napomínala chlapa. Rozumíš?“

„Ne.“

„Tak jsme zpátky v Heršpicích. Akorát je zlý, že Ludvíka vyhodili z práce, tak to teď táhnu sama.“

„Rozumim, budu se snažit.“

„Byla bych ti vděčná. Do měsíce třeba?“

„Třeba,“ souhlasil jsem.

Měsíc času, za tu dobu by se nepostavil na nohy leda trotl.

27. Postupné zpomalování

Během příštích dnů jsem změnil taktiku – veškeré dosud nespálené dopisy jsem po přečtení rovnal podle data a pečlivě archivoval. Nevím, co mě přimělo ke změně kurzu. Možná nějak ty rozhovory s Barunkou a s Erikou, to vševědoucí ženské já, schopné lokalizovat uvnitř každého chlapa skrznaskrz prolhané dítě.

Nejčastěji psala ve třetí osobě jednotného čísla, jindy mi rovnou tykala, čili najisto počítala s tím, že to budu číst. Na další stránce zase plošně aplikovala množné číslo, podle toho, na koho a z hlediska koho vzpomínala. V rukopise téměř nebyly překlepy. *Tvůj děda si na nějaké vyvádění „Aprílem“ nepotržel, on činil to, co se dělá na „Apríla“, stále, četl jsem. 1. 4. 1971 však udělal výjimku. Vyjel na ulici s Tvým kočárem a jezdil s ním po Štěpánově. Tentokrát jsi v něm však neležel, místo Tebe byl v peřince sumec, kterého ráno chytil (příhody z jeho rybaření jsem Ti popisovala nedávno), a měl v hubě dudlík. Já byla na návštěvě, Ty jsi spal v pokoji a děda vozil sumce po „Nádražní“ tak dlouho, až potkal Slávku Woydinkovou, ta Tě vždy líbala a Tys to neměl rád. A hned se Ti chystala dát pusu. „Zrovna mi usnul,“ povídá děda. „Jenom malou,“ říká Slávka. „Nedělejte to, sousedko,“ povídá děda. „Naděláte řečí kvůli pusince,“ řekla a odhrnula peřinku. „Spinká,“ zašišlala. „Ščuří se, asi není spokojenej,“ provokoval Tvůj děda. „Neščuří se, hezky spinká,“ řekla prý Slávka, pohládila rybu a odešla. Překvapený děda dotlačil Tvůj kočár domů, zaparkoval jej u besídky a chystal se vše dát do pořádku, když se za rohem objevila moje maminka a povídá: „Dědku, my ten kočár hledáme hodinu!“ Odkryla peřinku, omdlela. Děda běžel pro hruškovici. Kočárek jsme prodali, páchl rybinou. Jak to, že Tě Slávka nerozeznala od ryby, se nikdy nevysvětlilo. Brýle nosila, ale víc než tři dioptrie neměla. Sumce jsme upekli, byl tučný, já měla raději pstruhy na másle s kmínem.*

Kmín rostl na louce za domem. Hlavu děda usušil, přidělal na prkénko a pověsil na zeď Tvůj otec jí žertem nasazoval brýle.

Ke každé epizodě byl přiložen svazek dodatků a poznámek: „*Apríl“ je svátek bláznů, trochu hledám v časopisech a v knihách, odkud se vzal? První doklad o častování „Aprílem“ v Čechách je z roku 1690; tenkrát se lidé posílali pro cosi nesmyslného, pro kohoutovo vejce, chroustí sádlo, zaječí peří, vtipné semínko. Odborníci říkají, že to souviselo s radostí z přicházejícího jara. Také jsem si nalistovala, co vše se stalo 1. 4. Je to v encyklopedii, kterou jsi mi dal k Vánocům. 1. dubna proběhla v ČSR cenová reforma. My Fair Lady dostal 8 Oscarů. Premiérka Golda Meirová pronesla význačný projev. V Hondurasu se narodila geniální čtyřčata. Spojením banky Mitsubishi a Bank of Tokyo vznikla největší banka světa. Rusko otevřelo Stalinův archiv.*

Na spodní okraj stránky byl přidán obligátní dvojitě podtržený řádek: *Také Tě prosím pro případ, že se objevíš, zda bys byl tak hodný a promluvil nade mnou, až budu v rakvi, u nás se to tak vždy dělalo. Já nikdy nechtěla jít do Prahy.*

Rakev ovšem byla na pódiu, jak nám naznačila firma Helfi, jen symbolicky. Následoval popis matčina celoživotního zápasu s mastnotou. Nenáviděla ji, už když ji její máma poprvé postavila s hadrem ke dřezu plnému loje. Poslední dobou se jí zdálo, že odmašťovací prostředky přestávají fungovat. Přestaly odmašťovat začátkem devadesátých let, naše i cizí, levné i drahé, všechny. Je to fakt, říkal jsem si, máš recht, mami. Je to tu mastný, kluzký. Mejdlo nemeje, šampón nezabírá.

Při četbě mi nad hlavou přecházel Chlestivý, strop se pod jeho kroky prohýbal jako šalupa. „Mangas!“ vykřikl. A pak: „Vargas! Neříkej, nenaříkej! Mangas! Vargas, that’s game!“ Bydlí tam při kontaktu uměřený, bystrý, ve Vodafonu zaměstnaný třicátnický sekáč. Jeho paní žije v Salzburku, nahlásila mi onehdy uklízečka Krtková, jsou bez dětí, přitom von si drží půl patra sám pro sebe. Co jinak

maj nebo nemaj mezi sebou, nevím, dodala. Jako zkušená klepna pouštěla dál výhradně jen ověřené informace. Lež je při dlouhodobé komunikaci cesta do pekel, věděla myčka schodů z Vinohrad.

„Co ste to tam nahnali!“ kňučel Chlestivý. „Náký špejle, sexuální srnky! Co to je za brejk?“ Něco křáplo o zem, ovladač asi.

Já ležel s hromadou papírů na břicho a držel mu palce, aby našel pro ten den přechodně možné řešení, vtipné semínko. Bylo to částečně i pro mě vysilující. Jedna zlá opice bouchá do stěn hledajíc, do čeho by vrazila energii, druhá pozorně naslouchá. Vyndat někomu střeva, udělat bordel, zatnout tipec. Však jo. Takoví jsme my lidé, nebo aspoň většina, nebo aspoň já. Když dokloužu ke zprávě, že Rusové v padesátých letech sestrojili nejsilnější termonukleární pumu světa jménem Car a nechali ji též řádně prdnout, stáhnou si videa, udělám turka a říkám si kúúrňa, to je pecka. Ivy King, Ivy Mike, co tam máte dál.

„Hojte,“ zněl další Chlestivého refrén. „Hojte!“ vyl tam teď, „hojte, hojte!“

Nakonec jsem z toho jeho trojčení usnul. Sotva se to zdařilo, zařinčela mi u hlavy pevná: „Tady Erika, tys asi spal.“

„Ani moc ne.“

„Já si uvědomila, že furt žvaním o sobě a o dětech a ani jsem se tě nezeptala, co vlastně děláš.“

„Nic zvláštního.“

„Měl bys konečně začít dělat něco pořádného.“

„To mi říkaj dost často lidi, u kterejch nák nevidim, že by sami něco pořádného dělali.“

„Promiň, já to tak nemyslela.“

„Ty promiň. Já to tak nemyslel.“

„Zkrátka jsme se vrátili do Brna, já porodila a Ludva si nabrnknul ženskou. Půl čtvrtý, a on tu není. Holky spěj.“

„Vopustil vás?“

„To ne, já to zatím jakože nevím.“

„Tak mu to zkus tolerovat, třeba to s tebou nemá nic společného.“

„To jako, že může mít chlap srovnatelně rád dvě ženský?“

„Nebo dvě ženský jednoho chlapa.“

„Jenže jak k tomu přijdu, že on může, a já ne?“

„To se může pozejtří změnit.“

„Ty víš, jaký řeči na mě fungujou. Ale mohlo by to tak být, že?“

„Jak?“

„No tak, jak říkáš.“

„Neříkej že a spi radši.“

„Nemůžu, furt se mi protahujou hlavou ty případy z venku, z chirurgie. Jedou v autě čtyři mladý machýrci, ten vepředu chce otevřít flašku, druhý mu zezadu z legrace podá pistoli, jenže pistole není otvírák, že, takže ta omylem vystřelí, kluk si ustřelí bradu, střepina kosti zasáhne řidiče do obličeje, ten ztratí kontrolu, tři mrtví. Čtvrtej to pak vypravuje svojí mámě a deseti sourozencům a rychle při tom třepá pahýlkem, jemu to jenom rozdrtilo ruku. A on ne že by brečel, on se tím eště chlubí!“

„Tak si vem prášek na spaní.“

„Prášek, ty prášku. Sám bys měl přestat, a ne to učit druhý. Šmát-rám ve stolku, je tu stilnox.“

„Elvis mezi hypnotikama, šup tam s nim.“

„Výjimečně teda. Stejně mám radost, že ten náš rozvod proběh v takovym klidu.“

Na větvích se objevily pupence, z nich vystřelily svěží lístky. Četl jsem matčiny reportáže a nahlížel otevřeným oknem do ulice. Přišel den, kdy jsem ležel v posteli jako hnida, ačkoliv do okenních ráků vesele ťukaly akátové haluze. Nechtělo se mi vstát, obalil jsem se tedy peřinou a nevstal jsem. Částečně mě snad omlouvá, že se mi z postele opakovaně nabízel dechberoucí výhled na slavnou stráž, po které to záhy pojede dolů, ale kam, to zatím docela jasné není. Nevypadala odtud špatně, ta minulost. 3D pohlednice s hemžícími

se městskými útesy, do nichž se zakusuje sluneční cirkulárka. Po mostě se plazící pantograf. Trochu jako v úvodu Waynea kousku *Smoke*, kde je upřímná jenom ta stará paní, přes kterou běží závěrečné titulky. A Harvey Keitel samozřejmě, ostatní šmahem přehrávají. Proti Chaplinovi ale z druhé strany mamutí pokrok.

Duchna byla, pravda, čistě povlečená. Čili jsem předtím musel povlečení vyprat a poté absolvovat děsivou eucharistii povlékání. Takže mi přísně vzato nic nescházelo. *Smoke* jsem si zrovna pustil, abych prostudoval, zda a jak se mě zmocní předpokládané dojetí. Bylo to hned. Do krku se mi vecpala tvrdá medová koule a zůstala vězet. Chápavě pomrkávající spisovatel, oči vychcané děvky ve tváři kluka, co hledá tátu s jednou rukou dlouhou. Hnusná selanka. Jenom Harvey se umí podívat skrz zeď, a proto se ve finále kamera zaměří jen na detail jeho rtů, pracujících jako pomalý buchar. Aby jim tu pečlivě aranžovanou lež nenarušil. Film sám jsem však mít rád nepřestal, už proto, že v něm trvá náznak proroctví. Blíží se časy, kdy zavolá známý známému a bez dalšího se rozbere. Vztahy vplují do nové fáze, new sensitivity. Zařvi si, hade. Praktičtější bude, když spustí oba. Pět minut intenzivního breku se utáhne, operátoři pořád zlevňují. Navíc se tím vše dostane do relativně kontrolovatelných kolejí. Ústředny budou registrovat jedince, co výrazně přetáhli či nedodrželi normu. Nic se jim nestane, jen budou v databázi. Zařvi si, flusni do zrcadla, ráno to utřeš. To jsem si říkal a vzápětí padal na koberec, kde jsem se klepal a hrabal nohou jako dodělávající tapír. Přitom mi bylo, jak říkám, celkem fajn. Nevím, co to bylo.

Pod okny přeplula, ten den už nejméně potřetí, maketa chlapa s patkou vlasů hozenou za ucho. Krátké odulé tělo, ruce s malými dlaněmi víceméně připaženy. Jeho jméno je Honza Brejcha, pamatuju si ho z vojny. Velel štábní četě, psal vycházky, samá levota, šmelina a smích, v kuchyni dostával na talíř čtyři masa, ostatní šibři nejvýš dvě. Vrcholné číslo měl nacvičeno s pochodující četou, když v jejím čele zavelel: *Četo, na muj povel, prázdný krok! Raz, dva!*

A dvacet vojínů zastavilo a hráblo kopytem do vzduchu jednou, dvakrát. Jako lipicáni. A šli dál. Jeho popularita rostla, až si to dovolil udělat na přehlídce a dostal na fleku čtrnáct tvrdých. Stejně si je neodseděl, všichni mu přáli, blondákovi s fištrónem. *Vy ste se nám tu vykrmil, vojáku!* řvaly na něj dojaté šarže z tribuny. *Vy ste důkaz, že se v armádě nestrádá!* Divné, že já ho znám, a on mě ne. Možná si totéž říká on o mně. Potkáváme se, bydlí tu někde. Za ním šla po chodníku skupina školaček. Žádná už neměla lidský obličej, všechny měly výraz, jako by stály před porotou v Česko hledá superstar.

Práci jsem sháněl, avšak laxně. Po pravdě jsem o žádnou nestál, jakkoliv se blížila chvíle, kdy mi pod kýlem zaduní písek. Nebo, nestál. Spíš jsem se prostě nestíhal dát do kupy. Stihl jsem se třeba oholit a sníst pár housek, ale už ne vyžehlit košili, košili jsem odjakživa před odchodem kamkoliv žehlil. Kde se ve mně vzala tak zhovadilá zásada, nevím, ale zlomit jsem ji nedokázal. Anebo jsem to všechno i nějak odbyl a stihl, zapomněl jsem se třeba jenom napít vody, a vyrazil jsem do ulic. Hleděl jsem na západ slunce ze žižkovského kopce Parukářky. Hezký, říkal jsem si, pěkný, fascinující, bezpochyby, ale nic pro mě. Co já tady? Leda si dát desítku na žízeň, dyť jsem úplně dehydrovanej. S někým si malinko pokecat. Stoupl jsem si do fronty u pivní boudy mezi mládež. Ve dveřích jsem dal přednost houpavé madrfakerce, i sjetá čtrnáctiletá kost je dáma, a jakmile se přestane dávat přednost dámám, půjde všechno o další úroveň dolů. „To tu bylo už mockrát,“ ucedila přes rameno.

A tak jsem raději ležel doma v rozestlaném hnípáku za skříní, vařil si čaj a pozvolna začínal stavět na přesvědčení, že si mě takhle možná nikdo nevšimne, majitel domu, sociálka. Jinak mi nic nechybělo ani nepřebývalo, alkohol jsem nepil, nekouřil, drogy nebral. Jen jsem v klidu ležel a připadal si jako kastelán, jemuž se přes noc změnil pokojně zabydlený tichý zámek v hulákající sprostý lunapark, obsluhovaný negramotnými démony. Při nákupech v supermarketu se mi pravidelně vracel dojem, že občané Prahy 2

hromadně vykazují dříve nemyslitelnou uvolněnost. Bloudili mezi regály, vymydlené paznehty v pantoflích, pupky v županech, pařezovité hlavy v molitanových čepicích, pohupovali se, jankovitě trčeli mezi avivážemi, sbírali body, kýchali na celé kolo, hrabali se ve fidorkách a působili šťastně. Mnozí, pravda, až jakoby na hranici svéprávnosti. Koukali po sobě a viděli se, zhruba se poznávali, zdravili, čauky, čauky. Dřív tu vévodil stres, autocenzura a otupělost, teď nirvána. Bývala mi hanba, že sem mezi ně chodím v triku, které mám na sobě ve dne v noci už tři neděle. Třeba bych si i koupil molitanku, abych zapadl, jenže kde. Něco se tu muselo během loňska změnit. Něco se stalo, říkal jsem si a ládoval do koše rohlíky, lipno, tuňáka ve vlastní šťávě, ale co? Koho a jak se zeptat? Nezbláznili jste se tu náhodou všichni loni nebo kdy trošičku? My jsme se zbláznili při poslední uzávěrce, vé, hihíí, je to fičák. To bych se dozvěděl. Do lipna se hodí pokrájená cibule, tuňák, pepř, sůl, jemně strouhaný syrový celer, kápne se citrón, vše se rozetře, dá se chladit, výsledná pomazánka se maže na rohlík. Skvělá věc, vůbec se nepřejí.

Jakpak se má asi Arnošt, přišlo mi na mysl někdy kolem půlky května. Přijal hovor uprostřed pátého zazvonění.

28. V hnízdě ptáka Noha

Navršili jsme pár povšechných sentencí. Opatrně jsme přidávali lehká dřívka, aby se to vespod nehnulo. Co děláš? Zašívám kalhoty. Co je to za blbost? Sed jsem na hřebík. A co tvoje střecha? Hnije, co by dělala.

„No a co teda?“ přešel k tématu, které jsem měl sám tak trochu na mysli. „Nezkusíme zas někdy botanizovat?“

„Třeba i jo, někdy koncem léta.“

„To budu ve Francii, ale mám čas pozejtří.“

„Moc brzo na mě.“

„Kvuli těm mejm *stryjím* asi, že jo,“ konstatoval napůl ze švandy, napůl s vědomím, že se s tím bude muset potýkat ještě tolik let.

Probralo se to, zvážilo, přetřáslo, přehodnotilo a potvrdilo. A na jednu jsem zase šlapal na svém zabláceném bicyklu od Roztok přes Horoměřice a Tuchoměřice k jeho domovské Unhošti. Nad krajem se srážela mračna, houfovaly se ponuré hříby a sbíraly nasycené páry. Svištěl jsem po okresce, zaklenuté korunami šťastně zelených, zdravých kaštanů, klíněnka byla fuč, když se nade mnou vztyčil výsledný kumulonimbus. Přesně z místa, kam jsem usilovně směřoval, se zablesklo. Na nic jsem nečekal, udělal kličku a obrátil zpátky. Mému manévru přihlížel početný chumel nažraných ksichtů, nakupených v otevřeném okně neomítnutého domku, táta, máma, děti, psi, všichni zařvali smíchy. Před viaduktem jsem minul nevidaně zvláštní krasavici. Měla smetanovou, mučivě krásnou tvář, která mě málem srazila ze sedla. Mikinu, tepláky, střevíce. A hlavu, šíji jako sám cherubín. Tlačila značnou rychlostí kočárek. Sebral jsem zbytek odvahy a pohlédl jí skrz cyklistické brýle do očí. Narazil jsem na zornice zářící roztavenými kovy zemského jádra. Objel jsem ji, podjel viadukt a přehodil na rychlejší převod. Buřina mě dostihovala.

Krajina zabzučela jako večerní kancelář nudné stavební firmy ve chvíli, kdy prst uklízečky stiskne vypínač zářivek. Plnohodnotně, kaskádovitě se zablesklo. Vrátil jsem se na začátek vsi a sjel na polní cestu, což byla jediná možnost, jak to zkrátit. Předě mnou se komíhali v žitě dva polní strašáci. Hýbali se, šli. Kráčeli kupředu. Aha, svitlo mi, pohání je vítr. Jak, to jsem netušil. Když jsem přijel blíž, pochopil jsem, po cestě se kolébaly obilím dvě tmavé prdelaté báby. Nápadně vysoké. A až moc rozložitě. Přibližoval jsem se k nim, vyhýbaje se kamenům a střepům. Co je to, hups, za obludy. Až jsem to s konečnou platností uviděl. Holky na koních. Jely krokem, aby do nich neprásklo, a chichotaly se. Dvě škeble s měkkými zády, plnými zarudlých pupenců. Temně hnědé koňské zadky se leskly. Vítr serval ze stromů naráz několik nákladáků listů. Objel jsem dupající kobyly, minul zeď vyskládanou z opuky. Pak další, pak ještě jednu. Potom poslední, která se vzápětí ukázala být první z mnoha dalších, které už lemovaly cihelnou drtí, jehnědami, vlhkou rzí, šprckami a špačky zasypané chodníky obce. S prvními obrovitými kapkami jsem zazvonil u Arnoštovy branky.

„Vešel ses nachlup do limitu,“ pochválil mě a držel si nad rozčuchanou hlavou děravý deštník. Oklepal ho, zavřel a vstoupili jsme do kuchyně, kde se svítilo jako o dušičkách. Dost za ten půldruhý rok, co jsem ho neviděl, sešel. Neměl zuby. Šišlal a prskal, chrčel, rýpal se v nose. „Jedna čina za druhou,“ mlaskal a sledoval přes okraj háčkované záclonky dopuštění. „A to je květen.“

„Květen,“ potvrdil jsem.

„No a nedáme se rovnou do toho?“ řekl.

Vybalil jsem suché květy, jimiž jsem se den předtím zásobil, a bez dalších řečí je nadrolil do másla. Radši víc, aby si nikdo neměl příčinu stěžovat. Jsme starý knechti, to sneseme. Co?

„To vydržíme,“ doložil, sedě v rozměrných trenýrkách na okopané krémově natřené židli, a měl oči jako krokodýl. Bedlivě mě pozoroval a hrozně se drbal na koulích. Plíseň, cítil jsem ji až sem.

Pak stejnýma rukama vytáhl z igelitu housky, namazal je máslem a na každou položil ušklubnutou hrst šnytlíku i s hručkami hlíny. Nabral hrubou sůl a bohatě osolil.

„To máme k tomu,“ řekl. „Nemáš hlad, nechceš hermelín?“

„Ne, díky,“ řekl jsem a uchopil housku. Nebud' fajnovka. Do toho.

Snědli jsme míchanici. Bouřka mezitím odletěla. Vylezli jsme ven. Z truhlíků opadávaly kapky, listy se třásly, střeška zase kvetla. A tak jsem znovu navštívil ten jeho dvorek. Znovu jsme nanosili dříví, znovu jsme, vzdor vodou nasáklým komponentům, rozfoukali a rozdmýchali trs líných plamenů. Znovu jsme se posadili v oblacích těžkého dýmu na bedny. Arnošt mezitím obhospodařil faunu. Vytahal zpod kamenů spousty mrňavých slimáků, nakrmil čolky, žáby, opatrně plácl plácačkou deset much, otrhal jim, drže je v pinzetě, křídla a nakladl je do nálevkovité pavučiny v rohu dřevníku čekajícímu pokoutníkovi. Špičkou nohy vyhrábl zpoza drátěnky při zdi pastičku, vyprostil ztuhlou myš a hodil ji přes celou zahradu na hnůj.

„Jenom urychluju degradaci, která směřuje k nové syntéze,“ omluvil se všem, kterým právě nadělil smrt.

„Cos dělal celou zimu?“ optal se, když dosedl.

„Posledních pár tejdnu jsem víceméně zase ležel doma a koukal, jak žiju.“

„Zase už ňáká nemoc?“

„Musel jsem si vodfouknout.“

„Ty furt tvrdíš, že si potřebuješ vodfukovat, a přitom se v tom tvym životopise, cha, cha, celkově nic neděje. Já měl náběh na infarkt, zuby mi vytrhali, do baráku mi praštil blesk, elektronika v čudu, video pryč, počítač, přehrávač, ani blbýho Šostakoviče si nepustím. Levou ruku necejtim, žlučník v hajzlu, rok jsem měl sračku. Vykradli nás, víme kdo, ale nač je udávat, když jsou to hned támhle sousedi. Do toho eště budu muset nechat vyměnit střechu. A furt mě to těší!“

„Já neřek, že mě to netěší,“ ohradil jsem se. „Mě to těší víc, než si umíš představit.“

„Tó ti sice moc nevěřim, ale uvidíme.“

Ďasové jsou na cestě, smál jsem se. Jasnačka, ty chřástale. Co já tady zas dělám. Co mě sem, do frasa, přivedlo. U plotu strašila hromada pořezaných třešňových haluzí, připomínající klubko ohryzaných trosečníků, mezi nimiž se mátožně přehrabují mokří krabi. Měla ta hromada do sebe cosi vznešeného.

„Krásný větve,“ řekl jsem.

„Jak to myslíš?“

„Prostě se mi líběj.“

„Mně ne, protože já je celý dopoledne řezal.“

Chvilí je nicméně zkoumal. „Aha,“ vítal mě v branách porozumění, „voni totiž z tohoto úhlu vypadaj jako namalovaný na nějakym starým vobrazu.“

„Větve uměl úžasně malovat počátkem 19. století Maďar Károly Markó,“ plácl jsem. „Jinak jeho malby za nic nestály, ale na bohatý haluze v zapadajícím slunci byl vyloženej expert. Pak nákej Jan van Goyen, 17. století, u něj uplně vidíš, jak se ty dubový pařáty zmítaj ve větru. Taky Jiří Trnka měl k větvím až mystickej vztah, což je dobře vidět ve *Snu noci svatojánský*.“

„Vodkud’ to víš?“

„Www.wga.hu, virtuální galerie. Tam je kromě Trnky všecko.“

WGA, vyryl ohořelým prutem do kusu papírové krabice, tečka, HU, odhodil jej naplocho do dřevníku a mávl klacíkem: „Jenže ty *moje* větve se ti přesně v okamžiku, kdy se mně začaly líbit, líbit přestaly, mám pravdu?“

„Jo.“

„A takovej seš, to ti říkám vod chvíle, co se známe.“

„No a co,“ řekl jsem, „mám snad kvuli tomu jezdit na labuti?“

Už když se poprvé zachechtal, zaznamenal jsem hnutí v povětrí. Vábení, mámení.

„Jsou tady,“ zamíchal vařechou v kotli hlasivek. „Minule tu nebyli, a teď tu jsou. A ty se *bojíš*, to *vidim*.“

Zvládl jsem si odplivnout do ohně. Vzduch zhoustl jako prasečí polívka. Arnošt nehybně seděl, pak najednou zmizel a místo něj se zjevil mně neznámý pantáta s pohybující se bradou. Jak to dělá, napadlo mě. Nebo to dělám já? Zírali jsme do plamenů, zaplaveni žíravou břeckou podezřívavosti. Úskočnost vystavěla na každém mrknutí rychlý ostnatý chrám, a nemuselo jít ani o mrknutí, bohatě stačilo sledovat rytmus dechu druhého. Nějakou dobu jsme mlčky vzdorovali přetlaku. Naštěstí se to vymezovalo, obviňovalo, kousalo a žralo všude po vší zemi, byli jsme jenom jedni z mnohých. Pak jsme se vymotali z ostře rozkymácených končin na vlídnější cestu, kde jsme už trhali ze země prohlášení jako sedlák řípu a častovali se jimi.

„Cizota,“ zahájil.

„Zaplatpámbu za ní,“ odvětil jsem.

„Souhlasim, jenom v tý se schováš. Nemyslíš si doufám ale, že je tohle planý čarování, co tu provádíme, zdravý?“

„Von ten tvuj věčnej monitoring neni vo nic zdravější.“

„Á jedu dolu,“ oznámil. „Nejedu, kloužu, vzdaluju se, je to zakřivený dolu, hú. Z tohodle pohledu je vopravdu brilantní biják *Mrtvej muž*, kde je čas postiženej správně. Ne jako obecný faktum, ale jako osobní cesta, která je čím dál užší a beznadějnější.“

„To je dobrej film, vidiš. Ten si musim koupit.“

„Phá,“ zaburácel. „Co to je za logiku? Ten je *dobrej*, tak si ho musim koupit?“

„Nemám ho a chci ho, tak si ho koupim, co jančíš.“

„Vidim, že tý legendě taky věříš,“ opáčil chmurně.

„Věřim, protože věřit chci.“

„A proč chceš věřit laciný lži?“

„Laciná lež je ochránkyně ubohejch.“

„Připadáš si ubohej.“

„Zatím jsem si nikdy nepřipadal, ale to se může rychle změnit.“
„A to máš pravdu,“ liboval si. „To úplně zzzvoní, snad nedostanu infarkt. Co bys dělal, kdybych teď padnul?“

„Nevydírej.“

„To jsem asi fakt vydíral,“ připustil. „Krásně teď vnímám, jak fungují ty lomary, to slovo neznáš, poněvadž jsem ho zrovna vymyslel. Mám na mysli optický nástroje, co loměj ve spolupráci s neuronama světlo.“

„Já je znám, ale rád je nemám,“ řekl jsem. „Je to další cesta, jak všechno vobjasnit, popsat a zničit.“

„Vítej zpátky v hnízdě,“ pronesl.

Zvedl se vítr. Zahrádka se nepatrně prohnula, ba až nalomila. Bylo nám, jako bychom seděli na čerstvě přihrábnutém, nepokojném hrobě.

„V jakým hnízdě?“ optal jsem se.

„V hnízdě ptáka Noha. Nečets Doupě?“

Přísně vzato to nebyla zahrádka, co se nalomilo, byl jsem to já. Trhlinu jsem cítil uvnitř.

„Nečet,“ odpověděl jsem. „Co je to?“

„Kafka, ty vařená hubo!“ vyhrkl někdo od plotu.

K zídce se tiskly snopy suchého rákosí, místy polité jakousi tekutinou, zkyslou nudlovou polívkou nebo čím. Zatím dávaly svoji přítomnost najevo drobným, nervním chvěním. Postupně jsem nabyl dojmu, že se za nimi nebo mezi nimi někdo schovává. Arnošt cosi zahuhňal a mávl rukou nízko nad zemí. Mezi snopy se něco pohnulo. Vydalo se to k nám. Potom to vstoupilo mezi nás, obklopilo nás to. Potom to vstoupilo do nás. Vstali jsme a pustili se s křupajícími koleny do tance. Arnošt se divoce belhal, střílel okolo sebe nohama a zalykavě se smál dřevými ústy. Já se točil jako střelená vrána a třaslavě kráčel dvorem. Arnošt počal skákat. „Dupák, ocha, cha! Cha, ocho!“ vyl a ostře povyskakoval na krátkých křivých lýtkách. A pořád se v tom zlepšoval. Poskočil jsem si taky,

proč by ne. Zdálo se mi, že už skáču docela vysoko. Arnošt kmital nahoru dolů jako vřískající hulman a kreslil rukama do vzduchu veliké čtverce. Zahlédl jsem, že se věc neděje ve shodě s jeho přáním. Bylo zřejmé, že zažívá další kolo honičky s mocností, která s ním předloni na stejném místě mockrát flákla o zem. Pod nebesky zářící střemchou. Přišlo mi, jestli s tím ta střemcha třeba nějak nesouvisí. Skákal a skákal.

„Veškerá takzvaná *vstřícnost* je falešná!“ vzkřikl. „A jenom *nenávisť* je živá!“

Ozvěna propleskla mělké údolí, na jehož dně pokyvovala hlavami před blikající bednou jeho rodná osada.

„Mejlíš se, mezku hlavatá!“ zařičel jsem.

„Jak tó?“

„Protože je to totéž!“

„Neni to totéž!“

„Je to skoro totéž! Lagrěš, oděš!“

„Acha, cha!“ plival vřelá povidla slin. „Právě že jenom skoro! A na ten rozdíl!“

„Si musí přijít *každej sám*!“ zavyli jsme.

„Já když se ženil,“ zařičel, dopadl a odrazil se. „Tak jsem v sobě měl *dvaatřicet* psilocýbek! To nikdo neví, až teď ty!“

Poté se roztočil, přičemž narážel zpaznehtovatělými prsty do klepadla. Přimontovali jsme se k jakési bláznivíně, o které, jak jsme si uvědomovali, nám už někdo někde mockrát referoval. Doktor Grygar, svítilo mi v hlavě, by s tímhle rozhodně nesouhlasil. Mozek nehledě na to lačně nasával zvuky z okolí a vyráběl z nich chrastivě šoulavý marš, kde hrál významnou roli svobodný ptačí křik a tiché hňukání a sykání vzdálených fabrik. Na obzoru dodělávaly rozsáhlé výrobní komplexy.

Arnošt rotoval, to byla jeho politika. Začal jsem se tedy kymáčet z gruntu přes celý dvorek, od stěny ke stěně. O co šlo, bylo třeba se co nejdříve vrátit do dob, kdy nám mámy vařily umolousanou kaši, do

té hrůzné naivity. Vytrdlovat si pod sebou jámu, pak nad ní chvílku v úžasu popotahovat a na závěr se spodem a zadem horko těžko protáhnout zpátky. Jednu chvíli jsem měl dojem, že mi odpadl obličej. Pak zas, že ve skutečnosti nejsem člověk, jen pouhý zjednodušený prototyp, holý kráčející stroj, takový lepší hmyz. Po jisté době jsme už sotva pletli nohama. Trvalo nám nicméně dlouho, než jsme se docela zastavili. Když se to zdařilo, oba jsme se v přechodném poryvu vzájemnosti naráz vyzvraceli. Oá, létalo mezi cihlami, oá, buá, ééch.

„Tentokrát ti děkuju, žes mě vytáh zpátky,“ zahučel sinalý Arnošt a rozmáchle sám sebe objal. „Místo abych ti nadával jako minule.“

Nemohl jsem si vzpomenout, že bych ho tentokrát odněkud tahal. Na dvorek vkročila utrápená paní a předstírala, že nás nevnímá. Ostatně jsme jí ani neměli co nabídnout, nanejvýš trochu toho rozpažování a mručení. Ze dveří za ní vyletěl nevelký zavalitý pes. „Hodný je pes, hodný!“ volala do tmy. „Hodný je pes, hodný, hodný je pes, hodný!“ Její hlas zněl natolik normálně a spořádaně, že rozběsněné egocentrické příšery kolem nás okamžitě zvadly a schlíply. Tudíž nespatriřila nic, co by stálo za řeč. Beztak jsme už zase hledali a našli cestičku zpátky na zablešený, děravými kastroly a listovím všeho druhu zavalený dvorek.

„Vy jste tomu zas dali,“ řekla paní.

„Dali,“ odpověděl jsem, snad to znělo jako odpověď. „Nedali,“ opáčil Arnošt, „protože jsme bohužel pořád tady!“ Načež mi po straně pošeptal: „Ten pejsek, to je ti takovej mistr sociální přizpůsobivosti. A já ho mám tak čistě, bez keců rád, a von mě taky, kdybys věděl.“

„Abys ho neměl rád, když je tvůj,“ řekl by každý v mé situaci a já to do puntíku splnil, vedle čehož jsem samozřejmě chcípal černou lítostí.

Pes se valil kolem a střílel po nás nejistýma očima.

„Tys byl fakt na houbách, když ses ženil?“ zeptal jsem se.

„Zatím jsem to ovšem nikomu neřek,“ odvětil, „tak mě doufám vožralej v hospodě někomu nevyzradíš.“

„Komu bych tě vyzradil, když si už se všema akorát formálně dopisuju.“

„To náš Arník taky, von se poslední dobou nesnese vůbec s nikým,“ zahřměla nám stále přítomná manželka do týla. „Faktem je, že má toho psa rád moc, což ale dělá pro sebe, vid'. Proto, aby z toho sám něco měl.“

Chvilku mi trvalo, než jsem zprávu donutil fungovat. Středně velký pes se mi při tom opíral plnou vahou o nohu. Měl podezřívavý zrak a na hlavě pokornou prošedivělou pěšinku, vyuzenou kouřem večerních ohňů. Nabídl jsem mu ruku, on ji vyzkoušel a odešel zahradou pryč.

Závěrem mi Arnošt ustlal v dřevníku, v příšerném mrdníku, zavaleném pilinami a koudelí. Sám někam zmizel. Zabalil jsem se do těžkého, fermeží nasáklého spacáku s pocitem, že mě přepadl spánek uprostřed kajmaního hnízda. Ne moc bezpečné místo. Spousta duchů. Puch. Jakési kosti či co. Navzdory tomu jsem měl příjemný sen o tom, jak se mi taví vědomí. Plul jsem v tmavnoucím nachu a hleděl do jantarové žluti. Popelavě nafialovělé buňky oddechovaly a vibrovaly jako včelín.

Nad ránem stál zase nade mnou, tma se zrovínka lámala. Nad jeho kozlí siluetou uháněly jasně červené mráčky. Přišel pokoušet.

„Zase jsem se tam nedostal,“ žaloval. „Moh jsem se tam dostat, kdybys tam toho dal víc. To by tě bejvalo nezabilo.“

„Jenže tebe možná jo,“ dal jsem mu vzhledem k aktuálním možnostem až marnotratně štramáckou odpověď.

Dál vše proběhlo jako v té staré vyzkoušené pohádce. Když jsem vyváděl kolo pěkně potichu brankou na ulici, vyklonil se z okna. „To vypadá, že vode mě zase tak nák nenápaditě zdrháš,“ prorokoval žalostně.

„Jak bys chtěl taky zdrhat nápaditě, to mi řekni. Já zas někdy přijedu.“

„To bude trvat.“

„Bude,“ přiznal jsem. „Napřed se totiž támhle za kopcem v rámci pití vody, kterou jsem si s dovolením natočil, zapřísáhnou, že už nikdy víc. Ty za čtvrt roku pustíš po proudu vzkaz, já se budu průhledně vytáčet. Udělám to několikrát. Ty se nasereš a zlomíš nade mnou hůl. A teprve pak dospěju do stádia úvah, jak to navlíct, abych se ti sem zase nějak vnutil. To mi už budeš chybět, to může trvat i pár let.“

„No, no,“ zablekotal bledými rty. „Nebo si tě nějak přitáhnu, až budu potřebovat.“

„Že bys byl takhle zdatnej manipulátor?“

„Nevim,“ potřásl hlavou. „Ale jsem rád, žes za mnou přijel, já nejsem poslední dobou moc společenskej. Nedáš si hruškový sádlo?“

„To existuje?“

„To byl dotaz v zájmu tvý bezpečnosti. Kdybys v tom ještě jel, vzal bys hruškový sádlo jako hotovou věc, přitom je to, chá, volovina. A v tom případě bych se tě tu pokusil zdržet, jezďej dneska po okreskách jako magoři.“

„Že je ezoterika naprostá ztráta času, to víš?“ prohodil jsem.

„Kdo říká?“

„Doktor Grygar.“

Malá proradnost ode mě, doufal jsem, že se zasmějeme, smích je dobrý most k odloučení. Vyráželi jsme zvuky, žbluňkali, ňafali. V tom má doktor úplnou pravdu, byl hlavní důvod našeho rozveselení. Závěrem jsme konstatovali, že nám zase hodila menší faleš sebekontrola. Ta nás ještě brzdí, jedině ta.

„Nedáš si turka, achacha?“ dodal.

A opět jsem téměř sesedl a zamířil k posmutnělému kanonýrovi na jedno ranní, jen minimálně vyčítavé kafe.

„Jedu, však se uvidíme,“ hodil jsem na zem prkno fráze, šlápl do pedálů a s rezervou minul týž výkop, co tu byl už předloni. Z jámy byl dosud cítit plyn.

Musel jsem si připustit, že se od minule zase o hodně zlepšil, veškeré mátohy a syrově páchnoucí ponravy už přiváděl na scénu

s otřesnou virtuozitou. Snad proto k němu mám, hovořil jsem k sobě, šlapaje mezi ohradami, čím dál větší respekt. Zvykl jsem si pro něj jednou za čas zahrát menší hrdelní autodafé. Nechat si pustit žilou. Proč to mám zapotřebí, to je konečně správná otázka. Protože je v tom kapání jedu do vlastního pelechu už natolik dokonalý, že to pro mě začíná být stejné, jako se chodit dívat na jeden a tentýž obraz do Museu Nacional. Mistrovská práce bez nutnosti se tázat, co se tím míní. Čili už jsem zase jenom takový turista bez trvalejšího zájmu. A taky proto, že se mi na té jeho parcele vždycky na okamžik podaří zaslechnout šálení jakýchsi neskutečně blízkých, konkrétních kůrů. A koneckonců i proto, že tomu všemu vzdoruje aspoň trochu souvisle. Že je s ním jinak vcelku rozumná řeč. Kdysi mi věnoval svoji knihu, byla o užovkách. Nic jiného v ní nebylo, jen užovky a spousta nákresů hadích hlav, hemžících se pojmy jako ventral, mental, prefrontal, temporal. Vyjmenovací mánie, tou jsem tedy pořád trpěl fest. Co jsem se vrátil, rozjela se mi dvojnásob.

Slunce zahořelo jako raketa a vystřelilo vzhůru. Pod pneumatikami zasyčel písek, zahrčela škvára. Béng, odletovaly kamínky. Na asfalt opodál se snesl list, co vypadal jako otakárek, pak zase otakárek, co vypadal jako list. „Co je to?“ volaly děti a ženy odpovídaly: „Nech to a pod', babička čeká! Nešahej *na to*, to je děs, podívej, jaký máš ušpiněný botičky!“ Za ploty se točily ve větru roztodivné větrníky a fofrníky vyrobené z pet lahví, doklad, že hravost obyvatelstva kolem hlavního města dosud nevymizela. V zapařeném lesíku za vsí mydlil tučný muž v čepičce do lískových prutů lesklou komerční nápodobou japonského meče. Když jsem ho míjel, předstíral, že je v tom něco, čemu nemůžu rozumět. A opravdu bylo.

Až na to, že imaginace je zřetelně transperzonální, zachytil jsem na odpočívadle Arnoštovu zprávu.

Ne-li transhumánní, odepsal jsem.

Jestli je tohle hlavní zjištění, který nám to hodilo, zasloužili jsme pár facek, odpověděl. Za ta léta nejdelší zpráva od něj.

Na chodníku na Kulaťáku se kymácela parta dvoumetrových sedmáků. Když šla kolem holka, vystrčili před sebe jednoho, ten učinil zřetelný pokus se na poslední chvíli zachránit. Nepřijali ho, a tak odříkal, co měl připraveno: „Kam plaveš, švestko?“ „Nejsem švestka,“ odsekla kolemjdoucí holka. „A kam plaveš?“ „Nikam.“

„Víš, jak jsou cejtit stárnoucí ženský, co to chtěj přebít voňavkou?“ zeptal se hlas zpoza sloupu ve stanici Hradčanská v momentu, kdy jsem o sloup opíral kolo.

„Vim,“ zazněla odpověď.

„Tak víš všechno.“

Doma jsem se zadumal nad knihovnou naplněnou kinematografickými opusy. Knihy se až na dvě řady slovníků přestěhovaly do beden, nahradily je filmy. Co by se tak hodilo. *Zatojči*, to bylo, co to chtělo. Broučci a mandelinky, cosi nevýslovného. Pachut' spáleného peří, dávné, prisprostle jednoduché vztahy. Dávný déšť, mokré zelené lístky. Znáte ty krasavice? Ham! Čo! Křup, a je po všem. Krev a liják.

29. Cesta do středu

Další den jsem se kdovíproč hned po probuzení vyšvihl znovu do sedla a vyrazil po pravém břehu k Zbraslavi. Nad písčinami visela mlha, pavoučci tkali. Nad Závistí se vyvalilo z mlh osvětlovací těleso a začalo pálit do zad. Černošice-Mokropsy, Dobřichovice, tam někde jsem si dal oběd. V restauraci pod smrkem, kde mi postarší servírka schválila volbu slovy: „Kachní játra, ty si tu před váma dával chlap, kterej o sobě tvrdil, že je kníže.“ „A chutnaly mu?“ ptal jsem se. „Pf, to byste se musel zeptat jeho,“ odvětila. Tak jsem si dal radši znojemskou.

Odpoledne jsem se vracel mezi čadícími tureckými kamióny po berounské výpadovce ku Praze. Mistrovská práce bez nutnosti se tázat, přemítal jsem, to se lehko řekne. Jenže proč já vlastně k tomu obrazu běhal? Proč jsem před ním stál tolikrát, až to začínalo zneklidňovat důstojně podřimující kustody? Až už měli chuť žhavit vysílačku, jestli nebudu nějaký piloun, co jim chce vynést pod svetrem Salome? Protože jsem v tom herberku kolem strachy zcepenělého světce postupně nacházel zřetelnou zprávu: Je to jen rutina, nic složitého. To, co zná kdejaký mourek, vyhřívající se na střeše. Vstupování ducha. Nechat myšlenky volně rozpadat, toť vše. Jak se věci mají opravdu, nikdo neví. A tak se opakují záměrně nejasné, básnivě teze. Vrčení roztočeného mozkového dynama přitahuje tvory z nicot, fascinované vším, co vykazuje známky bytí, tvrdí jeden. Z jakých nicot a jaké tvory? mečí druhý. Netahejte je sem, nechte je, nabádá třetí. Tvory z objektivního světa, zkouší namátkou čtvrtý. A kde má ten objektivní svět hranice? dává slinivku pátý. Milimetr od mých očí, dí tantrický stařec v koutě. Já raději držím pysk, neboť s jistotou vím vždycky jen to, co mi před chvilkou někdo sdělil, čili jsem málokdy originální. Což říkám možná hlavně proto, že řez vedený proti sobě

bývá kladně kvitován. Kvitován kým, když tu nikdo jiný není? Když šlapu do kopce po vydrolené krajnici, potím se jako vrata a jedu v samomluvě? Líbit se sám sobě, o nic většího nejde?

Mezi rozžhavenými výfuky tahačů se mi každopádně hned líp rozumovalo. V benzínových parách, smog mi pomáhá v usebrání. Stará vesta – jakmile se musí trochu hospodařit s dechem, rychle jeden zduchovní. Nalevo ode mě se vyhoupla Ruzyně, Turci pro jistotu rozsvítili reflektory. Doma jsem opřel kolo o skříň v předsíni a zavolal Barunce.

„Tak jak dopad váš vejlet do Ralska s překvapením?“ ptal jsem se.

„Jak by. Řek mi na pasece, že mě zbožňuje, jenomže jsem za á zner-vózňujícím způsobem chytrá, což ho vyvádí z rovnováhy, a hlavně už je i zvyklej na tu svojí čtyřicátnickou samotu, takže se loučí, a lehkou mu teda není. Co jsem zas kde podělala, prozradíš mi?“

„Možná jenom moc improvizuješ, překombinuješ to. Druhej neví, na co reagovat dřív, a zaplete se.“

„Jenže si neuvědomil, že když mi podobnou věc voznámí v pustech armádních lesích, budeme muset pochodovat hafo kiláků uprostřed vzájemného vzývání, jestli k tomu ten druhej proboha ještě nemá co dodat.“

„Taks měla čas k dobru, abys to jeho rozhodnutí zvrátila, ne?“

„Zvrátila jsem jenom přímo před ním dva pribináky, který jsem ráno spolkla, aby mi nekručelo v břiše. Mě ti tyhle vzdělaný křapíci, co fungujou jako generátor náhodnejch sebeoslavnejch výroků, poslední dobou ňák znervózňujou.“

„Ne každěj má estetickej ideál nakydát na sebe co nejhoršího.“

„Já bych byla i ráda nakydala, jenže jsem ze sebe nedostala slovo, šlapala jsem vedle něj jak loutka. A von v klidu probíral knižní novinky, určoval ptáky, blejsknul se bráchou, co má vlastní green a kterýho přišel jenom dálkově řízenej robot na sbírání suchejch šišek na dvě stě litrů. Proč se muj život musí vodehrávat na půdorysu vločkový opery?“

„Aspoň se zasměješ.“

„Tys vyhodil týví, takže jsi zapomněl, že to jsou zacyklený falešný city, sranda žádná,“ řekla a hlas se jí zatřepal. „Nešel bys teda s vopuchlou na kafe?“

„Dneska nestihnu.“

„Slyším. Máš zas ten svůj závodní hlas.“

„Slíbil jsem známému, že mu večer pomůžu s přeinstalací.“

„To je jenom dobře.“

„Pokud se ozve a potvrdí to.“

„Stejně mám hubu na pět zámků a voči jak rezavý vidle.“

„Vostatně měl dávno volat, já mu cinknu, co se děje.“

„Necinkej mu a běž mu helfnout.“

„Přeinstalace je nekonečná onanie.“

„No to je, tak mu teda cinkni.“

„Proč já jemu? Snad von něco potřebuje.“

„Panečku,“ řekla. „To je spirála, co?“

„Co spirála, hotová cesta do středu Země.“

„To jo.“

„V osum teda?“

„Bacha ale, jsem v hajzlíku.“

„První pomoc a nazdar, známe se jak dvě starý boty.“

Seděla v Barakudě, držela v dlaních čaj či grog a koukala.

„Uměl bys mi na úvod vysvětlit, proč ses na mě loni v zimě tak nasral?“ chtěla znát dřív, než jsem dosedl.

„Asi se mě dotklo, že to pouto mezi náma nebude tak čistý, když z toho bokem vaříš nákej elaborát.“

„Elaborát, učinila jsem tě součástí skupiny osmi respondentů, nic víc.“

„Jo tak.“

„Hloubkový rozhovory plus nezúčastněný pozorování v terénu, téma – lidi s pozdní kariérou, jev známej z regionálních médií, tam je dost těch, co hledaj novej start, typicky třeba učitelé. V normálním celostátním týdeníku už je nejvíc novinářů v kategorii 18 až 29 let, to je 34,8 procent, mezi 40 až 49 je jich pouhejch 18,8 procenta. Tak jsem tě

zahrnula. Stejně bys byl, kdybys bejval nevypad, do roka šéfredaktor, pak ředitel redakce, pak by sis už nemoh nekoupit tu toyotu atakdál.“

„Blbost. Nejsem tak nastavenej.“

„Nejseš nastavenej, cink, a najednou seš.“

„Ne, když nekejvneš.“

„Což bys právě ty se svojí kejvací náturou neudělal. Nevzepřel by ses.“

„To si piš, že jo, dyť je to smrt ega, šéfovat.“

„Neni málo těch, pro který je to jeho zrození. Všichni savci to tak maj, potřebujou šéfa.“

„Šéfa a hromadu dětí.“

„No. Ach jo.“

„Co vzdycháš.“

„Mně by stačilo jedno a bez šéfa.“

„Dítě?“

„Anička. Já bych chtěla Aničku.“

„Tak si jí udělej.“

„A jak?“

„Sežeň si trubce, vokouzli ho, pak ho vyhod' – a máš Aničku.“

„Dobrej nápad. Co třeba ty?“

„Dám si taky grog,“ řekl jsem blondýně s napudrovanou tygří tváří, dorazivší k našemu stolku.

„Dělám ho ale z tresti,“ odpověděla, „ne moc dobrej.“

„Tak mi dejte morgana.“

„Vidiš to, mně ho udělala z tresti bez varování,“ zahučela Baruna, „a je hnusnej. Jak mi to vysvětlíš?“

„Možná taky hledá trubce.“

„Ne ale v tobě, jí běží támhle vo ježuru.“

Na baru seděl sporý šlachovitý vytřeštěnec s vytrhaným obočím a hleděl kamsi daleko. Blondýna ho udržovala v hledáčku. Nevšímavci ji zajímali především.

„Čistě teoreticky,“ nadhodila Barunka, „co je na dítěti zlýho?“

„Udělá z člověka vodhazovací přídavnou nádrž.“

„To nikdo nezastírá, jednomu energii vezme, druhému přidá. Já tě hlavně vo nic nežádám, byl to vtip, byl to vtip.“

„Klusat dokola vokolo kůlu,“ bručel jsem, „co se zaplatilo, co se zaplatit má.“

„Jedno už máš a neklušeš, tak nebruč.“

Venku na chodníku se podle chrčení servali psi, blondýna mi donesla nového morgana. Vytřeštěnec se jí zavrtával pohledem do zad, kde se pod mikinou zařezávaly vysoko zašněrované složité kšíry přidržující prsiska, protože prsiska ona měla.

„Dopsalas tu diplomku?“ zeptal jsem se.

„Anomální aspekty kariérního postupu, případová studie, tak se to mělo jmenovat, hezky jsem zažádala vo vodklad.“

Spustila o práci. Příkyvoval jsem a uvažoval, kam se vrátit dál. Nájem jsem platil, poštu vybíral, na vzkazy reagoval, na pozdrav lidem odpovídal. Smál se na všechny bez rozdílu. Všechno, co má jeden dělat, aby se udržel při věci, jsem poctivě nemastně a neslaně dělal. V posledních týdnech se mi víckrát zastesklo po časech, kdy byl Chorche po smrti. Zdali to nebylo celkově jasnější, zdali mě to víc nebavilo. Unikat, zjednodušovat. Opakovaně se mi zjevovala jako jiskřící fantom v kulovém blesku hlava dívky, co je zpátky v Arizoně a kouká z okna obýváku do zahrady plné kaktusů. Ven nemůže, první Mexikán by vytáhl pětačtyřicítku. S pohnutím jsem vzpomínal na zvláštní průběh našich tělesných sblížovaček, zahajovaných ukňouranými, mně protivnými průtahy a končících tím, že si mě husarka držela jako v kleštích, dokud jsem neodevzdal veškerou tekutinu. Labium, caruncula, fornix, uterus, antikoncepci nebrala. Takže venkoncem kdoví, jestli se za velkou louží nepokouší zvednout hlavičku na břicho ležící, emocemi už nadaný tvor, zatímco manžel poskakuje po klimatizovaném aťasu s čerstvě naroubovaným kravským ocasem na břicho, co čekat od zubaře. Ten aspoň něco dělá. O něco se snaží. Někam míří.

„Čemu se tak krásně zle usmíváš?“ zeptala se Barunka.

Těsně za mnou se ozvalo úděsné zaskučení – blondýna zapnula větrák ve zdi. Poté pomalu přešla za barem s kleštěmi na led v ruce. Ježura k ní byl přilepen pohledem utkvívavých panenek. Hotové divadlo kabuki. Pobledlá bajadéra vedle mě srkala v ohni západu úspornými pohyby laté. Na stolku ležely noviny. *Češi míří do Lisabonu*, zněl hlavní titulek. Rum chutnal po tinktuře.

„Taky ti ještě dlužím prachy,“ řekl jsem.

„Baruna počká, čekat je její styl.“

„Hned, jak něco bude.“

„Fajn, žes přestal, když nic jinýho, s těma svejma lítanicema. Nebo nepřestal?“

„Rok a půl jsem nic neměl, s výjimkou jedný skákačky u Arnošta, což teda bylo shodou okolností zrovna včera.“

„Hah, jo tak. Změňme téma, uplně ti mě přestal bavit sex.“

„To by mohlo znamenat, že už seš dospělá.“

„Stará?“

„Dospělá, dospělý lidi sex často nebaví, ne že by nešukali, naopak se snažej urvat co nejvíc, aby v sobě přeřvali nedostatek důvěry, bezpečí, blízkosti, deficit všeho, co v nich zničil střední proud.“

„Střední proud, ten mě taky dost poničil. A ještě k tomu nešukám, ty jo?“

„Letos ještě ne. Změňme téma, v Jinonicích se tuhle stalo, že se bytem nějakých manželů mihnul vzdáleněj příbuznej, co jenom projížděl. Pokecali, zahráli si *prší*, ustlali mu na kanapi a von dal ráno při loučení tý manželce pusu na tvář. Její muž pak vypověděl, že se ho zmocnilo strašný podezření, že ho s ním zamejšlí vopustit, když si dali tu pusu. Šel si teda dát dolu na roh panáka na uklidnění, pak se vrátil a střelil ji do hlavy. Přitom to nebyly žádný socky, voba měli vejšku.“

„Kdes to slyšel?“

„Známej známýho to říkal, policejní vyšetřovatel.“

„Ten, co tě měl mezitím taky v prádle?“

„Tohle zrovna náhodou dopadlo dobře, von ten kluk totiž není mrtvej.“

„Mně je jasný celou dobu, žes kecal. Já tě mám zrovna za to ráda, že si jak na běžícím pásu vymejšíš nepravděpodobný pubertální povídačky, abys v nich pak musel natvrdo žít.“

„No počkej, chlapa jsem ale píchnul.“

„Kde.“

„V Tescu.“

„Proč.“

„Nevím.“

„Píchns bezdůvodně člověka, von to vzal, nikdo na to nic neřek a tys vodešel?“

„Na kafe s tebou.“

„Změňme téma. Proč ten pán tu pani zabil?“

„Nesnes pomýšlení, že by mu mohla vodejít, samota je smrtící faktor.“

„Takže dítě nakonec dobrý, ne?“

„Pokud ti nevdí, že musíš vychovávat někoho, koho neznáš.“

„Ále hovno, já chci vychovávat Aničku, tu znám, akorát jí eště nemám. Co mám dělat, to mi neporadíš, ty seš taky takovej vůl.“

„Napřed se musíš sebrat, za čas někoho sbalíš.“

„Mně je tak blbě.“

„Bodejt' by ne, když nežereš, jedlas už dneska?“

„Ne. Kdo je Arnošt?“

„Kamarád.“

„Já myslela, škundíro, že žádný kamarády nemáš.“

„Mám jich docela hodně. Dělej asáky na fakultách, dodělávaj doktorát, živěj krky, mořej se v ústavech, v nakladatelstvích, jiný si už zařídili vlastní kavárničku a chcípou eště víc. Další potichu nasávaj nebo se snažej sledovat kulturu.“

„Vídáš se s nima?“

„Mnohý už se moc scházet nechtěj, pro jiný je naopak sedět a mluvit smysl všeho. Hafo jich taky jezdí po světě.“

„Tak těch svejch čtyřicet mejlů denně taky rozešleš?“

„No to nejmíň. S většinou už si jenom dopisuju a díky pravidelnejm přidělům fotek s námětem skal, vodopádů, žranic a přihlouplejch skečů vo nich vim víc, než kdybych s nima hrál každou středu nohejbal. Takže ty mi, náno pitomá, nevěříš, že jsem píchnul chlapa?“

„Jsem bohužel publicistka, tak zhruba tuším, co se může stát a co ne. To je nemožná situačka, co líčíš. Měls to líp promyslet.“

„V tom případě si dám eště morgana.“

„Jenže už kasíruje, zustane tady jenom ježura. I bych se najedla, ale kde?“

„Naproti.“

„Co je naproti?“

„Ňáká herna.“

„Ta je hrozná, ale za kolejema na rohu je jeden zapadáč, tak tam?“

Židle zaskřípala, když jsem ji odsouval. Fuj, řekla Barunka.

30. Postupné zrychlování

Číslo, které jsem dostal na letišti, jsem jednoho dne vytočil. Dlouho to vyzvánělo někde v Arizoně, dlouho, než zachraptěl nezřetelný mužský hlas. Zeptal jsem se bez invence, zda tam je paní Irena.

„Není,“ řekl. „A vy víte, kde je?“

„Ne.“

„Jestli lžete, najdu si vás třeba v Maďarsku, to si pamatujte.“

„To bych snad nevolal, ne?“

„Lidi dělají i horší věci. Proč ji sháníte?“

„Chtěl jsem se zeptat, jestli neví, co je s paní Beatricí Zalatnay.“

„Takže jste Maďar.“

„Nejsem.“

„Už nežije.“

„Aha.“

„Manželka jí byla na pohřbu. Nevrátila se.“

„Aha,“ řekl jsem, „jo. A jak se máte?“

„Co je vám po tom?“

„Chtěl jsem to jen trochu odlehčit.“

„Sleduju film, nevím jaký, tady jsou všechny stejné. Dozvíte se, co máte dělat, kdy to máte dělat, co máte cítit a jak se stavět k pocitům, které následkem toho máte. To řekl Andy Warhol.“

„Neznám,“ řekl jsem, abych ho něčím potěšil.

„To mě nepřekvapuje,“ odvětil.

„Tak to je všechno,“ řekl jsem.

„Sbohem.“

„Sbohem.“

Založil jsem Woodův *Plan 9 From Outer Space*. Televizní jasnovidec Criswell je blazeovaný přímo uhrančivě, představitelé vyšší kosmické inteligence s lehkými bříšky taktéž. Potom jsem shlédl

příspěvek do panteonu od Williama Castla *The Tingler* a navrch Rebanovu technicolorovou verzi *Invaze obřích pavouků* z roku 71.

Začínal jsem chápat zápal Barunčina bývalého pro podobné žánry. Začal jsem si je buď stahovat, nebo objednávat. Díky čemuž jsem se rychle dostal do mínusu. Špek, cibule a čaj musely zatím stačit. Tušil jsem totiž, že jsem na správné cestě. Že stojím u paty sfingy. Že ty bijáky jdou až ke kořenu bytí, k tajuplnému mládí lidstva. K hovězímu děsu pohádek, k mystériu nezabydlených koutů, k původní jednotě. Dále jsem zhlédl *Zvoníka u Matky Boží* s nenapodobitelným Charlesem Laughtonem. Už jen to gesto, s jakým si nasadí korunu krále bláznů! A ve frontě čekal Lon Chaney, ten to měl zvlášť rád, přestrojovat se. Nahnilý varhanní démon, děsivě vyžilý hejsek ve *West of Zanzibar*, zubatý šmejdl a usmívák v *London After Midnight*, kopie se nedochovala, jen několik fotek, které jsem si stáhl a snažil se rekonstruovat, o co šlo. Jekyll a Hyde v pojetí Toda Browninga, nic víc. Zato jeho majstrštyk *Zrůdy* šel pustit na video.google.com celý. Šišatí skřítkové, lidské kachny, australopitékové, narození omylem počátkem dvacátého století, všichni hráli sami sebe. Muž bez končetin, zapalující si pomocí jazyka a zubů s obrovskou ledabylostí cigáro. Skutečný Prince Randian alias *Živé torzo* byl, jak se prameny shodují, vzor duchaplnosti, ovládal čtyři řeči a měl pět dětí. Narodil se indickým sluhům britských pánů v Guyaně, tak proto, v Evropě by doklepal život na špinavé posteli v ústavu. Tady jsou ženské fajnovky. Rovněž siamská dvojčata Violet a Daisy žily celkem šťastně v letech 1908–1969, Violet byla vdaná, Daisy dvakrát rozvedená. Tod je znal z dob, kdy dělal cirkusáka. Diváci třicátých let to však, uvyklí unylým žvástům, neskousli a film propadl. Já naopak protočil krutě veselý doják mnohokrát.

Prodíral jsem se blednoucími margináliemi a tušil další blížící se pevninu. Těšil jsem se, až se dohrabu ke *Zbytečné krutosti*, k *Zuřícímu býkovi*. Pomlky, tetelící se vzduch, lupení u potoka. Tichounký vizuální bigbít. *Kikudžiró*, *Scény u moře*. Čím míň děje, tím líp. Jelikož kvůli

nějakému ději jsem u toho osm až dvanáct hodin denně rozhodně nesesedl. Děj je záminka, vedlejší schéma. A kvůli nějakým toporně vytvořeným monstrům už vůbec ne, jakkoliv třeba to v Cormanově *Creature from the Haunted Sea* není zlé. Mně šlo jen o to, udržet se chvíli v centru záření, v plameni vysoko šlehající milosti. Dospět, až přijde čas, s partou zmáchaných pionýrů z *Cesty do pravěku* k závěru pouti. K prožraným kulisám, k sádrovému břehu. Kde to ovšem nekončí, vzadu jsou bedny s nářadím, štenгры, monitory. Lesy a louky. Praská tam bouřka a šumí patetický liják, bičující hřbety Tarkovského koní. Otec-děšť, bažina-matka, o mlze hanba mluvit.

Pár dní nato mi zavolali z nějakého měsíčníku, jestli bych nebyl od té lásky a nezkusil k nim nastoupit. Oholil jsem se, vystříhal chlupy v nose, stříhl se do sliznice, vypral kalhoty, vyčistil boty a jel jsem se ve schnoucích gatích představit. Seděl jsem v místnosti s nadšeným, rozesmátě vycukaným redakčním šéfem. Slíbili jsme si, že to spolu zkusíme. Povinná krize byla za mnou.

Nový šéf se s tím nemazal a rovnou mě představil všem přítomným. „Novej písíci šéfredaktor!“ hlaholil.

„Já nechci bejt šéfredaktor,“ oznámil jsem mu do týla, když jsme šli husím pochodem do další místnosti.

„Fakt nechcete?“ podivil se, aniž se otočil.

„Radši ne,“ odpověděl jsem.

„A co rozhovůrek s Bémem,“ snížil laťku, „zvlád byste do příští středy?“

„Fotograf je domluvenej?“

„To ví produkční, á to je zrovna ona, naše produkční.“

„Já se u vás pak stavim,“ řekl jsem, ten cop a ten pohled už jsem někde viděl.

„Stavte se.“

„Náš novej písíci šéfredaktor,“ řičel vzápětí u grafiků. Obličeje, ponořené do záře tekutých krystalů. Vítá, Jarde, ahoj. Bývají to

jenom takové úvodní řeči, pak se to srovná, dovysvětlí. Superman splaskne, jenom klid. V dalších místnostech seděly nápadně bezbarvé, zavadlé ženské. „Nám se to nelíbí,“ bzikaly, „jaks to zalomila do tý zelený! A proč tam nejsou ty skvělý černobílý fotky?“ Co jim je, ptal jsem se v duchu, opustil všechny naráz chlapec? Umřel jim někdo, přecházejí chřipku? Co by jim bylo, prostě jen chodí na devítku do práce.

Vypadl jsem a zamířil přes ulici, přičemž mě málem srazila bez houkačky se řítící sanitka. Stojе na zastávce jsem si všiml, že jsou okna v patře, kde proběhl pohovor, dokořán. Že v nich je vyložena řádka nepřitažlivých redaktorek mezi třicítkou a padesátkou. Hulily, foukaly pentle dýmu nad Prahu 4 a kradmo na mě hleděly. Hodnotily, co asi budu za zkrachovance nebo za svini. Tramvaj nejela. Stál jsem naproti budově, kam jsem měl zanedlouho začít docházet. V dálce za křižovatkou se hemžil frmol, houkání, popojždění. Ženské v okně vyfukovaly kouř jako o závod. Jsem půl frajer, půl břečka, snažil jsem se vyjádřit středně uvolněným postojem, udělám si svoje a jdu. Břicho jsem malinko zatáhl, protože když se na člověka neústupně dívá několik párů naprosto stejných očí, nelze v klidu civět do dálek. Je třeba zatlačit, vybojovat běžného editora, to si ještě povíme. Nic takovýho. Rutina musí stačit. Jedna upřímná věta, a už to jede. Kdo eště, co eště? Jak se to menuje? Ať je to aktuální! Tšš! A nekoukej po mně, ty mondéno copatá, tebe jsem si hned všim. Ty tvý v každé situaci netečně přimhouřený víčka moc dobře znám. Není to ve způsobu, ale v intenzitě. To víme. Však si taky v tu ránu, jak za sebou zavřu dveře, pustím *Ohňostroj* od Kitana, on se ten původní Ed Wood dá snášet opravdu jenom chvíli.

„Pod' už, musíme jet!“ bafla na mě mladice s divně až u čela ustríženou ofinou. „Ježiš, pardon,“ napravila omyl a přesunula se k vytáhlému kapucínovi, který metr ode mě tichounce blouznil do telefonu. „Pod' už, musíme jet,“ vyštěkla mu do tváře s neztenčeným nasazením.

Bouračka za křižovatkou se mezitím rozpletla a rozuzlila. Ti, co to odnesli, byli odvezeni, ostatní odjeli. Při hučela našlapaná tramvaj, já nastoupil, postoupil a cvakl si, chytl jsem se tyče a všechno se pohnulo. Na chodnících postávalo tolik nevratně utahaných, vyšisovaných lidí, že to nešlo nevidět. Lidí, které už nečeká žádná budoucnost, protože se nechali odkráglovat vlastními nadějemi. Protože dopustili, aby jim mediální buchar vymlátil z makovice i poslední vzpomínku na to, jaké to je, když moucha leze po skle, z kafe se kouří a člověk nikam nemusí. Co je mediální buchar, definuj. To je ten šmírák v každém z nás. Jo, jo, povzdechl jsem si, jo, jo, áchjo. A pak už jsem jen vyhlížel ven z vozu a registroval, jak mě pozvolna naplňuje bezdůvodné dopolední štěstí.

Citované prameny a inspirační zdroje

Aleš Mikoláš: Špalíček národních písní a říkadel

Andrew Geoff: Podivnější než ráj

Echenoz Jean: Jdu

Front Line Assembly: Auto Erotic

Malijevský Igor: mail z 5.12.07

Marat Z., Zikán M., Zpěvák J.: Nej, nej, nej

Mišima Jukio: Zlatý pavilon

Šerý Ladislav: Laserová romance

Traband: Historka z podsvětí

Video Body, Vinohradská třída, Praha 3

Voltaire: Candide aneb Optimism

Wernisch Ivan: Blbecká poezie

Zábrana Jan: Vražda se zárukou

www.biotox.cz

www.comix-spaceport.cz

www.earth.com

www.sonicbomb.com

www.uglybug.org

www.viajar.clix.pt

www.video.google.com

www.wga.hu

www.zona.bloudil.cz

Emil Hakl
Let čarodějnice
aneb Civilní dobrodružství

Ilustrace na obálce knstartstudio/Shutterstock.com
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 22. 10. 2021

ISBN 978-80-274-1848-0 (epub)
ISBN 978-80-274-1849-7 (pdf)
ISBN 978-80-274-1850-3 (prc)